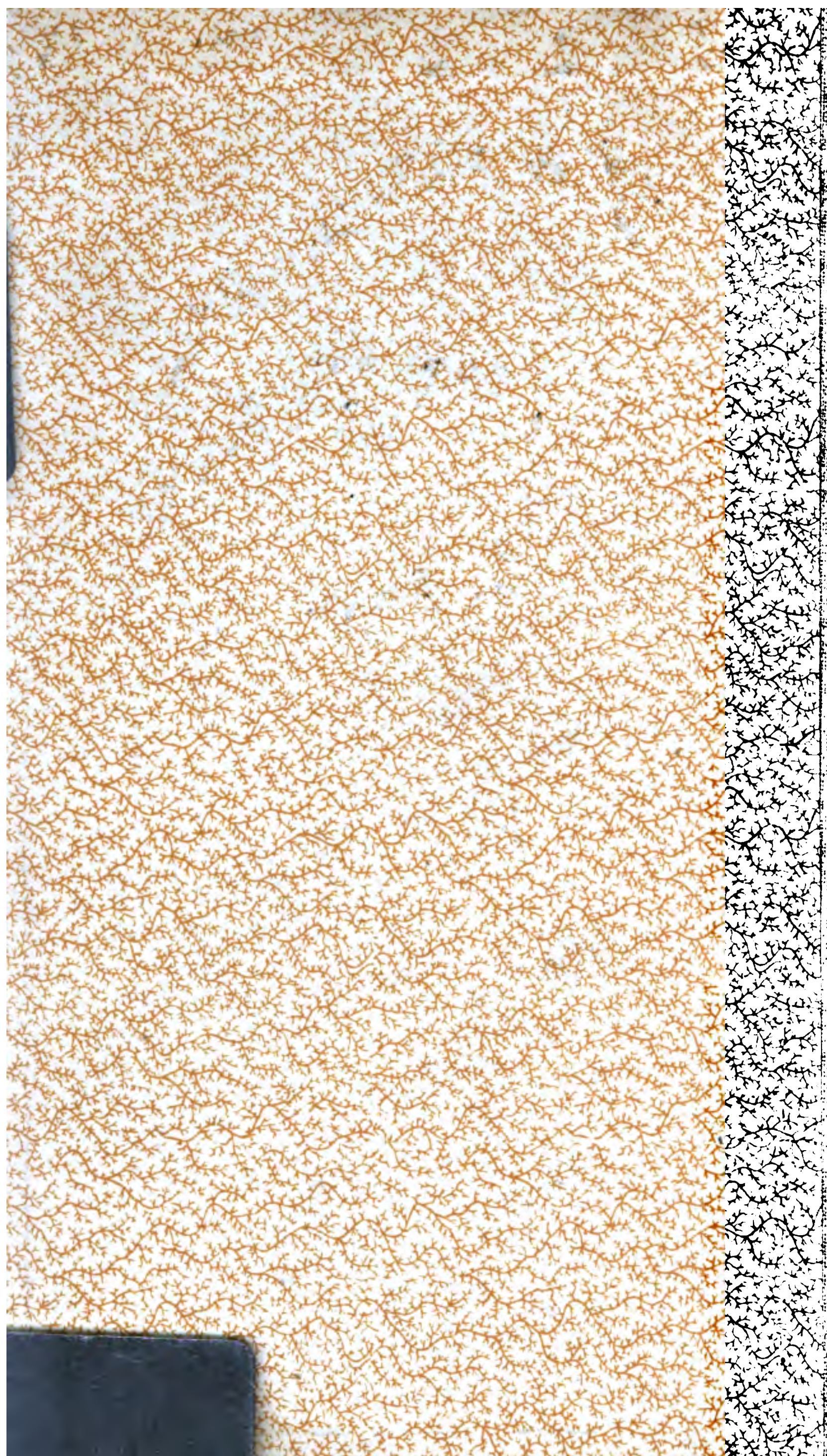
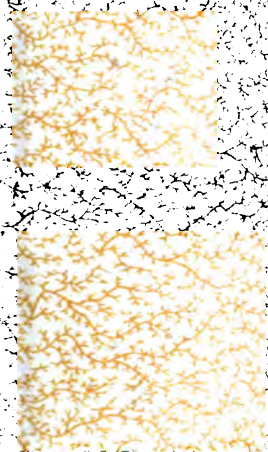

NYPL RESEARCH LIBRARIES
3 3433 00046727 8

GEOGRAPHI GRÆCI

MINORES.

VOLUMEN TERTIUM.

OPUS VENIT

Apud
- AUCTOREM, in via *du Mail, n.° 13*.. } Lutetiæ.
- BOSSANGE fratrem.................... } Lutetiæ.
- TREUTTEL et WÜRTZ............ } Lutetiæ.
- DUFART........................ } Lutetiæ.
- ADOLPHE BOSSANGE............. } Lipsiæ.
- TREUTTEL et WÜRTZ............ } Lipsiæ.
- WILHELM GRÄFF................. Petropoli.

GEOGRAPHI GRÆCI

MINORES.

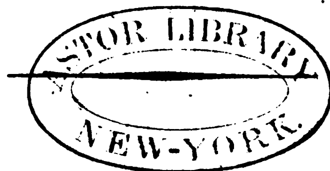
HUDSONIANÆ EDITIONIS ADNOTATIONES INTEGRAS
CUM DODWELLI DISSERTATIONIBUS
EDIDIT,
SUASQUE ET VARIORUM ADJECIT;
TEXTUM DENUO RECENSUIT, ET VARIAS LECTIONES SUBJECIT;
VERSIONEM LATINAM RECOGNOVIT;
COPIOSISSIMIS DENIQUE INDICIBUS,
AC TABULIS IN ÆRE INCISIS,
INSTRUXIT

JOANNES FRANCISCUS GAIL.

VOLUMEN TERTIUM,

CONTINENS

ARRIANI PERIPLUM PONTI EUXINI;
ANONYMI PERIPLUM PONTI EUXINI;
ANONYMI (ALTERIUS) PERIPLUM PONTI EUXINI
ET MÆOTIDIS PALUDIS;
ANONYMI MENSURAM PONTI EUXINI.

PARISIIS.

TYPIS REGIIS EXCUSUM.

M DCCC XXXI.

EDITORIS PRÆFATIO.

ARRIANI Periplum Ponti Euxini, qualem nunc tenemus, fere iterat ad dimidiam auctor Anonymus Peripli Ponti Eux. (mox insignitus Anon. A, quem Hudsoni tomus tertius init. continet); id est, ab ore Bospori Thracii et fano Jovis Urii usque ad Archabim fluvium, Phasi proximum: Arriani circumnavigationem illam refert et Marcianus Heracleota (Peripl. pag. 69-74, Huds.), cujus descriptio abrupte desinit ad Chadisium fluvium (Amiso proximum), orientem versus. Arrianei Peripli dimidiam alteram quasi repræsentat Anonymus alter (nobis dictus Anon. B, quem Hudsonus ad calcem volum. primi includit), incipiens a Mæotide palude, peracto itinere occidentem versus, usque ad Thracium Bosporum. Verba sæpius eadem, quæ leguntur in Arriani libello, adumbrata reperiuntur apud Anonymum utrumque (1): at plura colligere solent Anonymi, quam Arrianus; prior, nullum auctorem,

(1) Quod adtinet ad similitudinem Arrianum inter et priorem Anonymum, cf. Arrian. §. 12, 1, Anon. A, init.; Arr. §. 12, 3, Anon. A, §. 2 (mox uterque, ὁ δὲ Κάλπης λιμὴν ὁποῖόν τι χωρίον, κ. τ. λ.); Arrian. 13, 1, Anon. A, §. 4; Arr. §. 13, 3, Anon. A, §. 7; Arr. §. 13, 5, Anon. §. 8; Arrian. §. 14, 3, Anon. §. 10 extr.; Arr. §. 15 init., Anon. §. 14: οὗτος ὁ Ἅλυς...; Arr. §. 15, 3, Anon. §. 15, de Amiso urbe; Arr. §. 15 extr., Anon. §. 16, 2; οὗτος ὁ Θερμώδων κ. τ. λ.; de Cotyoro, Arrian. §. 13, 3, Anon. §. 18, 2: ταύτης, ὡς πόλεως Ξενοφῶν...; Arr. §. 16, 4, Anon. §. 19, αὕτη ἡ Φαρνακεία...; de Trapezunte, Arrian. §. 1, Anon. §. 22 init.; de Ophi-

nisi semel aut bis Xenophontem, posterior Xenophontem, Hecatæum, Ephorum Demetrium Calantianum, Artemidorum, nuncupando (*vid. infr.*). Sed alius fons est, unde permulta ambo mutuati sunt, et de quo silent,

vel Ophiunte fluv., Colchicæ et Thiannicæ termino, Arrian. §. 7, 1, Anon. §. 22, 2; de Athenis, Arrian. §. 4 init., Anon. §. 23, 2 (hic verba, neque pauca, quasi exscribuntur); de Prytani fluvio, Arr. §. 7, 3, Anon. §. 24 init.; de Apsaro oppido, Arrian. §. 6, 3, Anon. §. 25 (perlonga utriusque, neque fortuita similitudo).

Ad Marcianum nunc transeamus. Quem cf. pag. 69: Κατὰ τὸν Θρᾴκιον Βόσπ. usque ad οὕτως ἔχει, cum Arriano, §. 12, 1 et 2, et cum Anon. A; §. 1; de Calpes portu Marc. p. 69, extr. (nam lacuna subest, et de Calpes portu ibi agitur) et Anon. A, §. 3: τοῦτο [δὲ] τὸ ἐμπόριόν ἐστιν Ἡρακλεωτῶν. In sequentibus haud multum absimilis Marc. ab Anonymo A; de Billæo, Bithyniæ et Paphlagoniæ termino, Marc. p. 71 init. et Anon. A, §. 8; eadem verba exhibent. De insula circa Sinopen *Scopelo*, Marc. pag. 72, 73, Anon. A, §. 12. De Evarcho fl., Paphlagoniæ termino orientali, Marcian. p. 73, Anon. §. 13. Sic Anonymo A propior est Marcianus, quam Arriano; sed liquet in libello triplici vestigia affinitatis superesse.

Non ita multa agnoscuntur congruentiæ specimina Arrianum inter et Anonymum posteriorem, qui multa et uberiora ex diversis fontibus, neque silentio prætermissis, hausit, Demetrio Calantiano (§. 1, §. 19), Ephoro (§. 1, §. 3, §. 5), Hecatæo Eretriensi (§. 5), Artemidoro (§. 13); sed communis est utriusque locus egregius de Achillis insula. Arrian. §. 21, Anon. B, §. 15: Κατὰ τοῦτο μάλιστα τὸ [Ψιλὸν] στόμα.. usque ad ἔπαινοι τοῦ Ἀχιλλέως (verba desinentia §. 21, 2, Arr. §. 15 extr., Anon. B). De Carum portu Arrian. §. 24, 3, Anon. §. 18: καὶ ἡ γῆ ἐν κύκλῳ τοῦ λιμένος, Καρία κλήζεται. Mox τοῦ Αἵμου τὰς ὑπωρείας verbis iisdem laudant Arrian. §. 24, 4, Anon. §. 19. Et iterum a Salmydesso, Xenophontem et Seutham excitantes, Arrian. §. 25, Anon. §. 22, simillimo et uberiori contextu: et tandem conciniunt ambo de Cyaneis et Jasone laudandis, Arr. sub fin., Anon. §. 23.

poeta nempe geographus, Scymnus Chius procul dubio, ut plures et in primis Vossius Bastiusque conjecerunt. Quidquid in utroque Anonymo iambici carminis formam facile induit, in Arrianeo Periplo deest (1); quidquid de iisdem locis legitur apud Arrianum, desideratur in utroque Anonymo.

At, quum permulta communia habeant Arrianus noster et Anonymi, estne ut concludamus illa ex Arrianeo textu, qualem habemus, in libellos Anon. fluxisse? Minime. Mox monstrabimus Periplum, cui inscriptum est Arriani nomen, non genuinum esse, sed detruncatum et mutilum. In describendis litoribus a Bosporo Thracio ad Trapezuntem usque, concinunt non tantum

(1) De Sangario fl. Anon. §. 5, Scymni Fragm. vs. 235; de Heraclea Anon, A, §. 6, Fragm. vs. 230; de Artemidis Balneis ad Parthenium, Anon. §. 8, Fragm. vs. 228; de Amastride urbe condita, Anon. §. 9, Fragm. vs. 216 sqq.; de veteribus coloniis circa Sinopen, Anon. §. 12, Fragm. vss. 204-215; de Tibarenorum risu, Anon. §. 18, Fragm. vs. 177; de Cerasunte et de Mosynœcis, Anon. §. 20, Fragm. vss. 174 et 162-172.

Deveniamus nunc ad Anonymum B. De Tanaide, Asiæ et Europæ termino, et gentibus proximis, Anon. B, §. 1, Fragm. vs. 135-147; de locis circa Phanagoriam, Anon. §. 2, Fragm. vss. 153-161; de Cimmeri urbe et Cepo, Anon. §. 2 extr., Fragm. vss. 148-151; de gentibus quibusdam scythicis uberius Anon. §§. 3, 4 et 5, Fragm. vss. 96-134; de Athenæone et Cimmerico urbe, Anon. §. 6, Fragm. vs. 89-95; de Taurica et incolarum moribus, Anon. §. 8, Fragm. vss. 79-88; de Chersoneso urbe, Anon. §. 8, Fragm. 73-78; de Borysthene, Anon. §. 12, Fragm. 66-73; de Tyra fl., Anon. §. 13, Fragm. 51-56; de Olbia, Anon. §. 12, Fragm. 57-64; de Achillis insula, Anon. §. 15, Fragm. vss. 45-49; de Istro, Anon. §. 16, Fragm. 27-44; de Istro urbe, Anon. §. 17 init., Fragm. 21-26; de Tomis et Calati, Anon. §. 18 extr., Fragm. 15-20; de Crobyzis, de Bizone, Odesso et Dionysopoli, Anon. §§. 18 et 19, Fragm. init.

Anonymus A cum Arriano, sed etiam Marcianus usque ad Halym fluvium (nam cetera inde desiderantur): videntur autem quæ communis habet Marcianus cum Anonymo A, haud ab illo manare, sed ab Artemidoro, vel potius *a Menippo Pergameno* (1).

Menippum non laudat Anonymus A, sed nonnulla exhibet quæ inscius forsan a Menippo conscripta et ab aliis repetita, in suam epitomen inseruit. Lectori nunc patefaciamus oportet, Menippo tribuenda esse nonnulla, quæ Anonymus A, et Marcianus in suis exhibent; quum autem in prima Peripli sui parte Arrianus noster Marciano et præsertim Anonymo similis sit, et a fonte communi omnes hausisse videantur, inde conjiciendum est Arrianeum textum nostrum nonnulla Menippo debere.

Arrianus ad orientem Amisi, §. 15, 3, Lycastum et Chadisium fluvios omittit, at non sic Anon. A, §. 16, et Marcianus, p. 74, Huds. Posterior habet : Ἀπὸ τοῦ Λυκάστου εἰς κώμην καὶ ποταμὸν Χαδίσιον, στάδια ρν´. Quod Anon. adimplet : Ἀπὸ δὲ Χαδισίου εἰς Ἀγκῶνος λιμένα, ἐν ᾧ καὶ Ἶρις ἐμβάλλει, στάδια ἑκατόν. Hæc eadem Stephanus Byz. voc. Χαδισία, Menippo tribuit : Μένιππος δὲ Χαδίσιον κώμην καὶ ποταμὸν ἐν Περίπλῳ τῶν δύο Πόντων φησίν....

De terminis Paphlagoniæ et Cappadociæ ad verbum se invicem exscribunt Marcianus, p. 73, Huds., et Anonymus A, §. 13. En Stephanus fontem communem aperit: Καππαδοκία....., ὡς φησι Μένιππος, ἀπὸ Σινώπης εἰς Εὔαρχον ποταμὸν, ὃς ὁρίζει Παπλαγονίαν καὶ Καππαδοκίαν. Vix dubito quin Marciano (p. 69) Menippus hunc titulum præ-

(1) Artemidorus floruit circiter 100 annis ante Chr., et Menippus paullo ante Chr. natum, quum Marciano (p. 66, Huds.) et Agathemero (1, 5), Menippus laudetur ut Artemidoro recentior, et tamen Strabo illius meminerit.

buerit : Πόντου Εὐξείνου περίπλους ἑκατέρων τῶν ἠπείρων κ. τ. λ.; sed magis etiam procul recedit dubitandi locus, quin titulum alium huncce suppeditaverit Menippus, Πόντων τῶν ϛ' περίπλους (Marcian. p. 73), cujus sensum supra Marc. explanat dicendo ad orientem Evarchi fluvii regionem esse *Pontum*, et adjiciendo, διήρηται δὲ εἰς ἐπαρχίας δύο. Quam divisionem statuit jam ante Menippus apud Stephanum, in loco supra laudato; imo hic titulus erat operis cujusdam, quod Menippo auctori non tribuere haud licet. Hæc autem verba eadem Anonymus A in titulo reposuit.... Πόντων τῶν δύο περίπλους. Neque objici potest, quod divisionem illam de suo scribere potuerit Anonymus: Pontum enim non duplicem describunt recentiores auctores. Nihili puto, quod Arrianus eam omiserit; multa alia omisit. Sed quomodo non judicaveris hanc divisionem parum mansisse, et mox obsoletam fuisse, quum hanc retulerint quidem libri ad geographiam veterem pertinentes, neque Manertus ipse? Videtur illa ἐπαρχία duplex spectare ad ultimum sæc. ante Chr., et ad ætatem qua magis ac magis, regnante Mithridate, recesserunt Ponti limites usque ad Chersonesum Cimbricam, sed ita, ut post ejus obitum litora tantum ad Dioscuriadem successoribus superessent: inde forsan regio Pontica proprie dicta, et Pontica pars nuper domita, quæ duplex ἐπαρχία parum stetit, et ab auctoribus tunc usurpata fuit, quum jam coævus geographiæ status eam negligeret, imo respueret.

Consideranti autem mihi inter se in permultis consentire Marcianum et Anonymum A, in permultis Arrianum nostrum cum Marciano et Anonymo, atque Menippum plura dedisse Marciano et Anonymo, facile concludi posse videtur, plura Arriani alia ex Menippo manare debuisse (quamvis sat multa hujus rei vestigia

desint), et ejus descriptiunculas et voces in primam peripli partem irrepere potuisse.

In secunda parte ex aliis fontibus hausit Arrianus, forsan ex Demetrio Calatiano. Nam uberius ille tractat de Achillis insula, neque descriptionis auctorem ullum laudat: sed Anonymus B, §. 15, ipsissima verba Arriani, §. 21, refert, et insuper, ὡς δὴ συγγέγραφε Δημήτριος. Circa descriptionis initium adjicit Anon., ἔχει δὲ πλῆθος χειροήθεις ὀρνέων, et nonnulla, quibus caret Arrianus; sed post.... ἔπαινοι τοῦ Ἀχιλλέως (Arr. §. 21, 2; Anon. §. 15 extr.), habet ille plura quam Anonymus, et fortasse ex eodem Demetrio sumta.

Quum autem Arrianum sæpe reperiamus nonnullis indigere, quæ in aliorum textu, alioquin simillimo, leguntur, tum arctiori illo scribendi genere non erit ut offendamur, si libellum Arriani non integrum et genuinum in manibus nos tenere cogitaverimus. Vossius jam ante illud subodoratus fuerat in sua in Scylacem et hunc Anonymum præfatione (mox, p. 180): «.... Compendium voco, quia revera sit..... » Sed debili argumento nititur vir doctus: « .... Citat ex eo (periplo) loco quædam Eustathius in Comm. ad Dionysium, quæ hodie tamen apud eum non reperiuntur. » His commentariis diligenter evolutis, in sententiam Dodwelli (cf. mox, p. 184), incidimus, judicantis laudatos ab Eustathio Arriani locos, non potius ad Periplum Ponti Euxini, quam ad alia historica vel geographica illius scripta, pertinere posse. Dodwellus ipse, quum argumenta Vossii infirma deprehenderet, inde in sententiam contrariam abiit: « Periplus Euxini maris ab Arriano scriptus, non est, ut Cl. Vossio videbatur, mutilus (mox, p. 184). » At caret ullo argumento Dodwelli ipsius sententia, et Vossium saltem veri intuitus bene suaserat.

Vir rei geographicæ peritissimus *Bernhardy*, in com-

mentariis ad Eustathium, p. 941, de Periplo isto scribit: . . . . *qui copiosior olim ac luculentior exstabat.* Sed in transcursu tantum illud ait; neque enim tunc locus erat hujus rei tractandæ.

Nihili procul dubio duxeris, quod Hudsonus in ms. Vindobonensi, excerpta Arriani continente, locum repererit, quo lacuna impletur, et quem inseruimus p. 62, 63 (vid. not. pag. 103, 104): illud est ἱματιοπῶλιον, neque ab auctore Peripli manat. Major jam movetur dubitatio de libelli integritate, fragmentum perlegendo quoddam a Leone Diacono suppeditatum, lib. IX, c. 6, p. 92, 93, ed. Hasio, et iterum inscripto inter veterum testim. mox pag. 42. Imo res erit aperta, nisi de Leonis Diaconis ipsius diligentia suspicio quædam oriatur, atque timueris ne scribendo cum festinatione nimia et forsan juvante tantum memoria, Arriano ille tribuerit, quæ apud auctorem alium legerat.

Scatent argumenta, quibus oratio apud Arrianum detruncata et imminuta cognoscitur, si illam cum Anonymo et Marciano comparaveris. Nunc digitum libet ponere in locis permultis parvi momenti, et quibus regionum termini non mutantur, seriem servando geographicam.

1.° Arrianus §. 13, 2, ab Hyppio fluv. stadia 100 ad Lillium habet; Anonymus A, §. 5, ab Hyppio stadia 60 ad Diam, inde 40 ad *Lileam* corrupte pro Lillium; (Marcianum relinquo, de Lillio ob lacunam, silentem). Arrianus omittit Diam, sed stadiasmum bene reponit.

2.° Idem, §. 13, 5, a Billæo fluvio ad Parthenium fl. stadia 100 numerat, dum Anon. A, §§. 8 et 9, et Marcian. p. 71, *Psilidem* interponunt, a Billæo 60 stad. ad Psilidem, inde 70 ad Parthenium ponentes, 130 a Billæo ad Parthenium. Epitomator nempe, quem Ar-

rianum vocamus, videtur Psilidem delendo, summam stadiorum collegisse; et nunc pro τεσσαράκοντα καὶ ἑκατόν, ultimus tantum numerus superest, fortasse ex incogitantia librarii cujusdam.

3.° Arrian. §. 14, 2, ab Ægialis ad Thymenem 90 stad. habet, Anon. A, §. 10, 1, ab Ægialo ad *Climacem* st. 50 (cum Marciano, p. 71), inde ad *Timolæum* 40 (1), a Timolæo ad Thymenem 20, summatim stadia 110 ab Ægial. ad Thymenem. Summam Arriani damnat, computationem Anonymi confirmat Marcianus, numerando stad. 50 ab Ægial. ad Climacem, et confuse 60 *ad Timolæum*, dum dicere debuisset ad Thymenem. Vid. not. infra. Sic mendose Arrianus, intervalla locorum quæ omittit, resumendo, nullam rationem habuit stadiasmi a Timolæo ad Thymenem, quo impletus fuisset numerus 110 ab Ægialis ad Thymenem. Illud erit, ni fallor, indicium festinationis in contrahenda oratione judicandum. — En iterum Arrianus, vel nescio quis, loca nonnulla nimio properandi studio dum omitteret, erravit de stadiorum computatione. De prætermisso Gurzubantho vide mox p. 114 init.

4.° Arrianus interdum contra loca nonnulla tollit, sed intervallorum rationem restituit. Sic §. 14, a Carambi ad Zephyrium stadia 60 ponit; Anonymus A, §. 10, a Carambi stadia 20 *ad Callistratim*, inde 40 ad Zephyrium; et sic prætermittit Arrianus Callistratim,

(1) Marcianus a Climace ad Timolæum stadia 60 numerat, et Thymenem omittit, unde liquet confuse Marcianum stadia dedisse sua, resumendo intervallum a Climace ad Thymenem. Ergo scribere debuisset, aut ἀπὸ τῆς Κλίμακος εἰς Τιμολαῖον χωρίον στάδια μʹ. ἀπὸ Τιμολαίου χ. εἰς Θύμηνα, στάδια κʹ, aut, ἀπὸ τῆς Κλίμακος εἰς Θύμηνα, στάδια ξʹ. ἀπὸ Θυμήνων ἐπὶ Κάραμβιν..., Timolæum prætereundo. Hæc notare debuissem mox, pag. 111, 112.

sed recté intervallum computat. — Et iterum mox : Arrian. a Zephyrio ad Aboni Mœnia stad. 150, Anon. A a Zephyrio stad. 20 *ad Garium*, inde 120 ad *Aboni Mœnia :* concinit apud utrumque stadiasmus.

Ab Amiso Arr. §. 15, 3, stadia 160 ad Anconem portum numerat; Anon. A, §. 16 init., ab Amiso *ad Lycastum* fl. stad. 20 (cum Marciano, p. 74), inde *ad Chadisium* fl. 40 (mendose Marcian. 150), inde ad Anconis portum 100 : stadia 160 apud utrumque.

A Phigamunte fluvio ad Phadisanem castellum, Arrianus, §. 16 init., stadia 150; Anon. A, §. 17, a Phigamunte *ad Ameletum locum* stad. 20, inde ad Phadisanem 130; uterque 150 stad. a Phigamunte ad Phadisanem.

A Cilicum insula *ad Genepum fluv.* Anon. A, §. 18, stadia 55; inde ad Boona 20 : habet recto itinere Arrianus, §. 16, 3, a Cilicum insula ad Boona 75 stadia.

A Corallis Anon. A, §. 21, stadia 60 numerat ad *Cerasuntem* alteram, inde 90 ad Sacrum montem; Arrian. §. 16, 5, omittit hanc civitatem, sed stadia 150 ponit a Corallis ad Sacrum montem.

Ab Adineo Anonymus, §. 23, *ad Cordyla castellum* stad. 100, inde ad Athenas 80; Arrianus (§. 7, 3) summatim ab *Adieno* suo ad Athenas stad. 180.

5.° Laudant Anon. A, §. 11 extr. et Marcian., p. 72, fluvium Ochthomanem juxta Harmenen, quo caret Arrianus. Interdum voces tantum, quibus brevitas impeditur, repellit noster. Ex. gr. Αἰγινῆτιν nude laudat §. 14, 3; Anon. A, §. 11 init., et Marcian. pag. 72, adjiciunt πολίχνιον καὶ ποταμόν. Sic Elæum tantummodo laudat noster; Anon. A, §. 6, Ἐλαιοῦν ἐμπόριον καὶ ποταμόν, cum Marciano, p. 70, Huds. De Cinoli, §. 14, 3, concinunt Arriani verba cum verbis Anonymi, §. 11, et Marciani, p. 72; sed insuper Anon. et Marcianus habent:

ἴχειν δὲ καὶ ὕφορμον εἰς τὴν ἀρχομένην ἀνατολήν. Quomodo siluit Arrianus de Anticinoli et portu illo abelito! Quomodo siluit de insula quadam, quæ σκεπάζει τὸν λιμένα, ut aiunt Anon. A, §. 2, et Marc. p. 69 extr., ad ostia Arcanes fluvii, et laudavit contra (§. 12, 3) fanum Veneris, Marciano omissum, sed Anonymo nuncupatum? (Hæc et similia patefaciunt quam facile in rescribendo opere eodem, nonnulla ab uno servata maneant, ab alio nonnulla rejiciantur). Cur arctius meminit Arrianus Heraclei portus, §. 15, 3, et reperit tantum ibi ὅρμον, dum Anon. A, §. 16, diligentius scribit: ἐνταῦθα λιμὴν μέγας, ὁ καλούμενος Λαμυρὸν, ὅρμος ναυσὶ καὶ ὑδρεύματα? Cur Thermodontem vix nuncupat, nec illum ναυσίπορον cum Anonymo §. 16 vocat, neque Themiscyræ meminit, Chalybumque ibi incolentium, et pariter Tibarenorum juxta Cotyorum (Anon. A, §. 18)? Quomodo circa Sinopen (Arr. §. 14, 5) insulam *Scopelum* ne laudat quidem, dum Anon. A, §. 12, et Marcian. p. 72, 73, Huds., habeant insuper: κεῖται δὲ ἐπὶ τῶν ἄκρων νησίον, ὃ καλεῖται Σκόπελος. ἔχει δὲ διάπλουν τοῖς ἐλάττοσι πλοίοις· τὰ δὲ μείζονα περιπλεῖν δεῖ, καὶ οὕτω καταίρειν εἰς τὴν πόλιν? Quomodo λιμένα juxta Phadisanen (Anon. §. 17), λιμένα πάντων ἀνέμων juxta Boona (*ibid.* §. 18), et Aretiadis insulæ ὕφορμον τοῖς ἀφ' ἑσπέρας ἀνέμοις (*ibid.* §. 20 extr.); κώμην καὶ λιμένα, Stephanen (*ibid.* §. 11), *sinum* unum juxta Harmenen (*ibid.*), alium Cotyoro vicinum (*ibid.* §. 18), ὕφορμον sub Sacro monte latentem (*ibid.* §. 21), σάλον σύμμετρον ad Ophiuntem fluv. (§. 22), et ad Adienum fluvium (§. 23, 1), prætermittit Arrianus noster, quem rerum rei nauticæ pertinentium studiosum valde fuisse haud immerito judicamus!

En erit, ni graviter fallor, argumentum haud mediocre imminutionis factæ, quod in proxima phrasi

oratio eadem ad verbum reperiatur apud Arrianum §. 15, 1, et Anon. A, §. 14, 1 : Οὗτος ὁ ποταμὸς (Anon. ὁ Ἅλυς) μὲν ὅρος ἦν τῆς Κρ. . . . ῥέων δὲ ἐκβάλλει εἰς τὸν Πόντον, ὁρίζει τὰ Σινώπης καὶ Ἀμισηνῶν ἔργα. Ibi stat Arrianeus periplus, nec sensum abruptum relinquit; sed Anonymus, sensu supra suspenso, adjicit : τετρακόσια δὲ στάδια ἀπέχων τῆς Ἀμισοῦ, μεταξὺ Σύρων τε καὶ Παφλαγόνων φερόμενος εἰς τὸν Πόντον ἔξεισιν. Aperte phrasis eadem est, apud Anon. expleta, apud Arrianum resecata.

Arrianum et Anonymum B, inter se similiter conferre non licet, quum hic non iis careat, quibus affinitas cum Arriano perspicitur, sed longe plura et ex aliis fontibus diversis hausta habeat, sicut jam supra p. ij vidimus. Sed ex data comparatione locorum sat multorum, in præsto sunt argumenta, quæ Arrianeum periplum, qualem habemus, epitomen esse arguunt, sive Arrianus ipse auctorum sibi exscriptorum verba minuerit, sive nescio quis Arriani compendium pro integro libello tradiderit.

Non semel nobis orta fuit dubitatio, quærentibus utrum Arrianus, an alius nescio quis, breviorem reddiderit orationem auctorum, qui pro fontibus delecti fuerant. Nunc saltem videbitur forsan Arrianus de suo nonnulla sustulisse, nonnulla adjecisse : aliquid nempe, utpote ad laudandum Xenophontem propensus, solus refert in loco quodam, ubi desunt simul alia ab Anonymo A., §. 8, et Marciano, p. 71, Huds., expressa. Qui quidem scilicet aiunt Billæum fluvium a quibusdam orientalem Bithyniæ terminum haberi, sed a quibusdam (imo *ceteris* adjicit Anonym. A) Parthenium. Paucioribus verbis et nude scribit Arrianus (§. 13), Parthenium Bithyniæ terminum esse, breviori contentus exscriptoris cura; sed mox gaudet in superaddendis hisce : ὧν (Βιθυνῶν) Ξενοφῶν ἐν τῇ συγγραφῇ μνήμην ἐποιήσατο, ὅτι μαχιμώτατοι . . . ,

καὶ τὰ πολλὰ κακὰ ἢ ἀγαθὰ τῶν Ἑλλήνων ὅτι ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ ἔπαθον, κ. τ. λ. (mox, p. 66). Si partem illam peripli manus aliena abscidit, mirum prorsus videtur, quod, verba plura ab Anonymo et Marciano servata delendo, locum fusius manus illa adjecerit e Xenophonte sumtum, et quo carent Anon. et Marcianus. Non absonum erit Arriano ipsi tribuere et loci imminutionem et additamentum: nam semper gaudent scriptores arctius ex aliis, prolixius de suo verba adferre. Hujusmodi esse judicaveris levem reprehensionem, qua non abstinuit noster in Xenophontem (§. 11 init.) : καὶ οὓς λέγει (Ξενοφῶν) τοὺς μαχιμωτάτους καὶ ἐχθεστάτους εἶναι τοῖς Τραπεζουντίοις, ἐκεῖνος μὲν Δρίλλας ὀνομάζει, ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν οἱ Σάννοι οὗτοι εἶναι. At considerandum est similem Xenophontis reprehensionem apud Arrianum simul (§. 15, 1) et Anonymum A (§. 14) esse de Haly fluvio, οὐκ ἀπὸ μεσημβρίας, ὡς λέγει Ἡρόδοτος, ἀλλὰ ἀπὸ ἀνίσχοντος ἡλίου.

Sed, quid necessarium lectori videtur, singula loca Arriani cum locis Anonymi A et Marciani respondentibus comparare, dum aspectus ipse Peripli arguit hoc non esse genuinum et integrum Arriani opus! Non possumus non offendi jejunam legendo narrationem, haud qualem exspectare licet ex Imperatoris præfecto, jussu summo iter et itineris descriptionem suscipienti. Quam *abruptum exordium*, ut ait Stuckius, sibi fecit noster : Εἰς Τραπεζοῦντα ἥκομεν! Rationem rei qualemcunque reddit Dodwellus mox, p. 5, quam perpendet et comprobabit, si lubet, lector. Hannonis Periplus, quamvis excisus et truncatus, initium saltem præbet haud ita absonum et decurtatum : Ἔδοξεν Καρχηδονίοις κ. τ. λ.

Consideranti autem hunc libellum haud genuinum esse, sed recisionibus multis imminutum, inde mihi etiam fit verisimile, nonnulla, si totum periplum non ipse depinxit Arrianus, ex aliena manu fuisse adimpleta. Quæ-

rendum est enim, an propositum Arriano aperte fuerit, ut totam Euxini Ponti circumnavigationem describeret, quod fere negaverim ob sequentia (§. 17): Ἐπεὶ δὲ ἐπυθόμην Κότυν τετελευτηκέναι, τὸν βασιλέα τοῦ Βοσπόρου τοῦ Κιμμερ. κ.λ., ἐπιμελὲς ἐποιησάμην καὶ τὸν μέχρι τοῦ Βοσπόρου πλοῦν δηλῶσαί σοι· ὡς, εἴ τι βουλεύοιο περὶ τοῦ Βοσπόρου, ὑπάρχοι σοι, κ. τ. λ., p. 72, 73. Nempe, si præfecto Cappadociæ Trajanus expresse *totum* Ponti *circuitum* describere præcepisset, non sibi sic gloriaretur noster, quod illud excogitaverit et fecerit. Descriptionem litoris a Bosporo Thracio ad Trapezuntem (§§. 12-16) fere conjicerem aliena manu insertam fuisse, quum a Trapezunte primum profectus fuerit noster, et nescio cur redeat ad præteritum litus; nisi §. 12, 2, legerem, ταῦτα μὲν εἰδότι σοι λέγω, et mox, §. 16 extr., ἐνταῦθα (Trapezunte) σὺ ποιεῖς λιμένα, quo magis etiam agnoscitur Arrianus Trajanum adlocutus. Verum enimvero possunt hæc, σὺ ποιεῖς λιμένα, aliunde transposita, fortasse ex §§. 1 et 2, ubi uberius de Trapezunte tractat, ulterius inserta fuisse. Sic non semel libellus idem alius libelli cujusdam epitome fuit, et semel amplificatio; quód se egisse profitetur ipse Marcianus, p. 66 init. Huds.: καταμαθὼν δὲ καὶ Μενίππου μετρίαν μέν τινα τοῖς ἐντυγχάνουσιν ἐκ τῶν οἰκείων βιβλίων παρεχόμενον εἴδησιν, μὴ πάντα δὲ ἀκριβῶς ἐπεξελθόντα, τὰ ἐλλείποντα πλεῖστα ὄντα προσθείς, κ. τ. λ. Haud aliter potuit manus aliena quædam in Anonymi *Stadiasmo Maris Magni*, vol. II, p. 433 sq., plura addere, quæ prologus non fuerat pollicitus (cf. *Stadiasm*. p. 434, et *ib*. supra p. 414): sæpe apud veteres libelli iterum atque iterum retractati erant, aucti et imminuti, neque auctoris genuini nomen et titulum priscum amittebant: sic forsan de Arrianeo hoc textu cogitandum.

Ut ut est, alterutrum erit concludendum, vel Arrianum suam narrationem rebus nonnullis auxisse pecu-

liaribus, quales videmus in §§. 1-6, et quibus animus Imperatoris intentus foret, sed illas post initium ab exscriptoribus semotas fuisse, ut nuda locorum mentio superesset; vel Arrianum, id sibi tantummodo proposuisse, ut jejunam sæpius descriptionem locorum traderet, et idcirco satis habuisse, si auctoris cujuslibet verba ipse minuendo mutuaretur. Sed ad priorem conjecturam potius redeo.

Anonymus uterque, cum uberiores descriptiunculas præbet, tum recentiorem calamum prodit : intervallis stadiorum addit *milliaria* respondentia, quibus stadia septem et dimidia continentur (cf. mox, p. 185 sqq. et 254, 255); nomina locorum recentiora tradita (cf. pag. 172 extr., 180), unde fit ut vir cl. Kœlherus, in *Mém. de l'Ac. de S.t-Pétersb.*, t. X, p. 615, scripserit : « *Cet auteur donne des détails qui nous font connaître l'état de ces lieux dans le IV.e siècle de notre ère, temps où ce Périple fut, à ce qu'il paraît, composé, au moins enrichi de nouvelles observations.* »

In numeris datis sæpius concinunt Anonymi ambo cum Arriano; Anonymus A imprimis, cujus et Arriani auctoritate errores Marciani permulti aperiuntur. Ex. gratia, cf. p. 105 extr., 107 et 108, 110 extr., p. 111 extr., p. 112 med., et iterum, p. 112 extr. et 113 init., p. 114 init.; vid. p. 114 med. et iterum ad §. 15, 2. et §. 15, 3. Sed semel Marcianus ansam præbet emendandis Arriano et Anonymo A, p. 115 med. — Interdum mendosi sunt apud Arrianum numeri. Cf. p. 110 init. et med.; p. 112; bis ad §. 14, 1; p. 112, ante med.; p. 114, ad §. 15, 2; p. 115 med. — Et tandem non desunt sui Anonymo errores. Cf. p. 103, init.; p. 115, med., et mox iterum, p. 115 extr.

Vix erit monendum, in fractis numeris Anonymos A et B ubique *tertia* parte gaudere $\varepsilon\gamma'$ $\frac{1}{3}$, vel $\lambda\varsigma'$ $\frac{1}{3}$; sed

auctorem fragmenti C, quod viro clarissimo et amicissimo Osanno debemus, *dimidiam*, ἥμισυ, adhibere; at carere omnes exquisita cura in fractis numeris exprimendis.

Ad calcem voluminis hujus tabulam in ære incisam subjecimus, quam delineandam curavimus ad similitudinem tabulæ apud nos egregiæ, cui titulus : *CARTE RÉDUITE DE LA MER NOIRE, par* M. GAUTTIER, *capitaine de vaisseau, &c.*

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ

ΠΟΝΤΟΥ ΕΥΞΕΙΝΟΥ.

ARRIANI

PERIPLUS

PONTI EUXINI.

Interprete Jo. GUILIELMO STUCKIO TIGURIO*.

* Quam versionem novus editor infinitis locis emendavit.

HENRICI DODWELLI

DISSERTATIO

DE ÆTATE EPICTETI ATQUE ARRIANI, CONSCRIPTIQUE AB ARRIANO PERIPLI MARIS EUXINI, &c.

SUMMA DISSERTATIONIS.

§. I. Sub exitum Hadriani de Mari Euxino scripsit Arrianus. — §. II. Arrianus, cum hæc scriberet, provinciam habebat Cappadociam. — §. III. Cappadociæ anno Hadriani XX° præerat Arrianus. — §. IV. Initio præfecturæ ante bellum cum Alanis, ann. Chr. 137, hunc Periplum scripsit Arrianus. — §. V. Horum certe temporum et hujus etiam principis indolem referunt quæ hoc in Periplo tradit Arrianus. — §. VI. Arrianus hic Peripli auctor, et præses Cappadociæ, idem cum philosopho Epicteti discipulo. — §. VII. Prima Arriani scripta de Epicteto, paulo post mortem Epicteti. — §. VIII. Scriptis Arriani recentiores erant ejusdem honores. — §. IX. Epictetus sub Hadriano mortuus. — §. X. Mortuus antea quam nasceretur Gellius: qui tamen sub Hadriano natus, floruit etiam sub Pio, temporibus Hadriano proximis. — §. XI. Mortem Epicteti sub Hadriano statuendam etiam e Luciani Demonacte colligitur. — §. XII. Epictetum ab anno ær. chr. 104 audivit Arrianus. — §. XIII. Anno Chr. 147 secessus Arriani post honores, quo postremas scripserit historias. — §. XIV. Arriani honores romani non adeo legibus Romanorum annalibus congrui, quam eorum qui primo ortu fuerant Romani. — §. XV. Scripsit Arrianus de Alexandro M. aliaque historica post secessum. — §. XVI. Marci tempora fortassis attigit Arrianus. — §. XVII. In Chronico Paschali pro Africano forte reponendus Arrianus.

---

§. I. Sub exitum Hadriani de Mari Euxino scripsit Arrianus.

SCRIPSERAM quidem de hoc maris Euxini Periplo nonnulla, cum de Periplo maris agerem Erythræi: sed

A *

pro modò quem concessit nata in alieno opere occasio. Jam paulo agam accuratius. Sub Hadriano scriptum fuisse docet ipse titulus : sed propius initio Hadriani scriptum tum arbitrabar, quod quidem reges harum partium finitimi a Trajano dati etiamnum essent in vivis : unicus autem is erat, quem memoravit Arrianus, rex Apsilarum[1] Julianus a Trajano designatus; plures autem idem refert, quos fecerit Hadrianus[2]. Et Trajani imperio exeunte factos fuisse verisimillimum est, quos ille reges dedit, cum jam victoriæ illius in Oriente fecissent ut vicini, et tam Parthis quam Romanis finitimi, a Romanis diademata libentius quam a Parthis acciperent. Antea certe causam Trajano belli in Parthos dedit, quod Armenia a Parthis regem accepisset. Tum ergo vel inde vincitur nondum Romanorum tantum in his partibus fuisse terrorem : proinde multos ab Hadriani initio annos elapsos esse necesse est, cum jam plures essent ab eo, quam a Trajano, reges.

§. II. Arrianus, cum hæc scriberet, provinciam habebat Cappadociam.

Erat autem certe Arrianus ipse, cum hæc scriberet, in imperio, et gladii jure ornatus. Hoc indicant militum sub eo[3] exercitia, et ab eodem soluta[4] stipendia; hoc etiam[5] navium ab eodem assignatæ stationes ; hoc munitionum[6] illa, quam profitetur, cura ; hoc etiam rei annonariæ[7] ; hoc, quod Sannos tributa recusantes a se exterminandos[8] minatur, ni pactis starent, fidemque a se obligatam liberarent ; hoc denique, quod[9] aras a se in provincia positas fuisse doceat, et quod statuas[10] in honorem principis dedicandas ad se mittendas esse

[1] Peripl. pag. 12, Huds. — [2] Pag. 12, 19. — [3] *Ib.* 3, 11. — [4] *Ib.* 6, 11. — [5] *Ibid.* 5. — [6] *Ibid.* 6, 9, 10. — [7] *Ibid.* 6. — [8] *Ibid.* 11. — [9] *Ibid.* 2. — [10] *Ibid.* 2.

moneat. Nec sane oram Ponti Euxini universam a se lustratam ostendit, sed a Trapezunte tantummodo ad Dioscuriada, quæ etiam Sebastopolis fuerit appellata. Aliam omnem oram inde ad Bosporum Cimmerium; rursusque inde ad Byzantium Bosporumque Thracium, non sua fide narrat, sed aliena. Et ne quidem a Bosporo Thracio ad Trapezuntem oram innuit a se fuisse navigatam; cur ita, quæso, si Pontum Euxinum universum auspiciis Hadriani lustrandum suscepisset? Cur ita, inquam, si classis potestatem alibi habuisset quam in suæ provinciæ ora tantummodo maritima? Cur denique a Trapezunte Periplum hujus maris inciperet, quem alii plerique a Bosporo potius incipiunt Thracio, nisi quia ab illo demum portu usque ad Dioscuriada terræ pariter ac maris potestatem habuisset! Obnoxios sibi in hac omni ora fuisse milites ipse indicat. Abruptum hoc, quod a Trapezunte petebatur, exordium credebat Stuckius (p. 67): quod scilicet, non occurrerit, hos provinciæ, cui præerat Arrianus, fuisse limites. Facilis autem erat universi Peripli occasio, cum jus rei nauticæ eousque ipse, pro provinciæ jure teneret, si reliquas Euxini maris oras sigillatim, aliorumque fide narratas, adjunxerit. Certe Flavium Arrianum sub Hadriano Cappadociæ præfuisse testatur Dio [1], quem alium a nostro non fuisse verisimillimum est: nam Trapezuntem, nunc Ponto Cappadocio [2], nunc Cappadociæ [3] ipsi accensuit Ptolemæus, qui proximus nostri temporibus vixit Arriani. Itaque hoc seculo ad Pontum usque Euxinum pertigit, Pontique regionem complexa est Cappadocia, et Tibareniam et Colchida usque ad urbem, quam dixi, Dioscuriada. Pontum sæpe provinciam suam ipse appellat Arrianus, p. 4, 5 (Huds.). In eo Pto-

[1] Dio, lib. LXIX (S. 15, ed. Reimar.) — [2] Ptolem. *Geogr.* lib. V, c. 6 (p. 144, init. ed. Bert.) — [3] *Ibid.* lib. VIII, Asiæ Tab. I (p. 237, init.)

lemæo consentaneus, qui Pontum appellat Cappadocium. Sic autem scribit de Athenis: ἦσαν γάρ τοι καὶ ἐν Πόντῳ Εὐξείνῳ χωρίον οὕτω καλούμενον (p. 4, Huds.) De regione loquitur, quæ Ponti nomine veniebat, non de mari. Idem paulo postea dicit ventum, qui in Ponto Thrascias appellabatur, in Græcia Scironem esse appellatum. Ait denique lignorum ναυπηγησίμων ἀφθονίαν fuisse κατὰ τὸν Πόντον (p. 5, fin. Huds.), propter navis quam passus fuerat jacturam: de sua utique rursus intelligendus provincia; nam eousque jam pertigisse vidimus Provinciam Arriani. Hos autem hujus provinciæ limites Trajani victoriis debebant, ut existimo, Romani. Colchos certe ab eo subactos referunt Rufus Festus et Eutropius (VIII, 3). Seculi ergo saltem, quo hæc gesserit Arrianus, notam in his ipsis provinciæ hujus finibus tenebimus.

§. III. Cappadociæ anno Hadriani XX° præerat Arrianus.

Tempus autem quo hanc provinciam his limitibus circumscriptam tenuit Arrianus, ex ejusdem Tacticis, ni fallor, colligemus. Scripsit illa anno Hadriani XX°: [1] ἐς τήνδε, inquit, τὴν παροῦσαν βασιλείαν, ἣν Ἀδριανὸς εἰκοστὸν τοῦτ' ἔτος βασιλεύει. Verba ejus imperium Hadriani designare videntur post obitum Trajani. Nam inde artem, de qua ibi loquitur Arrianus, militarem excoluit Hadrianus. Cœpit annus ille Hadriani XX^mus anno æræ nostræ christianæ 136, aug. XI°. Desiit autem anno ejusdem æræ christ. 137, aug. XI°. Medio autem tempore se ad scribendum de re militari accinxit Arrianus, cum jus gladii esset a principe consecutus. Convenit cum nobis Arriani Dioniani hæc etiam nota accuratissime. Confecto bello judaïco (nempe cum Barcocheba), bellum Alanorum a Pharasmane motum tradit Dio [2].

[1] *Tactic.* fin. (p. 97, ed. Amstel. 1683.) — [2] Dio, l. LXIX (§. 15).

Qui idem addit, terrore Flavii Arriani fuisse repressos, qui tum Cappadociæ præerat. Cœpit bellum illud in Barcochebam anno Hadriani XVII°, si Chronico Eusebiano fides: ἤκμασε anno ejusdem principis XVIII°, teste meliore, illisque temporibus propinquiore, Aristone Pellæo[1]. Si tum fuerit illud in ἀκμῇ bellum, sequenti certe, qui annus erat Hadriani XIX^{us}, debellatum fuisse consentaneum est. Ita videmus quam apte motus illi Alanorum, et proinde præfectura etiam Arriani, ad annum referantur Hadriani XX^{m}. Scripsit Arrianus Alanica, teste Photio[2]; hujus nimirum belli, ut videtur, occasione; et fragmentum illius operis habemus hodieque de acie illa qua Alanos ad pacem terruit Arrianus. Arrianum enim ipsum illius aciei fuisse ducem mox ostendemus[3]: nec ultra terrorem processisse docuit, ut vidimus, ipse Dio. Porro eundem illum, qui Alanos ad bellum concitavit, Pharasmanem in vicinia sua Zydritis imperasse, cum de mari hæc Euxino commentaretur, idem testatur Arrianus[4]. Nihil ergo est, cur dubitemus quin idem fuerit Arrianus, qui et Cappadociam moderatus fuerit, et bellum gesserit in Alanos, et qui Tactica scripserit, et de mari etiam Euxino. Addit Dio Massagetas fuisse hos, cum quibus res Arriano fuerit, Alanos. Fieri potest ut hoc quoque fuerit utcunque: verum at in illius seculi geographia novum fuisse suspicor, quod aut iidem haberentur cum Massagetis Alani, aut sedes tenuerint huic Arriani Cappadociæ propinquas. Albanos appellat, ut videtur, e Dione Zonaras[5]: estque sane in his partibus Albanorum nomen, quam Alanorum, longe notius. Antiquitus omnes invicem diversissimos fuisse constat a veteribus, tam Alanos, quam Albanos,

[1] Apud Euseb. *H. E.* IV, 6. — [2] Phot. Cod. LVIII. — [3] §. VI. — [4] Pag. 11, fin. Huds. — [5] (*Annal.* lib. XI, p. 590, ed. Paris.).

quam etiam Massagetas : imo ne sedium aliqua propinquitate conjunctos. Quod ergo tandem coaluerint, inde factum arbitror, quod Massagetarum ultimi in has sedes translati ab Albanis, victi in nomen pariter ditionemque victorum transierint. Constat enim certe jamdiu intercidisse nomen Massagetarum; et cum in Albanorum nomen deinde concessissent, facilis inde error erat, ut iidem Alanorum nomine intelligerentur: eorum scilicet qui Albanos Asiaticos non satis accurate ab Europæis distinxerunt Alanis. Hæc tamen obiter.

§. IV. Initio præfecturæ ante bellum cum Alanis, ann. Chr. 137, hunc Periplum scripsit Arrianus.

Cæterum initio gestæ a se provinciæ hæc scripsit Arrianus: cum nempe primas redderet provinciæ a se administratæ (pro recepto officii munere) rationes. Ad illud certe munus spectare videntur γράμματα, quorum toties meminit, Ῥωμαϊκὰ[1]. Hoc enim exigebat ipsa imperii romani majestas, ut ne alia lingua, quam romana, conciperentur formæ omnes rationum solennes et legitimæ, seu principi essent, seu senatui, reddendæ, archivisque publicis recondendæ: his nempe Hadriani temporibus, cum nondum in romanam civitatem recepti essent vel romani imperii cives græci, quod postea factum a Caracalla; nec novi jam imperii caput esset urbs Byzantina, ipsa quoque olim stirpe græca. Litteris ergo romanis, quæ scriniis principis recondendæ erant, multo liberius de arcanis Hadriani mandatis se egisse ipse indicat Arrianus: plane, ut decuit in arcanis imperii. Nec in litteris romanis quicquam a provinciæ rationibus alienum fuisse verisimile

[1] Pag. 6; 10, Huds.

est. In illis itaque soli provinciæ paraplo locum fuisse consentaneum est, a Trapezunte scilicet usque ad Dioscuriada: alibi certe nuspiam litterarum occurrit vel mentio romanarum. Si quid præterea ad illas litteras accesserit, illud fortasse fuerit, ut provinciæ suæ paraplum a Dioscuriade ad Bosporum continuarit Cimmerium. Est enim sane ratio politica cur eousque iter maritimum descripserit, siquam forte novam expeditionem eo meditaretur Hadrianus, propter mortem quæ nuper contigerat [1], Cotyos regis Bosporani: de qua propterea monendum duxit, pro officii ratione, Hadrianum. Suspicor ergo inter regna imperii romani adsignata hoc tempore accensitum fuisse regnum bosporanum: erat certe ætate etiam Strabonis. Illius verba sunt: Καὶ νῦν ὑπὸ τοῖς τῶν Βοσπορανῶν βασιλεῦσιν, οὓς Ῥωμαῖοι καθιστᾶσιν, ὑπακούει ἐστιν (lib. VII, p. 312). Inde similia monita de rege bosporano sub Trajano legimus, Bithyniam tenente Plinio juniore (lib. X, ep. 13, 14, 15). A Byzantio ad Trapezuntem paraplum addiderit fortasse, quem obierit ipse cum in provinciam veniret. Id si verum, a Roma venerit, fueritque adeo Hadrianus ipse in Italia, cum mitteret Arrianum; quod sane anno imperii XX° verisimillimum est, cum de successore Ælio Vero ageret Hadrianus: obstabat enim causa illa ne pedem ipse ex Italia moveret. Reliquum paraplum a Bosporo Cimmerio ad Thraciam non video cur addiderit Arrianus, nisi ut maris illius Euxini universi periplum absolveret. Nuperum autem illius in provinciam appulsum indicat itinerum illa tam accurata descriptio, quæ adeo opportuna non fuisset, si jam itineribus illis aliquandiu assuevisset. Sic enim sua etiam in provinciam itinera nuper peracta descripsit

[1] Pag. 18, Huds.

Cicero. Sunt et alia quæ nuperum Arriani, cum hæc scriberet, appulsum fuisse doceant. Sannas ait πάλαι fuisse tributarios; tunc autem latrociniis intentos solutionem neglexisse; se autem operam daturum, ut vel solutionem præstarent, vel e sedibus pellerentur[1]: hæc ad suam ipse contumeliam, si, se gubernacula tenente, officio defuissent. Meminit etiam Pharasmanis[2]; sed nulla adhuc de eo suspicio. Alanorum autem ne meminit quidem. Inde facile colligimus nullos adhuc eorum fuisse motus: cavet enim noster ne quid Hadrianum celaret, quod reipublicæ, si nesciretur, perniciem afferre posset: inde tempestiva illa monitio de morte Cotyos. Recte ergo, ni fallor, Arriani adventum ad annum æræ nostræ christianæ 136^{m} exeuntem retulerimus; quo prædictum de re militari commentarium ipse scripserit, cum primum gladii jus acciperet, nullo adhuc hostis manifesti metu. Aliter fuisset, hostium mentio facienda erat, et disciplinæ eorum militaris, cum quibus rem gesturus erat. Medio enim anno Roma discedebant plerumque provinciarum præsides, ut e legibus Claudii[3] de eorum discessu satis apparet. Ita necesse erat, ut anno juliano exeunte in provincias remotas, quales erant hæ, de quibus agimus, Asiaticæ, venirent. Sub Trajano Plinius[4] XV kal. octobris venit in Bithyniam, quæ tamen propius aberat a Roma quam nostri Arriani provincia Cappadocia. Itaque si anno 137° augusti diem XI^{m} superasset Arrianus antequam in provinciam appelleret, sic annus fuisset Hadriani non jam XX^{us}, sed XXI^{us}. Quare anno æræ nostræ venerit oportet 136. Illum enim certe diem elapsum esse cum veniret, ipse innuit: narrat enim, cum provinciam præternavigaret, procellas[5] magnas. Et tamen

[1] Pag. 11, med., Huds. — [2] Pag. 11. — [3] Dio, lib. LX. — [4] Plin. lib. X, ep. 28. — [5] Pag. 4.

nondum ὥραν ἔτους fuisse indicat, qua naves essent in portus subducendæ. Cæterum non longe illam abfuisse ipso facto docuit, quod primo quoque tempore illas in portus subduxerit, πρὶν παντάπασιν ἀγριωθῆναι τὴν θάλασσαν[1]. Facile inde intelligimus paulo illum ante maris claudendi tempus eo appulisse. Quod sane cum XX° Hadriani anno concurrere non potuit alio æræ nostræ christianæ anno quam 136°. Proximo ergo anno 137° eruperit seditio Alanorum, concitante Pharasmane: ita scilicet, ut Romæ hoc nomine sub Hadriano accusatus fuerit[2] ipse Pharasmanes; ita ut ab Hadriano Romam invitatus, ipse tamen sibi conscius venire contemserit[3]; ita ut vicissim munera ab ipso missa contemserit Hadrianus[4]; ita denique ut regulos alios qui venerint, ita exceperit Hadrianus, ut Pharasmanis[5] recusantis invidiam excitarit. Non sunt hæc omnia in limites nimis angustos contrahenda; itaque intervallum aliquod agnoscendum est inter primos Alanorum motus mortemque Hadriani: nec tamen magnum illud fuisse e numis colligo. Nec enim alio, quam ad hos Alanorum motus, Cappadociæ mentionem retulerim, quæ in numis occurrit Hadriani atque Pii. Numi Hadriani, qui Cappadociæ meminerint, consulatu illius signantur III°, qui ab anno æræ christianæ 119, ad finem Hadriani pertigit, annumque Christi 138. Numi Pii consulatu ejus II°, qui non ultra annum æræ nostræ 139, quo consulatum illum gessit, extendendi sunt: proximo enim anno Christ. 140 consulatum suscepit gessitque III^m. Hinc intelligimus ad finem Hadriani illud referendum esse bellum, de quo numi gratulatorii adhuc Pii initio excudebantur.

[1] Pag. 5, init., Huds. — [2] Dio *Excerpt.* Theodos. — [3] Spart. *Adrian.* cap. 13. — [4] *Ibid.* cap. 17, fin. — [5] *Ibid.* cap. 13.

§. V. Horum certe temporum et hujus etiam principis indolem referunt quæ hoc in Periplo tradit Arrianus.

Certe horum temporum indolem refert examussim hic, in quo versamur, Periplus. Cum urbibus memorat celeberrimas quasque mythicorum temporum historias, et historiarum, si qua credebantur exstare, etiam monumenta. His enim sane, si quis princeps alius, maxime delectabatur Hadrianus. Sed et disciplinæ militaris curam profitetur Arrianus, quam multis novis inventis locupletaverat hic atque excoluerat imperator. Et sane tactica ad illam ipsam normam, quam stabiliverat Hadrianus, exegit Arrianus, quæ etiam ad Dionis[1] tempora inviolata permansit. Idem urbium nova memorat tam munimenta, quam ornamenta[2], quorum studiosissimum hunc eundem fuisse constat Hadrianum. Nescio[3] quisquamne principum cum eo fuerit, hac in causa, conferendus. Et peregrinationum nomine idem princeps celeberrimus erat, teste Spartiano[4]. Talem quoque supponit Arrianus: ait se summa cum voluptate mare Euxinum lustrasse ex eodem loco[5], ὅσπερ (inquit) καὶ Ξενοφῶν καὶ σύ. Et quo loco de fano Jovis Urii loquitur[6]; Ταῦτα μὲν εἰδότι σοὶ λέγω. Itaque jam illas quoque Ponti Euxini oras peragraverat Hadrianus: quod tamen sero tandem factum opinor, cum nulla hujus itineris nota habeatur apud Spartianum. Nisi forte hæc ad iter illius per Asiam[7] retulerimus, quo et servitia castris profutura a Cappadocibus Arriani nostri susceperit. Affectum ergo Hadriani imperium, vel præceps potius, et ad exitum

[1] Dio, lib. LXIX (§. 9 et pass.) — [2] Arrian. *Peripl. Mar. Eux.* p. 2, Huds. — [3] Dio et Spartian. — [4] Spart. *Adrian.* cap. 13. — [5] Peripl. Eux. pag. 1, Huds. — [6] Pag. 12. — [7] Spartian. *Adrian.* cap. 13.

vergens, supponunt hæ notæ. Cum nempe jam et disciplinam militarem ad exitum perduxisset, et provincias plurimas itineribus lustravisset idem Hadrianus.

§. VI. Arrianus hic Peripli auctor, et præses Cappadociæ, idem cum philosopho Epicteti discipulo.

Conveniunt eadem præterea cum temporibus Arriani. Erat enim profecto hic Arrianus non alius a philosopho, quem Epictetæum appellant veteres, quod fuerit Epicteti discipulus. Is enim Arrianus, qui aciem instruxit in Alanos, et qui proinde Cappadociam provinciam habuit, in illo ipso fragmento quod habemus hodieque scriptæ ab eo historiæ Alanicæ, Xenophon appellatur: ὁ δὲ ἡγεμὼν τῆς πάσης (inquit) στρατιᾶς Ξενοφῶν. Et postea: Οἱ δὲ ἐπίλεκτοι ἱππεῖς ἀμφ' αὐτὸν Ξενοφῶντα ἵστωσαν &c. Sed quis ille fuerit Xenophon, non videntur observasse fragmenti editores [1]: nedum, ipsum fuisse Arrianum. Et tamen nomine νέου Ξενοφῶντος, seu Xenophontis junioris, appellatum fuisse omnes sciunt: non item illud, hoc nomine ipsum delectatum fuisse Arrianum, nec alio libentius appellari voluisse. Ut proinde quoties in illius scriptis Xenophontis nomen simpliciter occurrit, non alius ab ipso intelligendus sit Arriano. Hoc tamen verissimum esse ex aliis ejusdem scriptis manifestum est. In libro de Venatione, de Xenophonte Grylli filio facta mentione, ipse mox de se ita subjungit: Ταῦτα λέξω, ὁμώνυμός τε ὢν αὐτῷ, καὶ πόλεως τῆς αὐτῆς, καὶ ἀμφὶ ταῦτα ἀπὸ νέου ἐσπουδακὼς, κυνηγέσια, καὶ στρατηγίαν, καὶ σοφίαν [2]. Hinc intelligimus ab ipso nomen hoc esse affectatum [3]; et cur affectarit, etiam rationem. Quod etiam ipse pariter ac major ille Xe-

[1] Cf. H. Steph. *Schediasm.* 17um in lib. *de Venat.* p. 230, ed. Amstel. 1683. G. — [2] Arrian. *de Venat.* cap. 1 (*ibid.* p. 190.) — [3] Cf. H. Steph. *Schediasm.* 10um *ibid.* p. 231. G.

nophon, in vita δραστικῇ et πραγματικῇ præfecerit, et sub professione philosophiæ peritissimus fuerit imperator. Sic enim de Xenophonte seniore Laërtius [1] : Καὶ δὴ καὶ φίλιππος καὶ φιλοκύνηγος καὶ τακτικός. Sic et alibi, cum de Xenophonte antiquo sermo esset [2], οὐ ξύμφημι, ait, τῷ ἐμαυτοῦ ὁμωνύμῳ. Idem canis suæ nomen designandum censuit, ὡς καὶ ἐς ὕστερον ἀπολελεῖφθαι αὐτῆς, ὅτι ἦν ἄρα Ξενοφῶντι τῷ Ἀθηναίῳ κύων, Ὁρμὴ ὄνομα, ὠκυτάτη καὶ σοφωτάτη, καὶ ἱερωτάτη [3]. Hic etiam Xenophontem [4] seniorem imitatus est, cui canis erat, cujus et nomen traditur Hippocentaurus. Sed stoico magis placuit nomen Ὁρμῆς, qui Epicteti tam multa servavit de ὁρμαῖς et ἀφορμαῖς, vocibus in disciplina stoicorum decantatissimis. Favebat præterea, quod in receptis canum nominibus, ipso quoque teste Arriano [5], locum habuerit Ὁρμή. Inde factum ut argumenta pleraque delegerit cum illo quoque seniore Xenophonte communia, cujus nomen affectabat. Scripsit Cyri junioris Ἀνάβασιν Xenophon Socraticus : et Alexandri similiter Ἀνάβασιν scripsit Xenophon Epictetæus. Congessit Socratis Memorabilia Grylli filius : et præceptoris Epicteti similiter Colloquia scriptis mandavit Arrianus. Scripsit uterque de Venatione : sic tamen, ut quæ deerant, in Socratico suppleverit Arrianus [6]. Erat præterea Τακτικὸς superior ille Xenophon, ut modo vidimus e Laërtio : proinde Τακτικὴν personæ, quam susceperat, junioris Xenophontis congruam judicavit Arrianus. Primum præterea philosophorum fuisse, qui historiam scripserit, Xenophontem observavit Laërtius [7] : de Ἑλληνικοῖς præcipue, ut videtur, intelligendus. Inde cognati argumenti tot nostri quoque Arriani libri, Ἀλανικῶν, Βιθυνιακῶν, Πα-

[1] Laërt. lib. II, n. 56. — [2] *De Venat.* cap. 17 (p. 208.) — [3] *Ibid.* cap. 5 (p. 197.) — [4] Pollux, *Onomast.* lib. V, cap. 5, n. 2. — [5] Arrian. *de Venat.* cap. 19 (p. 210.) — [6] *Ibid.* cap. 1. — [7] Laërt. lib. II, n. 48.

ρθικῶν, ἰνδικῶν. Hinc loca, quorum meminerat antiquior ille Xenophon, observavit in Periplo Arrianus, captatque omnes illius memorandi occasiones: sic tamen ut, quoties illum nominandum censuit, fere aliquid adjunxerit, quo a se alius fuisse nosceretur. Nempe illum τὸν Γρύλλου, τὸν πάλαι, τὸν πρεσβύτερον appellat. Non ita, ut videtur, appellaturus, nisi ut a juniori Xenophonte alio Atheniensi alius fuisse intelligeretur, nempe a seipso. Sic loquitur in *Tacticis;* sic in libro *de Venatione;* sic in *Periplo.* Est ergo horum omnium auctor idem cum præfecto Cappadociæ, et cum Arriano Epictetæo: alius autem ab Arriano Maturio Plinii[1] junioris, amico Altinati. Erat enim tunc temporis extra Italiam, Nicopoli, in disciplina Epicteti Arrianus noster Epictetæus, cum in ipsa fuerit Italia Arrianus ille, cum quo literarium habuit commercium junior ille Plinius, ipse quoque tum similiter in Italia.

§. VII. Prima Arriani scripta de Epicteto, paulò post mortem Epicteti.

Itaque, cum Arrianum hujus scripti auctorem teneamus, age, jam ætatem illius constituamus paulo magis, quam sit hactenus factum, accurate. Prima autem illius scripta omnia erant de præceptore Epicteto. Primæ omnium videntur fuisse *Dissertationes,* quæ eo invito pariter ac nescio in vulgus emanaverant, tandem ab ipso emissæ et L. Gellio inscriptæ. Ex his deinceps ipse collegit Enchiridion. Denique et illa edidit de præceptoris vita, quæ docet illum edidisse Simplicius[2]. *Dissertationes* collegit in memoriæ suæ subsidium. Ipse ὑπομνήματα appellat, quæ Xenophon Socraticus ἀπομνημονεύματα: proinde sermone non elaborato, sed familiari, quali usus fuerat, cum dissereret, ipse Epictetus.

[1] Plin. lib. III, *Ep.* 2. — [2] Simplic. in *Epict. Enchirid.* init.

Sic enim magis ipsum repræsentarent Epictetum, sic magis vim illam nativam retinerent, quam habebant, dum ex ore ejus prodirent, quam tantam fuisse dicit, ut *necesse esset sic affici auditorem ut eum ipse affici volebat*[1]: supponunt, ni fallor, hæc omnia, non jam amplius fuisse in vivis Epictetum, cum illius ὑπομνήματα in animum revocanda essent: alioqui Epicteti ipsius testimonium advocasset, qui tantam rerum ab eo auditarum tamque religiosam fidem præ se fert, ut verba quoque ipsa pro virili sua numerarit. Neque tamen a memoria admodum longinqua repeti potuit repræsentatio tam accurata verborum. Non me tamen fugit Senecam patrem verba etiam ipsa oratorum a se adolescente auditorum in senectute scripsisse: sed prodigiosa erat tanta illa memoriæ felicitas. Suntque præterea alia quæ suadeant, nuperiori Epicteti memoria hæc mandavisse Arrianum. Stylum excusat, quod sane necessarium non fuisset, si jam alia edidisset styli specimina, e quibus judicari potuisset, quam peritus esset styli artifex. Ait præterea Epicteto nullam, sibi non admodum magnam, fuisse de stylo sollicitudinem. Quam hæc aliena sunt a jactantia illa qua se postea pro primario Græciæ scriptore venditavit, ut nullum habuerit Græcorum Alexander M. sibi in armis parem! Verba ejus hæc sunt: *οὐκ ἀπαξιῶ ἐμαυτὸν τῶν πρώτων ἐν τῇ φωνῇ τῇ ἑλλάδι, εἴπερ οὖν καὶ Ἀλέξανδρος τῶν ἐν τοῖς ὅπλοις*[2]. Produnt priora illa animum ab Epicteti nupera institutione modestum, et veræ philosophiæ professione dignum; postrema nimio gloriæ studio corruptum tandem atque degenerem. Edidit ergo has primitias suas Arrianus, paulo post mortem præceptoris Epicteti, cum primo philosophiæ studio calesceret.

[1] Præf. Arrian. ad L. Gell. — [2] Arrian. *Exped. Alex.* l. 1 (c. 12, S. 9).

§. VIII. Scriptis Arriani recentiores erant ejusdem honores.

Sed vero hanc ipsam epocham incertam fecit chronologiæ his temporibus obscuritas. Si enim Suidam [1] audiamus, aut antiquiorem Suida Themistium [2], ad Marci tempora ipse pervenit Epictetus. Quomodo ergo præfecturam Cappadociæ sub Hadriano gerere potuit Arrianus! Honores enim quos gessit omnes philosophiæ studio debebat; scriptisque, quæ post philosophiæ professionem, imo post Epicteti mortem, ut vidimus, edidit, pulcherrimis. Διὰ τὴν τῆς παιδείας δεξιότητα, inquit Suidas [3], teste Heliconio, qui ad Theodosii Majoris tempora seriem temporum deduxit [4], ipse proinde ad ea tempora referendus. Διὰ τὸ τῆς παιδείας ἐπισημον, Photius [5]. Imo de hoc meliorem hisce testem habemus, ipsum scilicet Arrianum; sic enim de scriptis suis ipse [6]: Ἐμοὶ πατρίς τε καὶ γένος καὶ ἀρχαὶ οἵδε οἱ λόγοι εἰσί τε καὶ ἀπὸ νέου ἔτι ἐγένοντο. (Rectius quam Dodwell, hæc verba intelligit Raphelius ad Arrian. *Exp. Alex.* p. 51, Amstel. 1757. G.) Patriam scilicet scriptis debuit, quod ipse Bithynus, civitatisque Nicomediensis, in civitates Nicomedia longe celebriores propterea fuisset adscriptus, quod erat sane in viris celebribus, illo seculo frequentissimum. Atheniensem se fuisse profitetur, ut vidimus in libro de Venatione, ut propterea et nomen atticum etiam assumserit Xenophontis: et romanum fuisse docent nomen romanum Flavii Arriani, et honores romani ab eo gesti, præsertim consulatus, qui non aliorum erant quam civium romanorum. Hanc ergo civitatem si scriptis

[1] Suid. Ἐπίκτητ. — [2] Themist. *Or.* XII. — [3] Suid. Ἀῤῥιανός. — [4] Suid. Ἑλικώνιος. — [5] Phot. Cod. LVIII. — [6] Arrian. *Exped. Alexand.* lib. I (cap. 12).

debuerit, vel inde obiter illum alium fuisse colligemus ab Arriano Pliniano. Sic enim probabile erit, cum scriberet junior ille Plinius, nostrum ne quidem nomen habuisse Arriani. Ita et γένος et ἀρχὰς similiter scriptis suis debuerit, gentem scilicet honoresque senatorios romanos. Habuit quidem et in patria sua, ut ipse docet, honores[1] : nempe sacerdotium Cereris et Proserpinæ, ut nos docet ex illius Bithynicis Photius, cod. XCIII; sed quos minori loco habuit præ honoribus civitatum adscititiarum. Illos tamen potuit eruditioni debere : commendabant enim civibus suis externi quoque honores, ad munera quibus alioqui impares fuissent pro origine domestica. In græcis civitatibus omnibus constat quanto fuerit in pretio nomen Olympionicis : et, cum omnes Romanis parerent, summo in loco fuisse certum est honores apud Romanos ipsos summos, nempe senatorios. Ornavit ergo patriam suam Arrianus, potius quam ab ea ornabatur, si post romanos honores novos alios a patria accepisset. Hoc idem fecisse censetur, cum et ipse honores patrios capesseret, qui Arrianum ornavit, Hadrianus[2]. Utcunque tamen, cum honores scriptis debuerit, sequitur sane, cum nondum scripta elaborata lucubrasset, nondum illum honores consequutum. Post mortem autem Epicteti scripta illius accurata fuisse, ni fallor, evicimus : itaque ejusdem Epicteti morte honores Arriani omnes recentiores fuisse necesse est. Proinde ante annum Hadriani XX[m], quo Cappadociæ præerat Arrianus, jam decesserat Epictetus : honorem enim illum Arriani sub Hadriano fuisse, melioribus, quam sit Suidæ aut Themistii, testimoniis evicimus.

---

[1] . . . οὐδὲ εἰ δή τινα ἀρχὴν ἐν τῇ ἐμαυτοῦ ἦρξα. *Exped. Alex.* I, 12, p. 51, Raphel. p. 32, Borh. G. — [2] Spartian. *Adrian.* cap. 19.

§. IX. Epictetus sub Hadriano mortuus.

Etiam aliunde Epictetum sub Hadriano obiisse probamus : et quidem e propinquioribus Epicteto testimoniis, quam sint ea quæ proferuntur in contrarium. Epictetum Hadriano in summa familiaritate fuisse testatur Spartianus[1]; loquiturque sane de tempore imperantis Hadriani. Tum enim familiarem habuit, quem cum Epicteto junxit Spartianus, Heliodorum; licet famosissimis postea literis Heliodorum lacessiverit Hadrianus, eodem referente Spartiano[2] : itaque Hadriani tempora saltem Epictetus attigerit. Quousque autem attigerit, ita, ni fallor, colligemus. Alieno animo erat Epictetus a redeundo Romam, postquam inde pulsus fuisset edicto Domitiani. Exinde nuspiam illius præterquam Nicopoli meminerunt Arrianus[3] atque Gellius[4] : itaque in Græcia Hadrianum fuisse necesse est, cum in summa familiaritate Epictetum haberet. Anno autem imperii VI° Atheniensibus leges concessisse e Draconte et Solone petitas refert Eusebius in Chronico; VII° etiam dicit eum Athenis hyemasse : nempe annis æræ nostræ christianæ 123 et 124. Hoc ergo tempore Epictetum familiarem habuerit Hadrianus, seu philosophorum causa Athenas venerit Epictetus, seu Epicteti conveniendi causa ipse potius Nicopolim accesserit Hadrianus : vix potuit certe superesse multo serius; erat enim Epictetus ipse senex[5], cum redirent exsules, ut videtur, Domitiani, anno nimirum æræ nostræ 97. Tunc enim reditum exsulum gratulantur

[1] Spartian. *Adrian.* cap. 16. — [2] *Ibid.* cap. 15. — [3] Arrian. *Epictet.* lib. I, cap. 19, fin.; cap. 25 (§. 19, ed. Schw.); lib. II, cap. 6 (§. 20); lib. IV, cap. 1 (§. 14). — [4] Gell. lib. XV, cap. 11. — [5] Arrian. *Epict.* lib. I, cap 10 (§. 2).

numi. Loquitur autem de ea saltem senectute, qua jam officiis reipublicæ immunes per leges[1] liberum erat deinceps, si liberet, ut in otio viverent et secessu. Ait enim majorem se natu exsulem ætatis obtentu muneribus reipublicæ renunciasse, quibus tamen se a principe invitatus implicuerit. Ætas illa sexagenaria erat, citimus senectutis limes, eorum scilicet quos ὠμογέροντας veteres appellabant: hanc ergo ætatem egerit saltem illo etiam anno Epictetus. Natus proinde anno æræ nostræ 37°; ita annum egerit ætatis 87ᵐ, prædicto Domini anno 124°; ætatis autem 124ᵐ, si vel 1ᵐ attigerit Marci annum, qui Domini erat 161ᵘˢ. Nec sane longe hunc aberrare calculum exinde colligo: quod cum multa in his ab Arriano scriptis dissertationibus suæ ætatis in memoriam revocet Epictetus, nihil tamen habeat antiquius Nerone, sub eo autem multa[2]. Admodum sane commode, cum pro his nostris rationibus annum egerit Epictetus, cum Nero succederet, XVIIᵐ. Ne autem hoc Epicteto temere excidisse suspicemur, rursus[3] se paulo postea γέροντα χωλὸν appellat.

§. X. Mortuus antea quam nasceretur Gellius, qui tamen sub Hadriano natus, floruit etiam sub Pio, temporibus Hadriano proximis.

Sic etiam de Epicteto, qui proxima Epicteti memoria vixit, Gellius[4]: *De Epicteto* &c. *recentior est memoria, quam ut scribi quasi obliteratum debuerat.* Certe, cum de memoria loquitur Epicteti, jam plane mortuum supponit: imo aliquandiu mortuum, cum memoriam ejus ait nondum fuisse obliteratam. Prope autem fuisse

[1] Senec. *de Brev. vit.* (cap. 4); Plin. lib. IX, ep. 23; e Varrone *Nonius* voce *Sexagenarios*; Censorin. *de Die nat.* cap. 14. — [2] Arrian. *Epict.* lib. I, cap. 1, 2, 25; II, 16; III, 22; IV, 5. — [3] Arrian. *Epict.* lib. I, cap. 16 (§. 20). — [4] Gell. lib. II, cap. 18.

innuit, ut e viventium animis obliteraretur: recentem autem propterea agnoscit, quod etiamnum in vivis essent, qui illius meminissent; quod erat sane verissimum. Favorinum enim testem advocat Gellius [1] verborum Epicteti a se auditorum : atque hæc ipsa, uti alia multa, a Favorino didicit audivitque ipse Gellius. Cæterum ante Hadrianum nulla adhuc occurrit, quod quidem sciam, vel mentio Favorini: sub Hadriano adeo inclaruit, ut illum æmulatus fuerit ipse imperator [2]. Itaque sub Hadriano Favorinum Epicteto innotuisse verisimillimum est. Certe Gellii ipsius memoria antiquiorem fuisse Epictetum hæc Gellii verba satis evincunt. Ætas enim Gellii ea est, ut natalem fortassis habuerit sub finem Hadriani, vitæ autem partem longe maximam egerit sub Pio Hadriani successore. Semper apud illum Divus Hadrianus [3] appellatur, quoties ipse loquitur, aut quoties quis loquitur quem ipse saltem audierit : nec rei gestæ sub Hadriano ullius memoriam propria persona refricat. Idem tamen a temporibus Hadriani non admodum remotus: audivit enim in Rhetoricis *T. Eustacium a D.* (inquit [4]) *Hadriana in mores atque literas spectatum*: audivit et Favorinum, quem sub Hadriano clarum ostendimus; sic tamen audivit, ut alterius se seculi fuisse innuat, quam fuerit ipse Favorinus. Valerium Probum, *nostrum* [5] *Probum*, quasi parem, appellat Favorinus. Auditor Favorini, coævus proinde Gellio, de hoc eodem Probo ita loquitur : Valerium, inquit, *Probum audivi hoc dicere* [6]. Ipse Gellius Valerii Probi discipulos [7] audivit, et familiarem [8]. Qui ergo aliorum præceptorum discipulos, alios ipsos audivit, qui floruerant ipsi sub Hadriano, ejus certe

[1] Gell. *Noct. Att.* lib. XVII, cap. 19. — [2] Spartian. *Adrian.* cap. 15. — [3] Gell. III, 16; XI, 15; XIII, 21, XVI, 13. — [4] *Ibid.* XIII, 21. — [5] *Ibid.* III, 1. — [6] Apud Gell. *ib.* — [7] Gell. IX, 9. — [8] *Ibid.* XIII, 20.

adolescentiam (quæ ætas erat audiendorum magistrorum) non longe ab Hadriano abfuisse necesse est. Musonii porro dicta ab aliis[1] narrata audiit adolescentulus: paulo nimirum postea quam annum ætatis XIV[m] absolvisset, et togam adeo prætextam, virili sumta, posuisset. Idemne hic erat Musonius, qui sub Nerone floruit et Domitiano! Sic autem de eo loquitur Herodes Atticus[2], quasi ipsum audivisset, quem tamen Herodem ipse convenit Gellius: sic item de eo loquitur S. Justinus martyr[3], quasi admodum nupera vixisse memoria, cum Antonino Pio ipse apologeticum inscriberet. Ita necesse erit, ut Hadriani temporibus floruerit ille Musonius. A Tauro præterea philosopho multa didicit Gellius: idem Taurus, cum Plutarchum[4] *nostrum* appellat, ita de Plutarcho loquitur, quasi ipsum audierit. Vix potuit autem Plutarchus, qui sub Nerone vixit, diu superfuisse post tempora Hadriani: itaque nec diu post Hadrianum necesse est vixisse Gellium, qui Tauri adeo multis colloquiis interfuit. Idem autem Gellius, cum Taurum[5] memoria sua celebratum fuisse tradit, jam non amplius illum in vivis fuisse innuit, cum illa commentaretur: ipsum tamen illum Taurum Gellius Athenis audiverat. Itaque inter reditum ex Athenis et librum VI[m] elaboratum decesserat, et de decessu ejus nuncium Gellius acceperat: erat porro Cornelius Fronto in arte oratoria tutor tam Marci, quam etiam Veri. Hunc etiam audiit Gellius adolescentulus; ita tamen audiit, non quasi scholæ rhetorem, sed ut emeritos jam rhetores, jam potius oratores[6], nec scholis præfectos, nec mercenarios, audiebant romani adolescentes, cum oratoriæ studiis imbuerentur: proinde, ut videtur, postquam rhetor esse

[1] Gell. V, 1; XVI, 1. — [2] *Ibid.* IX, 2. — [3] Justin. *Mart. Apol.* 1, p. 46. — [4] Gell. I, 26. — [5] *Ib.* VI, 10. — [6] *Annal. Quint.* §. 1.

desierat, jam Marci saltem studiis præfectum. Is enim mos erat, ut postquam principum studia moderanda suscepissent, scholæ deinceps renunciarent [1]. Et sane tum quoque principem alterum instituisse Frontonem innuit ipse Gellius [2], cum in vestibulo palatii eum fuisse tradit, cum illius colloquio ipse interesset: simile enim colloquium narrat Favorini philosophi [3] in area Palatina, dum *salutationem Cæsaris opperirent*. Tum quoque consularem Frontonem [4] fuisse dicit, qui honor conferri solebat in principum tutores emeritos. Ætatem illam adolescentuli suam censet Gellius, dum Romæ oratoriam sub rhetoribus magistris excoleret : nempe eousque dum Athenas [5] proficisceretur, *ad capiendum* [6], ut inquit ipse, *ingenii cultum*. Cœptum enim Romæ studium rhetorices Athenis prosecutus est. Eo enim spectant verba Tauri philosophi, cum Gellium *recens in diatribam acceptum rhetoriscum* appellaret [7]: *existimans,* inquit, *eloquentiæ unius extundendæ gratia* illum *Athenas venisse*. Eo, quod ipse se testetur Athenis apud magistros fuisse [8], et se, cum ibi esset, accenseat nunc juvenibus [9], nunc adolescentibus [10], hinc facile colligimus, cum Athenis esset, jam adhuc ætatem illam, qua se rhetoribus in disciplinam tradere, et scholas eorum frequentare solebant Romani, nondum superasse Gellium. Colligimus item ætatem [11] illam communem fuisse juventuti atque adolescentiæ; eam scilicet partem juventutis censeri, quæ a toga cœperit virili, nec tamen fines excesserit adolescentiæ. Imo adolescentiam illam, qua sub rhetoribus merere incipiebant, ab anno ætatis XVIII° inire jam alibi [12] probavimus : hoc ergo

[1] *Ann. Quint.* §. 35. — [2] Gell. XIX, 13. — [3] *Ib.* IV, 1; XX, 1. — [4] *Ibid.* II, 26. — [5] *Ibid.* XIX, 8. — [6] *Ibid.* I, 2. — [7] *Ibid.* XVII, 20. — [8] *Ibid.* I, 2. — [9] *Ibid.* XV, 2. — [10] *Ibid.* I, 2. — [11] *Annal. Quintil.* §. 3. — [12] *Ibid.* §. 3.

anno major, et extremo adolescentiæ termino (quo curatoribus liberabantur, jusque rerum suarum plenum assequebantur, anno scilicet XXV°) minor fuerit oportet Gellius, cum Athenas proficisceretur: majorem certe annis XVIII fuisse arguit, quod in judicem fuerit lectus a prætore[1]; hoc enim officium hujus fuisse ætatis alibi[2] ostendimus. Hoc tempus fuisse ait, quo primum judicia exercuerit: dedita nimirum id opera. Erat enim tempus aliud, quo non, ut antea, lectus a prætore, sed a consule datus[3], et quidem extra ordinem, judicarit. Itaque alterius anni hoc judicium fuisse verisimillimum est; ut proinde duobus annis judicia exercuerit, ad annum vitæ adeo XX^m, et quidem absolutum. Ita Athenas venire non potuit ante annum vitæ XXI^m, quo barbam primam ponere solebant, qui citimus erat adolescentiæ terminus. Primam enim certe adolescentiæ partem Romæ exegisse, qua adolescentulus[4] pariter ac adolescens appellandus erat, ipse testatur. Annum autem quo fuerit Athenis, ita indagamus: audivit Gellius Athenis Peregrinum philosophum[5]; hic se combussit olympiad. CCXXXVI, quæ anno æræ nostræ christianæ 165 conveniebat, ut in Chronico docet Eusebius: itaque ante hunc saltem annum eum Athenis convenerit oportet Gellius. Sed et olympiad. CCXXXV contemni cœpisse Peregrinum testatur Lucianus[6], qui jam tamen summo erat in honore, cum illum conveniret Gellius: itaque ante annum Chr. 161, qui cum illa concurrebat olympiade, Athenis Peregrinum vidit Gellius. Olymp. CCXXXIV fugatus Roma venit in Græciam, tertia nimirum antea quam se e vivis subduxerit, Peregrinus. Itaque hoc

[1] Gell. XIV, 2. — [2] *Prælect.* V, *ad Spart. Adrian.* §. 12. (in *prælect. Camdenian:* Oxon. 1692.) — [3] Gell. XII, 13. — [4] *Ibid.* XX, 6; XIII, 17. — [5] *Ibid.* VIII, 3; XII, 11. — [6] Lucian. *Mort. Peregrin.* pass.

quadriennio audivit illum Gellius, cum ne quidem nomen Protei[1] adhuc sumsisset: quis annus ille fuerit, exinde discimus, quod Delphos ad Pythia[2], cum Tauro philosopho, quem Athenis audivit, profectus fuerit Gellius. Jam alibi[3] ostendimus in annos olympiadum secundos desinentes convenisse Pythia; ita anno Dom. 159, olymp. CCXXXIV $\frac{2}{3}$, Athenis erat Gellius, ætatis anno saltem XXII°: et proinde ante annum Chr. 157 excesserit Epictetus. Nec enim hoc primum anno Athenas venit: verno enim tempore erant Pythia, cum tamen æstiva[4] fuerit anni tempestas, qua Athenas appulerit. Saturnalibus[5] jam in ipsis versabatur Athenis; proinde non ad ipsum annum, quo Athenas venit Gellius, spectare poterant illa Pythia, sed saltem ad sequentem. Exegit præterea æstum anni et autumnum[6] (vix, ut opinor, illius, quo venerit) anni in villa Herodis Attici, ipsiusque ditionis Atticæ. Sed plusquam unius hyemis[7] in Attica absumtæ non meminit, qua primas hujus operis annotatiunculas collegerit, breviter et indigeste et incondite, ad subsidium memoriæ. Rediit deinde Romam[8], anni hujus 159 fortasse fine, sed pedestri itinere usque ad Cassiopeiam. Hujus enim portus his temporibus usum fuisse in trajiciendo mari Adriatico docet Arrianus[9]: præcipue autem in hibernis navigationibus. Non idem erat iter Athenas proficiscenti per Æginam ad Piræum, et per promontorium proinde Maleæ: quod scilicet iter illud æstivum fuisse probaverimus. Et sane redeuntium procellæ[10] hoc idem faciunt ut verum fuisse suspicemur. Tum deinde in Italiam reversus, ex illis annotatiun-

[1] Gell. XII, 11. — [2] *Ib.* XII, 5. — [3] Dissert. V, *de Cyclis græc.* &c. §. 2. — [4] Gell. II, 21. — [5] *Ibid.* XVIII, 2, 13. — [6] *Ibid.* I, 2; XVIII, 10. — [7] *Ibid. Præf.* — [8] *Ibid.* IX, 4; XVI, 6; XIX, 1. — [9] *Epictet.* lib. III, cap. 7. — [10] Gell. XIX, 1.

culis his confecit, quos appellat Commentarios [1], edi-ditque per singulos seorsim libros. Jam certe innotuerant libri priores [2], cum conderentur posteriores. Imo in 1° quoque libro mentio eorum qui hoc opus æmulati [3] fuerint : non certe tum editione notum, sed e receptis illius seculi recitationibus atque retractationibus. Certe inter reditum librumque VI^{m} absolutum, jam decesserat philosophus Taurus, nunciumque de illius decessu acceperat Gellius : Athenis [4] enim illum viventem docentemque audivit. Cum librum VI^{m} ederet, ait illum memoria [5] sua disciplina Platonica fuisse celebratum. Verbum *memoria* illum ex intervallo mortuum videtur indicare. Non tamen multorum erat spatium illud, ni fallor, annorum; cum enim librum ederet XII^{m}, Peregrino [6] philosopho postea Protei nomen factum ait, quod nondum ei attributum, cum illum conveniret Athenis. Nihil tamen etiam tum de illius incendio rescivisse videtur : nihil de novo nomine Phœnicis, quod illum paulo antea, quam flagraret, assumsisse testatur Lucianus [7]. Hinc facile colligimus, nondum annum Christi 165^{m}, quo se combussit Peregrinus, elapsum esse, cum libro XII° manum ultimam Gellius imponeret : forte ne quidem annum 161^{m}, quo se sequenti olympiade e vivis migraturum [8] in celeberrima totius Græciæ panegyri prædixerit. Vix enim est cur hæc Romæ agentem Gellium latuisse suspicemur : sed mortem obstitisse suspicor, quominus processerit ultra librum operis XX^{m}. Conveniunt his nostris rationibus temporum notæ omnes. Etiam antea quam Athenas veniret Gellius, jam bis [9] cos. fuerat Erucius Clarus, quem 2^{m} consulatum gessit ann. Chr.

[1] Gell. *Præf.* — [2] *Ibid.* XIV, 6. — [3] *Ibid.* I, 25. — [4] *Ibid.* II, 2. — [5] *Ibid.* VI, 10. — [6] *Ibid.* XII, 11. — [7] Lucian. *Mort. Peregrin.* (§. 27, ed. Reitz.). — [8] Lucian. *ibid.* (§. 20). — [9] Gell. VI, 6; XIII, 17.

146. Et præfectus urbis Athenis Herodem Atticum convenit, jam nempe consularem; post ann. Chr. 143, quo consul fuerat Herodes. Et ab Urbis anno *trecentesimo* [7], *ad hunc* (inquit) *diem, anni esse non longe minus septingenti videntur.* Sed vero annus Christi 147 idem Urbis conditæ erat Varr. 900, et proinde a prædicto Urbis anno trecentesimo sexcentesimus. Itaque post illum annum colloquium illud Favorini Gellium audivisse necesse erat, ut vel cœptus intelligi possit ille centenarius. Hinc sane constat, mortem Epicteti sub Hadriano statuendam esse, ut natali Gellii aliquanto antiquior esse posset, nec tamen haberetur obliterata.

§. XI. Mortem Epicteti sub Hadriano statuendam etiam e Luciani *Demonacte* colligitur.

Poterit etiam aliquid fortasse colligi de morte Epicteti e Luciani Demonacte. Vixit enim certe Demonax post ann. Chr. 170. Illius enim anni consulem Cethegum vidit [1], cum per Græciam in Asiam proficisceretur, futurus patris in provincia legatus: sed vidit non jam consulem, sed tantummodo consularem; itaque post illum, quem dixi, annum. Nec tamen, ut videtur, diu: superavit enim ætatem consularem ipse Cethegus; et patrem tamen habuit provinciæ administrandæ parem. Quamdiu postea vixerit Demonax, nihil habet, quod quidem observavi, Lucianus, unde liceat colligere. Sed vel ita potuit illum Athenis audire Lucianus; erat enim e quatuor olympiadibus, quas exegit in Græcia Lucianus, una illa qua arsit Peregrinus, anno æræ nostræ 165. Cum moreretur Demonax, non multis

[1] Gell. XX, 1. — [1] Lucian. *Demonact.* (S. 30).

annis aberat[1] a centenario, eodem teste Luciano. Sic poterat satis commode exsulem videre in Græcia Epictetum, ut illum vidisse certum est: sed nondum constat, qua demum ætate sua illum convenerit. Juvenem autem fuisse innuit, quod ad uxorem ducendam illum hortatus fuerit Epictetus; hoc enim a juvenibus leges romanæ exigebant. Etsi non rursus supponit Epictetum responsio Demonactis, se quidem pariturum, si filiam haberet quam sibi locaret Epictetus. Nondum tamen ex his apparet, quamdiu fuerit in vivis Epitectus, et num ad Marci usque tempora pertigerit. Aliunde tamen fortassis hoc etiam colligemus: ait Lucianus Demonactem non ab Agathobulo ad studium philosophiæ fuisse excitatum, *οὐδὲ Δημητρίου πρὸ αὐτοῦ, οὐδὲ Ἐπικτήτου ἐπεγειράντων*[1]. Agathobulum illum sub Pio floruisse docet ipse Lucianus, in Vita Peregrini. Quarta enim[2] olympiade ante illam, qua se combussit Peregrinus, ex Ionia venit in Græciam ipse Lucianus; anno proinde æræ nostræ christ. 153. Tunc comitem habuit navigationis suæ Peregrinum, jam cynicum, rejectumque adeo a christianis: forte hereditatem suam a patria Paro repetiturum. Ea spe dejectus Ægyptum petiit Peregrinus, ut sub Agathobuli disciplina exerceretur. Erat ergo tum temporis in Ægypto Agathobulus, quem tamen Athenis convenerat Demonax. Ex Ægypto Italiam petiit Peregrinus: Italia pulsus a præfecto urbis, propter convitia in principem mitissimum, Elidem se ad Olympia contulit Peregrinus, anno scilicet æræ christ. 157; una enim tantummodo inter hanc, eamque, qua se flammis tradidit Peregrinus, intercessit olympias. Medio ergo aliquo anno inter 153 et 157 in Ægypto erat Agathobulus: proinde antea Athenis, et sub Pio, cum

[1] *Demonact.* §. 3, ed. Reitz. — [2] Lucian. *de Mort. Peregrin.* {§. 35}.

eum Athenis conveniret Demonax ; certe Peregrino senior, cum eum pro magistro habuerit ipse Peregrinus. Imo Demonacte, qui major erat Peregrino, seniorem arguunt verba illa Luciani. Nec enim ab alio quam a seniore exspectandum erat, ut ab eo ad philosophiam adduceretur ipse Demonax. De fine ergo Agathobuli loqui necesse est in Peregrini vita Lucianum, qui in Pii tempora inciderit. Florentis autem in scholæ magisterio ætas necesse est ut fuerit saltem sub Hadriano. Atqui hoc ipso Agathobulo antiquiorem fuisse tam Demetrium, quam Epictetum, verba prædicta arguunt Luciani. Demetrius ille cynicus fuisse videtur, cujus responsionem Neroni datam ipse quoque memorat Epictetus[1]. Erat ergo Epicteto ipsi coævus, ut proinde vix potuerit Hadriani tempora superare. Sic ergo etiam omnia optime convenient, si imperio Hadriani non admodum affecto decesserit Epictetus.

§. XII. Epictetum ab anno æræ chr. 104 audivit Arrianus.

Redeamus jam ad tempora Arriani. Vidimus prima ejus de præceptoris Epicteti doctrina scripta post mortem Epicteti, nec tamen diu, prodiisse : vel inde vincitur ad Marci tempora non vixisse Epictetum. Hos enim ipsos Arriani libros advocant coævi Gellii[2] philosophi, quem sub Pio philosophos rhetoresque audivisse probavimus. Non tamen tum primum prodiisse, sed sub Hadriano, ostendimus : erat ergo sub initium Hadriani in Epicteti schola Arrianus. Multis autem sub Epicteto didicisse annis, tot illius de magistro libri, Διατριβῶν, Ὁμιλιῶν, et de vita, docent. Quo autem tem-

[1] Arrian. *Epictet.* lib. 1, cap. 25 (§. 22). — [2] Gell. 1, 2 ; XVII, 19 ; XIX, 1.

pore, ad Epicteti scholam accesserit Arrianus indagandum. His autem libris Nicopoleos[1] tam frequens mentio facit, ut suspicemur nihil Arrianum ab Epicteto hausisse antea quam Domitiani edicto in exsilium actus fuerit Epictetus. Tum demum enim exsilii locum Nicopolim, teste Gellio[2], delegit Epictetus. Non tamen inde colligendum, mox ab exsilii initio, ad Epictetum sese contulisse Arrianum: imo ne quidem ullam fuisse, quæ tum patuerit, Epicteti scholam, est sane verisimillimum. Erat enim philosophis ipsis invidiosum, si ad illos, sub principis indignatione positos discipuli magno numero confluxissent. Utque metus nullus ipsi fuisset Epicteto, ab discipulis, nondum philosophis, quid, quæso, est cur fuisse dubitemus? Nocuisset etiam illis tam prolixus favor in exsulem principi suspectum, et in disciplinam quæ habebatur adeo principibus perniciosa. Harum certe dissertationum initio liberior est in Vespasianum Epictetus[3], quam ferrent tempora Domitiani, præsertim accedente metu a militibus[4] delatoribus, cujus ipse meminit Epictetus. Nec tamen ulla virum, utcunque aliter intrepidum, adegit officii necessitas, ut exempla istiusmodi familiaribus colloquiis immisceret; nulla certe quæ periculum, si quod imminuisset, compensaret. Potius, Domitiano cæso, revixisse probabile est studium philosophiæ a Vespasiano repressum atque Domitiano. Vix tamen ante reditum exsulum, quem 1 1 1° demum Nervæ consulatu impressi gratulantur numi, anno proinde æræ christianæ recepta 97[6]. Nec sane verba habet, quod meminerim, in his quos habemus libris, Epictetus, e quibus liceat colligere, post exsilium, et tamen ante reditus epocham[5], ulla fuisse illi de republica, aut de philo-

[1] Arrian. *Epictet.* I, 19; 25. II, 6. IV, 1. — [2] Gell, XV, 11. —
[3] Arrian. *Epictet.* I, 2 (S. 19). — [4] *Ibid.* IV, 13 (S. 5).

sophiæ, libera colloquia. Hunc demum tempore visitatum se a prædicto sene redeunte testatur, qui ætatis obtentu, negotiis renunciaverit, et secessus studium professus fuerit. Hunc tamen queritur, cum Italiam attigisset, literis principis delinitum a proposito dissiluisse; tum autem, cum illa dissereret Epictetus, annonæ fuisse præfectum, et negotium aliud ex alio sibi accumulasse. Hic sane manifestum est spatium esse necessarium, post reditum, quo negotia tam varia accumularit iste senex, et deinceps aliud quo de accumulatione resciverit Epictetus: illud ergo constat, non sub Nerva hæc, sed sub Trajano, disseruisse Epictetum. Quo autem Trajani anno ita disserentem audierit Arrianus, non adeo habemus exploratum: Trajani autem diserta mentio est in his quoque Epicteti sermonibus, quibus interfuit Arrianus[1]. Meminit præterea belli dacici; meminitque ita, quasi tum quoque gereretur, dum illa dissereret. Sic enim habent illius verba: καὶ νῦν Ῥωμαῖοι πρὸς Γέτας[2]. Getæ enim illi Daci erant, teste Dione. Hac nota temporis antiquiorem aliam præsentis Arriani, in his quos habemus libris, opinor, non habemus: audivit ergo Arrianus Epictetum a bello usque dacico. Duplex autem illud erat Trajani bellum[3]: aliud, cui finem imposuit Trajanus anno æræ nostræ 102; aliud, quod anno demum 105 absolverit. Posterius ergo potius intelligendum suspicor; postea enim pacem a Cæsare restauratam gratulatur, et quidem (ut videtur) diutinam. Bis enim illius mentionem legimus[4], nec ullum legimus deinceps bellum. Pax autem quæ bellum primum sequebatur, et brevis erat, et pro ipsa quoque illa brevitate suspecta; mox enim nova paravit arma Decebalus. Pax vero posterior

[1] L. IV, cap. 5. — [2] *Ibid.* II, cap. 22. — [3] Cf. *Prælect. Camden.* præl. XI, *ad Spart.* §. 13. — [4] L. III, cap. 13, 22.

erat sane, qualis ab Epicteto describitur, diuturnior. Pertigit enim ab anno Christ. 105, ad 112, quo novum aliud bellum aggressus est Trajanus in Parthos: saltem ergo ab anno 104 in schola Epicteti fuerit Arrianus; ut paulo fortassis antea accesserit, fac eum supponamus hoc anno saltem fuisse vicenarium: multo profecto minor esse vix potuit, cum ad talem philosophum accederet, qualis erat Epictetus, qui non simul fuerit, ut alii plerique, sophista. Oratoriam enim, quam non profitebatur Epictetus, alibi didicerit oportet Arrianus; et ea, qua postea maxime inclaruit, tum quoque se imbutum innuit in præfatione. Sic ergo annum superarit Lm, anno Christ. 137, quo Cappadociæ illum præfuisse probavimus: nec multum, ut opinor, in hoc calculo aberrabimus. Erat enim ætas illa satis commoda muneri, quod suscepit, administrando; nec limites multo laxiores angustioresve patiuntur res tanto intervallo medio gerendæ. Ita annos exegerit in Epicteti disciplina circiter XX: num continuos, de eo nihil affirmare possumus. Interciderunt enim libri dissertationum posteriores, e quibus tempora discipulatus posterioris discenda erant; interciderunt Epicteti Ὁμιλίαι ab eodem Arriano scriptæ; interciderunt quæ de vita præceptoris idem exaravit Arrianus; interciderunt et Rufi et dictis Epicteti a Stobæo memorata Collectanea: si tamen is alius fuerit Arriani sub Epicteto condiscipulus, et non sua potius ex ipso collegerit Arriano.

§. XIII. Anno Chr. 147 secessus Arriani post honores, quo postremas scripserit historias.

De hoc autem nostro Arriano ita habet in Chronico Eusebius, ad annum Pii IXm: *Arrianus philosophus*

Nicomediensis agnoscitur. Ita fere solet Eusebius insigniores vitæ epochas; quas nescivit, ad certos annos redigere; ex illis nimirum epitomarum auctoribus, qui ne quidem ipsi exploratum habebant, quis ille fuisset insignis eventus, qui annum, de quo loquebatur, fecerat insignem. Nunc autem annum forma illa designat quo quis natus fuerat, nunc item quo quid gesserit, quo in hominum memoria inclaruerit. Natalem certe Thaletis annum hac ipsa forma designavit Eusebius, quem certum est ab eo non esse designatum in Arriano: ergo factum aliquod, ni fallor, intellexit Arriani, quod hoc demum anno contigerit, aut forte potius illius consulatum: erat quidem consulatui satis maturus, qui hoc anno Christi 147 annum superarit pro nostris rationibus LX^m: sed scripta fuisse quibus potissimum inclaruerit, ipsum jam profitentem audivimus Arrianum. Erant autem duplicia illius scripta: alia quibus honores meruerit, quæque adeo honores ipsos præcesserint; alia post gestos jam honores, in otio proinde, ut videtur, et secessu. Hoc enim ipse nos docet in vita Alexandri. Memorat ibi suos ἀπὸ νέου λόγους, quibus inclaruerit, honoresque adeo consecutus fuerit; *Parthica*, ut opinor, quibus res a Trajano in Parthos gestas celebraverit, teste Photio [1]. Conveniunt res illæ in juventutem Arriani, qua anno ætatis XXXV juventus concludi solebat, pro censu Romanorum. Vix potuit certe de hoc opere suscipiendo cogitare ante exitum Trajani, nec tamen postea diu differre ut in juventutem ejus conveniret. Non patitur hæc ratio, ut natalis ejus fuerit multo, quam nostri ferunt calculi, antiquior: nec vice versa patitur ratio superius a nobis allata, ut fuerit multo senior. Itaque post editas præceptoris sui

[1] Phot. Cod. LVIII (p. 51, ed. 1612).

dissertationes] coeptos antea de rebus parthicis commentarios absolverit : nempe in gratiam adoptati a Trajano Hadriani. Tunc etiam vitam Tillibori latronis scripserit, cujus meminit Lucianus [1]; recenti scilicet patriæ memoria rerum asiaticarum. Inde fortasse provinciam meruit Cappadociam, sub finem Hadriani. Paulo post provinciam scripserit etiam Alanica, de rebus a se in provincia gestis in Alanos : eo enim spectat ipsum illud, quod habemus, Alanicorum fragmentum. Vitam autem Alexandri M. cum scriptis a juvene libris etiam accuratis opponit, cum et imperia et patriam illis in juventute scriptis accepta referat. Tum sane se, cum de Alexandro commentaretur, senem fuisse innuit, saltem pro primo senectutis limite; tum etiam et Atheniensem se et Romanum factum esse supponit, priorum nempe merito scriptorum. Ipsa illa de Epicteto præceptore scripta satis ipsa per se sufficiebant, ut illum facerent docentibus in ea urbe philosophis, ipsique urbi commendatissimum. Quanti enim fecerint cives etiam alienos eo nomine illustres, docent Atheniensium in Zenonem Cittieum collati honores [2] : imo illo ipso quoque seculo in Demonactem [3], pariter et ipsum, ut fuerat Zeno, Cyprium. Accessit autem ad cumulum, cum priorem quoque, quem appellat, Xenophontem in historiæ gloria, et styli etiam nitore, æmularetur Arrianus. Hadriano vero tum demum innotuit, cum in summa familiaritate magistrum illius haberet Epictetum; tum scilicet, cum in Græcia Athenisque ipsis versaretur Hadrianus, ut supra vidimus. Inde civitate primum romana, tum et laticlavio, donatum esse verisimillimum est, quo jus haberet capessendorum honorum senatoriorum. Hoc certe jure or-

[1] Lucian. *Alex. Pseudomant.* (§. 2, Reitz.). — [2] Laërt. *Zenon.* lib. VII, n. 10, 11, 12. — [3] Lucian. *Dem.* (§. 11).

natum sub Hadriano, ex provincia illius colligimus Cappadocia: erat quidem provincia illa, ut ex *Euxini Maris Periplo*, et Dione, ipsiusque Arriani *Alanicis*, constat, armata. Inde colligimus Hadriani potius legatum fuisse pro prætore, quam senatus populique romani proconsulem, ut putabat Stuckius[1]. Potuit quidem tum quoque fuisse consularis: non tamen erat hæc dignitas tanta necessaria ad principis legatum. Erat tamen prætoria plerumque necessaria: raræ enim erant præfecturæ ægyptiacæ. Plane autem necessaria ad jus gladii, quod locum habuit hoc, in quo versamur, Arriani exemplo. Cæterum si hoc primum fuerit Arriani imperium, nondum consulem fuisse verisimillimum erit. Monuit enim Augustum Mæcenas, ut legatos suos, si bene provincias administrarent, ad consulatus promoverent. Itaque, re bene in provincia gesta, inde ad novum consulatus honorem Arriano viam patefactam fuisse verisimile est. Jam enim observarunt eruditi cum imperii administrandi regulis consentire illam Mæcenatis orationem. Ita non diu dilatus fuerit Arriani ille consulatus.

§. XIV. Arriani honores romani non adeo legibus Romanorum annalibus congrui, quam eorum qui primo ortu fuerant Romani.

Obiter tamen observandum in his civibus, qualis erat Arrianus, adscititiis, non undequaque similem procedere, ac in reliquis a primo ortu civibus, argumentationem. Suadet prædicto in loco Mæcenas, ut e provincialibus viri primarii in senatum adlegerentur; nec aliunde procul dubio ortum habuerunt romani hujus Arriani honores. Jam enim olim, diu ante Hadrianum, recepta illa apud Romanos fuerat consue-

[1] Adnot. p. 1.

tudo : etiam in libera republica. Paucis a regifugio annis, nempe æræ varronianæ anno 250, receptus est in civitatem e Sabinis Appius Claudius Regillensis; et quidem ita, ut non receptis inter cives gradibus, sed mox fuerit inter patres lectus et patricios[1], et novam etiam tribum condiderit a se Claudiam appellatam. Sic etiam bello punico II° receptus Pœnus Mutines[2], dux Annibale ipso non multo inferior. Civis et ipse romanus factus, rogatione ab tribuno plebis ex auctoritate patrum ad plebem lata : sic et Magius Campanus[3], ipse civitate donatus, filii autem duo mox per saltum creati prætores. Erant præterea civium adscititiorum exempla decantatissima, in Cornelio Balbo et Ventidio Basso, qui ad summum Romanorum honorem ascenderint, etiam triumphalium : etiam in ordine equestri eadem obtinuit consuetudo, ut e provincialibus legerentur. Gaditanorum equites 500 in coæva sibi censura censitos observavit Strabo[4]; nec in ulla aliqua civitate, etiam italica, tantum fuisse ordinis illius numerum, præterquam Patavii. Potuit ergo, cum civitate donaretur, inter prætorios legi Arrianus, pro exemplo duorum Magii filiorum; ita scilicet, ut honores nullos obierit ante præturam capessendos, nec media exspectarit intervalla inter quæsturam, qui primus erat in senatu gradus, atque præturam. Id si verum, mox sellæ curulis jus habuerit; nec suffragandi tantummodo, verum etiam sententiæ dicendæ; et provinciæ, cum visum esset principi, administrandæ, cum jure gladii. Primi ergo Arriani honores non sunt ad leges Romanorum civilium annales exigendi : in reliquis deinceps locum habere poterant eædem leges. Hæc tamen obiter.

[1] Dionys. Halicarn. lib. V (cap. 40, ed. Oxon.). — Livius, II, 16. — [2] Liv. lib. XXVII, cap. 5. — [3] Vell. Pat. lib. II, cap. 16. — [4] Strab. lib. III, pag. 169, init. (p. 220, ed. Coray).

§. XV. Scripsit Arrianus de Alexandro M. aliaque historica post secessum.

Redeo jam tandem ad nostrum Arrianum. Illud ergo certum est, cum de expeditione ageret Alexandri Magni, actos jam nonnullos fuisse quos literis meruerit honores, cum illorum hoc ipso opere meminerit. Id quoque probavimus, honores ejus romanos inter illos censeri, quos hoc ipso πυλίας nomine meruerit, et prolixam romanorum principum in illum benevolentiam. Sed vero in Maris Euxini Periplo de gratia in se Hadriani sibi gratulatur. Sic enim de suis in primo adventu sacrificiis: ὅτῳ δὲ πρώτῳ τἀγαθὰ ηὐχόμεθα, οὐ λανθάνομέν σε, τόν τε τρόπον τὸν ἡμέτερον οὐκ ἀγνοοῦντα, καὶ σαυτῷ συνειδότα, ὅτι ἄξιος εἶ ὑπὲρ ὅτου πάντες εὔξαιντο τἀγαθὰ, καὶ ὅσοι ἡμῶν ἔλαττον ὑπὸ σοῦ εὖ πεπόνθασιν[1]. Cœpit a vivo Epicteto in discipulum Epicteti Arrianum, Hadriani favor, quem non multis ab initio Hadriani annis vixisse probavimus. Quid ergo miremur, si XX° Hadriani anno primum honorem consecutus fuerit Arrianus! Primum præterea bene actum consulatus spem fecisse jam probavimus. Is ergo consulatus, si secundus fuerit honor, elapsus fuerit oportet antea quam se accingeret ad scribendum de Alexandro M.: atqui certe parum verisimile est, debitum ex illa provincia consulatum ad annum X^m esse dilatum. Magis ergo libenter notam Eusebii prædictam ad secessum Arriani retulerim, quo, gestis jam honoribus, se totum otio literariisque deinceps duntaxat laboribus addixerit. Nono enim illo Pii anno, annum egerit Arrianus præter propter LXIII^m: ætas erat, qua plerunque se Romani

[1] S. 2, 4, pag. 3, Huds.

studiis dediti ad otium receperint. Itaque hoc demum tempore opus hoc primarium scripserit Arrianus, quo recte is agnosci dici potuerit, qui studiis præsertim, librisque elegantissimis, inclaruerit. Tum deinde *Indica*: hæc enim pro prioris operis appendice ipse habet Arrianus. Proximo, ni fallor, loco de rebus scripsit post Alexandrum gestis prolixum opus a Photio [1] recensitum. Inde de Timoleonte scripsit et Dione; denique de rebus patriæ bithynicis. Quartum enim hoc fuisse opus ab historia Alexandri, et hoc ipso quem descripsimus ordine quartum, ex Arriani, quæ vidit, Bithynicis, docet ipse Photius [2]. Tot autem libros uno quasi et perpetuo filo elucubratos, post gestos in republica magistratus, vel inde intelligimus commodissime ad secessum referendos esse, quo se recipere solebant Romani ætate jam declivi et ad res gerendas inepta. Illos autem, si hoc demum anno Pii IX° cœperit, sub eodem Pio ad exitum perductos existimarim : conveniunt certe tempora. Quo loco agit de morte Calani, mirum est nihil hic habere Arrianum de morte Peregrini, qui simili plane ac Calanus morte incendii absumtus fuerit, si quidem nupera illius memoria scripsisset. Remotius erat gymnosophistæ exemplum, qui sub Augusto [3] ita se e vivis subduxerit, quam ut necesse esset illius mentionem fecisse Arrianum. Nec plane simile erat Euphratis [4] exemplum, qui sub initium Hadriani, impetrata principis venia, decesserit.

[1] Phot. Cod. XCII. — [2] Phot. Cod. XCIII, init. — [3] Strab. lib. XV, p. 686 (c. 1, §. 4, Coray), 719, 720 (§. 73). — [4] Dio et Euseb. *Chron. num.* MMC. XXXVII.

§. XVI. Marci tempora fortassis attigit Arrianus.

Vera Arriani tempora proxime, ni fallor, attingunt quæ jam tradidimus, idque ipsum gratulandum est, id his præsertim temporibus, in quibus nullos prorsus habemus probatæ fidei annales. Ita fiet ut anno æræ christ. 161°, quo cœpit Marcus, ab anno ætatis LXXX° non longe abfuerit Arrianus; eo tamen pertigisse volunt antiquitatis mediæ infimæque scriptores. Sed quam incerta sit eorum fides in his temporibus, jam luculento, ni fallor, exemplo ostendimus in Epicteto Arriani præceptore, quem illi similiter ad eadem Marci tempora vixisse volebant. Imo aliquot sub Marco vixisse annis necesse esset, si quidem is ipse fuisset, qui Periplum scripserit Maris Erythræi: fieri autem potest, ut id fuerit, saltem de Arriano, verum. Sed rem gestam nullam, factumve proferunt, quo id verum fuisse vincatur; nec vice versa suppetunt in contrarium argumenta, quibus falsum fuisse probetur. Sic meminit Arriani Gellius, ut nihil innuat fueritne etiamnum in vivis. Nuspiam illum visis a se accenset seu rhetoribus, seu etiam oratoribus; nuspiam vel illius meminit, fueritne sua, an majorum, memoria. Si quidem fuerit in secessu, cui nostræ favent rationes, hæc satis commoda causa esse potuit, quæ obstiterit quominus Gellio innotuerit; maxime, si in patriam secesserit, ut secessus tempestatem, non Romæ, sed Athenis, exegit Herodes Atticus. Utcunque tamen, fac Marci tempora attigerit Arrianus, non certe superasse verisimillimum est. Potuit autem aliquatenus esse verum, Marci tempora attigisse Arrianum, qui anno saltem Christi 147 superstes fuerit, et scribendis deinde historiis incubuerit. Ipso enim illo anno, in Pii decennalibus tribunitiam potestatem

accepit Marcus, ipsiusque imperii particeps factus est, ut ab eo usque anno edicta publica utriusque nomine conciperentur: idque ipsum satis erat fallendis mediæ hujus antiquitatis auctoribus: id tamen itane se habuerit, statuere non possumus, nisi verba ipsa vetustiorum haberemus, quibus freti juniores Arriani vitam ad Marci imperium prorogarint.

§. XVII. In Chronico Paschali pro Africano forte reponendus Arrianus.

Videndum porro quid sibi velint verba Chronici Paschalis ad coss. anni æræ christ. 148, Pii autem imperatoris XI^{m}: Ἐπὶ τούτων ὑπάτων Ἀφρικανὸς ἐγνωρίζετο. Vidit jam præstantissimus Cangius de Africano chronographo ne quidem intelligi potuisse. Habuit quidem Trajanus in VI° suo consulatu collegam Africanum, cujus obitus ad hunc annum potuit non absurde referri. Causam tamen nullam reperio, cur illius Africani obitus potius quam aliorum coævorum consularium fuerit commemorandus, cujus res gestas in illius seculi historia nullas plane legimus. Biennio duntaxat discrepat situs a mentione prædicta Arriani in Chronico Eusebiano, quod ad annum Pii IX^{m} Arrianum retulerit Eusebius, ad XI^{m} autem Africanum retulerit auctor Chronici Paschalis. Facilis est in istiusmodi chronicis error biennii: et tamen unici duntaxat anni error erit, si ad consulum situm potius quam ad annum imperatoris attendamus. Annum enim medium designant consules, æræ nimirum christianæ 148^{m}. Suspicor ergo ex iisdem fontibus hausisse sua utriusque Chronici auctorem; nec alium proinde a nostro esse Arriano, quem Paschalis Chronici auctor appellarit Africanum. Sic nos docebit Paschalis auctor, quo no-

mine hunc annum insignem fecerit Arrianus, et quodnam illud fuerit γνώρισμα, quo ἐγνωρίζετο. Hoc enim græcum verbum est, cujus vice *agnoscitur* reponere solet Hieronymus. Sed vocis τελευτᾷ duplex potest esse sensus; alius ut hoc anno mortuus fuerit Arrianus. Sic medio spatio inter annum Hadriani xx^m^, et hunc annum Pii x^m^, ea scripserit omnia, quæ post primos ejus honores scripta esse probavimus : et falsa adeo erunt illa juniorum testimonia, quæ ætatem Arriani ad Marci usque tempora producunt. Fieri autem potest, ut nihil aliud illa voce auctor intellexerit, quam ut ad illos usque coss. aut ad illum Pii annum historiam aliquam a se scriptam produxerit, seu Parthica illa fuerit, seu fortasse potius Alanica : admodum certe commode, cum ille ipse annus tot aliis fuerit nominibus, ut modo vidimus, insignis; hoc vero præcipue, quod secularis fuerit, Urbis nimirum, pro epocha varroniana (quam popularem fecerat seculo elapso Claudius) nongentesimus. Erat enim hoc apud historicos jam olim receptissimum, ut annis istius modi illustribus historias terminarent : apud Romanos vero sub Augustis, ut quinquennalibus Augustorum quorum ætate scripserant, concluderent, aut decennalibus. Hoc ergo potius forte eligendum, dum certiora suppetent, quibus juniorum etiam traditionem refellere possimus, de vita Arriani ad Marci tempora proferenda.

TESTIMONIA VETERUM
DE ARRIANO.

STEPHANUS BYZANTINUS.

Voc. Ἀθῆναι. — Ἔστι καὶ ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ χωρίον Ἀθῆναι, ὡς Ἀρριανός.

Voc. Ἀλμύνη — Ἀλμύνη (ἢ Ἀλμύνα) πόλις τῶν ... τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ὡς Ἀρριανός.

Voc. Ἀψίλαι — Ἀψίλαι ἔθνος Σκυθικὸν γειτνιάζον Λαζοῖς, ὡς Ἀρριανὸς ἐν Περίπλῳ τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

Voc. Κοτυωρα. — Κοτυωρα, κώμη πρὸς τῷ Πόντῳ, ὡς Ἀρριανός.

Voc. Λαζοί. — Λαζοί, Σκυθῶν ἔθνος. Ἔστι δὲ χωρίον ἐν Πόντῳ παλαιὰ Λαζική, ὡς Ἀρριανός.

Voc. Τύανα. — Ἐκαλεῖτο δὲ Τόανα, καὶ κατὰ παραγραμματισμὸν Τύανα, ὡς Ἀρριανός.

LEO DIACONUS, *Hist.* lib. IX, cap. 6.

Ἀρριανὸς γάρ φησιν ἐν τῷ Περίπλῳ, Σκύθην Ἀχιλλέα τὸν Πηλέως πεφηνέναι, ἐκ τῆς Μυρμηκιῶνος καλουμένης πολίχνης, παρὰ τὴν Μαιῶτιν λίμνην κειμένης· ἀπελαθέντα δὲ πρὸς τῶν Σκυθῶν διὰ τὸ ἀπηνές, ὠμόν, καὶ αὔθαδες τοῦ φρονήματος, αὖθις Θετταλίαν οἰκῆσαι. *Siquidem Arrianus in Periplo auctor est, Achillem Pelei filium Scytham exstitisse, Myrmecione natum, quod est ad Mæotidem paludem oppidulum: expulsum vero a Scythis ob sævitiam, crudelitatem, arrogantiam animi, in Thessalia posthæc sedem collocasse.* (Interprete cl. Hasio, p. 92, 93.)

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΠΡΟΣ ΤΡΑΙΑΝΟΝ,

ΕΝ Ἧ ΚΑΙ

ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΠΟΝΤΟΥ.

Αὐτοκράτορι Καίσαρι Τραϊανῷ [a] Ἀδριανῷ Σεβαστῷ Ἀρριανὸς χαίρειν.

§. α'. Εἰς Τραπεζοῦντα ἥκομεν, πόλιν Ἑλληνίδα, ὡς λέγει ὁ Ξενοφῶν ἐκεῖνος, ἐπὶ θαλάττῃ ᾠκισμένην, Σινωπέων ἄποικον. καὶ τὴν μὲν θάλασσαν τὴν Pag. 1, Hudson.

[a] Sic leg. in cod. Pal. Bast. *Ep. crit.* p. 35. Edd. Ἀδριανόν.

ARRIANI

EPISTOLA AD TRAJANUM,

IN QUA ETIAM

PERIPLUS PONTI EUXINI.

Imperatori Cæsari Trajano Adriano Augusto Arrianus S.

§. 1. TRAPEZUNTEM pervenimus, urbem, ut Xenophon [inclytus [1]] ille inquit, græcam, maris in ora sitam, Sinopensium coloniam. Atque illud quidem

[1] Quæ uncis [] includuntur, sunt explanationis gratia superaddita. G.

τοῦ Εὐξείνου ἀσμενοι κατίδομεν, ὅθεν περ καὶ Ξε-
2 νοφῶν ἐκεῖνος, καὶ σύ. Καὶ οἱ βωμοὶ ἀνεστᾶσιν ἤδη,
λίθου μέντοι γε τοῦ τραχέος· καὶ τὰ γράμματα
Pag. 2, Huds. διὰ τοῦτο οὐκ εὔδηλα κεχάρακται. τὸ δὲ ἑλληνικὸν
ἐπίγραμμα, καὶ ἡμαρτημένως γέγραπται, οἷα δὴ
ὑπὸ βαρβάρων γραφέν. Ἔγνωκα οὖν τούς τε βω-
μοὺς λίθου λευκοῦ ἀναθεῖναι, καὶ τὰ ἐπιγράμ-
3 ματα ἐγχαράξαι εὐσήμοις τοῖς γράμμασιν. ὁ
μὲν γὰρ ἀνδριὰς ἕστηκεν ὁ σός, τῷ μὲν σχή-
ματι ἡδέως· ἀποδείκνυσι γὰρ τὴν θάλατταν· τὴν
δὲ ἐργασίαν, οὔτε ὅμοιος σοί, οὔτε ἄλλως καλός.
4 ὥς τε πέμψον ἀνδριάντα, ἄξιον ἐπονομάζεσθαι
σόν, ἐν τῷ αὐτῷ τούτῳ σχήματι. τὸ γὰρ χω-
ρίον ἐπιτηδειότατον εἰς μνήμην αἰώνιον.

§. β'. Πεποίηται δὲ καὶ ὁ νεὼς λίθου τετρα-

Mare Euxinum summa cum voluptate collustravimus eodem ex loco, unde Xenophon quoque, et tu [illud olim, fuistis contemplati]. Stantque ibi jam aræ erectæ, ex aspero prorsus lapide, quo fit ut literæ illis incisæ minus adpareant: et ipsum epigramma græcum vitiose scriptum est, utpote a barbaris delineatum. Statui igitur et aras albo lapide dedicare, et epigrammata perspicuis literis insculpere. Nam tua statua ibi insidet, adspectu quidem satis jucundo; mare enim [digito] indicat: sed, quod opus respicit, neque tui similis, neque alias multum elegans. Quamobrem aliam fac ut mittas statuam, dignam quæ tuo nomine adpelletur, hoc eodem corporis habitu: locus enim ad memoriæ æternitatem valde adcommodatus.

§. 2. Exstructum est quoque templum ex quadrato

γώνου, οὐ φαῦλας· ἀλλὰ τὸ τοῦ Ἑρμοῦ ἄγαλμα
οὔτε τοῦ νεὼ ἄξιόν ἐστιν, οὔτε αὐτοῦ τοῦ χωρίου.
Εἰ δέ σοι δοκεῖ, πέμψον μοι πεντάπουν μάλιστα
Ἑρμοῦ ἄγαλμα· τηλικοῦτον γάρ μοι δοκεῖ ἐστά-
ναι ὥς γε πρὸς τὸν νεὼν σύμμετρον· καὶ ἄλλο
τοῦ Φιλησίου τετράπουν. οὐ γὰρ ἀπὸ τρόπου δοκεῖ 2
μοι σύνναος καὶ σύμβωμος ἔσεσθαι τῷ προπάτορι.
καὶ ὁ μέν τις τῷ Ἑρμῇ, ὁ δὲ τῷ Φιλησίῳ, ὁ δὲ καὶ
ἀμφοῖν, θύσει παριών. χαριοῦνται δὲ καὶ οὗτοι κά-
κεῖνοι τῷ τε Ἑρμῇ καὶ τῷ Φιλησίῳ· τῷ μὲν Ἑρμῇ,
ὅτι τὸν ἔγγονον αὐτοῦ τιμῶσιν· τῷ δὲ Φιλησίῳ, ὅτι
τὸν αὐτοῦ προπάτορα. ὡς ἔγωγε καὶ ἐβουθύτησα 3 Pag. 3 Huds.
ἐνταῦθα· οὐχ ὥσπερ ὁ Ξενοφῶν ἐν Κάλπης λι-
μένι, ὑφ' ἁμάξης βοῦν λαβὼν, δι' ἀπορίαν ἱερείων;

lapide, haud contemnendum opus : at Mercurii statua neque fanum, neque locum illum decet. Quocirca, si ità tibi videatur, aliud mihi Mercurii simulacrum mittas, quod quidem quinque sit omnino pedum : hujusmodi enim magnitudo mihi videtur templo conveniens fore : atque etiam aliud Philesii, quod quatuor sit pedum. Haud enim mihi a ratione videtur alienum, hunc ejusdem cum progenitore suo templi et aræ esse participem. Unus enim Mercurio, alter Philesio, alter contra utrique, sacra præteriens offeret : pergrati autem erunt hi et illi Mercurio atque Philesio; Mercurio, dum ejus progeniem honore prosequuntur; Philesio, dum illius avum colunt. Quamobrem ipse quoque bovem illic immolavi : non quidem, ut Xenophon olim ad Calpes portum fecit, bove ex plaustro arrepto, ob hostiarum penuriam, sed ipsis Trapezuntiis

ἀλλὰ τῶν Τραπεζουντίων αὐτῶν παρασκευασάν-
των ἱερεῖον, οὐκ ἀγεννές· καὶ ἐσπλαγχνευσάμεθα
αὐτόθι, καὶ ἐπὶ τοῖς σπλάγχνοις ἐπισπείσαμεν.
4 ὅτῳ δὲ πρώτῳ τἀγαθὰ ηὐχόμεθα, οὐ λανθάνο-
μέν σε, τόν τε τρόπον τὸν ἡμέτερον οὐκ ἀγνοοῦντα,
καὶ σαυτῷ συνειδότα, ὅτι ἄξιος εἶ ὑπὲρ ὅτου πάντες
εὔξαιντο τἀγαθά, καὶ ὅσοι ἡμῶν ἔλαττον ὑπὸ σοῦ
εὖ πεπόνθασιν.

§. γ'. Ἐκ Τραπεζοῦντος δὲ ὁρμηθέντες, τῇ μὲν
πρώτῃ εἰς Ὕσσου λιμένα κατήραμεν, καὶ τοὺς
πεζοὺς τοὺς ταύτῃ ἐγυμνάσαμεν. ἡ γὰρ τάξις
αὕτη, ὡς οἶσθα, πεζῶν ἐστίν, καὶ ἱππέας εἴκοσιν
ὅσον εἰς διακονίαν ἔχει· ἀλλὰ καὶ τούτους τὰς λόγ-
2 χας ἀκοντίσαι ἐδέησεν. Ἐνθένδε ἐπλέομεν, τὰ μὲν
πρῶτα ταῖς αὔραις ταῖς ἐκ τῶν ποταμῶν πνεού-
σαις ἕωθεν, καὶ ἅμα ταῖς κώπαις διαχρώμενοι.

splendidam hostiam præbentibus. Extis ibidem inspectis, et fusis super exta libaminibus, pro quonam primum vota nuncupaverimus, non te fugit, utpote mores nostros pernoscentem, et tibimet ipsi conscium, te dignum esse pro cujus salute omnes vota faciant, etiam qui inter nos minoribus [quam ego] beneficiis affecti fuerunt.

§. 3. Ex Trapezunte autem quum solvissemus, primo quidem die in Hyssi portum adpulimus, ac pedites, qui ibi sunt, exercendos curavimus. Cohors enim ista, ut scis, est peditum, et habet equites viginti ministerii tantum causa: veruntamen hos quoque oportuit hastas ejaculari. Inde navigavimus primo quidem auris, quæ matutino tempore e fluminibus spirant, et simul remi-

ψυχραὶ μὲν γὰρ ἦσαν αἱ αὖραι, ὡς λέγει καὶ Ὅμη-
ρος, οὐχ ἱκαναὶ δὲ τοῖς ταχυναυτεῖν βουλομένοις·
εἶτα γαλήνη ἐπέλαβεν, ὥστε καὶ ἡμεῖς τῇ εἰρεσίᾳ
μόνῃ ἐχρώμεθα. ἔπειτα δὲ ἄφνω νεφέλη ἐπα- 3
ναστᾶσα, ἐξεῤῥάγη κατ' εὖρον μάλιστα, καὶ ἐπή- Pag. 4, Huds.
νεγκεν πνεῦμα ἐξαίσιον, καὶ τοῦτο ἀκριβῶς ἐναν- 5
τίον, ὅπερ καὶ μονονουχὶ ὤλεσεν[1] ἡμᾶς. κοίλην μὲν
γὰρ δι' ὀλίγου τὴν θάλατταν ἐποίησεν, ὡς μὴ κατὰ
τὰς κώπας μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τὰς παρεξει-
ρεσίας ἐπεισρεῖν ἡμῖν ἑκατέρωθεν ἀφθόνως τοῦ
ὕδατος. τοῦτο δὴ τὸ τραγικόν· 4

Καὶ τὴν μὲν ἐξηντλοῦμεν, ἡ δ' ἐπεισέῤῥει[2].

ἀλλ' οὐ πλάγιόν γε ἦν τὸ κλυδώνιον· ταύτῃ καὶ

[1] Sic Gesnerus; vulgo μόνον ὤνησεν. — [2] Holsten. ἐπεισρέει. Vid. not.

gio utentes. Frigidæ enim erant auræ, ut ait Homerus, sed ad perficiendum celeriter cursum minus idoneæ. Deinde tranquillitas fuit subsecuta, ita ut remigio tantum usi simus. Hinc nubes derepente exorta, per eurum potissimum erupit, ventumque violentum et nobis plane adversum excitavit, qui tantum non nos perdidit. Mare siquidem tumidum brevi reddidit, ita ut magna vis aquarum, non per eam tantum partem ubi remi sunt, verum etiam super partes extremas [circa proram et puppim] quæ sunt extra remos, in naves utrinque irruperit. Res plane tragica; *hinc enim undas* [intus effusas] *exantlabamus, illinc undæ iterum invadebant.* Quum autem non transversa saltem esset aquarum vis, ideo vix atque ægre remigio

ἠνύτομεν· μόγις καὶ χαλεπῶς τῇ εἰρεσίᾳ· καὶ μέν
τοι πολλὰ παθόντες, ἥκομεν εἰς τὰς Ἀθήνας.
§. δ'. Ἔστι γάρ τοι καὶ ἐν Πόντῳ τῷ Εὐξείνῳ
χωρίον οὕτω καλούμενον. καὶ Ἀθηνᾶς ἱερὸν ἐστιν
αὐτόθι ἑλληνικόν, ὅθεν μοι δοκεῖ καὶ τὸ ὄνομα εἶναι
2 τοῦτο [2] τῷ χωρίῳ· καὶ φρούριόν τι ἔστιν ἠμελη-
μένον [3]. ὁ δὲ ὅρμος, οἷος ὥρᾳ ἔτους δέχεσθαι οὐ
πολλὰς ναῦς, καὶ σκέπην ταύταις παρέχειν ἀπὸ
νότου ἀνέμου, καὶ αὐτοῦ τοῦ εὔρου. σώζοιντο δ' ἂν
καὶ ἀπὸ τοῦ βορρᾶ τὰ ὁρμοῦντα πλοῖα· ἀλλὰ
οὐ τοῦ γε ἀπαρκτίου, οὐδὲ τοῦ θρασκίου μὲν
ἐν τῷ Πόντῳ, σκίρωνος δὲ ἐν τῇ Ἑλλάδι καλου-
3 μένου. Εἰς δὲ τὴν νύκτα βρονταί τε σκληραὶ καὶ
Pag. 5, Huds. ἀστραπαὶ κατεῖχον· καὶ πνεῦμα οὐ τὸ αὐτὸ ἔτι,

[1] Sic repono ex Anon. A, p. 14, fin. Huds. Vulgo ἔστιν. — [2] Fors. leg. τούτῳ. G. — [3] ἠρεμημένον habet Anonym. A, Pont. Eux. p. 15, Huds.

nos expedivimus. Multa tamen perpessi, Athenas pervenimus.

§. 4. Est enim in Ponto quoque Euxino locus sic dictus, ubi Minervæ fanum græcanicum, a quo locus ille nomen suum videtur accepisse. Castellum quoque est illic derelictum; statio autem æstiva, haud multarum navium capax, et perfugium eis præbens a noto et ab ipso euro [tutum]. Fuerint etiam naves eo adpellentes a borea tutæ, at non ab aparctia, neque eo vento, qui in Ponto thrascias, in Græcia sciron adpellatur. Sub noctem tonitrua dira atque fulgura [mari] incubuere: nec ventus amplius idem, sed in notum,

ἀλλὰ εἰς νότον μεθειστήκει, καὶ δι' ὀλίγου ἀπὸ τοῦ νότου εἰς λίβα ἄνεμον, καὶ ταῖς ναυσὶν οὐκ ἔτι ἀσφαλὴς ὁ ὅρμος ἦν. Πρὶν οὖν παντάπασιν ἀγριωθῆναι τὴν θάλασσαν, ὅσας μὲν αὐτὸ τὸ χωρίον αἱ Ἀθῆναι δέξασθαι ἠδύναντο, ταύτας αὐτοῦ ἐνεωλκήσαμεν, πλὴν τῆς τριήρους· αὕτη γὰρ πέτρᾳ τινὶ ὑφορμοῦσα, ἀσφαλῶς ἐσάλευεν.

§. ε'. Τὰς δὲ πολλὰς ἐδόκει πέμπειν εἰς τοὺς αἰγιαλοὺς τοὺς πλησίον νεωλκηθησομένας. καὶ ἀνεωλκήθησαν, ὥστε ἀπαθεῖς διαγενέσθαι πάσας, πλὴν μιᾶς· ἥν τινα ἐν τῷ ὁρμίζεσθαι, πρὸ τοῦ καιροῦ ἐπιστρέψασαν πλαγίαν, ὑπολαβὸν τὸ κῦμα ἐξήνεγκεν εἰς τὴν ἠϊόνα καὶ συνέτριψεν. 2
ἀπεσώθη μέν τοι πάντα· οὐ τὰ ἱστία μόνον, καὶ τὰ σκεύη τὰ ναυτικὰ, καὶ οἱ ἄνθρωποι, ἀλλὰ καὶ οἱ ἧλοι, καὶ ὁ κηρὸς ἀπεξύσθη, ὡς μηδενὸς ἄλλου

ac paulatim ex noto in africum fuit conversus; nec amplius navibus statio tuta exstitit. Itaque priusquam mare magis effervesceret, quæcunque naves loco ipso, Athenis, excipi poterant, illas eo in aridum traximus, præter unam triremem : hæc enim postquam scopulum quemdam subierat, ibi tuto undis jactabatur.

§. 5. Plerasque vero [naves] in vicina litora misimus in arenam trahendas, quæ quidem omnes salvæ permanserunt, una excepta, quam inter adpellendum intempestive latus præbentem, fluctus abripuit in oram et perfregit. Omnia tamen salva evaserunt; non tantum vela, armamenta nautica, atque homines, verum etiam clavi : immo ceram abrasimus, ita ut nulla re alia, quam

ἢ ξύλων δεῖσθαι ναυπηγησίμων εἰς τὴν κατασκευήν· ὧν παμπόλλη, ὡς οἶσθα, ἀφθονία ἐστὶν
3 κατὰ τὸν Πόντον. Οὗτος ὁ χειμὼν ἐπὶ δύο ἡμέρας κατεῖχεν, καὶ ἦν ἀνάγκη μένειν. ἐχρῆν γὰρ ὥσπερ μηδὲ τὰς ἐν τῷ Πόντῳ Ἀθήνας παραπλεῦσαι ἡμᾶς, ὥσπερ τινὰ ὅρμον ἔρημον καὶ ἀνώνυμον.

§. ϛ΄. Ἐνθένδε ἄραντες ὑπὸ μὲν τὴν ἕω, πλαγίου τοῦ κλύδωνος ἐπειρώμεθα. προϊούσης δὲ τῆς
Pag. 6. Huds. ἡμέρας, βορρᾶς ἐπιπνεύσας ὀλίγος κατέστησε τὴν θάλατταν, καὶ διατρεμῆσαι ἐποίησεν. καὶ ἤλθομεν πρὸ τῆς μεσημβρίας, σταδίους πλείονας ἢ πεντακοσίους, εἰς Ἄψαρον, ἵνα περ αἱ πέντε σπεῖραι
2 εἰσὶν ἱδρυμέναι. Καὶ τὴν μισθοφορὰν τῇ στρατιᾷ ἔδωκα, καὶ τὰ ὅπλα εἶδον, καὶ τὸ τεῖχος, καὶ τὴν τάφρον, καὶ τοὺς κάμνοντας, καὶ τοῦ σίτου

materia ad naves ædificandas apta, opus sit, cujus materiæ copiam ingentem in Ponto esse non ignoras. Hæc autem tempestas per biduum duravit, ita ut necessario nobis illic fuerit manendum. Neque etiam videbatur esse conveniens, Athenas in Ponto Euxino sitas, ceu stationem quamdam desertam et ignobilem, prætornavigare.

§. 6. Inde cum sub auroram solvissemus, transversis usi fluctibus, mare tentavimus. Procedente autem die, boreas leniter spirans mare stravit et sedavit; et pervenimus ante meridiem [peractis] plus quam quingentis stadiis, Apsarum, ubi quinque cohortes [nostræ] commorantur. Stipendium militibus persolvi, et arma inspexi, propugnaculum, fossam, ægrotos, et rei frumen-

τὴν παρασκευὴν τὴν ἐνοῦσαν. ἥντινα δὲ ὑπὲρ
αὐτῶν τὴν γνώμην ἔσχον, ἐν τοῖς ῥωμαϊκοῖς
γράμμασιν γέγραπται. Ὁ δὲ Ἄψαρος τὸ χω- 3
ρίον λέγουσιν ὅτι Ἄψυρτος ἐκαλεῖτο πάλαι ποτέ·
ἐνταῦθα γὰρ τὸν Ἄψυρτον ὑπὸ τῆς Μηδείας ἀπο-
θανεῖν· καὶ τάφος Ἀψύρτου δείκνυται. ἔπειτα
διαφθαρῆναι τὸ ὄνομα ὑπὸ τῶν περιοίκων βαρ-
βάρων, καθάπερ καὶ ἄλλα πολλὰ διέφθαρται:
ὁπότε καὶ τὰ Τύανα τὰ ἐν τοῖς Καππαδόκαις 4
Θόανα λέγουσιν, ὅτι οὕτως ὠνομάζετο ἐπὶ Θόαντι,
τῷ βασιλεῖ τῶν Ταύρων· ὃς, τοὺς ἀμφὶ Ὀρέστην
καὶ Πυλάδην διώκων, ἄχρι τῆσδε τῆς χώρας ἐλθεῖν
φημίζεται, καὶ ἐνταῦθα νόσῳ ἀποθανεῖν.

§. ζ'. Ποταμοὺς δὲ παρημείψαμεν ἐν τῷ παράπλῳ τῷ ἀπὸ Τραπεζοῦντος, τόν τε Ὕσσον, ὅτου ἐπώνυμος Ὕσσου λιμὴν, ὃς ἀπέχει Τραπεζοῦντος σταδίους ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν· καὶ τὸν

tariæ adparatum subpetentem. De quibus omnibus, quæ mea sit opinio, latinis literis perscriptum est. Apsarum autem locum ferunt olim Apsyrtum adpellatum; ibi enim Apsyrtum a Medea occisum: et Apsyrti sepulcrum monstratur. [Aiunt etiam] nomen illud postea a barbaris accolis vitiatum, ut permulta alia vitiantur; quum perhibeant etiam Tyana Cappadociæ [olim] Thoana, sic adpellata fuisse ex Thoante, Taurorum rege, qui Orestem atque Pyladem persequendo, ad illum usque locum pervenisse, ibique morbo interiisse, dicitur.

§. 7. Fluvios autem præteriimus in præternavigatione a Trapezunte [hosce]: Hyssum, unde cognominis Hyssi portus, qui a Trapezunte stadia distat

Ὄφιν, ὃς ἀπέχει Ὕσσου λιμένος ἐς ἐνενήκοντα σταδίους μάλιστα, καὶ ὁρίζει τὴν Κόλχων χώραν ἀπὸ τῆς Θιαννικῆς[1]. Ἔπειτα τὸν Ψυχρὸν καλούμενον ποταμὸν, διέχοντα ὅσον τριάκοντα σταδίους ἀπὸ τοῦ Ὄφεως· ἔπειτα τὸν Καλὸν ποταμόν. καὶ οὗτος τριάκοντα διέχει ἀπὸ τοῦ Ψυχροῦ. Ἐχόμενος δὲ [τοῦ Ψυχροῦ[2]] ἐστὶν ὁ Ῥίζιος ποταμὸς, ἑκατὸν εἴκοσι στάδια διέχων ἀπὸ τοῦ Καλοῦ. Καὶ ἀπὸ τούτου τριάκοντα Ἄσκουρος ἄλλος ποταμός. Καὶ Ἀδιηνός[3] τις ἀπὸ τοῦ Ἀσκούρου ἑξήκοντα. ἐνθένδε εἰς Ἀθήνας ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ταῖς δὲ Ἀθήναις Ζάγατις ποταμὸς, ἑπτὰ μάλιστα στάδια ἀπ' αὐτῶν διέχων, πρόσκειται. Ἀπὸ δὲ τῶν Ἀθηνῶν ὁρμηθέντες, τὸν Πρύτανιν παρημείψαμεν, ἵνα περ

[1] Anon. A, Θιαννικῆς. — [2] Aut tollenda τοῦ Ψυχροῦ, aut leg. τοῦ Καλοῦ, mox delendo ἀπὸ τοῦ Καλοῦ post διέχων. — [3] Anon. A, Αδιηνός.

centum et octoginta; et Ophim, qui ab Hysso portu abest nonaginta omnino stadia, Colchorumque regionem a Thiannica separat; postea Psychrum dictum flumen, triginta circiter stadia; postea Calum fluvium, et ille triginta stadia a Psychro separatur. Vicinus est autem Rhizius fluvius, qui a Calo centum et viginti stadia distat. Ab hoc triginta stadia Ascurus alius fluvius. Ab Ascuro Adienus [fluvius] quidam, sexaginta. Inde Athenas usque sunt centum et octoginta stadia. Athenis fluvius Zagatis vicinus est, ab eis stadiorum omnino septem intervallo distans. Athenis autem quum solvissemus, Prytanim prætervecti sumus, ubi Anchiali

καὶ τὰ Ἀγχιάλου[1] βασίλειά ἐστιν. καὶ οὗτος ἀπέ-
χει τεσσαράκοντα στάδια ἀπὸ τῶν Ἀθηνῶν. Τοῦ 4
Πρυτάνεως δὲ ἔχεται ὁ Πυξίτης ποταμός· στάδιοι
ἐνενήκοντα ἐν μέσῳ ἀμφοῖν. καὶ ἀπὸ τοῦ Πυξίτου
ἐς Ἄρχαβιν, ἄλλοι ἐνενήκοντα. Ἀπὸ δὲ Ἀρχάβιος[2]
εἰς Ἄψαρον, ἑξήκοντα. ἀπὸ δὲ Ἀψάρου ἄραντες,
τὸν Ἄκαμψιν παρημείψαμεν νύκτωρ, ἐπὶ πεντε-
καίδεκα σταδίους ἀπέχοντα τοῦ Ἀψάρου. Ὁ δὲ 5
Βαθὺς ποταμὸς ἑβδομήκοντα καὶ πέντε ἀπέχει
τούτου. καὶ ὁ Ἀκινάσης[3] ἀπὸ τοῦ Βαθέος ἐνενήκοντα.
Ἐνενήκοντα δὲ καὶ ἀπὸ Ἀκινάσου ὁ Ἶσις. ναυσίποροι
δὲ εἰσὶν ὅ τε Ἄκαμψις καὶ ὁ Ἶσις, καὶ αὔρας τὰς
ἑωθινὰς ἰσχυρὰς ἐκπέμπουσιν. Ἀπὸ δὲ Ἴσιος τὸν
Μῶγρον παρημείψαμεν. ἐνενήκοντα στάδιοι[4] με-

[1] Anon. καὶ τὰ Ἀγχ. Fort. ex utroque componendum καὶ τὰ τοῦ Ἀγχ. — [2] Anon. Ἀ Ἀρχάβεως; fort. sic legendum, eadem ratione ac Ὄφεως Arriani §. 7, 2. — [3] Vulgo Ἀκίνασις. — [4] Sic Gelen. et Stuck. Alii σπάδια.

est regia; et hic [fluvius] ab Athenis quadraginta stadia abest. Prytani vicinus est Pyxites, nonaginta stadiorum spatio interposito. A Pyxite ad Archabin similiter sunt nonaginta [stadia]. Ab Archabi ad Apsarum sexaginta. Ab Apsaro quum solvissemus, Acampsin, circiter quindecim stadia ab Apsaro distantem, noctu præterivimus. Ab illo [Acampsi] Bathys fluvius septuaginta quinque; a Bathy Acinases nonaginta: ab Acinase Isis similiter nonaginta. Acampsis autem et Isis fluvii sunt navigabiles, qui matutino tempore validas admodum auras emittunt. Ab Isi Mogrum præteriimus: nonaginta sta-

ταξὺ τοῦ Μώγρου εἰσὶν καὶ τοῦ Ἴσιος· καὶ οὗτος ναυσίπορος.

§. η'. Ἐνθένδε εἰς τὸν Φάσιν εἰσεπλεύσαμεν, Pag. 8. Huds. ἐνενήκοντα τοῦ Μώγρου διέχοντα· ποταμῶν ὧν ἐγὼ ἔγνων κουφότατον ὕδωρ παρεχόμενον, καὶ τὴν 2 χροιὰν μάλιστα ἐξηλλαγμένον. τὴν μὲν γὰρ κουφότητα τῷ τε σταθμῷ τεκμαίροιτο ἄν τις· καὶ πρὸ τούτου, ὅτι ἐπιπλεῖ τῇ θαλάσσῃ, οὐχὶ δὲ συμμίγνυται· καθάπερ τῷ Πηνειῷ τὸν Τιταρήσιον λέγει ἐπιῤῥεῖν Ὅμηρος·

.... καθ' ὕπερθεν (ἐπιῤῥέει) ἠΰτ' ἔλαιον.

3 καὶ ἦν, κατὰ μὲν τοῦ ἐπιῤῥέοντος βάψαντα, γλυκὺ τὸ ὕδωρ ἀρύσασθαι· εἰ δὲ εἰς βάθος τις καθήκειν τὴν κάλπιν, ἁλμυρόν. καί τοι ὁ πᾶς Πόντος πολύ τι γλυκυτέρου τοῦ ὕδατός ἐστιν, ἤπερ ἡ ἔξω θά-

dia Mogrum inter et Isin sunt; et ille [Mogrus] etiam navigabilis.

§. 8. Inde Phasim devenimus, nonaginta stadia a Mogro distantem, et inter fluvios mihi cognitos levissimas undas præbentem, et colore maxime singularem. Levitatem autem illius vel statera quis deprehendat; et inprimis ex eo quod mari innatat, nec cum eo commiscetur. Eodem plane modo Titaresium Peneo innatare testis est Homerus his verbis, καθ' ὕπερθεν (ἐπιῤῥέει) ἠΰτ' ἔλαιον (*olei instar supernatat*). Et illud [proprium] erat, ut, si quis in summo fluctu urnam immergeret, aquam hauriret dulcem ; si contra in profundum demitteret, salsam : quamvis universus Pontus longe dulcioris est

λασσα· καὶ τούτου τὸ αἴτιον οἱ ποταμοί εἰσιν, οὔτε πλῆθος, οὔτε μέγεθος σταθμητοὶ ὄντες. Τε- 4
κμήριον δὲ τῆς γλυκύτητος, εἰ τεκμηρίων δεῖ ἐπὶ τοῖς αἰσθήσει φαινομένοις, ὅτι πάντα τὰ βοσκήματα προσοικοῦντες τῇ θαλάσσῃ ἐπὶ τὴν θάλασσαν κατάγουσιν, καὶ ἀπ' αὐτῆς ποτίζουσιν. τάδε πίνοντά τε ἡδέως ὁρᾶται, καὶ λόγος κατέχει ὅτι καὶ ὠφέλιμον αὐτοῖς τοῦτο τὸ ποτόν ἐστιν τοῦ γλυκέος μᾶλλον. Ἡ δὲ χρόα τῷ Φάσιδι οἵα[1] 5
ἀπὸ μολύβδου ἢ καττιτέρου βεβαμμένου τοῦ ὕδατος· καταστὰν δὲ καθαρώτατον γίγνεται. οὐ τοίνυν νενόμισται εἰσκομίσαι ὕδωρ εἰς τὸν Φᾶσιν τοὺς εἰσπλέοντας· ἀλλ' ἐπειδὰν εἰσβαίνωσιν ἤδη εἰς τὸν ῥοῦν, παραγγέλλεται πᾶν ἐκχέαι τὸ ἐνὸν ὕδωρ ἐν ταῖς ναυσίν, εἰ δὲ μή, λόγος κατέχει ὅτι οἱ τούτου ἀμελήσαντες οὐκ εὐπλοοῦσιν. τὸ δὲ Pag. 9, Huds.

[1] Sic cum Bastio. Vulg. οἷα.

aquæ, quam mare externum, propter immensam fluminum [sese exonerantium] multitudinem et magnitudinem. Dulcedinis autem hujus argumentum, si modo argumentis opus est in iis quæ sensu percipiuntur, quod maris accolæ pecora omnia ad mare ducunt, et ex illo aquantur. Illa vero cernuntur lubenter bibere; et fama constat salubriorem eis hunc potum esse [aqua] dulci. Color autem Phasidis similis aquæ plumbo vel stanno infectæ, quæ tamen ubi subsedit, purissima fit. Quamobrem mos obtinuit, ne ingredientes Phasim, quicquam aquæ [externæ] invehant; sed simul ac flumen ingressi fuerint, præcipitur, ut quicquid in navibus est aquæ, effundatur: alioquin fama invaluit illud non

ὕδωρ τοῦ Φάσιδος οὐ σήπεται, ἀλλὰ μένει ἀκραιφνὲς καὶ ὑπὲρ δέκατον ἔτος· πλήν γε δὴ ὅτι εἰς τὸ γλυκύτερον μεταβάλλει.

§. θ'. Εἰσβαλλόντων δὲ εἰς τὸν Φᾶσιν, ἐν ἀριστερᾷ ἵδρυται ἡ Φασιανὴ θεός. εἴη δ' ἂν ἀπό γε τοῦ σχήματος τεκμαιρομένῳ ἡ Ῥέα· καὶ γὰρ κύμβαλον μετὰ χεῖρας ἔχει, καὶ λέοντας ὑπὸ τῷ θρόνῳ, καὶ κάθηται ὥσπερ ἐν τῷ Μητρῴῳ 2 Ἀθήνησιν ἡ τοῦ Φειδίου. Ἐνταῦθα καὶ ἡ ἄγκυρα δείκνυται τῆς Ἀργοῦς· καὶ ἡ μὲν σιδηρᾶ[1], οὐκ ἔδοξέ μοι εἶναι παλαιά. καί τοι τὸ μέγεθος οὐ κατὰ τὰς νῦν ἀγκύρας ἐστὶν, καὶ τὸ σχῆμα ἀμηγέπη ἐξηλλαγμένη· ἀλλὰ νεωτέρα μοι ἐφάνη εἶναι τοῦ χρόνου. λιθίνης δέ τινος ἄλλης θραύσματα ἐδείκνυτο παλαιὰ, ὡς ταῦτα μᾶλλον εἰκάσαι ἐκεῖνα εἶναι

[1] Vulgo male σιδηρά.

curantibus haud felicem navigationem esse. Aqua Phasidis a putredine est immunis, ac plus quam decem annis incorrupta manet, nisi quod in dulciorem abit.

§. 9. Intrantibus Phasim a sinistris Phasiana dea sita est, quam ex ejus specie Rheam esse conjicere licet. Manibus enim tenet cymbalum, leones habet in ima throni parte, sedetque ut celeberrima Phidiae Athenis in Metroo. Ibi etiam anchora navis Argus ostenditur: quaequidem ferrea, non mihi visa est antiqua. Magnitudine quidem recedit ab hodiernis anchoris, et forma aliquid habet singulare: sed agnoscitur mihi recentior aetate [argonautica]. At alterius cujusdam lapideae anchorae fragmenta pervetusta ibidem exposita

τὰ λείψανα τῆς ἀγκύρας τῆς Ἀργοῦς. ἄλλο δὲ
οὐδὲν ὑπόμνημα ἦν ἐνταῦθα τῶν μύθων τῶν ἀμφὶ
τὸν Ἰάσονα. Τὸ μέντοι φρούριον αὐτὸ, ἵνα περ 3
κάθηνται τετρακόσιοι στρατιῶται ἐπίλεκτοι, τῇ τε
φύσει τοῦ χωρίου ὀχυρώτατον εἶναί μοι ἔδοξεν, καὶ
ἐν ἐπιτηδειοτάτῳ κεῖσθαι πρὸς ἀσφάλειαν τῶν
ταύτῃ πλεόντων. καὶ τάφρος διπλῆ περιβέβ-
βληται τῷ τείχει, εὐρεῖα ἑκατέρα. Πάλαι μὲν 4
οὖν γήϊνον τὸ τεῖχος ἦν, καὶ οἱ πύργοι ξύλινοι
ἐφεστήκεσαν· νῦν δὲ ἐκ πλίνθου ὀπτῆς πεποίηται Pag. 10. Huds.
καὶ αὐτὸ· καὶ οἱ πύργοι· καὶ τεθεμελίωται ἀσφα-
λῶς, καὶ μηχαναὶ ἐφεστᾶσιν, καὶ ἐν ὀλίγῳ, πάντα
ἐξήρτυται πρὸς τὸ[1] μηδὲ πελάσαι ἄν τινα αὐτῷ
τῶν βαρβάρων, μήτιγε δὴ εἰς κίνδυνον καταστῆσαι
πολιορκίας τοὺς ἐν αὐτῷ φρουροῦντας. Ἐπειδὴ δὲ

[1] Sic Gelen. et Stuck. Male Blancard. Huds. Borh. τῷ.

sunt, quæ quidem verisimilius est antiquissimæ illius anchoræ Argus [navis] reliquias esse. Nulla præterea ibi eorum, quæ de Jasone fictis fabulis fuerunt prodita, mentio erat. Ipsum tamen castrum, in quo quadringenti electi milites sunt collocati, et loci natura munitissimum mihi visum est, et peropportune situm ad securitatem eo adpellentium. Fossa duplici cinctus est murus eaque lata. Olim terrenus fuit murus, ligneæque stabant turres; at nunc ille pariter atque turres ex latere coctili sunt exstructa: ipse murus probe fundatus, [in quo] et machinæ [bellicæ] imminent, atque uno verbo, omnibus rebus instructus, ut nullus barbaris aditus pateat, illiusque custodes ab omni sint

5 καὶ τὸν ὅρμον ἐχρῆν ἀσφαλῆ εἶναι ταῖς ναυσὶ, καὶ ὅσα ἔξω τοῦ Φρουρίου κατῴκεῖται ὑπό τε τῶν πεπαυμένων τῆς στρατείας, καί τινων καὶ ἄλλων ἐμπορικῶν ἀνθρώπων, ἔδοξέ μοι ἀπὸ τῆς διπλῆς τάφρου, ἣ περιβέβληται τῷ τείχει, ἄλλην τάφρον ἐκβαλεῖν ὡς ἐπὶ τὸν ποταμὸν, ἣ τά τε ναύσταθμον περιέξει, καὶ τὰς ἔξω τοῦ τείχους οἰκίας.

1 §. ι'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Φάσιδος Χαρίεντα ποταμὸν παρημείψαμεν ναυσίπορον· στάδιοι μεταξὺ ἀμφοῖν ἐνενήκοντα. καὶ ἀπὸ τοῦ Χαρίεντος ἐς Χῶβον ποταμὸν εἰσεπλεύσαμεν, ἄλλους ἐνενήκοντα, ἵνα περ καὶ ὡρμίσθημεν. ὧν δὲ ἕνεκα, καὶ ὅσα ἐνταῦθα ἐπράξαμεν, 2 δηλώσει σοι τὰ ῥωμαϊκὰ γράμματα. Ἀπὸ δὲ Χώβου Σιγγάμην ποταμὸν παρημείψαμεν ναυσίπορον. διέχει δὲ τοῦ Χώβου σταδίους ἐς δέκα καὶ

oppugnationis periculo tuti. Quoniam autem ipsum quoque portum oportuit navibus tutum esse, sic et quidquid locorum extra castrum incolitur ab iis, qui militia sunt immunes, et ab aliis quibusdam mercaturam exercentibus, decrevi a duplici illa fossa murum cingente, alteram ad flumen usque deducere, quae et ipsam stationem, et caetera, quae sunt extra murum, aedificia complectatur.

§. 10. A Phaside autem Charientem fluvium navigabilem praetervecti sumus: stadia inter utrumque nonaginta. A Chariente ad Chobum navigavimus, nonaginta pariter stadiis distantem, ubi etiam adpulimus: qua autem de causa, quidque illic egerimus, ex latinis literis cognosces. A Chobo Singamem fluvium navi-

διακοσίους μάλιστα. Ἔχεται δὲ τοῦ Σιγγάμου
Ταρσούρας ποταμός· στάδιοι εἴκοσι καὶ ἑκατὸν
μεταξὺ ἀμφοῖν. Ὁ δὲ Ἵππος ποταμὸς τοῦ Ταρ-
σούρου πεντήκοντα σταδίους καὶ ἑκατὸν διέχει· καὶ
τοῦ Ἵππου ὁ Ἀστέλεφος τριάκοντα. Παραμεί- 3
ψαντες δὲ τὸν Ἀστέλεφον, εἰς Σεβαστόπολιν ἥκο- Pag. 11, Huds.
μεν πρὸ μεσημβρίας, ἀπὸ Χώβου ὁρμηθέντες, στα-
δίους εἴκοσι καὶ ἑκατὸν, τοὺς ἀπὸ Ἀστελέφου· ὥστε
καὶ τὴν μισθοφορὰν τοῖς στρατιώταις δοῦναι τῆς
αὐτῆς ἡμέρας, καὶ τοὺς ἵππους, καὶ τὰ ὅπλα
ἰδεῖν, καὶ τοὺς ἱππέας ἀναπηδῶντας ἐπὶ τοὺς ἵπ-
πους, καὶ τοὺς κάμνοντας, καὶ τὸν σῖτον, καὶ τὸ τεῖ-
χος περιελθεῖν, καὶ τὴν τάφρον. Στάδιοι ἀπὸ μὲν 4
Χώβου εἰς Σεβαστόπολιν, τριάκοντα καὶ ἑξακόσιοι·
ἀπὸ Τραπεζοῦντος δὲ εἰς Σεβαστόπολιν, ἑξήκοντα
καὶ διακόσιοι καὶ δισχίλιοι. Ἡ δὲ Σεβαστόπολις

gabilem prætervecti sumus, qui a Chobo plus quam ducentis et decem stadiis abest. Singami vicinus est Tarsuras fluvius: stadia autem inter utrumque centum et viginti. Hippus a Tarsura centum et quinquaginta stadiis distat; ab Hippo Astelephus triginta stadiis. Astelephum vero prætervecti, Sebastopolim pervenimus ante meridiem, postquam a Chobo solvimus; [peractis] centum et viginti stadiis ab Astelepho: quamobrem eodem die et militibus stipendia persolvendi; et equos, arma, equites equis insilientes; ægros, annonam, murum, fossamque perlustrandi [nobis facultas fuit]. Stadia a Chobo Sebastopolim usque, sexcenta et triginta: a Trapezunte ad Sebastopolim duo millia ducenta et sexaginta. Sebastopo-

πάλαι Διοσκουριὰς ἐκαλεῖτο, ἄποικος Μιλησίων.

§. ια´. Ἔθνη δὲ παρημείψαμεν τάδε. Τραπεζουντίοις μὲν, καθάπερ καὶ Ξενοφῶν λέγει, Κόλχοι ὅμοροι: καὶ οὓς λέγει τοὺς μαχιμωτάτους καὶ ἐχθροτάτους εἶναι τοῖς Τραπεζουντίοις, ἐκεῖνος μὲν Δρίλλας ὀνομάζει, ἐμοὶ δὲ δοκοῦσιν οἱ Σάννοι οὗτοι εἶναι. καὶ γὰρ μαχιμώτατοί εἰσιν εἰς τοῦτο ἔτι, καὶ τοῖς Τραπεζουντίοις ἐχθρότατοι, καὶ χωρία ὀχυρὰ οἰκοῦσιν· καὶ ἔθνος ἀβασίλευτον.
2 Πάλαι μὲν καὶ φόρου ὑποτελὲς Ῥωμαίοις, ὑπὸ δὲ τοῦ λῃστεύειν οὐκ ἀκριβοῦσι τὴν φοράν: ἀλλὰ νῦν γε διδόντος θεοῦ, ἀκριβώσουσιν, ἢ ἐξελοῦμεν αὐτούς. Τούτων δὲ ἔχονται Μαχέλονες[1] καὶ Ἡνίοχοι· βασιλεὺς δ' αὐτῶν Ἀγχίαλος. Μαχελόνων δὲ καὶ Ἡνιόχων ἐχόμενοι Ζυδρεῖται· Φαρα-

[1] Anon. A, fin. Μαχελῶνες.

lis autem Dioscurias olim fuit nominata, Milesiorum colonia.

§. 11. Gentes autem præternavigavimus hasce: Trapezuntiis, ut Xenophon quoque scribit, finitimi sunt Colchi. Atque quos ille bellicosissimos ipsisque Trapezuntiis infestissimos esse ait, Drillas vocat, ii vero mihi videntur esse Sanni. Hi enim ad hoc usque temporis bellicosissimi, ac Trapezuntiis inimicissimi, et loca incolunt valde munita, gens regum imperio carens. Tributarii olim fuerunt Romanis, at nunc latrociniis dediti tributorum solutionem negligunt: quæ quidem posthac, Deo juvante, accurate persolvent, aut eos exterminabimus. Hos attingunt Machelones, et He-

σμάνου οὗτοι ὑπήκοοι. Ζυδρειτῶν δὲ Λάζαι[1]· βασιλεὺς δὲ Λαζῶν Μαλάσσας, ὃς τὴν βασιλείαν Pag. 12, Huds.
παρὰ σοῦ ἔχει. Λαζῶν δὲ Ἀψίλαι ἔχονται· βασι- 3
λεὺς δὲ αὐτῶν Ἰουλιανός. οὗτος ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ σοῦ τὴν βασιλείαν ἔχει. Ἀψίλαις δὲ ὅμοροι Ἀβασκοί· καὶ Ἀβασκῶν βασιλεὺς Ῥησμάγας· καὶ οὗτος παρὰ σοῦ τὴν βασιλείαν ἔχει. Ἀβασκῶν δὲ ἐχόμενοι Σανίγαι, ἵνα περ καὶ ἡ Σεβαστόπολις ᾤκισται· Σανίγων βασιλεὺς Σπαδάγας ἐκ σοῦ
τὴν βασιλείαν ἔχει. Μέχρι μὲν δὴ Ἀψάρου, ὡς 4
πρὸς ἠῶ ἐπλέομεν, ἐν δεξιᾷ τοῦ Εὐξείνου. Ὁ δὲ Ἀψαρὸς πέρας ἐφάνη μοι εἶναι κατὰ μῆκος τοῦ Πόντου. ἔνθεν γὰρ ἤδη πρὸς ἄρκτον ὁ πλοῦς ἡμῖν ἐγίνετο ἔς τε ἐπὶ Χῶβον ποταμὸν, καὶ ὑπὲρ τὸν Χῶβον ἐπὶ τὸν Σιγάμην. ἀπὸ δὲ Σιγάμου ἐχόμ-

[1] Vulgo Λάζοι. Vid. not.

niochi, quorum rex est Anchialus. Machelonibus et Heniochis vicini Zydretæ, Pharasmanɗ subditi. Zydretis vicini Lazi; Lazorum rex Malassas, qui a te regnum tenet. Lazis finitimi Apsilæ, quibus Julianus imperat: ille autem a patre tuo regnum accepit. Apsilas excipiunt Abasci: Abascorum rex Rhesmagas, qui a te regnum obtinet. Abascis contermini Sanigæ, ubi Sebastopolis sita: Sanigarum rex Spadagas a te regnum habet. Ad Apsarum usque orientem versus navigavimus, in dextra parte Maris Euxini. Apsarum autem agnovi terminum esse Ponti secundum ejus longitudinem: Illinc enim ad septentrionem fuit nostra navigatio ad Chobum usque, indeque ad Sigamem. A Si-

πλέομεν εἰς τὴν λαιὰν πλευρὰν τοῦ Πόντου, ἔς τε ἐπὶ τὸν Ἵππον ποταμόν. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἵππου ὡς ἐπ' Ἀστέλεφον καὶ Διοσκουριάδα, κατείδομεν τὸν Καύκασον τὸ ὄρος, τὸ ὕψος μάλιστα κατὰ τὰς Ἄλπεις τὰς κελτικάς. καὶ τοῦ Καυκάσου κορυφή τις ἐδείκνυτο· Στρόβιλος τῇ κορυφῇ ὄνομα, ἵνα περ ὁ Προμηθεὺς κρεμασθῆναι ὑπὸ Ἡφαίστου κατὰ πρόσταξιν Διὸς μυθεύεται.

§. ιβ'. Τὰ δὲ ἀπὸ Βοσπόρου τοῦ Θρᾳκίου ἔς τε ἐπὶ Τραπεζοῦντα πόλιν, ὧδε ἔχει. Κατὰ τὸν Θρᾴκιον[1] Βόσπορον καὶ τὸ στόμα τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἐν ταῖς δεξιοῖς τῆς Ἀσίας μέρεσιν, ἅπερ[2] ἐστὶ τοῦ Βιθυνῶν ἔθνους, κεῖται χωρίον λεγόμενον Ἱερόν, ἐν ᾧ ναός[3] ἐστι Διὸς Οὐρίου οὕτω[4] προσαγο-

[1] Cf. adnot. — [2] Al. ἃ πόλεις. Reposui ἐστὶ ex Marcian. p. 69, et Anon., pro εἰσὶ τῶ. — [3] Sic Anon. A, Marciano νεώς, fors. atticistæ convenientius. — [4] Legitur Οὐρίου προσαγορευόμενος ap. Anon. A, Pont. Eux. init. et Marcian. Heracl. p. 69, Huds.

game autem deflexImus ad sinistrum Ponti latus Hippum usque fluvium; ab Hippo ad Astelephum et Diosquriadem usque, vidimus Caucasum montem, altitudine prorsus Alpibus Celticis haud imparem; et Caucasi jugum quoddam monstrabatur; cui jugo nomen Strobilus, in quo Prometheum a Vulcano Jovis jussu suspensum fuisse poëtæ fabulantur.

§. 12. Locorum autem atque itinerum, a Bosporo Thracio usque ad Trapezuntem, ratio sic se habet. Ad Thracium Bosporum atque os Euxini Ponti, in dextro [Euxini] latere Asiam adluente, ubi regio est Bithynorum, insidet locus Hieron dictus, ubi templum

ῥευομένου. τοῦτο δὲ τὸ χωρίον ὠφέλιμόν ἐστι τοῖς εἰς τὸν Πόντον πλέουσιν[1]. Τοῖς πλεύσασι δὲ εἰς 2
τὸν Πόντον δεξιᾷ[2] εἰς τὴν Ἀσίαν[3], τὸ λεγόμενον μέρος τοῦ Βιθυνῶν ἔθνους, τὸ πρὸς Πόντον κείμενον, ὁ περίπλους[4] οὕτως ἔχει. Τὸ Ἱερὸν τοῦ Διὸς τοῦ Οὐρίου διέχει[5] ἀπὸ Βυζαντίου σταδίους εἴκοσι καὶ ἑκατόν. καὶ ἔστιν στενότατον ταύτῃ[6] τὸ στόμα τοῦ Πόντου καλούμενον, καθότι εἰσβάλλει εἰς τὴν Προποντίδα. ταῦτα μὲν εἰδότι σοι λέγω. Ἀπὸ δὲ 3
τοῦ Ἱεροῦ πλέοντι ἐν δεξιᾷ Ῥήβας ποταμός· σταδίους διέχει τοῦ Ἱεροῦ τοῦ Διὸς ἐνενήκοντα. Ἔπειτα Μέλαινα ἄκρα ὧδε καλουμένη, πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἀπὸ Μελαίνης ἄκρης ἐς Ἀρτάνην ποταμόν,

Pag. 13 Huds.

[1] Τῶν ε. τ. Π. πλεόντων ap. Anon. laud. et Marcian. — [2] Huds. ἐν δεξιᾷ, seu ἐπὶ δεξιᾷ. Marcian. δεξιάν. — [3] Prava lectio εἰς τὴν Ἀσίαν. Ceterum hic locus, si corruptelam excipias, idem est ac Anonymi hicce: Εἰσπλεύσαντι δὲ εἰς τὸν Πόντον, δεξιᾷ δὲ τὴν Ἀσίαν ἔχοντι, καὶ περιπλέοντι τὸ λεγόμενον μ. τ. Β. ε. τὸ πρὸς Πόντῳ κείμενον ὁ περίπλους οὕτω πῶς ἔχει. — [4] Vulgo ὁ περιεπλέουσι. — [5] Anonym. ἀπέχει. — [6] Anon. τούτῳ.

est Jovis Urii sic dicti. Hic locus est, unde solvunt in Pontum navigaturi. Navigantibus autem in dexterum Ponti latus, Asiam versus, pars Bithynorum gentis dicta, ad Pontum sita, quam circumnavigant, sic se habet. Hieron Jovis Urii a Byzantio distat centum et viginti stadia; atque est ibi os Ponti strictissimum, per quod in Propontidem labitur, quod apprime noscentem te doceo. Ab Hiero autem navigantibus a dextra occurrit Rhebas fluvius; nonaginta stadia ab Hiero Jovis distat. Ab hoc Acra Melæna abest centum et quinquaginta stadia. Ab Acra Melæna ad Artanem flu-

ἵνα καὶ ὅρμος ναυσὶ μικραῖς πρὸς ἱερῷ Ἀφροδίτης,
4 πεντήκοντα ἄλλοι καὶ ἑκατόν. Ἀπὸ δὲ Ἀρτάνης εἰς
Ψίλιν ποταμὸν, πεντήκοντα καὶ ἑκατόν· καὶ πλοῖα
μικρὰ ὁρμίζοιτο ἂν πρὸς τῇ πέτρᾳ τῇ ἀνεχούσῃ
οὐ πόρρω ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τῶν ἐκβολῶν. Ἐνθένδε
εἰς Κάλπης[1] λιμένα, δέκα καὶ διακόσιοι στάδιοι.
5 ὁ δὲ Κάλπης λιμὴν ὁποῖόν τι χωρίον ἐστὶν, καὶ
ὁποῖος ὅρμος, καὶ ὅτι πηγὴ ἐν αὐτῷ ψυχροῦ καὶ
6 καθαροῦ ὕδατος, καὶ ὅτι ὕλαι πρὸς τῇ θαλάσσῃ
ξύλων ναυπηγησίμων, καὶ αὗται ἔνθηροι, ταῦτα
Ξενοφῶντι τῷ πρεσβυτέρῳ λέλεκται.

§. ιγ'. Ἀπὸ Κάλπης λιμένος εἰς Ῥόην, στάδιοι εἴκοσι· ὅρμος ναυσὶ μικραῖς. Ἀπὸ Ῥόης εἰς Ἀπολλωνίαν νῆσον μικρὰν, ὀλίγον διέχουσαν τῆς ἠπείρου, ἄλλοι εἴκοσι. λιμὴν ὑπὸ τῇ νησῖδι. Καὶ ἔνθεν εἰς

[1] Anon. Κάλπην λιμένα καὶ ποταμόν.

vium, ubi et statio parvis navibus juxta fanum Veneris, centum pariter et quinquaginta stadia. Ab Artane ad Psilim fluvium centum et quinquaginta; et navigia exigua commode adpellere possint ad petram haud procul ab istius fluminis ostio imminentem. Inde ad portum Calpes ducenta et decem stadia. Qualis autem locus sit Portus Calpes, qualisque statio, et ibi fontem esse frigidæ ac limpidæ aquæ, et sylvas mari vicinas, lignorum ad naves conficiendas, illasque feris abundare, hæc satis Xenophon senior narravit.

§. 13. A Calpes portu ad Rhoem, stationem parvis aptam navigiis, sunt viginti stadia. A Rhoe ad Apolloniam, insulam exiguam, non procul a continente remotam, alia viginti: subest portus in hac insula. Hinc

Χηλὰς σ̛άδιοι εἴκοσιν. Ἀπὸ Χηλῶν ὀγδοήκονλα καὶ ἑκατὸν, ἵνα περ Σαγγάριος ποταμὸς ἐσβάλλει εἰς τὸν Πόνλον. Ἐνθένδε εἰς τοῦ Ὑππίου τὰς ἐκβολὰς, 2 ἄλλοι ὀγδοήκονλα καὶ ἑκατόν. Εἰς δὲ Λίλλιον ἐμπόριον ἀπὸ τοῦ Ὑππίου, σ̛άδιοι ἑκατόν. καὶ ἀπὸ τοῦ Pag. 14, Huds. Λιλλίου εἰς Ἐλαῖον [1], ἑξήκονλα. Ἐνθένδε ἐς Κάλητα, ἄλλο ἐμπόριον, εἴκοσι καὶ ἑκατόν. Ἀπὸ Κάληλος ἐς 3 Λύκον ποταμὸν, ὀγδοήκονλα. ἀπὸ δὲ Λύκου εἰς Ἡράκλειαν πόλιν ἑλληνίδα δωρικὴν, Μεγαρέων ἄποικον, σ̛άδιοι εἴκοσι· ἐν Ἡρακλείᾳ ὅρμος ναυσίν. Ἀπὸ δὲ Ἡρακλείας ἐπὶ μὲν τὸ Μητρῷον καλούμενον, σ̛άδιοι ὀγδοήκονλα. Ἔνθεν δὲ εἰς τὸ Πο- 4 σίδειον, τεσσαράκοντα· καὶ ἔνθεν εἰς Τυνδαρίδας, πέντε καὶ τεσσαράκονλα. Πέντε δὲ καὶ δέκα ἔνθεν ἐπὶ τὸ Νυμφαῖον· καὶ ἀπὸ τοῦ Νυμφαίου ἐπὶ τὸν

[1] Anon. A adjicit ἐμπόριον καὶ ποταμόν.

ad Chelas viginti stadia. A Chelis usque ad id loci, ubi Sangarius fluvius in Pontum influit, centum et octoginta. Inde ad Hyppii ostia, alia centum et octoginta. Inde ad Hyppii ostia, alia centum et octoginta. Ab Hyppio ad Lillium emporium, centum stadia, et a Lillio ad Elæum, sexaginta. Inde ad Caletem, aliud emporium, centum et viginti. A Calete ad Lycum fluvium, octoginta. A Lyco ad Heracleam, urbem græcam doricam, Megarensium coloniam, viginti stadia : in Heraclea statio navium. Ab Heraclea ad Metroum, octoginta stadia. Inde ad Posideum, quadraginta. Inde ad Tyndaridas, quadraginta quinque. Inde ad Nymphæum, quindecim; et a Nymphæo ad Oxinam flu-

Ὀξείναν[1] ποταμὸν, τριάκοντα. καὶ ἀπὸ Ὀξείνου εἰς
Σανδαράκην, ἐνενήκοντα· Σανδαράκη ὅρμος ναυσὶ
5 μικραῖς. Ἐνθένδε εἰς Κρηνίδας, ἑξήκοντα. καὶ ἀπὸ
Κρηνίδων εἰς Ψύλλαν ἐμπόριον[2], τριάκοντα. Ἐνθένδε
εἰς Τίον, πόλιν ἑλληνίδα ἰωνικὴν, ἐπὶ θαλάττῃ
οἰκουμένην, Μιλησίων καὶ ταύτην ἄποικον, ἐνενή-
κοντα. Ἀπὸ δὲ Τίου εἰς Βιλλαῖον ποταμὸν, στάδιοι
εἴκοσιν. Ἀπὸ δὲ Βιλλαίου ἐπὶ τὸν Παρθένιον ποταμὸν,
6 στάδιοι ἑκατόν. μέχρι τοῦδε Θρᾷκες οἱ Βιθυνοὶ
νέμονται· ὧν καὶ Ξενοφῶν ἐν τῇ συγγραφῇ μνή-
μην ἐποιήσατο, ὅτι μαχιμώτατοι εἶεν τῶν κατὰ
τὴν Ἀσίαν, καὶ τὰ πολλὰ κακὰ ἡ στρατιὰ τῶν
Ἑλλήνων ὅτι ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ ἔπαθεν, ἐπειδὴ
ἀπεχωρίσθησαν οἱ Ἀρκάδες ἀπό τε τῆς Χειρι-
σόφου καὶ τῆς Ξενοφῶντος μερίδος.

[1] Marc. Heracl. pag. 70, Huds. Ὀξίνην, et mox Ὀξίνου. — [2] Anon. A, Ψύλλαν χωρίον.

vium, triginta. Ab Oxina ad Sandaracam nonaginta stadia : Sandaraca statio est parvis navibus. Inde ad Crenidas sexaginta ; et a Crenidibus ad Psyllam emporium, triginta. Inde ad Tion, urbem græcam ionicam, in maris ora sitam, Milesiorum coloniam, nonaginta. A Tio ad Billæum fluvium, viginti stadia. A Billæo ad Parthenium fluvium, centum stadia. Hucusque Thraces Bithyni sedem tenent. Quorum Xenophon in sua historia mentionem fecit, quos omnium Asiæ populorum bellicosissimos esse ait, et a quibus Græcorum exercitum multa mala perpessum esse testatur, postquam Arcades a Chirisophi atque Xenophontis partibus defecerunt.

§. ιδ΄. Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦδε ἤδη Παφλαγονία. Ἀπὸ Pag. 15, Huds.
Παρθενίου ἐς Ἄμαστριν πόλιν ἑλληνίδα, στάδιοι ἐνε-
νήκοντα· ὅρμος ναυσίν. Ἔνθεν εἰς Ἐρυθίνους, ἑξήκοντα.
καὶ ἀπὸ Ἐρυθίνων εἰς Κρῶμναν, ἄλλοι ἑξήκοντα. Ἐν- 2
θένδε εἰς Κύτωρον ἐνενήκοντα· ὅρμος ναυσὶν ἐν Κυ-
τώρῳ. καὶ ἀπὸ Κυτώρου εἰς Αἰγιαλοὺς, ἑξήκοντα. Ἐς
δὲ Θύμηνα, ἐνενήκοντα. καὶ εἰς Κάραμβιν εἴκοσι καὶ
ἑκατόν. Ἐνθένδε εἰς Ζεφύριον, ἑξήκοντα. ἀπὸ δὲ 3
Ζεφυρίου εἰς Ἀβώνου τεῖχος, πόλιν σμικρὰν, πεντή-
κοντα καὶ ἑκατόν. ὅρμος ναυσὶν οὐκ ἀσφαλής·
ἀλλ' εὔδοιεν ἂν[1] ἀπαθεῖς, εἰ μὴ μέγας χειμὼν
κατέχοι. Ἀπὸ δὲ Ἀβώνου τείχους εἰς Αἰγινήτην[2],
ἄλλοι πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. ἐνθένδε εἰς Κίνωλιν
ἐμπόριον[3], ἄλλοι ἑξήκοντα· καὶ ἐν Κινώλει σα-

[1] Anon. A, σαλεύοιεν δὲ — [2] Vulgo Αἰγινῆτιν. Melius Anon. A et Marc. pag. 72, Huds. Αἰγινήτην πολίχνιον καὶ ποταμόν. — [3] Anon. κώμην; Marc. κώμην καὶ ποταμόν.

§. 14. Hinc Paphlagoniæ est initium. A Parthenio ad Amastrim urbem græcam, ubi navibus statio, nonaginta stadia. Inde ad Erythinos, sexaginta; et ab Erythinis ad Cromnam, sexaginta alia. Hinc ad Cytorum, ubi statio navibus, nonaginta. A Cytoro ad Ægialos, sexaginta. Ad Thymena, nonaginta. Ad Carambin, centum et viginti. Inde ad Zephyrium, sexaginta. A Zephyrio ad Aboni mœnia, urbem exiguam, centum et quinquaginta: statio illic navibus non admodum tuta; ubi tamen, si non magna sit tempestas, a damno immunes commorari queant. Ab Aboni mœnibus ad Æginetam, centum et quinquaginta. Inde ad Cinolim emporium; alia sexaginta; et in Cinoli naves æstate

4 λεύοιεν ἂν νῆες ὥρα ἔτους. Ἀπὸ δὲ Κινώλιος ἐς
Στεφάνην[1], ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν· ὅρμος ναυσὶν
ἀσφαλής. Ἀπὸ δὲ Στεφάνης εἰς Ποταμοὺς, πεν-
τήκοντα καὶ ἑκατόν. ἐνθένδε εἰς Λεπτὴν ἄκραν,
ἑκατὸν καὶ εἴκοσι. Ἀπὸ δὲ Λεπτῆς ἄκρας ἐς Ἁρ-
μένην, ἑξήκοντα· λιμὴν αὐτόθι. καὶ Ξενοφῶν τῆς
5 Ἁρμένης ἐμνημόνευσεν. Καὶ ἔνθεν εἰς Σινώπην,
στάδιοι τεσσαράκοντα· Σινωπεῖς, Μιλησίων ἄποι-
κοι. Ἀπὸ δὲ Σινώπης εἰς Κάρουσαν, πεντήκοντα καὶ
ἑκατόν· σάλος ναυσίν. Ἐνθένδε εἰς Ζάγωρα, ἄλλοι
Pag. 16, Huds. αὖ πεντήκοντα καὶ ἑκατόν. ἐνθένδε εἰς τὸν Ἅλυν
ποταμὸν, τριακόσιοι.

§. ιε'. Οὗτος ὁ ποταμὸς πάλαι μὲν ὅρος ἦν τῆς Κροίσου βασιλείας καὶ τῆς[2] Περσῶν· νῦν δὲ ὑπὸ

[1] Anon. κώμην καὶ λιμένα; Marc. κώμην tantum. — [2] Adjeci τῆς ex Anon. A.

commorari possint. A Cinoli ad Stephanem, ubi statio navibus tuta, centum et octoginta. A Stephane ad Potamos, centum et quinquaginta. Hinc ad Leptem Acram, centum et viginti. A Lepte Acra ad Harmenen, sexaginta : portus illic; et Harmenæ a Xenophonte fit mentio. Inde ad Sinopem, stadia quadraginta : Sinopenses Milesiorum coloni. A Sinope ad Carusam, ubi salum navibus, centum et quinquaginta. Hinc item ad Zagora, centum et quinquaginta. Inde ad Halym fluvium, trecenta.

§. 15. Hic fluvius olim regni Crœsi et Persarum terminus fuit, qui nunc sub Romanorum imperio fluit;

τῇ[1] Ῥωμαίων ἐπικρατείᾳ ῥέει, οὐκ ἀπὸ μεσημ-
βρίας, ὡς λέγει Ἡρόδοτος, ἀλλὰ ἀπὸ ἀνίσχοντος
ἡλίου. καθότι δὲ εἰσβάλλει εἰς τὸν Πόντον, ὁρίζει
τὰ Σινωπέων καὶ Ἀμισηνῶν ἔργα. Ἀπὸ δὲ Ἅλυος 2
ποταμοῦ ἐς Ναύσταθμον, στάδιοι ἐνενήκοντα· ἵνα
περ καὶ λίμνη ἐστίν. Ἐνθένδε ἐς Κωνωπεῖον, ἄλλην
λίμνην, ἄλλοι αὖ πεντήκοντα. Ἀπὸ δὲ Κωνωπείου
ἐς Εὐσήνην, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι. ἐνθένδε εἰς Ἀμισὸν 3
ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα. Ἀμισὸς, πόλις ἑλληνὶς, Ἀθη-
ναίων ἄποικος, ἐπὶ θαλάττῃ οἰκεῖται. Ἀπὸ δὲ
Ἀμισοῦ εἰς Ἀγκῶνα λιμένα, ἵνα περ καὶ ὁ Ἶρις
εἰςβάλλει εἰς τὸν Πόντον, στάδιοι ἑξήκοντα καὶ ἑκα-
τόν. ἀπὸ δὲ τοῦ Ἴριος τῶν ἐκβολῶν ἐς Ἡρά-
κλειον, ἑξήκοντα καὶ τριακόσιοι· ὅρμος ναυσίν. Ἐν-
θένδε ἐπὶ τὸν Θερμώδοντα ποταμὸν, τεσσαρά-

[1] Anon. ὑπὸ τῶν Ῥ. ἐπικράτειαν Fort. ex utroque componendum ὑπὸ τῇ τῶν Arriano; ὑπὸ τὴν τῶν Anonymo, cujus lectionem malim.

haud a meridie, ut Herodotus ait, sed ab ortu solis: ubi autem se exonerat in Pontum, Sinopensium et Amisenorum agros separat. Ab Haly fluvio ad Naustathmum, ubi palus, nonaginta stadia. Hinc ad Conopeum, aliam paludem, item quinquaginta. A Conopeo ad Eusenen, centum et viginti. Inde ad Amisum, centum et sexaginta: Amisus autem, urbs græca, Atheniensium colonia, mari insidet. Ab Amiso ad Anconem portum, ubi Iris in Pontum exoneratur, centum et sexaginta stadia. Ab Iris ostio ad Heracleum portum, trecenta et sexaginta, ubi statio navibus. Hinc ad Thermodontem fluvium, quadraginta:

κοντα. οὗτος ὁ Θερμώδων ἐστὶν, ἵνα περ[1] αἱ Ἀμα-
ζόνες οἰκῆσαι λέγονται.

§. ις'. Ἀπὸ δὲ Θερμώδοντος εἰς Βῆριν ποταμὸν,
στάδιοι ἐνενήκοντα. ἐνθένδε εἰς Θόαριν ποταμὸν,
ἑξήκοντα. ἀπὸ δὲ Θοάριος ἐς Οἰνόην, τριάκοντα.
Ἀπὸ Οἰνόης ἐς Φιγαμοῦντα ποταμὸν, τεσσαράκοντα.
ἐνθένδε εἰς Φαδισάνην φρούριον, πεντήκοντα καὶ ἑκα-
Pag. 17, Huds. 2 τόν. ἐνθένδε εἰς Πολεμώνιον πόλιν, στάδιοι δέκα.
b Ἀπὸ Πολεμωνίου εἰς ἄκραν Ἰασόνιον[2] καλουμένην,
στάδιοι τριάκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνθένδε εἰς Κιλίκων
3 νῆσον, πεντεκαίδεκα στάδιοι. ἀπὸ δὲ Κιλίκων νήσου
ἐς Βοῶνα, πέντε καὶ ἑβδομήκοντα· ἐν Βοῶνι ὅρμος
ναυσίν. Ἐνθένδε εἰς Κοτύωρα, ἐνενήκοντα. ταύτης,
ὡς πόλεως[3], Ξενοφῶν ἐμνημόνευσεν, καὶ λέγει Σι-

[1] Anon. A, ἐν ὥπερ. — [2] Anon. Ἰασώνιον. Sed vid. Weisk. ad Xenoph. *Anab.* VI, 2, 1. — [3] Anon. A, ταύτης τῆς Κοτυώρου, ὡς πόλεως.

hic est ille fluvius, ubi Amazones sedem habuisse dicuntur.

§. 16. A Thermodonte ad Berim fluvium, nonaginta stadia. Inde ad Thoarim fluvium, sexaginta. A Thoari ad Œnoen, triginta. Ab Œnoe ad Phigamuntem fluvium, quadraginta : inde ad Phadisanem castellum, centum et quinquaginta : inde ad Polemonium urbem, decem stadia. A Polemonio ad promontorium Jasonium vocatum, centum et triginta stadia. Hinc ad Ciliclum insulam, quindecim stadia. A Cilicum insula ad Booma, ubi statio navibus, septuaginta quinque. Inde ad Cotyora, nonaginta : hujus a Xenophonte fit mentio,

νωπέων ἄποικον εἶναι· νῦν δὲ κώμη ἐστὶ, καὶ οὐδὲ
αὐτὴ μεγάλη. Ἀπὸ Κοτυώρων[1] ἐς Μελάνθιον ποτα-
μὸν, στάδιοι μάλιστα ἑξήκοντα. ἐνθένδε εἰς Φαρ-
ματηνὸν, ἄλλον ποταμὸν, πεντήκοντα καὶ ἑκατόν,
καὶ ἔνθεν εἰς Φαρνακείαν, εἴκοσιν καὶ ἑκατόν. αὕτη 4
ἡ Φαρνακεία πάλαι Κερασοῦς ἐκαλεῖτο, Σινω-
πέων καὶ αὕτη ἄποικος. Ἐνθένδε ἐς τὴν Ἀρη-
τιάδα[2] νῆσον, τριάκοντα. καὶ ἔνθεν ἐς Ζεφύριον,
εἴκοσι καὶ ἑκατόν· ὅρμος ναυσίν. Ἀπὸ δὲ Ζεφυρίου
εἰς Τρίπολιν, στάδιοι ἐνενήκοντα. ἐνθένδε ἐς τὰ
Ἀργύρια, στάδιοι εἴκοσι. Ἐκ δὲ τῶν Ἀργυρίων εἰς 5
Φιλοκάλειαν, ἐνενήκοντα. ἐνθένδε ἐς Κόραλλα,
ἑκατόν. Ἀπὸ δὲ Κοράλλων εἰς Ἱερὸν ὄρος, πεντή-
κοντα καὶ ἑκατόν. ἀπὸ δὲ Ἱεροῦ ὄρους εἰς Κορ-

[1] Sic rectius legit Bast. pro vulg. Κολυόρ. — [2] Vulgo Ἀῤῥηντ. Anon. A, Ἀρητ. quod malui, præeunte Abresch. *Animadv. ad Æschyl.* p. 87.

qui eam urbem adpellat et Sinopensium coloniam; hodie vero pagus est, neque ille quidem magnus. A Cotyoris ad Melanthium fluvium stadia omnino sexaginta. Inde ad Pharmatenum, alium fluvium, centum et quinquaginta, et inde ad Pharnaceam centum et viginti. Hæc Pharnacea fuit olim Cerasus dicta, Sinopensium et eadem colonia. Hinc ad Aretiadem insulam, triginta; et inde ad Zephyrium, centum et viginti: ibi statio navibus A Zephyrio ad Tripolim, stadia nonaginta. Inde ad Argyria, stadia viginti. Ab Argyriis ad Philocaleam, nonaginta. Hinc ad Coralla, centum. A Corallis ad Sacrum montem, centum et quinquaginta. A Sacro monte ad Cordylam, ubi statio

6 δύλην, τεσσαράκοντα· ὅρμος ναυσίν. Ἀπὸ δὲ Κορ-
δύλης ἐς Ἑρμώνασσαν, πέντε καὶ τεσσαράκοντα·
καὶ δεῦρο ὅρμος. Ἀπὸ δὲ Ἑρμωνάσσης εἰς Τραπε-
ζοῦντα, στάδιοι ἑξήκοντα· ἐνταῦθα σὺ ποιεῖς λι-
μένα. πάλαι γάρ, ὅσον ἀποσαλεύειν ὥρᾳ ἔτους,
ὅρμος ἦν.

Pag. 18, Huds.

§. ιζʹ. Τὰ δὲ ἀπὸ Τραπεζοῦντος διαστήματα
μέχρι Διοσκουριάδος, προείρηται διὰ τῶν ποτα-
μῶν ἀναμετρηθέντα. ἀθροίζοντες δὲ ἀπὸ Τραπε-
ζοῦντος εἰς Διοσκουριάδα, τὴν νῦν Σεβαστόπολιν
καλουμένην, στάδιοι δισχίλιοι διακόσιοι ἑξήκοντα.
2 Τάδε μὲν τὰ ἀπὸ Βυζαντίου πλεόντων ἐν δεξιᾷ
ὡς ἐπὶ Διοσκουριάδα, ἐς ὅπερ στρατόπεδον τε-
λευτᾷ Ῥωμαίοις ἡ ἐπικράτεια (ἐν δεξιᾷ ἐσπλεόν-
3 των εἰς τὸν Πόντον). Ἐπεὶ δὲ ἐπυθόμην Κότυν τετε-
λευτηκέναι, τὸν βασιλέα τοῦ Βοσπόρου τοῦ Κιμ-

navibus, quadraginta. A Cordyla vero ad Hermonassam, quadraginta quinque : et ibi etiam statio. Ab Hermonassa Trapezuntem usque, sexaginta stadia. Hic tu portum curas fieri : nam olim erat statio, in qua æstivo tantum tempore naves in anchoris stare poterant.

§. 17. Locorum autem intervalla, a Trapezunte usque Dioscuriadem, ipsis fluminum intervallis dimensa protulimus : quæ si colligamus, erunt a Trapezunte ad Dioscuriadem, nunc Sebastopolim dictam, stadia bis mille ducenta et sexaginta. Atque hæc quidem itineris dextri a Byzantio Dioscuriadem usque, quod castrum Imperii romani terminus est (a dextris Pontum ingredientibus) sese offert ratio. Postquam autem Cotym, regem Bospori Cimmerii dicti, defunctum cognovi,

μερίου καλουμένου, ἐπιμελὲς ἐποιησάμην καὶ τὸν
μέχει τοῦ Βοσπόρου πλοῦν δηλῶσαί σοι· ὡς, εἴ τι
βουλεύοιο περὶ τοῦ Βοσπόρου, ὑπάρχοι σοι καὶ τόνδε
τὸν πλοῦν μὴ ἀγνοοῦντι βουλεύεσθαι.

§. ιη'. Ὁρμηθεῖσιν οὖν ἐκ Διοσκουριάδος, πρῶ-
τος ἂν εἴη ὅρμος ἐν Πιτυοῦντι· στάδιοι τριακόσιοι
πεντήκοντα. ἐνθένδε ἐς τὴν Νιτικὴν, στάδιοι πεντή-
κοντα καὶ ἑκατόν· ἵνα περ πάλαι ᾤκει ἔθνος σκυ-
θικὸν, οὗ μνήμην ποιεῖται ὁ λογοποιὸς Ἡρόδοτος. 2
καὶ λέγει τούτους εἶναι τοὺς φθειροτρωκτέοντας·
καὶ γὰρ εἰς τοῦτο ἔτι ἡ δόξα ἡ αὐτὴ ὑπὲρ αὐτῶν
κατέχει. Ἐκ δὲ Νιτικῆς εἰς Ἄβασκον ποταμὸν, στά-
διοι ἐνενήκοντα. ὁ δὲ Βόργυς τοῦ Ἀβάσκου διέχει
σταδίους ἑκατὸν καὶ εἴκοσιν· καὶ ὁ Νῆσις τοῦ Βόργυος,
ἵνα περ καὶ Ἡράκλειον ἄκραν ἔχει, σταδίους ἑξή- 3
κοντα. Ἀπὸ δὲ Νήσιος εἰς Μασαϊτικὴν, στάδιοι

operam dedi sedulam, ut hanc tibi etiam ad Bosporum navigationem apertam redderem : ut, si quid forte de Bosporo capere velis consilii, hac nova tibi navigatione cognita, id agere possis.

§. 18. Solventibus itaque a Dioscuriade prima sese offert statio in Pityunte, trecentis et quinquaginta stadiis distans. Inde ad Niticam, centum et quinquaginta stadia, ubi olim gens scythica habitabat, cujus Herodotus quoque historicus meminit : illos autem tradit pediculis vesci solitos; quæ scilicet fama eadem de iis etiamnum constat. A Nitica ad Abascum fluvium, nonaginta stadia. Ab Abasco distat Borgys centum et viginti stadia, et a Borgy Nesis, ubi Herculeum promontorium est, stadia sexaginta. A Nesi ad

Pag. 19, Huds. ἐνενήκοντα. ἐνθένδε εἰς Ἀχαιοῦντα, στάδιοι ἑξήκοντα· ὅσπερ ποταμὸς διορίζει Ζιλχοὺς[1] καὶ Σάνιχας. Ζιλχῶν βασιλεὺς Σταχέμφαξ· καὶ οὗτος παρὰ σοῦ τὴν βασιλείαν ἔσχεν. Ἀπὸ Ἀχαιοῦντος εἰς Ἡράκλειαν ἄκραν, πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν στάδιοι. ἐνθένδε εἰς ἄκραν, ἵνα περ σκέπη ἐστὶν ἀνέμου θρασκίου καὶ
4 Βορρᾶ, ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. Ἐνθένδε εἰς τὴν καλουμένην Παλαιὰν Λαζικὴν, εἴκοσιν καὶ ἑκατὸν στάδιοι. ἐνθένδε ἐς τὴν παλαιὰν Ἀχαΐαν, πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, καὶ ἔνθεν ἐς Πάγρας λιμένα, πεντήκοντα καὶ τριακόσιοι. Ἀπὸ δὲ Πάγρας λιμένος εἰς Ἱερὸν λιμένα, ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. ἐνθένδε εἰς Σινδικὴν, τριακόσιοι.

§. ιθʹ. Ἀπὸ δὲ Σινδικῆς εἰς Βόσπορον τὸν Κιμμέ-

[1] Sic vidit Bast. et mox Σιλχῶν. In margine Σικχοί., Σάνναι. Exhibent omnes libri Σικχούς. Turneb. Ζίγχους.

Masaïticam stadia nonaginta. Inde ad Achæunta fluvium, qui Zilchos atque Sanichas separat, stadia sexaginta. Zilchorum rex est Stachemphax, qui a te regnum habuit. Ab Achæunte ad Herculeum promontorium, stadia centum et quinquaginta. Inde ad promontorium quoddam, ubi tuta adversus thrasciam et boream ventos statio, centum et octoginta. Inde ad eam quæ dicitur Vetus Lazica, stadia centum et viginti. Hinc ad Achaiam antiquam, centum et quinquaginta, et inde ad Pagræ portum, trecenta et quinquaginta. A Pagræ portu ad Sacrum portum, centum et octoginta. Inde ad Sindicam, trecenta.

§. 19. A Sindica ad Bosporum Cimmerium dictum,

ειον καλούμενον, καὶ πόλιν τοῦ Βοσπόρου Παντικάπαιον, τεσσαράκοντα καὶ πεντακόσιαι. Ἐνθένδε ἐπὶ Τάναϊν ποταμὸν, ἑξήκοντα. ὃς λέγεται ὁρίζειν ἀπὸ τῆς Ἀσίας τὴν Εὐρώπην· καὶ ὁρμᾶται μὲν ἀπὸ λίμνης τῆς Μαιώτιδος, ἐσβάλλει δὲ εἰς θάλασσαν 1 τὴν τοῦ Εὐξείνου Πόντου. Καί τοι Αἰσχύλος ἐν Προ- 2 μηθεῖ Λυομένῳ, τὸν Φᾶσιν ὅρον τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Ἀσίας ποιεῖ. Λέγουσιν γοῦν αὐτῷ οἱ Τιτᾶνες πρὸς τὸν Προμηθέα· ὅτι

. . . . ἥκομεν
τοὺς σοὺς ἄθλους τούσδε, Προμηθεῦ,
δεσμοῦ τε πάθος τόδ' ἐποψόμενοι.

Ἔπειτα καταλέγουσιν ὅσην χώραν ἐπῆλθον·

τῇ [1] μὲν δίδυμον χθονὸς Εὐρώπης
μέγαν, τῇ δ' Ἀσίας τέρμονα Φᾶσιν. Pag. 20, Huds.

Τῆς δὲ λίμνης τῆς Μαιώτιδος περίπλους ἐν 3

[1] τῇ μὲν, et mox τῇ δὲ, in ed. Basil. *Huds.*

et Panticapæum urbem Bospori, quingenta et quadraginta. Inde ad Tanaim fluvium, qui Europam ab Asia dicitur disterminare, sexaginta. Hic quidem erumpit ex Mæotide palude, ac influit in mare Ponti Euxini: quamvis Æschylus in *Prometheo Soluto* Phasim Europæ atque Asiæ terminum facit. Sic enim apud illum Titanes adloquuntur Prometheum: *Huc nos venimus, o Prometheu, hos tuos labores, vinculorumque dolores visendi gratia.* Deinde commemorant, quantam regionem peragrarint: *Hac Europæ geminum et ingentem, illac Asiæ terminum Phasim.* Ipsius vero paludis Mæotidis ambitus fertur

κύκλῳ λέγεται σταδίων ἀμφὶ τοὺς ἐνακισχιλίους.
Ἀπὸ δὲ Παντικαπαίου εἰς κώμην Καζέκα, ἐπὶ θα-
λάττῃ ᾠκισμένην, στάδιοι εἴκοσι καὶ τετρακόσιοι.
ἐνθένδε ἐς Θεοδοσίαν, πόλιν ἐρήμην, στάδιοι ὀγδοή-
4 κοντα καὶ διακόσιοι· καὶ αὕτη παλαιὰ ἦν ἑλλὰς πόλις[1],
ἰωνικὴ, Μιλησίων ἄποικος. καὶ μνήμη ἔστιν αὐ-
τῆς ἐν πολλοῖς γράμμασιν[2]. Ἐνθένδε εἰς λιμένα
Σκυθοταύρων ἔρημον, στάδιοι διακόσιοι· καὶ ἔνθεν
εἰς Λαμπάδα[3] τῆς Ταυρικῆς, στάδιοι ἑξακόσιοι.
Ἀπὸ δὲ Λαμπάδος εἰς Συμβόλου λιμένα, ταυ-
5 ρικὸν καὶ τοῦτον, στάδιοι εἴκοσι καὶ πεντακόσιοι.
καὶ ἔνθεν ἐς Χερρόνησον τῆς Ταυρικῆς, ὀγδοήκοντα
καὶ ἑκατόν. ἀπὸ δὲ Χερρονήσου ἐς Κερκινῖτιν[4],
στάδιοι ἑξακόσιοι, καὶ ἀπὸ Κερκινίτιδος ἐς Καλὸν

[1] Vulgo πάλαι ἦν ἑλληνὶς, πόλις ἰων. Cf. not. — [2] Anon. συγγράμμ. — [3] Vulgo Ἀλμίπιδα. Cf. not. — [4] Vulgo Κερκινῆτ. et mox Κερκινήτιδος.

esse circiter stadiorum novem millium. A Panticapæo ad vicum Cazeca, mari insidentem, stadia quadringenta et viginti. Inde ad Theodosiam, urbem desertam, stadia ducenta et octoginta : hæc olim græcanica fuit, urbs ionica, Milesiorum colonia, et illius memoria multis literarum monumentis celebratur. Inde ad portum Scythotaurorum desertum, stadia ducenta. Hinc ad Lampada Tauricæ (civitatem), stadia sexcenta. A Lampade ad Symboli portum, et illum quoque Tauricum, stadia quingenta et viginti, et inde ad Cherronesum Tauricæ, centum et octoginta. A Cherroneso ad Cercinitim, stadia sexcenta, et a Cerciniti ad

λιμένα, σκυθικὸν καὶ τοῦτον, ἄλλοι ἑπτακόσιοι.

§. κ΄. Ἐκ δὲ Καλοῦ λιμένος ἐς Ταμυράκην, τριακόσιοι· ἔσω δὲ τῆς Ταμυράκης λίμνη ἐστὶν οὐ μεγάλη. καὶ ἔνθεν εἰς τὰς ἐκβολὰς τῆς λίμνης, ἄλλοι τριακόσιοι. Ἐκ δὲ τῶν ἐκβολῶν τῆς λίμνης ἐς Ἠόνας, στάδιοι ὀγδοήκοντα καὶ τριακόσιοι· καὶ ἔνθεν ἐς ποταμὸν Βορυσθένην, πεντήκοντα καὶ
ἑκατόν. Κατὰ δὲ τὸν Βορυσθένην ἄνω πλέοντι, 2
πόλις ἑλληνὶς, ὄνομα Ὀλβία, πεπόλισται. Ἀπὸ δὲ
Βορυσθένους ἐπὶ νῆσον σμικρὰν, ἐρήμην καὶ ἀνώνυ- Pag. 21, Huds.
μον, στάδιοι ἑξήκοντα. καὶ ἔνθεν εἰς Ὀδησσὸν, ὀγδοήκοντα. ἐν Ὀδησσῷ ὅρμος ναυσίν. Ἀπὸ δὲ Ὀδησσοῦ ἔχεται Ἰστριανῶν λιμήν· στάδιοι ἐς
αὐτὸν πεντήκοντα καὶ διακόσιοι. Ἐνθένδε ἔχεται 3
Ἰσιακῶν λιμήν· στάδιοι ἐς αὐτὸν πεντήκοντα. καὶ ἔνθεν εἰς τὸ Ψιλὸν καλούμενον στόμα τοῦ Ἴστρου,

Calum, portum quoque scythicum, alia septingenta.

§. 20. A Calo portu ad Tamyracam, trecenta. Intra Tamyracam palus est non admodum magna; et inde ad ostia paludis, trecenta alia. Ab ostiis paludis ad Eonas, stadia trecenta et octoginta; atque inde ad Borysthenem fluvium centum et quinquaginta. Per Borysthenem sursum naviganti urbs græca, Olbia dicta, condita est. A Borysthene ad parvam quandam desertam nomineque carentem insulam, stadia sexaginta; et inde ad Odessum, ubi statio navibus, octoginta. Odesso proximus, stadiorum ducentorum et quinquaginta intervallo distans, Istrianorum portus. Huic proximus Isiacorum portus, stadiis quinquaginta distans. Inde ad Psilum, os Istri, mille et du-

διακόσιοι καὶ χίλιοι· τὰ δὲ ἐν μέσῳ, ἔρημα καὶ ἀνώνυμα.

§. κα'. Κατὰ τοῦτο μάλιστα τὸ[1] στόμα, ἐπ' εὐθὺ πλέοντι ἀνέμῳ ἀπαρκτίᾳ ἰδίως τὸ πέλαγος, νῆσος πρόσκειται[2], ἥν τινα οἱ μὲν Ἀχιλλέως νῆσον, οἱ δὲ Δρόμον Ἀχιλλέως, οἱ δὲ Λευκὴν ἐπὶ τῆς χροιᾶς, ὀνομάζουσιν. ταύτην λέγεται Θέτις ἀνεῖναι τῷ παιδί· καὶ ταύτην οἰκεῖν τὸν Ἀχιλλέα. καὶ νεὼς ἐστιν ἐν αὐτῇ τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ ξόανον τῆς πα-
2 λαιᾶς ἐργασίας. Ἡ δὲ νῆσος ἀνθρώπων μὲν ἐρήμη ἐστὶν, νέμεται δὲ αἰξὶν οὐ πολλαῖς· καὶ ταύτας κατιθέναι λέγονται τῷ Ἀχιλλεῖ ὅσοι προσίσχουσιν. καὶ[3] ἄλλα πολλὰ ἀναθήματα ἀνάκειται ἐν τῷ νεῷ, φιάλαι καὶ δακτύλιοι, καὶ λίθοι τῶν πολυτελεστέρων. Ταῦτα σύμπαντα χαριστήρια

[1] Anon. B τὸ Ψιλὸν στ. τοῦ Ἴστρου. — [2] Anon. πρόκειται. — [3] An. καὶ γὰρ καί.

centa. Loca in medio deserta sunt, et nomine carent.

§. 21. In conspectu omnino hujus ostii, [obvia] naviganti recta versus altum mare, secundum ventum aparctiam, adjacet insula, quam alii Achillis insulam, alii Dromon [Cursum] Achillis, alii Leucam [Albam] a colore adpellant. Hanc Thetis filio suo dedicasse, eamque Achilles inhabitare fertur; in qua templum est Achillis, simulacrumque antiquo opere. Deserta est ab hominibus insula, eamque capræ non admodum multæ depascuntur; quas qui illuc adpellunt, Achilli offerre dicuntur. Multa præterea alia sacra dona in templo illo reposita cernuntur, ut phialæ, annuli, gemmæ pretiosissimæ. Hæc omnia

τῷ Ἀχιλλεῖ ἀνάκειται, καὶ ἐπιγράμματα, τὰ
μὲν ῥωμαϊκῶς, τὰ δὲ ἑλληνικῶς, πεποιημένα
ἐν ἄλλῳ καὶ ἐν ἄλλῳ μέτρῳ, ἔπαινοι τοῦ Ἀχιλ-
λέως. ἔστιν δὲ ἃ καὶ τοῦ Πατρόκλου· καὶ γὰρ 3
καὶ τὸν Πάτροκλον τιμῶσιν σὺν τῷ Ἀχιλλεῖ, ὅσοι
τῷ Ἀχιλλεῖ χαρίζεσθαι ἐθέλουσιν. Ὄρνιθες δὲ Pag. 22, Huds.
πολλοὶ αὐλίζονται ἐν τῇ νήσῳ, λάροι, καὶ αἴθυιαι,
καὶ κορῶναι αἱ θαλάσσιοι, τὸ πλῆθος οὐ σταθμη-
τοί· οὗτοι οἱ ὄρνιθες θεραπεύουσιν τοῦ Ἀχιλλέως
τὸν νεών. ἕωθεν ὁσημέραι καταπέτονται εἰς τὴν 4
θάλασσαν· ἔπειτα ἀπὸ τῆς θαλάσσης βεβρε-
γμένοι τὰ πτερὰ, σπουδῇ αὖ εἰσπέτονται εἰς τὸν
νεὼν, καὶ ῥαίνουσιν [τὸν νεών]. Ἐπειδὰν δὲ καλῶς
ἔχῃ, οἱ δὲ ἐκκαλλύνουσιν αὖ τὸ ἔδαφος τοῖς
πτεροῖς.

§. κβ'. Οἱ δὲ καὶ τάδε ἱστοροῦσιν· τῶν προσε-
σχηκότων τῇ νήσῳ, ἱερεῖα τοὺς μὲν ἐξεπίτηδες

donaria sunt Achilli consecrata; et inscriptiones [leguntur] græcæ et latinæ, variis metris, in Achillis laudem: sunt etiam nonnullæ in Patroclum. Nam simul et Patroclum colunt cum Achille, qui Achilli placere cupiunt. Aves quoque innumerabiles, ut lari, mergi [sive fulicæ], coturnices marinæ, in insula illa degunt: hæ aves templum Achillis curant. Mane singulis diebus ad mare volitant, indeque, alis aqua madefactis, ad templum iterum properando advolant, illudque adspergunt. Ubi autem id satis peractum fuerit, illæ rursus alis pavimentum mundant.

§. 22. A nonnullis hæc alia etiam traduntur: eorum qui ad insulam adpellunt, alios ex proposito ad illam

πλέοντας ἐς αὐτὴν, ἐπὶ ταῖς ναυσὶν κομίζειν, καὶ τούτων τὰ μὲν καταθύειν, τὰ δὲ ἀφιέναι τῷ
2 Ἀχιλλεῖ· τοὺς δέ τινας ὑπὸ χειμῶνος ἐξαναγκασθέντας προσέχειν· καὶ τούτους παρ' αὐτοῦ τοῦ θεοῦ αἰτεῖν ἱερεῖον, χρωμένους ἐπὶ τῶν ἱερείων, εἰ λῷον σφίσιν καὶ ἄμεινον θῦσαι, ὅ τι περ αὐτοὶ
3 τῇ γνώμῃ ἐπιλέξαιντο νεμόμενον, τιμὴν ἅμα καταβάλλοντες τὴν ἀξίαν σφίσιν δοκοῦσαν. Εἰ δὲ ἀπαγορεύοι ὁ χρησμὸς (εἶναι γὰρ χρησμοὺς ἐν τῷ νεῷ), προσβάλλειν τῇ τιμῇ· εἰ δὲ ἔτι ἀπαγορεύοι, ἔτι προσβάλλειν· συγχωρήσαντος δὲ, γιγνώ-
4 σκειν ὅτι ἀποχρῶσα ἡ τιμή ἐστιν. τὸ δὲ ἱερεῖον ἵστασθαι ἐπὶ τῷδε αὐτόματον, μηδὲ ἀποφεύγειν ἔτι. Καὶ τοῦτο δὴ πολὺ ἀνακεῖσθαι τὸ ἀργύριον τῷ ἥρῳ τὰς τιμὰς τῶν ἱερείων.

navigantibus secum victimas immolandas in navibus portare, quarum alias mactant, alias [vivas] in Achillis honorem dimittunt : alios autem quosdam tempestate coactos adpellere, eosque ab ipso deo victimam petere, oraculum illius interrogantes de victimis, expediatne, meliusque sit eam hostiam immolare, quam pascentem ipsi ad arbitrium delegerint; pretium, quod illis justum videtur, deponentes : quod si oraculum renuat (aiunt enim oracula in templo esse) pretio aliquid adjiciunt : si rursus abnuerit, insuper addere, donec, annuente illo, cognoscant sufficiens pretium esse; qua conditione stare sua sponte victimam, neque amplius aufugere : et sic magnam argenti copiam [perhibent] heroï, victimarum pretium, consecrari.

§. κγ΄. Φαίνεσθαι δὲ ἐνύπνιον τὸν Ἀχιλλέα, τοῖς μὲν προσχοῦσι τῇ νήσῳ, τοῖς δὲ καὶ πλέουσιν, ἐπειδὰν οὐ πόῤῥω αὐτῆς ἀπόσχωσιν[1], καὶ φράζειν Pag. 23, Huds.
ὅπου προσχεῖν τῆς νήσου ἄμεινον, καὶ ὅπου ὁρμίσασθαι. Οἱ δὲ καὶ ὕπαρ λέγουσιν φανῆναί σφισιν, ἐπὶ τοῦ ἱστοῦ, ἢ ἐπ' ἄκρῳ τοῦ κέρως, τὸν Ἀχιλλέα, καθάπερ τοὺς Διοσκούρους. τοσόνδε μόνον τῶν Διοσ- 2
κούρων μεῖον ἔχειν τὸν Ἀχιλλέα, ὅσον οἱ μὲν Διόσκουροι τοῖς πανταχοῦ πλωϊζομένοις ἐναργεῖς φαίνονται, καὶ φανέντες σωτῆρες γίνονται· ὁ δὲ τοῖς πελάζουσιν ἤδη τῇ νήσῳ. οἱ δὲ καὶ τὸν Πάτροκλόν σφισιν ὀφθῆναι ἐνύπνιον λέγουσιν. Τάδε μὲν ὑπὲρ 3
τῆς νήσου τῆς τοῦ Ἀχιλλέως, ἀκοὴν ἀνέγραψα, τῶν ἢ αὐτῶν προσχόντων, ἢ ἄλλων πεπυσμένων·

[1] Sic vidit Bast. in cod. Vulg. ἀποχῶσιν.

§. 23. In somnis Achillem (aiunt) adparere tum iis, qui insulam cursu petunt, tum navigantibus, si haud procul ab illa distent, atque significare quamnam insulæ partem adpropinquare melius sit, et quo adpellendum. Nonnulli quoque non dubitant adfirmare ipsum Achillem etiam vigilantibus sibi adparuisse, ut solent Dioscuri, in mali sive antennæ fastigio. Hoc solo volunt eum Dioscuris cedere, quod Dioscuri ubique navigantibus perspicui adpareant, et visi salutem adferant; at vero Achilles statim iis, qui ad hanc insulam accedunt. Nonnulli ipsum quoque Patroclum sibi in somnis visum esse aiunt. Atque hæc quidem de Achillis insula refero audita, tum ab iis, qui ipsi illuc adpulerint, tum ab aliis, qui res percunctati fuerant:

4 καί μοι δοκεῖ οὐκ ἄπιστα εἶναι. Ἀχιλλέα γὰρ ἐγὼ πείθομαι, εἴπερ τινα καὶ ἄλλον, ἥρωα εἶναι, τῇ τε εὐγενείᾳ τεκμαιρόμενος, καὶ τῷ κάλλει, καὶ τῇ ῥώμῃ τῆς ψυχῆς, καὶ τῷ νέον μεταλλάξαι ἐξ ἀνθρώπων, καὶ τῇ Ὁμήρου ἐπ' αὐτῷ ποιήσει, καὶ τῷ ἐρωτικὸν γενέσθαι καὶ φιλέταιρον, ὡς καὶ ἐπαποθανεῖν ἑλέσθαι τοῖς παιδικοῖς.

§. κδ'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ψιλοῦ καλουμένου στόματος τοῦ Ἴστρου ἐς τὸ δεύτερον στόμα, στάδιοι ἑξήκοντα. ἐνθένδε ἐπὶ τὸ Καλὸν καλούμενον στόμα, στάδιοι τεσσαράκοντα· καὶ ἀπὸ τοῦ Καλοῦ ἐπὶ τὸ
2 Νάρακον, ὧδε ὀνομαζόμενον, στόμα τέταρτον τοῦ
Pag. 24, Huds. Ἴστρου, στάδιοι ἑξήκοντα. Ἐνθένδε ἐπὶ τὸ πέμπτον, εἴκοσι καὶ ἑκατόν, καὶ ἔνθεν εἰς Ἰστρίαν πόλιν, στάδιοι πεντακόσιοι. ἐνθένδε εἰς Τομέας πόλιν,
3 στάδιοι τριακόσιοι. Ἀπὸ δὲ Τομέας εἰς Καλλαν-

quæ mihi quidem fide digna videntur esse. Achillem enim, si quem alium, heroa fuisse facile mihi persuadeo, ob nobilitatem, et pulcritudinem, animique robur, et ideo quod juvenis vitam cum morte commutarit, et ab Homero celebratus fuerit, denique quod in amoribus atque amicitiis colendis ita fuerit constans, ut maluerit post amores suos mortem insuper obpetere.

§. 24. Ab ostio Istri Psilo vocato, ad secundum ejusdem ostium, stadia sexaginta. Hinc ad Calum adpellatum ostium, stadia quadraginta; et a Calo ad Naracum, sic nominatum, quartum Istri ostium, stadia sexaginta. Inde ad quintum, centum et viginti, et inde ad Istriam urbem, stadia quinginta. Hinc ad Tomeas urbem stadia trecenta. A Tomea ad Callantiam urbem, ubi statio

τίαν[1] πόλιν, ἄλλοι τριακόσιοι· ὅρμος ναυσίν. ἐνθένδε ἐς Καρῶν λιμένα, ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν· καὶ ἡ γῆ ἐν κύκλῳ τοῦ λιμένος, Καρία κλητίζεται[2]. Ἀπὸ δὲ Καρῶν λιμένος ἐς Τετρισιάδα, στάδιοι εἴκοσι καὶ ἑκατόν. ἐνθένδε εἰς Βίζον, χωρίον ἐρημον, στάδιοι ἑξήκοντα. Ἀπὸ δὲ Βίζου εἰς Διονυσό- 4
πολιν στάδιοι ὀγδοήκοντα. ἐνθένδε εἰς Ὀδησσὸν, διακόσιοι· ὅρμος ναυσίν. ἐκ δὲ Ὀδησσοῦ ἐς τοῦ Αἵμου τὰς ὑπωρείας, αἳ δὴ εἰς τὸν Πόντον καθήκουσιν, στάδιοι τριακόσιοι ἑξήκοντα· καὶ δεῦρο ὅρμος ναυσίν. Ἐκ δὲ τοῦ Αἵμου εἰς Μεσημβρίαν πόλιν, 5
ἐνενήκοντα· ὅρμος ναυσίν. καὶ ἐκ Μεσημβρίας εἰς Ἀγχίαλον πόλιν, στάδιοι ἑβδομήκοντα, καὶ ἐξ Ἀγχιάλου εἰς Ἀπολλωνίαν, ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατόν. αὗται πᾶσαι αἱ πόλεις ἑλληνίδες εἰσὶν, ᾠκισμέναι 6

[1] Sic Voss. Vulgo Κάλλαντραν. — [2] Sic cum Bast. et Borh. Vulg. κλήζεται.

navibus, alia trecenta. Hinc ad Carum portum, centum et octoginta; et ipsa regio quæ est circum portum illum, Caria adpellatur. A Carum portu ad Tetrisiada, stadia centum et viginti. Inde ad Bizum, locum desertum, stadia sexaginta. A Bizo ad Dionysopolim, stadia octoginta. Hinc ad Odessum, ubi statio navibus, ducenta. Ab Odesso usque ad radices Hæmi montis, quæ in Pontum usque protenduntur, stadia trecenta et sexaginta : ibi etiam statio navibus. Ab Hæmo ad Mesembriam urbem, [ubi] statio navibus, nonaginta. A Mesembria ad Anchialum urbem, stadia septuaginta, et ab Anchialo ad Apolloniam, centum et octoginta. Hæ omnes sunt urbes græcæ, in Scythia sitæ, [quæ

ἐν τῇ Σκυθίᾳ, ἐν ἀριστερᾷ ἐσπλέοντι εἰς τὸν Πόντον. Ἐκ δὲ Ἀπολλωνίας ἐς Χερρόνησον στάδιοι ἑξήκοντα· ὅρμος ναυσίν. καὶ ἐκ Χερρονήσου ἐς Αὐλαίου τεῖχος πεντήκοντα καὶ διακόσιοι. Ἐνθένδε ἐς Θυνιάδα ἀκτὴν, εἴκοσι καὶ ἑκατόν.

§. κε΄. Ἀπὸ δὲ Θυνιάδος εἰς Σαλμυδησσὸν, στάδιοι διακόσιοι. τούτου τοῦ χωρίου μνήμην πεποίηται Ξενοφῶν ὁ πρεσβύτερος, καὶ μέχρι τούτου λέγει
Pag. 25, Huds. τὴν στρατιὰν ἐλθεῖν τῶν Ἑλλήνων, ἧς αὐτὸς ἡγήσατο, ὅτε τὰ τελευταῖα σὺν Σεύθῃ τῷ Θρᾳκὶ
2 ἐστράτευσεν. καὶ περὶ τῆς ἀλιμενότητος τοῦ χωρίου πολλὰ ἀνέγραψεν, ὅτι ἐνταῦθα ἐκπίπτει τὰ πλοῖα χειμῶνι βιαζόμενα· καὶ οἱ Θρᾷκες οἱ πρόσχωροι ὅτι ὑπὲρ τῶν ναυαγίων ἐν σφίσιν δια-
3 μάχονται. Ἀπὸ δὲ Σαλμυδησσοῦ εἰς Φρυγίαν στάδιοι τριάκοντα καὶ τριακόσιοι. ἐνθένδε ἐπὶ Κυανέας,

occurrunt] a sinistris in Pontum naviganti. Ab Apollonia ad Cherronesum [ubi] statio navibus, stadia sexaginta. A Cherroneso ad Aulæi mœnia, ducenta et quinquaginta. Hinc ad Thyniada litus, centum et viginti.

§. 25. A Thyniade ad Salmydessum, stadia ducenta. Hujus regionis Xenophon senior meminit, et hucusque Græcorum exercitum penetrasse scribit, cui ipse præfuit, quum postremo cum Seutha thrace militiam egit. Multis quoque idem describit, quantum importuosa sit hæc regio, quod naves, vi tempestatis eo ejectæ pereunt; ac quomodo Thraces accolæ pro naufragiorum reliquiis inter se digladientur. A Salmydesso ad Phrygiam, stadia trecenta et triginta; inde ad Cyaneas, tre-

εἴκοσι καὶ τριακόσιοι. αὗται δὲ αἱ Κυάνεαι εἰσὶν, ἃς λέγουσιν οἱ ποιηταὶ πλαγκτὰς πάλαι εἶναι· καὶ διὰ τούτων πρώτην ναῦν περάσαι τὴν Ἀργὼ, ἣ τὶς ἐς Κόλχους Ἰάσονα ἤγαγεν. Ἐκ δὲ Κυανέων ἐπὶ 4
τὸ Ἱερὸν τοῦ Διὸς τοῦ Οὐρίου, ἵνα περ τὸ στόμα τοῦ Πόντου, στάδιοι τεσσαράκοντα. ἐνθένδε εἰς λιμένα Δάφνης, τῆς Μαινομένης καλουμένης, στάδιοι τεσσαράκοντα. ἀπὸ δὲ Δάφνης εἰς Βυζάντιον, ὀγδοήκοντα. Τάδε μὲν καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ Βοσπόρου τοῦ Κιμμερίου ἐπὶ Βόσπορον τὸν Θράκιον καὶ πόλιν Βυζάντιον.

centa et viginti. Hæ sunt Cyaneæ illæ, quas poëtæ olim tradunt vagas fuisse; per quas prima navis Argo transierit, quæ Jasonem in Colchos perduxit. A Cyaneis ad Hieron Jovis Urii, ubi os Ponti, stadia quadraginta. Inde ad portum Daphnes, quæ Mænomena dicitur, stadia quadraginta : a Daphne Byzantium usque, octoginta. Atque hæc [sese offerunt] a Bosporo Cimmerio ad Bosporum Thracium, urbemque Byzantium.

[illegible]

[illegible]

ADNOTATIONES

IN ARRIANI

PERIPLUM PONTI EUXINI.

ΑΡΡΙΑΝΟΥ] Titulus sic concipitur in Excerptis Arriani in codice cæsareo : Ἀῤῥιανοῦ περίπλους Εὐξείνου Πόντου, καὶ Βιθυνίας τῆς πρὸς Πόντον· περίπλους Παφλαγονίας· περίπλους Πόντων τῶν δύο· περίπλους τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ μερῶν τοῦ Πόντου· περίπλους Θρᾴκης τῆς πρὸς Πόντον. Vide Lambecii Comm. de bibliotheca cæsarea vindobonensi, lib. V, pag. 153. *Huds.*

Εὐξείνου] Cf. not. 374 in Scylac. t. I, p. 430.

§. 1, 1. Εἰς Τραπεζοῦντα] Videtur ex abrupto exordiri, nulla neque loci, unde Trapezuntem sit profectus, neque cujusque alterius rei mentione præmissa. *Stuckius (a).*

De quo vid. Dodwell. in *Dissert.* §. 2, p. 5.

Ibid. ἑλληνίδα] Scylax, §. 84, t. I, p. 288 : Τραπεζοῦς, πόλις ἑλληνίς. Sic Xenoph. infra laud., Strab. XII, pag. 548 (§. 17, p. 387, Coray.), et Constant. Porphyr. *de Them.* 1, 8.

Ibid. Ξενοφῶν] Hujus verba sunt : . . . καὶ ἀφῖκοντο ἐπὶ θάλατταν, εἰς Τραπεζοῦντα, πόλιν ἑλληνίδα οἰκουμένην ἐν τῷ Εὐξείνῳ Πόντῳ, Σινωπέων ἀποικίαν, ἐν τῇ Κόλχων χώρᾳ. (*Anab.* IV, 8, §. 22, ed. Weisk.)

Ibid. ἐπὶ θαλάττῃ] Stuckius, *in mari sitam.* Exprimit noster vocula ἐπὶ hanc urbem quasi imminere mari. De quo conf. nostra ad Scylac. t. I, p. 443, med., et ad Scymnum (t. II) vs. 152. Adde, quod Strabo p. 754, *extr.*, urbem Tanaim collocet ἐπὶ τῷ ποταμῷ; et revera urbis hujus ruinas nuper reperit vir rei geographicæ studiosissimus *de Blaramberg,* in *loco eminente* juxta fluvium. Cf. *Bulletin univ. archéol.* nov. 1825, p. 369, 372. Eodem sensu Thucydides, VI, 65, Syracusanos depingit castra ponentes ἐπὶ τῷ Συμαίθῳ. Ceterum concinit cum Arriano

(*a*) Ex schol. in Arriani Peripl. Pont. Eux. p. 67, Lugd. 1577.

Ammianus, XXII, 13, dicendo Trapezuntem esse in *ardua insula*. *Arduam peninsulam* melius dixisset; sed peninsulæ interdum insulæ adpellantur, ut jam viderunt tum alii, tum Vossius ad Anonym. B, *Pont. Eux.* pag. 135, ed. Gronov., et Cellarius in *Geogr. ant.* t. II, p. 197, ed. 1706.

Ibid. Σινωπίων ἄποικον] Olim a Pelasgis conditam; conf. Pausan. VIII, 27, et Raoul-Rochette, *Hist. des col.* I, 264; sed iterum colonis sinopensibus auctam anno circiter 747 ante Chr. Cf. Xenoph. supra laud., Diodor. XIV, 31, Stephan. Byz., Eustathiumque ad Dionys. vs. 587 et 775. De quo uberius Stuckius ad loc. p. 67, Tzschuckius ad Mel. I, not. exeg. p. 611, 612, et Raoul-Rochette, l. c. III, 173.

Ibid. ὅθενπερ καὶ Ξενοφῶν...] Sic rescribit Gesnerus: ὅθενπερ καὶ Ξενοφῶντι καί σοι οἱ βωμοὶ ἀνεστᾶσιν. *Huds.*

Ibid. Vulgo Ξενοφῶν ἐν] Codex addit ἐκεῖνος; quod etiam in fronte operis occurrit. *Bast. Epist. crit.* p. 36.

§. 1, 2. εὐσήμοις ΤΟΙΣ γράμμασιν] Mihi videtur noster interdum deicticam voculam ὁ, ἡ, τό, parum diligenter usurpare; ut supra: καὶ οἱ βωμοὶ ἀνεστᾶσιν.... λίθου... τοῦ τραχέος; mox §. 2, 1, πεποίηται... ὁ νεὼς de templo nondum laudato; §. 21, τῆς παλαιᾶς ἐργασίας, et passim.

Vid. *Anab.* VI, 5, §. 4.

Ibid. ὑφ' ἁμάξης] Analogia casus exprimit non tantum arripiendi sensum, sed *extrahendi* sub jugo pressos.

Ibid. ἐσπλαγχνευσάμεθα] Verbo σπλαγχνεύσασθαι ritus omnis continetur, quo exta inspiciuntur, probantur, aræ imponuntur, et quæ edulio sunt, comeduntur. Quibus peractis, thus et vinum libabant. *Salmas.* in *Exercit. Plin.* p. 91.

De qua voce cf. Steph. *Thesaur.* col. 8621, ed. Lond.

§. 3, 1. εἰς Ὕσσου λιμένα] Ptolomæus portum hunc in Ponto Cappadocum, juxta Sidonem, inter Pharnaciam et Trapezuntem, ponit. Ejusdem quoque meminit Sophronius in vita Matthiæ, his verbis: ἐν τῇ δευτέρᾳ Αἰθιοπίᾳ (mendum videtur esse, et Καππαδοκίᾳ legendum) ὅπου ἡ παρεμβολὴ Ἀψάρου καὶ Ὕσσου λιμήν. *Stuck.* l. c. p. 80.

Fallitur Stuckius in sua emendatione: nam *Æthiopia* vere dicitur hæc Asiæ pars, ubi Matthias religionem propagavit. Cf. Vossium ad Scyl. not. 456, t. I, p. 450.—Intervallum ab urbe Trapezunte ad Hyssi portum, quod primæ diei iter fuit, ait §. 7, 1, noster esse 180 stad. Totidem Anon. A, §. 22. — Hunc portum eumdem esse ac τὸ Ψωρῶν Scylacis, §. 84, p. 288, censet Mannertus, VI, 2, p. 376. —Hyssi portus, Ano-

nymo, A, etiam laudatus, et Ptolemæo (de quo vid. Mannert. l. c. p. 375), Procopio Βουφούρμανα dicitur, Goth. IV, 2; et Anonymo eidem recentiore nomine Σουσούρμανα. — Hyssum in hod. statione *Eshet* collocat Mannert.; ego in tab. Gautterii (*Carte réduite de la Mer Noire*, 1820) ponerem ad fl. *Sourmnu*.

Ibid. ἡ γὰρ τάξις αὕτη... πεζῶν] Cf. Mannert. l. c., et laudat. *Notit. Imper. Orient.* c. 27: *Cohors Apuleia civium romanorum, Ysiporto*.

Ibid. ἀκοντίσαι ἔδωκεν] Procul dubio novam et insolitam equitibus exercitationem præcipiebat Arrianus, ut militarem disciplinam augeret, et Imperatoris studio placeret. Conf. Dodwell. *Dissert.* §. 5, init., et Stuck. l. c. p. 81, 98.

§. 3, 2. αὔξεσθαι... ἐκ τ. ποταμ.] Cf. Stuck. l. c. p. 82.

Ibid. ὡς λέγει καὶ Ὅμηρος] Locus Homeri est in *Odyss.* ε, vs. 469: (Αὔρη δ' ἐκ ποταμοῦ ψυχρὴ πνέει ἠῶθι πρό). *Huds.*

§. 3, 3. ἔπειτα δὲ ἄφνω...] Sic vertit Adr. Turnebus: *Postea repente nubes coorta, ab Austri parte rupta, atrocem flatum invexit nobis adversum, quod unum vel maxime nobis bono fuit.* Et mox infra: *quodque Tragicus scribit; Aqua hæc exhauriebatur, influebat alia. Huds.*

Ibid. ἐξεῤῥάγη κατ' εὖρον] Male Stuckius: *in Eurum potissimum erupit*; sed verius *ex Euro*; nam quasi per Eurum occidentem versus erumpebat procella. Hac ætate respondebat eurus *hiberno orienti*, id est, gallice *sud-est*; Cf. Gossellini *Roses des vents*, p. 10, ad gallic. Strab. vers. tom. I, init. Sic vere contrarius erat ventus Arriano a Trapezunte orientem versus naviganti.

Ibid. μονονουχὶ... Vulgo μόνον ὤνησεν] Cf. Stuck. l. c. p. 82.

Ibid. παρεξειρεσίας] De hac voce vide schol. ad Thuc. IV, 12 init., et VII, 34. *Huds.*

Adi Steph. *Thes. ling. gr.* col. 1248 (col. 3821, ed. Lond.). Recte Stephanus: *Pars navis, quæ est extra remigationem, id est, in qua non remigatur, quasi παρὲξ τῆς εἰρεσίας.* Modo pars anterior navis, prora, ita adpellabatur (Thuc. schol. VII, 34); modo pars extrema utraque, et prora et puppis (id. ad IV, 12); nam vox παρεξειρεσία utrique convenit; et utramque innuit noster, quum pone habeamus ἑκατέρωθεν, quod non intellexerat Stuckius. Adhibuisset Arrianus τὰ ὑπερεξειρεσία, si exprimere voluisset latera supra remos per longitudinem navis surgentia. Sed postquam dixit undam irrupisse supra partem, ubi fit remigium, id est, supra latera, quæ depressiora sunt extremitatibus,

ulterius progreditur adjiciendo aquas insiluisse supra proram et puppim, excelsissimas navis partes.

§. 3, 4. καὶ τὴν μὲν. . .] Sentio omnino cum Turnebo sequentia verba ex tragico aliquo poeta desumta. Et erit iambus, si ἐπισπέει legamus levissima transpositione litterarum. Hanc conjecturam verissimam esse ex Athenæo discimus, qui lib. IV, p. 156, ubi de cœna, quæ mera lenticula constabat, facile eumdem versum παρῳδεῖ: Καὶ τὴν μὲν ἐξηντλοῦμεν φακῆν, ἡ δ' ἐπισπέει. Et Erasmus inter Adagia retulit, idque ex Suida, quem vide voc. Ἄλλην μὲν ἐξαντλ. *Holstenius.* (Ex marg. adnot. Cf. Dicæarch. ed. Manzio, Rom. 1819, pag. 112.)

Ibid. κλυδώνιον] Recte H. Stephanus contendit h. v. interdum adhiberi pro primitivo κλύδων, ut ap. Thuc. II, 84, ubi recte ita scribitur. Haud aliter explanandum κλυδώνιον ap. Eurip. *Hecub.* 48, ubi schol., interpretr. et Schneiderus ipse, vertunt *litus placidis fluctibus reconditum.* In triplici loco *vortex* est *aquarum*, vel cum, vel sine tempestate. — Seriem ibi conjunctionum parum intellexerunt prisci interpretes: *Sed quia non transversi erant fl. . .*, scribit Stuckius, neque Blancardo, neque Hudsono emendatus: nihil adversativi exstat præcedentia inter et sequentia. Ἀλλά elliptice, ut sæpius, usurpatur; quam ante voculam ibi subaud. *nulla prorsus salutis via facilis subpetebat;* SED CONTRA me transversi quidem erant fluctus. . . Scilicet ex euro, sive ex oriente, vis ventorum afflabat, dum ab occidente ad orientem naves Arriani procederent: et illis si saltem obliqui venti fuissent, id profuisset. Mox gaudet noster, §. 6, 1, transversis fluctibus uti, πλαγίῳ τῷ κλύδωνι.

Ibid. fin. Ἀθήνας] Vide Stephanum in voc. Ἀθῆναι. *Huds.*

Vide Procop. principio lib. III *Gothic.* (et Anon. A). *Holsten.*

Quam urbem Gronovius dignoscere sibi videtur in scylaceo Λίμνη, §. 82, t. I, p. 288, Mannert. VI, 2, 271, in ejusdem Ὀδεινός. — Non exprimit noster quo distent intervallo Athenæ ab Hyssi portu; sed illud innuit esse 540 stadiorum (rectius dixisset 740; vid. nostra ad §. 7, 1), quum infra fluviorum intervalla accurate dederit. — Fort. hod. *Boulep.*

§. 4, 1. οὕτω καλούμενον] De qua dicendi forma sæpius iterata vide Bastium, *Epist. crit.* p. 36, 37.

Ibid. ἱερὸν ἑλλην.] Stuck. et alii, *græco modo ædificatum.* Male.

§. 4, 2. ὥρᾳ ἔτους] Quibus *æstas* exprimitur, ut §. 14, 3, fin.; §. 16, fin. Cf. Bast. *Epist. crit.* p. 108. Potuisset noster

scribere ὅρμος Θεμνής; vid. vol. II, pag. 415. Absolutò sensu pendent ὥρα ἔτους ab ὅρμος, nec vero ab οἷος: neque pauciores naves excipit hic portus æstate, plures hyeme; tutior tantum declaratur contra æstivos ventos.

Ibid. ἀπὸ νότου... καὶ... εὔρου] A meridie, et hiberno oriente (gallice *sud-est*).

Ibid. σώζοιτο] *Solent* esse salvæ naves illuc adpellentes. De aoristo cum sensu *consuetudinis* adi Viger. *Idiot.* pag 208 et 746, ed. Herm., Valcken. *Diatrib.* p. 163, Hermann. *de Rat. em. gr. gr.* p. 187.

Ibid. βορρᾶ] Distinguit noster boream ab aparctia. Aparctias est rectus septentrio; boreas vero gallice *nord-nord-est*. Cf. Gossellini *Roses des vents*, ad Strab. t. I, init.

Ibid. ἀπαρκτίου] Agathemerus I, 2 : Ἀπὸ δὲ ἄρκτου ἀπαρκτίας. Ita etiam Aristot. lib. II, *Meteor.* c. 6. Vide Plin. *Nat. hist.* II, 47. *Huds.*

Aparctias est septentrio.

Ibid. Θρασκίου] Agathemerus, l. c. : .. μέσον δ' ἀπαρκτίου καὶ ἀργέστου θρασκίαν, ἤτοι Κίρκιον ὑπὸ τῶν περιοίκων. Et Aristot. lib. II, *Meteor.* cap. 6 : ὃν καλοῦσι θρασκίαν, μέσος ἀπαρκτίου καὶ ἀργέστου. *Huds.*

Thrascias est gallice *nord-ouest.* Sic aperte ait noster naves in hoc portu quiescentes, tutas esse a ventis meridianis : sed non liquet utrum ex ὁρμοῦντα pendeant mox τὰ ἀπὸ τοῦ βορρᾶ, an ex ἀνέμους. Secundum illud esse crediderim. Portus igitur tutus declaratur a noto (*sud*), euro (*sud-est*), borea (*nord-nord-est*), sed non ab aparctia (*nord*) et thrascia (*nord-ouest*). Atque revera videtur hic locus, si hod. *Boulep* vere sit, ita insidere continenti, ut septentrionem et occidentem spectet, et stationem præbeat a meridie, ab euro (*sud-est*), paullulum a borea (*nord-nord-est*), sed minime ab aparctia (recto borea), tutam. Magis etiam liquet ab occidente non tutam esse posse hanc stationem, et idcirco illud ne tetigit quidem Arrianus.

Ibid. σκίρωνος] De origine appellationis vide Strabonem, sub init. lib. IX. *Huds.*

Cf. Gossellini *Roses des vents*, l. c. p. 17.

§. 4, 3. οὐ τὸ αὐτὸ ἔτι] Id est, non ab euro, vel oriente, ut in priori tempestate. — Ceterum, quum periculum hic fiat navibus stationem ingressis, hæc quasi exegeticam explanationem adferunt eorum, quæ scripsi tom. II, p. 506 et 512.

Ablativus exprimit quibus flantibus ventis adeundus sit portus; *genitivus* a quibus ventis portus tegatur.

Ibid. λίβα ἀνέμων] Subvesperum (*sud-ouest*).

Ibid. οὐκ ἔτι ἀσφαλής] Quamdiu ex noto spiravit ventus, tutus erat portus, quod supra dixit noster; sed, quum *in liba mutatus est*, id est, ex Libya flare cœperit in *nord-ouest*, tunc portus securitate caruit.

Ibid. αὐτὸ τὸ χωρίον αἱ Ἀθῆναι] Videntur hæc αὐτὸ τὸ χωρίον esse interpolata, adpositionis instar et explanationis, ut lector intelligeret τὸ Ἀθῆναι esse *munimentum litorale*, nec vero *portus undas*. Nam noster hic exprimit naves in litus retrahi, ne fluctibus iratis solverentur. Imo si genuina hæc lectio foret, mox haberemus ἠδύνατο, referendum τῷ χωρίῳ, et foret vox Ἀθῆναι adpositio τοῦ χωρίου.

Ibid. ἐνεωλκήσαμεν] *Naves subduximus*, ait Stuckius. Et mox in scholiis, pag. 84: νεωλκεῖν *enim proprie significat, vento cessante atque deficiente, navem remis... in portum attrahere et subducere*. At νεωλκεῖν est *naves in aridum trahere, les mettre à sec*. Conf. Meibom. *de Constr. trir.* pag. 91, et alios.

Ibid. πλὴν τῆς τριήρους] Stuckius: *præter unam triremem*. Suspicari liceret spectare Arrianum ad suam imperatoris et unicam classis triremem: laxius tamen articulum adhibet noster. Cf. ad §. 1, 2.

Ibid. ὑφορμοῦσα] Fallitur Schneiderus lex. scribendo, forsan ex H. Steph., sensum inesse *sese abscondendi, sive ob metum, sive ut hostes navis lateat*. Interdum sic forsan bene vertas, ex. gr. in ὑφορμίζεσθαι, Thucyd. II, 83, sed minime in polybiano loco, III, 19, 8, ubi natura tantum stationis reconditæ, ὕφορμος (cf. tom. II, p. 506), exprimitur.

§. 5, 2. ἀπεξύσθη] Ἀπεσώθη videtur legendum, ut paulo antea; vel redundat. *Stuckius*.

Minime: jussit Arrianus ceram *abradi* ex navis disruptæ fragmentis, ut ea navigium aliud illiniretur. Melius igitur Turnebus :... *verum etiam clavi, et cera derasa*...

Ibid. ὧν..... ἀφθονία] Idem Xenophon, *Anab.* lib. VI, cap. 4, §. 2, et Strabo, lib. XII, p. 546 (p. 822, C, Alm.). *Stuck.* pag. 84.

Qui quidem auctores ligni copiam in omnibus Ponti litoribus celebrant, Philostratus in Amazonum regione: ὕλης... ναυπηγησίμου σφίσι τῆς χώρας (*Heroic.* p. 262, Boiss.).

§. 6, 1. πλαγίου τοῦ κλ.] Cf. ad §. 3, 4.

Ibid. βορρᾶς ἐπιπνεύσας ὀλίγος] Boreæ qui in Ponto, iidem

qui etesiæ ab aquilone flantes, noctu desinunt, et a tertia diei hora oriuntur; testis Plinius, lib. II, c. 47. *Stuck.*

Ait noster boream mollius flare. Plinius enim, II, 47: *saluberrimus autem omnium aquilo; noxius auster.* Aquilo autem idem est ac Arriani boreas, et respondet gallico *nord-nord-est;* quod innuit Plinius ipse l. c. capitis init.: *septentrio, interque eum et exortum solstitialem, aquilo, aparctias et boreas dicti.* Sic boreas ex tribus iis ventis, maxime recedit a septentrione ad solstitialem ortum, id est, proximus est æstivo orienti.

Ibid. πλείονας ἢ πεντακοσ. εἰς Ἄψαρον] Noster 280 stadia tantum sigillatim numerat ab Athenis ad Apsarum (nam stadia 7 ad Zagatim reponenda sunt ad occid. Athenarum): sed mendosus interdum nostri stadiasmus. Sic seriem locorum componere tentamus: ab Athenis ad Prytanim (hod. *Soouk*), 40 stad. cum Arriano et Anonymo A; inde ad Pyxitem (fort. hod. *Vitzéh*), stadiis circiter 125 pro 90 Arriani et Anonymi; inde ad Archabim (hod. *Arkava*), 150 stadiis, pro 90 auctoris utriusque; et tandem ab Archabi ad Apsarum (hod. fors. *Makria*), sed stadiis circiter 200, pro 60 in utroque auctore datis. Sic composita ratione intervallorum, quam fulcit etiam ante et mox similitudo nominum quorumdam, *Trebizonde, Rizéh* (Arr. Rhizius), *Arkava* (Archabis), *Batoum* (Bathys), Arriani numerus, 500 stadia *et amplius*, satis apte reperitur, quum sigillatim a *Boulep* (Athenis) ad Macriam (Apsarum) 515 reperiamus. In hac dubitatione, qua non caret istiusmodi labor, Apsarum collocaveram in hod. fluvio juxta *Khoppa*; at 500 stadia Arriani non reperiuntur a *Boulep* ad *Khoppa*, sed 400 tantum.

§. 6, 2. καὶ τὰ ὅπλα] Ad hunc locum respexit Procopius, III *Gothic.* p. 320: Λέγουσι μὲν οὖν, ὡς κατὰ τοὺς Τραϊανοῦ τοῦ Ῥωμαίων αὐτοκράτορος χρόνους, κατάλογον Ῥωμαίων στρατιωτῶν ἐνταῦθά τε, καὶ μέχρι ἐς Λάζας καὶ Σαυνίτας (in marg. Σαγίδας) ἵδρυντο. *Holsten.* l. c. p. 113.

§. 6, 3. Ὁ δὲ Ἄψαρος] Sine dubio Stephanus in genuino suo opere hunc locum vel transcripserat, in voce Ἀψυρτίδες, vel respexerat. *Berkelius.*

Apud Capaccium, pag. 897, in vetere inscriptione nolana: PRÆPOSITUS.NUMERORUM.TENDENTIUM.IN.PONTO.APSARO. Sub Trajano. Ἀψαροῦς Procop. III *Gothic.* *Holsten.* l. c. p. 112.

Apsarus fluvius est tantum ap. Scylac. §. 80; ibi locus munitus. Nempe urbs erat fluvio ὁμώνυμος, 50 stadiis ab ostiis

ejus sita. Cf. Ptolem., Plin. VI, c. 4 et 9, et Mannert. VI, II, 366.

Ibid. Ἄψωρτος] Cf. Procop. III *Goth.* p. 382. *Holsten.*

Ibid. πάλαι ποτὲ] Sic Aristoph. *Plut.* 1002. Anon. A, πάλαι tantum exhibet.

§. 6, 4. Τύανα] Stephanus ad voc.: ἐκαλεῖτο δὲ Θόανα καὶ κατὰ παραγραμματισμὸν Τύανα, ὡς Ἀρριανός. *Huds.*

Minime rescribi potest apud Scylacem, §. 80, p. 287, Τυηνίς pro Γυηνός. Nam Tyenis illa, Tyana Arriani, videtur non procul a Trapezunte ad orientem esse quærenda, et nomen dedisse Tyanicæ vel Thyannicæ regioni, in Colchorum vicinio sitæ, occidentem versus. Vid. mox Arrian. Scylax contra suum *Gyenum* fluvium qualemcumque collocat ad septentrionales Colchorum terminos.

Ibid. Θόανα] Vide Ovidium, lib. III, *de Ponto* (epist. 3, vs. 59), et Lucianum in *Toxari* (§. 6, t. II, p. 513, ed. Reitz.). *Huds.*

§. 7, 1. Hyssus, hod. *Sourmnu.* Cf. ad §. 3, 1. — Ophis fl. 90 (sic Anon. A) stad. distans, quadrare potest cum fluviolo ad orientem fluvii *Sourmnu* et urbis *Chaouchi.* — Ab Ophi ad Psychrum fl. Arrianus et Anon. A 30 st. numerant: sed nullum fluvium reperio in hoc litore, nisi distantem 130 stadiis a proximo supra, et vicinum fluvio exeunti juxta prom. *Foudji.* — Calos fluvius, inde distans 30 stadiis apud utrumque auctorem, reperiri potest in fluv. juxta prom. *Foudji.* — Rhizius fl. 120 stad. (sic et Anon.) a Calo remotus, collocandus est circa hod. *Rizeh;* sed cui fluviolo respondeat, nescio. Unus reperitur ad occid. urbis *Rizeh*, sed non 120 stadiis a prom. *Foudji* distans; alter ultra *Rizeh* ad occid., sed solus hoc in litore, ita ut in eo Ascurum ponere vellem, a Rhizio 30 stadiis tantum ap. utrumque auct. distantem. — Adienus ab Ascuro 60 stad. distat ap. Arr. et Anon.; sed 160 disjungitur a proximo circa *Rizeh* fluvius, juxta *Mapavreh* sese exonerans. — Athenæ civitas, 180 stad. (Arr. et Anon.) ab Adieno, quærenda est in anfractu ubi insidet *Boulep.* Conf. nostra ad §. 3, 4. Eo confidentius Athenas ibi ponerem, quod careat fluvio hic locus, sicut et Athenæ Arriani. — Fluvius Zagatis, quem non reperio in Gautterii tabula, erat, non ad orientem, sed ad occidentem Athenarum, quum mox ab Athenis iterum proficiscatur noster, nec vero a Zagati, ut Prytanim deveniat. — Prytanis, 40 stad. (Arr. et Anon A) inde remotus, fort. hod. *Soouk.* — Pyxitem reperiamus in hod. *Vitzéh*, forsan consonantia quadam vocum adducti, sed 125, non 90 stad. Arriani et

Anonymi, a Prytani separatum. — Archabis erit hod. *Arkava*, servata nominis similitudine, sed 150, pro 90 Arriani et Anon., stadiis distans. — Apsarum transtuli ad fl. hod. *Makria*; vide ad §. 6, 1, quibus ductus argumentis. — Acampsim, 15 st. ab Apsaro distantem, non reperio in laud. tabula. Vult Mannertus, VI, 2, p. 366, pro 15 stad. 50 (πεντήκοντα) numerari; sed caret argumentis ullis emendatio illa. — Bathys erit hod. *Tchorack* juxta *Batoum*, antiquum fluvii nomen referentem. Sed stad. 120 pro 75 reperio. (Alia tamen ad §. 7, 4, de hoc fl. conjicio.) — Acinasis juxta hod. *Tchourouk*, eo potius, quod vicinum prom. *Sikindsi*, antiquum *Acinasis* referat. Sed stad. 220 pro 90. — Isis hod. *Tchékéli*; 90 stad. recte. — Mogrus, hod. *Kégoli*; 90 stad. recte. Et tandem Phasis a *Kégoli* 90 stad. vere remotus.

Ibid. ἀπὸ τῆς Θιαννικῆς.] Quæ sit ista Thiannica, nescio: forsan Τυανικὴ legendum, quæ una ex decem præturis Cappadociæ fuit, quam Strabo Τυανῖτιν (p. 805, 811, Alm.) appellat. *Stuckius*, p. 87.

Leg. τῆς Σαννικῆς. Macrones enim, sive Sanni, huc usque pertingebant. *Holstenius*.

Fallitur Stuckius: Strabo (pag. 808, B) hanc Cappadociæ præturam collocat juxta Ciliciam, imo *juxta Cilicias portas* (p. 811, B), nec ullo modo hæc redit ad rem nostram. Videntur voces Σάννοι, Θιαννικὴ (quam censet Mannertus, VI, 2, p. 421, referre sonum τοῦ *Tzanika*), Τζάνοι, Τύανα, ex una gentis unius adpellatione manare. Vid. Mannertum, l. c. p. 420-422.

§. 7, 2. Ἐχόμενος δὲ τοῦ Ψυχροῦ] Non potest esse Psychro contiguum os Rhizii fluvii, *120 stadiis tantum a Calo distantis*, dum Calus sit Psychrum inter et Rhizium. Liquet ibi subesse lapsum calami, quem tollere nemo ausus est. Forte leg. ἐχόμ. δὲ ἐστὶν. Si volueris ἐχόμενος suum genitivum pone habere, rescribendum ἐ. δὲ τοῦ Καλοῦ, delendo mox ἀπὸ τ. Κ.

Ibid. Ῥίζιος] Ptolemæo (V, 6) Ῥίζιος portus inter Pitiusam et Athenarum promontorium. *Huds.*

Ῥίζιον χωρίον habet hoc loco Procopius, III *Gothic. Holsten.*

§. 7, 3. Ἄσκουρος] Hujus nominis fluvium nullum apud authores positum invenio. *Stuck.* p. 87.

Ἀσκούργας ποταμὸν Anonymo A.

Ibid. Ἀδίηνος] De hoc quoque summum apud authores silentium. *Stuck.*

Hic fluvius *Adienus* prorsus respondet τῷ Ὀδινιὸς, πόλις

ἐμπνίς Scylacis, §. 82, t. I, p. 288; nec adsentior Mannerto, VI, 2, p. 371., judicanti, Odinium Scylacis esse Athenas Arriani. — Ceterum de stadiasmo concinit cum Arriano Anonymus ab urbe Trapezunte ad fluvium Adienum; sic et mox de intervallo usque ad fl. Apsarum et finem Anonymi.

Ibid. Ζάγατις.] Hujus quoque nulla, quod sciam, alibi fit mentio. *Stuck.*

Ζάγα τις. *Holstenius.*

Hic fluvius erat procul dubio ad occidentem Athenarum; et postquam intervallum dedit noster ab Adieno fl. ad Athenas, iterum a fluvio inter Adienum et Athenas sito, sed Athenis propiore, proficiscitur, ut fluvii quasi Athenarum propriam distantiam exprimat. Sin aliter mox a Zagati, non ab Athenis, profectus fuisset ad Prytanim. Eamdem perturbationem levem locorum imitatus est Anon. A, §. 24.

§. 7, 4. Πυξίτης] Laudatus Plinio, VI, 4. Hic fluvius videtur haud absimilis esse, aut parum recedere ab *Arione* Scylacis, §. 81, pag. 287. Nam Arrianus pariter ac Scylax, duos tantum fluvios collocat Prytanim inter et Apsarum, *Pyxitem* scilicet et *Archabim*, recedendo a Prytani ad orientem. Scylax ad orientem *Pordanios* sive *Prytanios* ponit, *Arionem* et Daraanonem, quorum prior pro Pyxite, posterior pro Archabi haberi possunt.

Ibid. Ἄρχαβιν] Ptolemæus Ἀρχάδιν appellat. *Huds.*

Ἄραβις Scylaci. *Holsten.*

Cf. ad Scylac. adnot. Vossii, tom. I, pag. 456. Supra series locorum nos deterruit a conjiciendo Archabim Arriani esse Arabim Scylacis; sed restat consonantia vocum, quæ auctoritate non caret. Imo facilis est inversio fluminum in remotissimo tractu.

Ibid. Ἄκαμψιν] Plinius, IV, 4, Campseonysin vocat. *Stuck.*

Hic est Βόας fluvius apud Procop. (*Gottic.* IV, 2), qui circa ostium Ἄκαμψις dictus. Qui oritur ex montibus Τζανικῆς, et labitur in mare ἄγχιστα τῶν Λαζικῆς χωρίων, Colchos autem suo tempore Lazos dictos fuisse *ibidem* testatur. *Holsten.*

Rescribit apud Plinium Vossius *Acampsis, Isis*, pro *Campseonisis*. Cf. ad Scylac. t. I, p. 455. — Supra conjeci Apsarum esse hod. *Makria;* neque locum inveni in tab. Gautterii, ubi Acampsim ponerem 15 stad. ab Apsaro distantem. At videtur Acampsis haud ignobilis fuisse his in litoribus, quum Plinio et Procopio laudatus fuerit, et Arriano sit ναυσίπορος dictus; Bathys contra ceu navium capax non depingitur. Fl. autem

Tchorak maximus est his in locis, et cum Acampsi bene quadraret. Stadia mox 75 nos deducunt usque fluviolum alium ad septentr. urbis *Batoum*. Si rem ita componamus, stadia 115 pro 15, ab Apsaro (*Makria*) numeranda erunt.

§. 7, 5. ὁ δὲ Βαθὺς] Hunc fluvium conjeci supra esse hod. *Tchorak*, juxta *Batoum* τῷ Βαθὺς consonantem: censet Mannertus, VI, 2, pag. 365, in hod. *Batoum* dignoscenda esse vestigia procopiani Βόας (*Boas* fl. idem ac Arriani *Acampsis*. Vid. supra). At Bathys facilius deprehenditur in *Batoum*, quam *Boas*.

Ibid. Ἀκίνασις] De hoc nihil alibi potui invenire. *Stuck.*

Ibid. Ἶσις] Sic forsan ab Iside dea ægyptiaca nuncupatus. *Stuck.*

Illud respiceret Sesostris expeditionem ad Phasim. Sed considerandum vulgatam scripturam apud Scylacem, p. 287, esse Ἶρις, quæ non ita facile tollenda erat in not. tom. I, pag. 455, et Amm. Marcellino *Irim* esse. Nunc illud dubium, annon potius Arrianus reducendus sit ad formam scribendi Ἶρις; nam pliniana scriptura *Campseonisis*, quam Vossius dividit in *Acampsis*, *Isis*, quum mendosa ipsa sit, auctoritate caret.

Mox *Mogrus*, Plinio dicitur *Nogrus*, et cum perturbatione locorum ponitur.

§. 8, 1. εἰς τὸν Φᾶσιν] Sic omnes, et videntur prosæ scriptores adhibuisse istam accentus rationem, ut Herodotus, 1, 104, Scylax, §. 80 (apud quem male scripsi Φάσις), Strabo *pass.*, Philostrat. *Heroïc.* pag. 258, Boiss. et passim. Habet Ptolem. Φᾶσιν, V, 10, init., et ibid. ulterius Φάσις ex cod. Pal.: sed Φᾶσις civitas, lib. VIII, p. 238, ed. Bert. Scribitur Φᾶσις ap. Pindar. *Pyth.* IV, 376, *Isthm.* II, 61, in Orphei *Argonaut.* pass., in Dionys. *Perieg.* vs. 691; sic Bothius in Æschyli Fragm. p. 584. Sed Both. apud Arrian. Peripl. Eux. §. 19, et Anon. B init., unde æschyleus locus manat, repererat Φάσιν.

Ab Amiso Anonymus B (pag. 17, init. Huds.), sed cum Bastii restitutione, habet stad. 3802, M. 507½, ad Phasim. Arrianus sigillatim 3775. A Trapezunte Strabo ad Phasim ait stadia esse *circiter* 1400, Arrianus sigillatim 1450. Strabo (pag. 824, fin. Almel.) a fano Chalcedonio ad Phasim esse *circiter* octo millia stadiorum, de quo vide Casaubonum. Agrippa ap. Plinium, VI, 1, ait a Chalcedone ad Phasim esse X mill. P. = 8000 stad., quod jam vidit Mannertus, IV

p. 316. Arriani stadiasmum sigillatim supputanti mihi, colliguntur stadia 8585, sic:

A Bosporo ad Calpen	750.
A Calpe ad Heracleam	800.
Ab Heraclea ad Carambim	1170.
A Carambi ad Sinopen	970.
A Sinope ad Jasonium	2190.
A Jasonio ad Trapezuntem	1255.
A Trapezunte ad Phasim	1450.
	8585. (a)

Illud a Strabonis summa eo minus discrepat, quod laxius dixerit Strabo.... περὶ ὀκτακισχιλίους σταδίους, ἢ μικρῷ μείους, ἢ ἐκάτερος. Anon. P. Pont. Eux. sub fin. scribit esse 8462 stad. a Bosporo ad Phasim; Anon. C, 8480 (id est, 4660 ad Amisum, inde 3820 ad Phasim). Agathemerus, II, c. 14, init., ait longitudinem Ponti esse 6000 stad. De quo *Dureau-Delamalle* l. c. p. 183, sic: *Ce nombre de 6000 pourra se concilier, si l'on admet qu'Agathémère évalue la distance en ligne droite; et les autres en longeant les côtes.* Imò hanc longitudinem ulterius, p. 60 Huds., Agathemerus contendit esse 5000 stad., *aut aliquanto plus.*

Ibid. ἐξηλλαγμένον] Omnes fere vertunt *colore mutabilis.* Sed non attendunt mox Arrianum dicere Phasidis colorem *similem esse plumbo*, et de mutabili ejus colore tacere. Usurpatur hic ἐξαλλάττειν eodem sensu ac *διαφέρειν, eminere, præstare*: Euripides in *Iphig. Aul.* 565, 566: τό τε γὰρ αἰδεῖσθαι σοφία, τάν τ' ἐξαλλάσσουσαν ἔχει χάριν. Hic ἐξαλλάσσουσαν χάριν intellige de *pretio singulari.* Cf. *Indic.* polybianum, tom. VIII, part. II, pag. 223, ed. Schweigh. Imo Dionysius Halicarn. (*Epist. ad Pomp.* tom. II, p. 127, lin. 32, ed. Francof.) meminit τῆς ἐγκατασκεύου καὶ ἐξηλλαγμένης λέξεως, ᾗ κέχρηται Πλάτων. Hic ἐξηλλαγμένη λέξις est vox *exquisita* et *elegantiæ singularis.* (Cf. tamen Theophr. Ernesti *Lexicon techn. rhet.* p. 112.) Arrianum melius interpretatur Turnebus: *levissimam aquam, et insoliti coloris.* Eodem sensu mox iterum noster, §. 9, 2, p. 56, usurpat τὸ ἐξηλλαγμένη.

§. 8, 2. καὶ παρὰ τοῦτο] Stuckius: *vel ex eo quod:..* Recte,

(a) Ait cl. Dureau-Delamalle, *Géogr. phys.* pag. 182, se stadia 9773 apud Arrianum collegisse, e Bosporo ad Phasim. Ego nunc ex viri docti supputatione recedo.

si haberemus καὶ πρὶν πόλιν; at πρὶν πίνων significat antequam ad hoc experimentum supra dictum adveneris.

Ibid. Ὅμηρος] Iliad. β, vs. 754.

§. 8, 3. γλυκύτερον τοῦ ὕδατος] Inter fragmenta Sallustii, p. 367 : *Ipsum mare Ponticum dulcius quam cetera. Holsten.*

Ibid. σταθμητοὶ ὄρνις] Vox Arriano familiaris. Sic (§. 21, 3) coronas marinas et mergos ait non esse σταθμητὸν τὸ πλῆθος, hoc est μετρητούς, mensurabiles. *Stuckius*, p. 94.

§. 9, 1. ἐν δεξιᾷ] Sic Apollonius Rhod. II, 1270 sq. ed. Elzev., et Well.; 1266, ed. Br.) ad sinistram intrantibus collocat Caucasum et Citæam civitatem, et Martis fanum. Nam ibi, ἔνθεν δ' αὖ πεδίον τὸ Ἀρήϊον..., non verterem cum Hœlzlino, *ex altera rursum parte*, quasi ad dextram esset campus Martius. Ἔνθεν δ' αὖ significat *ulterius, iterum progrediendo*, sed usque in septentrionali fluvii ora, id est, sinistra. At non Martem, sed Rheam, Arrianus intelligere videtur.

Ibid. Φασιανή] Phasis Argonautarum navigatione celebrata est, quos Rheam in primis coluisse certum est, ex Apollonio et Dionysio. *Huds.*

Ibid. ἐν τῷ Μητρῴῳ] Scilicet Templo magnæ deûm matri consecrato. *Huds.*

§. 9, 2. ἄγκυρα] Hanc anchoram, ut inquit Gyllius, verisimile est fuisse reliquias illius anchoræ, quam Deilochus tradit Argonautas accepisse a promontorio Ancyreo Bospori. *Stuck.*

Ibid. λιθίνης] Olim apud veteres anchoras lapideas in usu fuisse manifestissime liquet ex Apollonio Rhodio, *Argonaut.* (I, 955). Immo anchoris ex saxo usos veteres testatur Stephanus in voce Ἀγκυρῶν : quam urbem ita vocatam esse dicit, quia ibi ex adjacente lapicidina anchoras lapideas, quibus utebantur, scindebant. *Huds.* (Vid. Berkel. ad l. Steph. l.)

Pindarus *Pyth.* IV, 341, de Argonautis ait : ἐπεὶ δ' ἐμβόλου κρέμασαν ἀγκύρας ὕπερθεν; ubi schol. notat id improprie dici a Pindaro : οὐ γὰρ πω ἀγκύραις ἐκέχρηντο πω, ἀλλὰ λίθοις... *Holsten.* l. c. p. 114.

Adi Plin. XXXVI, 16, et Stuck. ad *Peripl.* p. 96.

§. 9, 4. πύργοι ξύλινοι]. Estne ibi aliquid commune cum ligneis turribus Mossynœcorum? De quo cf. ad Scylac. t. I, pag. 457.

§. 9, 5. ἐμπορικῶν ἀνθρ.] Sæpius apud veteres mercatura inter bella exercebatur. Cf. Thucyd. I, 62; VI, 51. Auctor idem non omittit in classis supellectili, ὅσα ἐπὶ μεταβολῇ τις ἢ στρατιώτης, ἢ ἔμπορος ἔχων ἔπλει (VI, 58). Xenoph. *Anab.* IV,

8, §. 23: ἐμπορῶν δὲ περιῆχον ἐν τῷ στρατοπέδῳ Τραπεζοῦντι. Imo in Sophoclis *Philoct.* adducitur persona, mercator quidam (ἔμπορος), ex Troja ipsa redux.

§. 10, 1. Χαρίεντα ποταμόν] Ptolemæo Χαρίεντος, Straboni (pag. 763 A, Almelov.) ὁ Χαρίης. *Huds.* (*Charien*, Plinio, VI, 4.)

Hunc fluvium apud Scylacem in τῷ Ἄκρος dignoscere mihi visus sum, in H. 80, t. I, pag. 287; conf. not. ad I, pag. 454. Potuissem ex Arriani stadiasmo respondere hic fluvius hodierno *Copis*. At fere liquet sequentis amnis *Chobi* nomen resurgere in illo *Copi*.

Ibid. Χῶβον] Idem forsan ac Κῶβος Scylacis, §. 80, p. 287. Quærendus hic amnis, utpote secundus post Phasim, in hodierno fluvio juxta *Anacria* exeunti, nisi sit hod. *Copis*.

§. 10, 2. Σιγγάμην] Nominis hodierna similitudo nos deducit ab *Anacria* ad fluvium *Osingiri*, sed 400 stadiis, non 210, distantem. Imo ait Arrianus mox, §. 11, 4, p. 61, 62, *a Singame viam deflecti ad sinistrum Ponti latus*, id est, postquam a meridie ad septentrionem navigaverint, iter a Singame ad occidentem verti. Illud autem mire congruit cum situ hodierni fluvii *Osingiri*. Ceterum nihil non dubii tali in re conjici potest, tum de hodierno situ locorum, tum de stadiasmis datis usque ad fretum Cimmerium.

Ibid. Ἀστέλεφος] Conjicit, nec procul a vero, Rochettus *Hist. des colon.* II, 420, not. 2, rescribi posse Ἀσκάλαφος, ab *Ascalapho*, colonorum duce ad hæc litora. Conf. Priscian. *Perieg.* 666. Uti ut est, de eodem viro nomen duplex intelligendum.

§. 10, 3. Σεβαστόπολιν] Hodie *Sevastopoli*, retento utcumque vetusto nomine, appellatur. *Huds.*

Ibid. ἀπὸ Χώβου ὁρμηθ.] Confuse vertunt: *a Chobo digressi confectis 120 stadiis: tot enim sunt ab Astelepho.* Minime intelligenda sunt hæc 920 stadia a Chobo ad Sebastopolim, quum particulatim, et mox summatim, noster hoc intervallum 630 stadiis constans fecerit. Jam illud sensit Holsten. in notis a Marzio collectis, l. c. p. 114, et adjicit: *Forte leg.* ἐς σταδίους (quod nihil prodest)... *vel potest simpliciter legi* περὶ μεσημβρίας ἀπὸ Χώβου ὁρμηθέντες σταδίους.... *sed priorem præfero.* Et ego; nam assidue pro more suo designatis locis, ad quos adpulerat, et unde profectus est (ὁρμηθέντες §. 3, 1; §. 7, 3; ὁρμῶντες §. 6, 1; §. 7, 4; κατήραμεν §. 3, 1), ibi etiam, ut supra (ἐς Χῶβον... ἵνα περ ὁρμίσθημεν §. 10, 1) monet se ex Chobo

solvisse. — Ibi σταδίους pendet ab ἀνὰ subaud., ut supra §. 10, 1, ἄλλως ἑπτακόσια.

§. 10, 4. Τεσσαράκοντα καὶ ἑξακόσιοι] Hic numerus vere ex præcedentibus colligitur. — A Phaside ad Sebastopolim sigillatim 810 stadia numerat Arrianus. At Plinius, VI, 4, ait hoc intervallum esse 100 mill. passuum. Quum autem octo stadiis milliarium romanum respondeat, 800 stadia refert Plinii numerus, quod satis concinit cum Arriano. At Hipparchus ap. Strab. p. 147 C, et Strabo ipse, pag. 761 B, esse 600 stadia a Phaside ad Dioscuriadem; sed de recta navigatione a meridie ad septentrionem ducta illud exprimunt.

Situm Sebastopoleos, vel Dioscuriadis, quamvis haud perfecto modo, indicat hodiernum promontorium *Iskouria*, quod vere 800 st. distat a Phaside fluvio. Ponit autem Strabo hanc urbem fuisse ante sinum quemdam, quum, p. 82 A, 187 A, et 188 B, laudaverit τὸν μυχὸν κατὰ τὴν Διοσκουριάδα. Imo eam *in sinu* collocat, p. 761, et circa litus hujus maris subhærens. Si hæc ad verbum sumas, quærenda erit ea urbs juxta fl. *Tamisch*, ad orientem promontorii *Iskouria*. Sed hic hæreo in conferendis stadiasmis Arriani cum hodierna geographia. Ex Arriano stadia 350 sunt a Dioscuriade ad Pityuntem, 360 ex Strabone; a Phaside ad Dioscuriadem Arrianus 810 enumerat, Plinius fere totidem exprimit: cf. supra. At reperio in *Gauttier*, *Carte de la Mer Noire*, non tantum differre inter se spatium a *Pitsiounta* ad prom. *Iskouria*, et spatium a prom. *Iskouria* ad Phasidem; et illud intervallum etiam minus differet, si Dioscurias ponenda fuerit ad orientem prom. *Iskouria*, in intima parte sinus. Ego minime rationem geographicam cum veterum stadiasmo paullulum conciliare queo, nisi Dioscuriadem posuerim ad septentrionem promont. *Iskouria*, juxta hod. *Soukoum-Kaleh*. Sic intervallum 350 stadiorum a Pityunte ad Dioscuriadem, par erit intervallo a fluvio Isi ad fluvium Chobum, quod quadruplex spatium 90 stadiorum (360) amplectitur (90 ab Isi ad Mogrum, totidem a Mogro ad Phasim, et a Phaside ad Charienta, et 90 tandem a Chariente ad Chobum). Spatium illud hodiernum ab Iside fluvio (hod. *Tchékéli*) ad Chobum (hod. *Anacria*), fere respondet spatio a *Soukoum-Kaleh* ad *Pitsiounta*. Paullo laxius, fateor, intervallum superesset, pro stadiasmis datis, ad Sebast. a Phaside; nam plus quam 1000 stadia reperire mihi videor. Seriem tamen fere fortuitam locorum sic compono: Erit Charieis (90 stad.) hod. *Copi*; Chobus, si hod. *Copi* non fuerit contra seriem

Arriani, quæratur juxta *Anacria*. Singames (210 st.) *Okoumitzkal* (vid. tamen ad §. 10, 2). Tarsuram, nescio ubi ponerem, quum latius sit ibi intervallum pro datis stadiis (120 et 150). Si ad Hippum transilias fort. *Salamacho*, inde 30 stad. pervenies ad Astelephum (*Kodor*), et inde ad Sebastopolim (*Soukoum-Kaleh*).

Ibid. ἄποικος Μιλησίων] Cf. Rochettium, *Hist. des colon.* III, 395.

§. 11, 1. Ξενοφῶν] *Anabas.* V, c. 2. *Huds.*

Imo ait Xenophon, *Anab.* IV, 8, §. 22, Trapezuntem esse ἐν τῇ Κόλχων χώρᾳ. In loco, quem laudat Hudsonus, *Anab.* V, 2, §. 2, Drilæ infensissimi Trapezuntiis dicuntur, sicut mox apud nostrum legitur. — Inter Colchos autem et Trapezuntem, Scylax collocat *Byzeras*, *Ecechirias*, *Bechiros* et *Macrocephalos*, quod ad antiquiorem geographiam pertinet. Ut ut est, plurimas gentes colchicas Arrianus numerat, et hæ sunt, quas Apollonius vocat ἔθνεα Κόλχων, II, 1225.

Ibid. Δεῖλαι] Δεῖλαι Xenophonti, l. c. V, 2, 2; Δρίλαι Stephano. *Huds.*

Ibid. Σάννοι ὄντως εἶναι] Recte conjicit Arrianus. Nam iidem sunt Sanni et Macrones olim ita dicti, teste Strabone, XII, 825 B; et proxime ad orientem Trapezuntis, Scylax, p. 280, collocat Macrocephalos, eosdem ac Macrones Strabonis. Imo Trapezuntem Macrocephalorum urbem facit Scylax. Ceterum absimiles sunt Sanni a Sannigis Stephani, quamvis eos confundit Salmasius ad Steph. voc. Σάννιγαι: Arrianus enim Sannigas infra distincte numerat.

De Sannis Huetius in not. ms.: *Vide num Sunni-anum.* Danvillius regionem illorum conjicit esse hod. *Keldir.*

§. 11, 2. Λάζαι] Vulgo Λαζοί. Sic Procop.; sed Ptolem. V, 10, Λάζαι; quod adstruit corrupta lectio ζάλαι cod. Pal. Haud aliter scripsisse nostrum innuit accentus genitivi Λαζῶν: sin scribendum Λάζων.

Ibid. ἦν ἐκ τοῦ πατρὸς . . . . .] Reges ponticarum gentium romani Cæsaris clientes. Suidas, voc. Δομετιανός: Ἀδριανὸς δὲ πολλὰ ἀνορθώσας, καὶ Λάζοις, ἤτοι Κόλχοις, βασιλέα ἐπέστησεν. *Holsten.*

§. 11, 3. Ἀβασκοί] Ἀβασγοί Stephano, aliisque. *Huds.*

Ibid. Σαννίγαι] Σαννίγαι Stephano. *Huds.*

Ibid. Ἄψαρος, ὥσπερ ἔφην . . . τοῦ Πόντου] Non contrarius est nostro Apollonius his verbis: . . . Φᾶσιν τ' εὐρυρέοντα, καὶ ἔσχατα πείρατα πόντου (II, 1261). Nam ipse exprimit supra

(1246) post Byzeras præteritos jam incipere τὸν μυχὸν Ponti; quod Arriano concinit, dicenti curvaturam litoris ab Apsaro fluvio incipere. Strabo pag. 760 B, jam a Trapezunte incipientem flexum exprimit, et ait usque ad hanc urbem tantum latus dextrum Ponti septentrionem versus spectare. Sed accuratius noster; nam ab Apsaro tantum occidentem versus spectant Ponti litora. Cf. *Gauttier, carte de la Mer Noire*, 1822. — Ceterum eodem verbo Apollonius utitur: . . . μυχὸς διεφαίνετο Πόντου. Vertit Stuckius ἐφάνη, *visus est*, quasi incertum illud esset. Sed hic, ut sæpissime, imo fere dicam semper, φαίνεσθαι *de re perspicua* adhibetur; quod non satis adtendunt viri docti, nisi quod Siebelis, *ad Hellen.* p. 71, scripserit: *Verbum φαίνεσθαι attica urbanitas etiam in rebus certis adhibebat.* Non *etiam* scripserim, sed *fere semper*; nec illud de *attica urbanitate* solum, sed de optimis scriptoribus quibuslibet. Cf. Schneider. ad Xenoph. *Cyropæd.* IV, 2, §. 39; Wolf. in Demosth. *adv. Lept.* p. 250, 267; venerandi patris *Philologue*, t. III, p. 30, 31, et Longuevillium ad *Isocrat. Panegyr.* p. 120. Illuc in comprobationem adferam Platonis locum, qui nonnullis forsan esse nostræ rationi contrarius, sed mihi φαίνεται pro argumento subpetere. In *Phæd.* §. 5, p. 9, Heind. εὐδαίμων γάρ μοι ὁ ἀνὴρ ἘΦΑΊΝΕΤΟ. De Socratis felicitate nullus dubitabat Phædon. Sic hujusmodi sexcenties.

§. 11, 4. ἀπὸ δὲ Σιγάμην ἀνάμπτουσιν] Supra ad §. 10, 4, ut series locorum in Arriano cum serie hodierna conferretur, Singamen respicere ad *Okoumistzkal* conjeci. Sed, si perpendamus Arrianum ex Singame flexum litoris incipientem exprimere, videretur aptius quadrare hic Singames cum hodierno *Osingiri*. Vide ad §. 10, 2. — Δεξιὰν πλευρὰν est litus septentrionale, sinistrum ingressis ab occidente.

§. 11, 5. τὸν Καύκασον] Caucasus ex Ponto videtur: idem Aristoteles, lib. I, *Meteor.* c. 13, adfirmat. Hinc puto Apollonium Rhod. IV, 135, Euxinum Pontum vocasse Καυκασίην ἅλα. Delirant enim, qui Caspium eo loco intelligendum putarunt; et verior est posterior scholiastis expositio ad locum, ubi legendum, οὐ γὰρ ἐς τὴν Κασπίαν (male Καυκασίαν), ἀλλ' εἰς τὸν Εὔξεινον ἐκδίδωσιν ὁ Φᾶσις. *Holsten.*

Strabo pariter, quum ad Pityunta et Dioscuriadem devenit, tunc imminentem Caucasum depingit, p. 760 B, Alm.

§. 12, 1. ὧδε ἔχει] Ex excerptis Arriani in codice cæsareo post ὧδε ἔχει adde: κατὰ τὸν Θρᾴκιον. . . (usque ad οὕτως ἔχει). Quicquid nempe inter verba ὧδε ἔχει et οὕτως ἔχει fuit

in medio, incuria librarii omissum est. Cujusmodi errores etiam a typographis propter similitudinem verborum sæpe solent committi. Vide Lambecii Comm. de Biblioth. Cæsarea Vindobonensi, lib. XII, p. 107, et lib. V, p. 153. Vide etiam Nesselium, p. 305. *Huds.*

Hæc fere ad verbum reperiuntur in Anonymi A. *Peripl. Pont. Eux.* init., et apud Marcian. p. 69, Huds.

Ibid. ἐν τοῖς δεξιοῖς τῆς Ἀσίας μέρεσιν] Vulgo *in dexteris Asiæ partibus*. At non habet per se ipsam Asia dextram, vel sinistram partem; sed illud dicitur respectu navigantium. Valent hæc verba Arriani, sicut hæcce: *in dextro latere, quod Asiæ est*. Hic conferendus locus Thucydidis minus intellectus, VII, 1: ... ἐβουλεύοντο (Gylippus et Pythen ex Tarento profecti) εἴτ' ἐν δεξιᾷ λαβόντες τὴν Σικελίαν διακινδυνεύσωσιν ἐσπλεῦσαι, εἴτε ἐν ἀριστερᾷ ἐς Ἱμέραν πρῶτον πλεύσαντες κατὰ γῆν ἔλθωσι. Quod male sic vertunt: *Consultare cœperunt utrum a dextro Siciliæ latere navigantes introitum in urbem periclitarentur, an vero sinistrum latus sequentes, Himeram primum peterent.* At venientibus ex urbe Tarento, eundum est *sinistram* versus, ut Syracusas petant, *dextram* versus contra, ut Himeram perveniatur. Λαβόντες τὴν Σικελίαν ἐν δεξιᾷ, est *Siciliam sibi naviganti habere ad dextram*, et contraria ratione Himeram petunt.

Ibid. ναὸς Διὸς Οὐρίου] Cf. nostra ad Anon. *Stadiasm.* vol. II, pag. 503, 504. Mox dicendi forma ἔπι [illegible], iterum reperitur in Μέλαινα ἄκρα [illegible]. Vide adnot. sup. ad §. 4, 1, p. 89. De statua Jovis Urii cf. Cicer. *Verr.* IV, 57, Osann. *Syllog. inscript.* p. 238, et Schoell, *Hist. de la litt. gr.* t. III, p. 45, 46.

§. 12, 2. δέχεται] Anonym. A. ἀπέχει. Ceterum suam lectionem uterque alibi confirmat, quasi solitam. De insula Apollonia Arrianus, §. 13, 1, pag. 66: ὀλίγον δέχεται τῆς ἠπείρου. Anonymus ὀλίγον ἀπέχουσα. — stadia 120 pariter Anon.

Ibid. εἴκοσι καὶ ἑκατόν] Idem sigillatim numerat sub finem Peripli, et hunc numerum adstruit Anonym. A.

§. 12, 3. Ῥῆβας] Laudatus Scylaci, §. 91, t. I, pag. 291. Conf. Dionys. Perieg. vs. 795, et Plin. VI, 1.

§. 12, 3. [illegible]] Anonymus A. pag. 2, Huds. et Marcianus, p. 69, Huds. totidem.

Ibid. Μέλαινα ἄκρα] Cf. Apollon. II, 651, et ibi Brunck. Dicta quoque Καλλίναχον Anonymo A. l. c. Hoc promontorium ægre ego crediderim esse hodi. *Kara-Bouroun*, quamvis

multum eminentem; minime enim stadia 150 forent a Rheba ad Melænam, nec satis hoc intervallum 150 stad. superaret intervallum 90 stad. a Bosporo ad Rhebam. Crediderim Melænam esse promontorium quoddam omissum in Gautterii *Carte de la Mer Noire*, sed quod reperio in *Carte (manuscrite) de l'ancienne Bithynie par Joseph Jouannin, à Constantinople, 1826*, paullo ad orientem hodierni *Kara-Bouroun*. Imo, hoc promontorium vere in medio est inter Rhebam fl. (*Riva*) et *Chile* fl., Artanem Arriani. Sunt enim 150 stadia a Rheba ad Melænam Acram, et totidem a Melæna ad Artanem. Leakius in *Essay of a Map of Asia minor*, Melænam quidem posuit ad orientem capitis *Kara-Bouroun*, sed nimis remotam ad orientem.

Ibid. ἐν Ἀρτάνῃ] Sic Scylax, §. 91, & 1, p. 29?, ex emendatione Vossii, p. 160? Anonymus A, l. c. habet corruptam formam Ἀρτάνη. — Ibi ille non solum ὅρμον cum Arriano collocat, sed etiam χωρίον ignotum Arriano. Hic ὅρμος crescere fortasse potuit in emporium. Sic noster mox in Apollonia insula *portum* tantum memorat, Anonymus, p. 3, Huds., *emporium*. *Solum* Carusæ tantummodo tribuit Arrianus mox, §. 14, 5; Anonym. id. p. 8, Huds. et Marcian. p. 73, χωρίον ... Arriani Stephanus, §. 14, 4, ὅρμον habet cum Marciano quidem, λιμένα ap. Anonym. Sic Tyram fluvium laudavit Scylax, p. 28?, sed non vicum ibi Hermonactem Strabonis, p. 469 B. At sæpius ista manant ex scriptorum incuria, potius quam ex topographiæ mutationibus. — Hic fluvius Artanes ad occidentem hod. *Kili* exit in mare, et *Kili* ipse dicitur. Locus ille est, de quo Jouanninus, in *Carte de l'ancienne Bithynie* supr. laud., scribit: *Faux Bogaz, où se trompent beaucoup de navigateurs, et qui cause de nombreux naufrages.* Nempe nonnulli eo deveniuntur, dum os Bospori petere credunt. Ceterum litus a *Kara-Bouroun* ad *Chili* periculosum esse ait Jouanninus.

Ibid. ... καὶ ἱερὸν] Totidem Anonymus l. c. et Marcian. Heracl. p. 69, Huds.

105. 12. 4. Ψίλιν] Ψίλλιν Ptolemæo, v, 1; Ψίλλις Straboni, lib. XII (p. 818 B; ubi vid. adnott.) *Huds.*

Habet accusat. Ψίλλιν Anonym. A, pag. 2, Huds.; Ψίλλιον Marcianus Heracl. pag. 69, Huds.; Ψίλιον Stephanus: *Psillis* Plinio, VI, 1. — Ab Artane ad Psilim habet noster 150 stad. cum Anonymo, Marcianus vero 290. Sed error Marciani est manifestus. Prætermisit ille supra stadiasmum ab Acra Me-

lena ad Artanem, quem ait Arrianus esse 150 stadiorum; procul dubio confuse hunc numerum in sequenti miscuit, qui 300 stadiis constare debuisset. Sed quum Arrianus 150 stadia numerat, illud agit quadrato numero, et forsan 145 vere numerare potuisset. Sic ad idem fere redit intervallum apud utrumque auctorem, si Marciani stadiasmum 200, non ab Artane, sed a Psilli profectum mecum intellexeris.

Ibid. ὁρμίζεσθαι ἂν.] Sic συνιέναι, Anon. A, §. 10, extr., et §. 14. Non liquet utrum hic optativus rem agi posse, aut consuetudinem agendi exprimat: secundum potius. Cf. ad §. 4, 2.

Ibid. Κάλπης λιμένα] Plinio, VI, 4, portus Calpas. Apollonius, II, 661, habet ἀναδρομένη τι Κάλπη. Xenophonti, Anab. VI, 4 init. Κάλπης λιμήν, est peninsula et χωρίον, potius quam portus. Cf. potissimum Essai sur Limen Calpé, in Atlas, pl. 107. Anonym. Pont. Eux. pag. 2, Huds., laudat Calpen portum et fluvium. Hic fluviolus est forsan ποταμός Arriani. Et revera, reperio in Jouannin, Carte de l'ancienne Bithynie, jam laudat., rivulum quemdam exeuntem in imam partem sinus Calpes; sed qui non apparitur in Gautterii Carte de la Mer Noire. Quod vocat noster ὅρμον, λιμήν dicitur Xenophonti, l. c. §. 4. Sic ille: λιμὴν δ' ὑπ' αὐτῇ πέτρα, τὸ πρὸς ἑσπέραν αἰγιαλὸν ἔχων. Illud mire congruit cum Jouannini Plan minute du port Calpé, ubi sunt, formes creusées dans la roche, pour y abriter les bateaux de cabotage. Quas juxta, orientem versus, est, Harman-Kaïa, bas-fond de roches où les bateaux sont exposés à de grands dangers, s'ils se laissent dériver. Et considerandum est illum Harman-Kaïa spectare occidentem versus, πρὸς ἑσπέραν, et esse αἰγιαλόν Xenophontis. De voce αἰγιαλός cum sensu importuosi litoris cf. nostra ad Stadiasmum §. 8, tom. II, pag. 506, 507. — Ait Anonym. Pont. Eux. l. c. Calpen esse Heracleotarum emporium. Silent omnes, quod sciam, de ortu hujus urbis. Forsan aliquid habet commune cum monte Calpe juxta Gaditanum fretum sito, et Herculis nomine consecrato. Cf. Megasthenem ap. Strab. XV, pag. 1007 C; et Raoul-Rochette, Hist. des col. I, 402, 403. Procul dubio non erat Calpe a Graecis condita, quum illam Xenophon, Anab. VI, 4, init. posuerit in litore, ubi πόλις οὐδεμία, οὔτε φιλία, οὔτε Ἑλληνίς, ἀλλὰ Θρᾷκες Βιθυνοί. — Ceterum 210 habet hic noster, Anonymus 220, p. 2, Huds.

§. 13, 5. πηγή.] Ille est fons, de quo Xenophon l. c. ait: κρήνη δὲ ῥέουσα ὕδατος καὶ ἀφθόνου, ἐπ' αὐτῇ τῇ θαλάσσῃ. Rivulus scilicet reperitur in Jouannini Plan du port Calpé, qui

delabitur in *Harmon-Kalia* supra laudatum. Reperio quoque ibi puteum; sed hic vix esse potest πηγὴ veterum, quum illa fluat ἐπὶ τῇ θαλάττῃ, id est *mari quasi imminens*, et procul dubio in mare delabatur. Intelligit tamen Jouanninus puteum, et ait rivulum supra laudatum fere desiccari æstate; illius aquam non ἄφθονον dixisset Xenophon.

Ibid. Ξενοφῶντι] *Anabas.* VI, c. 4 (init.) *Huds.* §. 13, v. εἰς Ῥόην, στάδιοι εἴκοσιν] Hæc pars litoris non satis accurate exprimitur in Gautterii tab.; sed ap. Jouanninum l. c., portus *Kefken* mire respondet Ῥόῃ Arriani, et inde iterum 20 stadiis deducimur ad insulam *Kefken*, Apolloniam Arriani. Ceterum in *Anse de Kirmidjighaz*, portui *Kefken* proximam, exit rivus quidam, *qui a environ une lieue et demie de cours*, auctore Jouannino, et ex quo suum nomen Rhoe forsan accepit. Reperio etiam rivulum alium minorem, in portum ipsum *Kefken* exeuntem, ex quo Rhoe forsan dictus locus fuit.

Ibid. Ἀπολλωνίας] Thynnias dicitur Pomponio, lib. II, c. 7 (§. 2), Scylaci Θυνίας t. I, p. 2911, Apollonio II, 350, Θυνίς, et vs. 460 Θυνὶς. G.) Aliis Apollonia Thyniás ad distinctionem alterius Apolloniæ in Europa sitæ. Vide Salmasii *Exercit. Plin.* sub init., c. 19. *Huds.*

ἡ τῶν Δαφνουσία adscribitur margini mss. Palatini. *Hudson.*

Daphnusia dicta Ptolemæo, Apolloni sacra; de quo vide Casaubon. ad Strab. p. 818, et Tzschuck. ad Mel. II, not. exeg. v. p. 972. Hodie insula *Kefken.*

Ibid. ἄλλοι εἴκοσιν] 20 stadia a Calpe ad Rhoem, 20 alia a Rhoe ad Apolloniam numerat Arrianus cum Anon., id est, quadraginta a Calpe ad Apolloniam. At sexaginta stadiorum hoc intervallum ait esse Marcianus, p. 70, init. Huds. Quomodo hæc conciliari possint, nescio. Videtur tamen Arriani numerus vero propior esse; nam Jouanninus, in *Plan de la rade de Kefken*, ait leucam unam esse a Calpe ad *Kefken*, et leucam aliam a promontorio *Kefken* ad insulam ejusdem nominis, eamdem ac Apolloniam Arriani.

Ibid. ὑπὸ τῇ νήσῳ] Nil mirum quod portus hic collocetur quasi sub rupibus. Ceterum portus ille est, de quo Apollonius ait, II, 350: νῆσοι Θυνηίδος ὅρμον ἱκοντο.

Ibid. Χηλαί] Nullam formam *forcipis* χηλαῖς, ibi litus refert, quæ hujus adpellationis rationem redderet.

Ibid. ἑνενήκοντα καὶ ἑκατόν] Sic Anon. A, pag. 3, Huds. — Viginti stad. ab Apollonia insula ad Chelas, 180 a Chelis ad Sangarium, numerat Arrianus. Sic ducentis stadiis com-

stabat intervallum ab Apollon. ad Sangarium, et illud supplere numerum potest apud *Marcianum*, pag. 70, Huds., ubi scribitur falso γ, et forsan legendum ϛ.

Ibid. Σαγγάριος] Scylaci Σαγάριος, aliis Sagaris; hodieque appellatio esse in usu dicitur apud indigenas. *Huds.*

Interdum Σάγγαρος dictus. Cf. adnotat. in Scylacem, t. I, p. 462. Ceterum Plinius, VI, 1, ait: *a qua* (fluvio) *incipiunt Maryandini sinus*. Incipit enim ex *Sakari* fluvio sinus, usque Heracleam.

§. 13, 2. Ὑππιν] Apollonio (II, vs. 795, et Anonym. p. 3, Huds.) Ὕπιον; atque ita hic loci legendum esse docet Salmasius in *Exercit. Plin.* cap. 43. *Huds.*

Ibid. ογδοηκ. καὶ ἑκατόν] Concinit Anonym. A, p. 3, et Marcianus, p. 70, Huds.

Ibid. ἑκατον] Totidem Anonym. A, p. 3, Huds. Nam ille ab Hyppio ad *Diam*, vel Diospolim, 60 stad. numerat; et inde ad Lillium 40. Lillium desideratur ap. Marcian. et in tab. Peuting., utrum in scribendo neglectum, an derelictum jam a navigantibus, nescio.

Ibid. ἑξηκοντα] Totidem Anonym. A. — Arrianus et Anonym. ab Hyppio ad Elæum 160 stad. numerant, Marcianus 150 tantum. — Elæum cum Leakio (in tab. ad calcem *a Tour of Asia minor*) quæsiverim in hod. *Akchechar.*

Ibid. εικοσι και ἑκατον] Totidem Marcianus, p. 70. Huds. Silet Anonym. ob lacunam. — Hunc fluvium Thucyd. IV, 75, Κάληκα, Diodorus, XII, 72, Κάχητα vocant. De variis vocis formis cf. Palmer. *Exercit.* pag. 51, Duker. ad Thuc. l. c., et Popponem in Thuc., vol. II, pag. 432. — Cales *Halabli*; sic Leak.

§. 13, 3. ογδοηκοντα] Totidem Anonymus A, pag. 4, init. — Marcian. 80 stad. numerat a Calete ad Heracleam usque, dum noster habet 100, Anonym. 99: sed incaute Marcianus silet de Lyco fluvio, et quantillis stadiis ad Lycum pervenire debuit, Heracleam transilit.

Ibid. Ἀπὸ δὲ Λύκου εἰς Ἡρακλ.] Tabula Peutingeri a Lyco ad Heracleam quatuor millia passuum ponit, hoc est triginta (fere) stadia. Male ideo Plinius (VI, 1) Lyco flumini Heracleam Ponticam adponit: nam adpositæ fluvio urbes, quæ ad ripas fluviorum positæ. *Huds.*

Cf. Mannert. VI, III, 510. — Non 20, sed 19 stadia a Lyco ad Heracleam numerat anonym. p. 4, init. — Locorum naturam mutaverunt fluvii adluviones, quum hodie Heracleæ

ruinæ a mari recedant. — A fano Chalcedonio 1500 stad. numerat Strabo, p. 818, Alm., 1550 sigillatim Arrianus.

Ibid. Μεγαρέων ἄποικον] Ita Xenophon (*Anab.* VI, II, §. I), Strabo (fallitur hic Huds. G.), Apollonius (minime. G.), licet alii Milesiorum esse velint (inter quos Strabo, XII, p. 542, G.). *Huds.*

Cf. Casaub. ad Strab. p. 542, Tzschuk. ad Mel. I, not. exeg. p. 582, et *Raoul-Rochette, Hist. des col.* III, 300, 301.

Concinit Anonymus de stadiasmis ex Calpe ad Heracleam, nisi quod exciderint 120 stad. ab Elæo ad Caletem, et quod a Lyco ad Heracleam 19 stad. pro 20 Anonymus numeraverit. Marcianus ab utroque sæpius recedit, et numerorum mendis fœdatur. — Ceterum ait Marcianus stadia 1530 esse a fano Jovis Urii ad Heracleam: apud Arrianum reperio a Bosporo ad Calpen 750, inde ad Heracleam 800; sic summa Arriani, 1550, non multum recedit a summa Marciani. Ipsissimum numerum 1550 exhibet Anonym. A, p. 4, Huds. Plinius, VI, I, habet 200 M., id est, circiter 1600 stadia. Apud Strabonem p. 542, distat Heraclea a Chalcedonio fano 1500 circiter stadiis. — Ait Strabo ibid. distare Heracleam a Sangario 500 stadiis; sunt 560 apud Arrianum.

Ibid. ὅρμος ναυσίν] Forsan dictus *Acone. Huds.*

De qua *statione* silent Anon. et Marcian. Magnum Heracleæ portum tribuit Memnon, c. 52. — Mox Anon. cum Arriano 80 stadia habet ab Heraclea ad Metroum, quod prætermittit Marcianus.

§. 13, 4. πεντακοσίων] Totidem Anonymus. Sic ab Heraclea ad Posidium 120 stad. numerat Arrianus cum Anonymo; Marcianus 100 tantummodo. Posidium cum Mannerto, VI, III, pag. 614, ponerem in promont. hod. *Tschautsche*, vel *Kousseh*.

Ibid. Τυνδαρίδας] Stad. 45 noster et Anon. A, a Posidio ad Tyndaridas habent. Omittit Marcian. Tyndaridas. — Cum Leakio crediderim Tyndaridas esse hod. *Kousseh*.

Ibid. Νυμφαῖον] Stad. 15 noster, 45 Anon. A, rectius, ut videtur. Prætermittit Nymphæum Marcianus.

Ibid. Ὀξίναν] Marciano Heracl. ἐπὶ τὸν Ὀξίνην ποταμόν. Ὀξίναν Anonym, *Huds.*

Ab Heraclea ad Oxinam concinunt de stadiasmo Arrianus et Anonymus A, nisi quod a Tyndaridis ad Nymphæum 45 stadia, pro 15 Arriani, habeat Anonymus. Numerum Arriani adstruere videtur Marcianus, p. 70, Huds., 90 stadia

dicendo esse a Posidio ad Oxinam; totidem ex Arriano colliguntur. Sed melius gaudet Anonymi numero geographica ratio, si tabulas geographicas conferamus. — Oxinas fl. hod. *Tcharouk*, judice et Leakio.

Ibid. ἐνενήκοντα] Ab Oxina ad Sandaracam 90 stadia numerat noster, Anonymus et Marcian. 40, quod melius duco. Nam, quum videatur Oxinas fl. esse hod. *Tcharouk*, et mox aperte respondeat Tium hodierno *Filios*, stadia 270 ex Arriano forent ab hod. *Tcharouk* ad *Filios*, quod non patitur locorum natura. Facilius autem erit rem totam componere, si cum Anonymo stadia 40 numeraverimus ad Sandaracam, 60 ad Crenidas, hod. prom. *Kilimoli*; inde 30 ad Psyllam, 90 ad Tium. Sed cum Arriano numerante 90 stad. ab Oxina ad Sandaracam, arctius est intervallum litorale, quam ut stadiasmum contineat. Haud recte igitur Hudsonus Marcianum, emendatum ex Arriano vult; emendandus potius Arrianus ex Anonymo.

§. 13, 5. ἑξήκοντα] Stadiorum numeri mihi videntur corruptissimi. Cum Menippo (ap. Steph. Byz.) et Marciano, pag. 70, Huds., legendum εἴκοσι pro ἑξήκοντα, et χωρίον pro ἐμπόριον. *Berkelius* ad Steph. p. 476.

Habet etiam Anon. A, 20 stadia: triplici igitur testimonio deletur mendosus nostri numerus. Ceterum videtur Arrianus hic latiora urbium spatia exprimere, quam ut cum locorum natura quadrare possint. Cf. not. supr.

Ibid. τριάκοντα] Totidem Anonymus A, p. 5, Huds. fin.; viginti tantum Marcianus, p. 70, fin.

Ibid. ἑπτήκοντα] Totidem Anonymus A, et Marcian. Ab Heraclea ad Tium Plinius, VI, 1, numerat 38 M., id est, 304 circiter stadia; Arrianus 480 habet sigillatim, aut 390, si Arriani stadiasmum minuerimus ex Marciano. Conf. not. supr.

Ibid. Βιλλαῖον] De accentu cf. schol. Apollon. II, 793. Arrianus numerat stadia 90 a Psylla ad Tium, et insuper 20 a Tio ad Billæum; totidem Anonymus. Ait Marcianus, p. 70 fin. Huds., esse a Psylla 90 stadia *ad Tium urbem et ad Billæum fluvium*, quasi insideret Tium fluvio Billæo. Hic hallucinatur etiam Marcianus; nam Arrianus et Anon. A, stadia 20 habent a Tio ad Billæum. — Mox contra damnandus noster ex auctoritate Anonymi et Marciani: a Tio nempe illi stadia 60 numerant ad Psilidem, 70 ad Parthenium; omittit Arrianus Psilidem fl., et stad. 100 numerat a Billæo

ad Parthenium, dum alii sigillatim 130 diligentius exprimant. — Billæus fl. ad orient. hod. *Filios*.

Ibid. Παρθένιον] Παρθένιν Anonymo dictum, hod. *Bartin*.

Ibid. ἑκατόν] Cf. adnot. supra.

§. 13, 6. Μέχρι τοῦδε Θρᾷκες οἱ Βιθυνοί] De Thracibus Bithynis cf. ad Scylac. t. I, p. 462. Adde Mannert. VI, 111, pag. 545. — Longe latiorem Bithyniam Arrianus exprimit, quam Scylax, utpote quæ Mariandynos et fere dimidiam Paphlagoniæ partem amplectatur ad orientem. Cf. tab. geogr. Scylaceam. Paulo serius Bithynia patuit usque ad Billæum (cf. Anonym. A, p. 5, Huds. et ibi not.), et tandem ad Parthenium. Cf. Mannert. l. c. p. 547-549.

Ibid. Ξενοφῶν] *Anabas.* VI, 3. *Huds.*

§. 14, 1. ἑξήκοντα] Totidem Marcianus et Anonymus. Mox ait Marcianus distare Amastrim a Parthenio 220 stad.; ex Arriano distant 210, quod parum discrepat. — Ait Anonymus, p. 5, Huds. distare Amastrim ab Heraclea 700 stadiis; apud Arrianum, illud esse 690 stad. reperio. — Ceterum fluvium juxta Amastrim laudat Anonymus; de quo silet noster.

Ibid. εἰς Ἐρυθίνους ἑξήκοντα] Ἐρυθῖνοι σκόπελοι νῆσοι memorantur Ptolemæo, l. V, c. 1; non tamen inter Amastrim et Cromnam collocat, sed prope Heracleam Ponti, *Huds.*

De Erythinis rupibus cf. et Strab, p. 820, Alm.

Non 60, sed 90 stadia ab Amastri ad Erythinos numerat Anonymus A, pag. 6, Huds., quod melius convenire videtur cum spatio hodierni litoris. Nam ab Amastri, hod. *Amasserah*, ad Cytorum, hod. *Kidros*, Arrianum 210 stad. tantum numerat, Anonymus 270. Et ab Amastri quidem 90 stadiis Anonymi, melius quam 60 Arriani, deducimur ad fluv. *Tchakroun*, ubi Erythini videntur collocandi. Inde iterum 90 Anonymi stadia malim, quam 60 Arriani, ut Cromnam deveniam, et inde 90 stadiis cum utroque et Marciano, ad Cytorum perveniatur. Arriani arctior est hic stadiasmus,

Ibid. ἄλλοι ἑξήκοντα] Mendose. Vide adnot. supra. Anonymus A stadia 180 sic numerat ab Amastri ad Cromnam, noster 120, Marcianus 150. Ab Anonymo male recedunt alii.

§. 14, 2. ἑξήκοντα] Hoc numero, ut recte Huds. vidit ad Marcian., implendus Marcianus, qui, postquam nos transtulit ad Cytorum, nos subito ab Ægialo abducit, antequam illuc adduxerit. Ceterum singulariter discrepant hic tres auctores, quos componere nequeo.

	Arrian.	Anonym.	Marcian.
A Cytoro ad Ægialos	60.	160.	(160?)
Climacem		50.	[illegible]
Timolæum		40.	60.
Thymena.	90.	20.	
Carambim.	120.	120.	100.
	270.	390.	370.

Ibid. Θύμηνα] Thymena forsan quæ Arriano, Ptolemæo est Teuthrania. *Huds.*

Cf. Mannert. VI, 1, 1, pag. 22, 23. — Mendose noster 90 stad. ponit ab Ægialis ad Thymena, et componendus est cum Marciano ad numerum Anonymi: 50 stad. ad Climacem, 40 ad Timolæum, 20 ad Thymena (summatim 110 ab Ægial. ad Thym.). Prætermittit noster Climacem et Timolæum; et forsan incaute nos transvehit ad Thym. 90 stadiis, quæ ad Timolæum tantum perducebant. Marcianus fallitur quoque numerando 60 stad. a Climace ad Timolæum; omittit ille Thymena, in quam cadunt 60 stadia male ad Timolæum numerata.

Ibid. εἰς Κάραμβιν] Recte noster stad. 120 cum Anonymo. Perperam Marcianus 100 a Timolæo ad Carambim, dum 140 scribere debuisset. — A Bosporo ad Carambim sigillatim habet noster 2720; sunt 2800 apud Agathemerum, I, 4, fin.

§. 14, 3. ἑξήκοντα] Concinit Anonymus, p. 6, qui a Carambi habet Callistratum 20 stad., et inde Zephyrium 40, distantem.

Ibid. πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν] Fere respondent inter se Arrianus et Marcianus de intervallo a Carambi ad Aboni murum. Arrianus et Anon. 210 stad. numerant, Marcianus 220, per diversa loca stadiasmum perducentes.

Ibid. Αἰγινῆτιν] Malim ex Stephano Αἰγινήτην scribere. *Huds.*

Sic Holstenius, l. c. p. 116: Legendum Αἰγινήτην, ut Anonymus et Stephanus, et Marcianus, licet et ibi male obliquo casu.

Ibid. πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν] 120 stadia habet Anonymus, 160 Marcianus. Mox de stadiasmo ad Cinolim haud absimiles sunt Arrianus, Anonymus, Marcianusque.

§. 14, 3. Κινώλει] Κίμωλις Straboni. *Huds.*

§. 14, 4. ὀγδοήκοντα καὶ ἑκατὸν] Arrianus cum Anonymo A, 180, Marcianus (p. 72, Huds.) 150 tantummodo stadia:

ἔμπον ibi noster et Marcian. laudant, Anon. λιμένα. Cf. ad §. 12, 3, et 14, 5. — Mox Arrianus a Sesamo ad Potamos 150 stad.; totidem Anonymus A: Marcianus 120.

Ibid. εἰς Λεπτὴν ἄκραν] Εἰς Χαράδην ἄκραν Λεπτὴν Marciano Heracl. *Huds.*

Stad. 120 ponit noster cum Marciano. Anonym. mendose 100, quum simul idem intervallum adjiciat esse 18 M. P., quod 140 circiter stad. exprimit.

Ibid. Ἁρμένην] 60 st. noster; 67 Anon. A, 50 Marcian. — Mox pro λιμὴν habebat in suo libro λίμνη Holsten. Cf. l. c. p. 116. Sed λιμένα, imo μέγαν, laudant Anon. et Marcian. — Habet noster Ἁρμένην cum plerisque; Xenoph. Anab. VI, 1, §. 15, Ἁρμήνην, de quo vid. ibi Zeunium, pag. 372. Conjicit Tzschuck. ad Mel. I not. exeg. p. 593, illud dictitantis voce natum, quum Arrianus ex Xenoph. reddiderit per ε.

Ibid. Ξενοφῶν] Anabas. VI, 1 (§§. 9-14). *Huds.*

§. 14, 5. Σινώπην] De colonis Milesiis cf. nostra tom. II, pag. 407. — Stadia 40 ponunt Arrian. et Anon. A, Marcianus 50 cum Strabone, pag. 821 A, Almel. — Ceterum Marcianus, pag. 73, Huds., plures supputationes colligit, quas cum supputationibus Arriani confero, nec multum absimiles deprehendo. Marcianus a Carambi ad Sinopen ait esse stadia 700, in rectum naviganti; Arrianus 960 numerat, litora prætervigando: Marciano ab Amastri ad Sinopen 1750 stadia sunt; Arriano 1440, quod satis recedit: Marciano ab Heraclea ad Sinopen 2040, Arriano 2131, Straboni (pag. 822) 2000. Et tandem Marciano a fano Jovis Urii, id est, a Bosporo Thracio, 3570 stadia sunt, Arriano 3681, quæ ex stadiasmis particulatim collectis constant. Apud Strabonem (XII, p. 821 B) sunt 3500 stadia a fano Chalcedonensi ad Sinopen. Hi numeri, ut ait Casaubonus apud Strab. l. c., neque conveniunt omnino inter se, nec multum discrepant in rei summa. Sed valde discrepant inter se Strabo et Arrianus de intervallo a Carambi ad Sinopen, quod ait prior esse 700, noster contra sigillatim 960 stadiorum.

Ibid. Κάρρουσαν] Κάρουσσα dicitur Scylaci (§. 88, t. I, p. 289), Καρούσα Marciano Heracl. (p. 73), et Anonymo A). *Huds.*

Ibid. πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν] Concinunt Anonym. A et Marcian., apud quos sunt stadia 80 a Sinope ad fl. Euarchum, et 70 alia ad Carusam. — Habet Carusa σάλον ap. Arrian., λιμένα τοῖς ἀφ' ἑσπέρας ἀνέμοις ap. Anon. A et Marcian.

Ibid. Ζάγωρα] Ptolemæo Ζαγωρα, Marciano Heracl. Ζάγωρος. (Τάγωρος Anonymo, G.) *Huds.*

Arrianus 150 stad. ponit a Carusa ad Zagora, Anon. A 60 a Carusa ad Gurzubanthum et inde 150 ad Gazurum (Zagora Arriani). Valde suspicor mendo carere Anonymum, et nostrum, dum omitteret Gurzubanthum, omisisse et intervallum ad hunc locum. Marcian. 120 stad. a Carusa ad Zagorum, manifesto vitio.

Ibid. τὰς τῶν Ἅλυν] Iris fluvius memoratur etiam a Scylace in Ponto, sed alio loco, in Colchis scilicet. Meminit hoc loco Apollonius, II, 965. Apollonii schol. corruptus, ubi pro τρίων ποταμῶν leg. ex var. Ἅλυος. Nam ex Heraclio portu ad Trapezuntem Arrianus numerat stadia 1808, atque hoc intervallo duas stationes commemorat Zephyrium et Cordylen: sed aliæ, fortassis parvi momenti, ab aliis neglectæ. *Holstenius.* l. c. pag. 116.

Ibid. τριακόσιοι] Hæc 300 stadia adstruit Anonym. A, p. 9, Huds., stad. 90 numerando a Gazuro (vel Zagoris) ad Zalecum, et inde 210 ad Halym. Habet Marcian. 120 a Zagoro ad Zalecum, et 150 inde ad Halym (270 a Zagoro ad Halym). Patet error ap. Marcian., quum Arrianus cum Anonymo 300 dederit, et Anonymus *millibus* comprobationem *stadiorum* adferat.

§. 15, 1. Ἡρόδοτος] lib. 1, c. 72 (fallitur; legendum c. 6. G.). *Huds.*

De discrepantia Herodoti et Arriani aliquid conjicit Wesselingius; sed rectius mox Schweigh. G.

Duos fuisse cognomines fluvios, alterum influentem in alterum, et alterum quidem ab oriente decurrentem, et alterum vero a meridie, post Danvillium monuit *Larcher* ad Herod. l. c. *Schweigh. Ibid.*

§. 15, 2. ἐνενήκοντα] Noster 90, Anonym. A 40, Marcianus 120. Anon., ut videtur, Arriano rectius; cf. Mannert, VI, II, 452: sed aperte mendosus Marcianus.

Ibid. πεντήκοντα] Totidem Anonymus; Marcianus 120 stadia; sed mendose.

Ibid. Εὐσήνην] Hanc Ptolemæus inter civitates et villas mediterraneas Paphlagoniæ ponit. *Stuckius.*

Noster 120 stad. numerat, totidem Anonymus A.

§. 15, 3. ἑκατὸν καὶ ἑξήκοντα] Arrianus sic a Conopeo ad Amisum 280 stadia cum Anonymo numerat, Marcianus 150. Ceterum apud Arrianum a Sinope ad Amisum mendose sta-

dia 1120 reperio; apud Marcianum legitur hoc intervallum esse 350 stad.; sed perperam, nam 930 ipse sigillatim exprimit, et Strabo (p. 823 A) hoc intervallum ait esse 900 stadiorum. Mox mendose etiam ait Marcianus esse a Bosporo Thracio 1520 stadia ad Amisum. Sed jam supra, p. 73, numeravit 3570 a Bosporo ad Sinopen, a Sinope 930 ad Amisum esse videmus ex Marciani supputatione: sic 4500 initur ille a Bosporo ad Amisum. Ex Arriano collegi 4710, quod non parum discrepat. Hoc intervallum 4660 stad. esse ait auctor Anon. A Pont. Eux. sub fin. De sinu Amiseno sic docet *Dureau-Delamalle*, l. c. p. 182: *On peut se figurer aisément qu'en 2500 ans, les alluvions de l'Iris, de l'Halys et du Thermodon, ont comblé une grande partie de ce golfe, qui n'était dès lors qu'un bas-fond. (Du reste) la côte méridionale de la Mer Noire, étant formée en grande partie de rochers calcaires, au pied desquels la mer a une assez grande profondeur, n'a dû subir quelques changemens que vers les embouchures des rivières.*

Ibid. ἑξήκοντα καὶ ἑκατὸν] Totidem sigillatim Anonymus; 20 nempe ab Amiso ad Lycastum fl., 40 ad Chadisium fl., 100 ad Anconem, sive Irim fl.; Marcianus plura habet: 20 ad Lycastum, 150 ad Chadisium, et ibi scribere desinit. At recte Marcianus 150 stad. ponit ad Chadisium, quod adstruit Menippus ap. Steph. Byz. voc. Χαδισία, imo quod melius patitur natura locorum. Ergo sic videtur componendus ibi stadiasmus: 20 ad Lyc., 150 ad Chadis., 100 ad Irim (quod etiam comprobat Menippus, l. c.), i. e. 270 stad. ab Amiso ad Anconem, sive Irim fl. — De voce Ἀγκῶνα cf. ad Anon. A, §. 16, 1.

Ibid. Ἡράκλειον] Ptolemaeo Ἡρακλέους ἄκρον. *Huds.*

Ibid. ἑξηκ. καὶ τριακ.] Non 360, sed 107 habet Anonymus, at mendose, quum ex millibus ibidem ab eo adpositis, 384 stadia circiter innuantur, quod satis redit ad Arrianum. — Ὅρμος ibi Arriano, λιμὴν μέγας et ὅρμος simul Anonymo. Cf. ad §. 12, 3.

Ibid. τεσσαράκοντα] Totidem Anonymus.

Ibid. Ἀμαζόνες] Vide Petr. Petiti Dissertationem de Amazonibus, cap. 28. *Huds.*

Cf. Tzschuck. ad. Mel. 1, cap. 19, *not. exeg.* p. 603, 604.

§. 16, 1: Βῆριν] Βίρης dictus Anonymo. — Noster 90 stad. ponit a Thermod. ad Berim, et inde 60 ad Thoarim; Anon. contra 60 ad Berim, 90 ad Thoarim, quod stadiasmum eumdem a Thermod. ad Thoarim statuit. Sed, quum alteruter

damnandus sit, aptiorem duco Arriani numerum, utpote melius quadrantem cum tabul. geogr. Gauterii.

Ibid. Θόαριν] Θοάριον Anonym. De stadiasmo vide supra.

Ibid. Οἰνόην] Οἰνόη Anon. A. Concinunt ambo de stad. 30, et mox de intervallo ad Phigamuntem.

Ibid. Φαδισάνην] Φαδισάνη Anon. A. Concinit cum 150 stadiis Arriani, stad. 20 numerando ad Ameletum, 130 ad Phadissanen.

§. 16, 2. Πολεμώνιον] Stad. 10 noster, 60 Anon. A ponit rectius, ut videtur.

Ibid. Ἰασόνιον] Xenoph. *Anab.* VI, 2 Ἰασονίαν ἀκτὴν appellat, ἔνθα ἡ Ἀργὼ λέγεται ὁρμίσασθαι. *Huds.*

Stad. 130 cum Anon. — Forsan pro Ἀρμενίᾳ rescrib. Ἰασονίᾳ apud Scylacem, §. 86, p. 289, nec vero Ἰασόνιον cum Vossio.

Ibid. Κυλίκων λιμὴν] stad. 15 Arrian. et Anon.

§. 16. 3. Βοῶνα] stad. 75. Totidem Anon. qui stad. ponit 55 ad Genetum, 20 ad Boonem.

Ibid. Κοτύωρα] Ita Xenophon, et Stephanus locum Arriani citans. Κοτύωρα (minime sed Κύτωρον [G.]) Straboni lib. XII, pag. 548; Cotyorum Plinio, Κυτώρον Ptolemæo. *Huds.*

Stadia 90 ponunt noster et Anonym. A. — Graviter fallitur Vossius ad Scylac. t. I, pag. 461, dum contendit *Kotyora* interdum adpellari Cytorum; abripuit vir doctus in errorem Berkelium ad Steph. v. Κοτύωρα et Wessel. ad Diod. XIV, 31. Luculenter Xenoph. *Anab.* V, 5, Diodor. l. c. et Arrianus (cf. §. 14, 2 et §. 16, 3), *Cotyora* urbem orientaliorem juxta Cerasuntem collocans, et diversam a *Cytoro*, quam Strabo pag. 82 Alm. Apollon. Rhod. II, 942, noster et alii, juxta Amastrim posuerunt.

Ibid. Ξενοφῶν] *Anabas.* V, 5 (§. 3). *Huds.*

Ibid. Μελάνθιον] 60 stad. noster cum Anon. A. Mox ad Pharmatenum (Anon. Φαρματηνόν) ambo 150 stad.

Ibid. Φαρνακείαν] Straboni, Ptolemæo et Stephano Φαρνακία. *Huds.*

Φαρνακία et Anon. A. Ille cum Arriano 120 stad. — Pharnaciam ambo Sinopensium coloniam faciunt, Strabo Cotyorensium. Cf. Rochettium, *Hist. des col.* II, 420.

§. 16, 4. Ἀρητιάδα] Quam formam optavi, ideo quod ap. Anonym. A potius, seriorem excerptorem, forma corrupta tolerari possit, ut in usum admissa. At habet Anon. Ἀρητ. De varietate scripturæ cf. t. II, p. 406, et Rochett. l. c. Quæ

insula etiamnum reperitur juxta hod. *Kerasunt*. Noster, 30 stad. ponit, Anon. 50, sed mendose, quum M. IV ipse scripserit. — De qua ins. cf. Mannert. VI, 2, p. 380. — Mox noster cum Anon. A. stad. 120 ad Zephyrium, et inde 90 ad Tripolin (laudatam Plinio, VI, 4). — Videntur ibi aræ fana memoriam collocata, ubi Amazones devictæ aut victrices fuerant. Cf. Pausan. III, 32, 5, 8, ed. Facii.

Ibid. Ἀργύρια] Ἀργυρία Anon. A. Ambo stad. 20, et mox 90 ad Philocaleam, 100 ad Coralla.

§. 16, 5. Ἱερὸν ὄρος] Sic Xenophon, Anab. IV, 7, 21: καὶ ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸ Ἱερὸν ὄρος, . . . ὄνομα δὲ τῷ ὄρει Θήχης. Ibi Zeunius, p. 279, sic: « Stephanus Byz. in v. Ἐρεννα, Diodorus vocat hunc montem Χηνίον, Apollon. Rhod. II, 1015, Arrian. et [Anon. A], simpliciter Ἱερὸν ὄρος. Ceterum si verum est, quod Danvillius scribit, montem illum hodie vocari *Tekeh*, scriptura recepta Θήχης satis comprobatur. »

Ibid. πεντήκ. καὶ ἑκατόν] Concinit Anonymus de hoc intervallo, quum a Corallis ad Cerasunta 60, inde ad Hieron 90 habeat. Mox ad Cordylam, pro 40 stad., habet Anonym. A 45. Ait Agathon ap. Apollon. Schol. v. 1017 (vi 1015 Br.) hunc montem distare 100 stadiis a Trapezunte: sed 145 numerat Arrianus.

§. 16, 6. Ἑρμώνασσαν] Ἑρμῶσσαν Anonym. A. Stad. 45 ille cum Arriano ponit.

Ibid. εἰς Τραπεζοῦντα] Noster et Anon. A 60 stadia ponunt. — Ait Strabo XII, p. 824, fin., esse 2200 stadia ab Amiso ad Trapezuntem; ex Arriani stadiasmo 2205 colliguntur, quod mire congruit. — Ex sequentibus liquet nostrum distinguere ὅρμον et λιμένα, quos interpretes confuse vertunt ubique *portum*.

Ibid. οὐ ποιεῖς λιμένα] Futurum portum loco stationis (ὅρμου) pollicetur noster: attamen Anon. A, multo recentior, ὅρμον ἀλίμενον ibi collocat, sive quod *portus* non exstructus omnino fuerit; sive quod Anonymi ætate jam dirutus perfugium navigantibus negaverit. — Utut est, genuinæ epistolæ vestigium ibi vividum habemus (οὐ ποιεῖς. . .), quod caret Anon.

§. 17, 1. περιέπλευσα] Cf. Arrian. supr. §. 7. A.

Ibid. ἀθροΐζοντες] Anacoluthia, vel nominat. absolutus, vel potius mendosa lectio pro ἀθροΐζοντα.

Ibid. Διοσκουριάδα τὴν νῦν Σεβαστόπολιν] Plinius tamen Sebastopolim a Dioscuriade facit diversam. *Huds.*

Ibid. τριακόσιοι δισχίλιοι διακόσιοι ἑξήκοντα] Hic numerus ex præcedentibus supputationibus bene impletur.

§. 17, 2. Τύδε μὲν] Sic Turnebus: *Hæc summa locorum est eorum, quæ a Byzantio dextra navigantibus ad Dioscuriadem numerantur, quo limite desinit romanum imperium dextra Pontum navigantibus. Huds.*

Cf. nostra ad §. 26, 4. — Hæc τὰν Βυζ. πλεόντων sunt per anacoluthiam pro πλέουσιν, ut θεοδρομοῦντος in Stadiasmo, §. 196; t. II, p. 465; cf. ibid. adnot. p. 543. — Mox ἐν δεξιᾷ ἐς τὸν πλέοντων εἰς τὸν Πόντον, viderentur esse explanationem præcedentium πλεόντων ἐν δεξιᾷ; hæc superaddita suspicarer.

Ibid. Κότυν] Forsan hic est ille Cotys, cujus meminit Tacitus, *Annal.* XII, 15, 18. *Huds.*

§. 18, 1. Πιτυοῦντι] Vocat Strabo, p. 760 A, Πιτυοῦντα τὸν μέγαν, quod videtur Casaubono *indicare magnitudinem urbis*: sed potius duo ejusdem nominis fluvii erant per campos pinis refertos. Forsan fuit Pityus minor, idem ac hodiernus *Kotoch*, juxta *Pitsiounta*, eumdem ac Pityuntem Arriani. — Vide Mannert. IV, 390.

Ibid. τετρακόσιοι πεντήκοντα] Hoc intervallum ait Strabo, p. 760 A, esse 360 stadiorum, quod satis concinit, ut jam vidit Casaubonus ad l.

Ibid. Νιτικὴν] De qua ceteri silent. Collocanda videtur inter hod. fl. *Kotoch* et *Kentchili*.

Ibid. Ἡρόδοτος] Lib. IV, c. 199. *Huds.*

Habet Herodotus φθειροτρωγέων, et conjicit ibi Valckenar. rescribendum esse apud Arrian. φθειροτρωγίαν.

§. 18, 2. Ἀβασκὸν] Ubi (nunc) *Abasci*. *Huetius* (ad Peripl. Pont. Eux. p. 147, Gronov.)

Nunc sese extendunt Abassi in toto litore a promont. *Iusupp* ad *Soukoum-Kaleh*. At videtur Arriani Abascus fl. respondere hodierno *Kentchili*; etiam stadia sunt 240 a Pityunte ad Abascum; et totidem fere reperiuntur hod. a *Pitsiounta* ad *Kentchili*.

Ibid. Βόρυγα] Fors. fluv. ad septentr. prom. hod. *Ardler*.

Ibid. Νῆσις] Hanc regiunculam Ptolemæus vocat Νησιῶτις. Fors. hod. fluv. *Camisiliar*, et prom. Herculeum hod. *Zenghi*.

§. 18, 3. Μασαιτικὴν] Solus, quod sciam, noster laudat *Masæticum*, et supra *Niticam*, *Abascum*, *Borgym*, *Nesim* et *Herculeum prom*. — Fors. Masætica quærenda est intra hod. prom. *Zenghi* et fl. *Soutchali*.

Ibid. Ἀχαιοῦντα] Fors. hod. fl. *Soutchali*.

Ibid. Ζιγχοὺς καὶ Σάνιχας] Forsan iidem sunt quos Ptolemæus Ζιγχοὺς et Ἀχαιούς appellat. *Hard.* Cf. ad Scylac. laud. p. 452. Huetius in not. ms. in Arriani Frobeniani margine : Σιγχοὶ καὶ Σάνιχαι, ubi nunc Zugii.

Ibid. εἰς Ἡράκλειον] Laudat Plinius, VI, 5. Fors. intra hod. fl. *Souchali* et *Mamai*.

Ibid. εἰς ἄκραν, ἵνα...] Quod prom. sine nomine, fors intra hod. *Mamai* et *Karda*. Vide tab. laud. Gautierii.

§. 18, 4. Λαζικήν] Quam laudat ex Arriano Stephanus Byz. voc. Λαζοί. Cf. *Testimon.* supr. p. 42. — Meminit noster Lazorum, ut gentis, §. 11, 2, p. 62. — Lazicam ponit Mannertus, IV, 389, in hod. sinu *Roda*. In tab. Gautierii ego collocarem ad septentr. hod. *Varda*.

Ibid. Παλαιὰν Ἀχαΐαν] Fors. circa hod. *Kodos*, et Pagræ portus hod. *Ghelinjik*.

Ibid. εἰς Ἱερὸν λιμένα] Quem laudat Plinius, VI, 5, et ait distare ab Heracleo 136 M. Si milliarium octo stadiis respondeat, 1088 stadia habebimus; Arrianus 980 tantum sigillatim numerat. — Fors. hod. *Sougoudjak*. Mannertus IV, 380, Sacrum portum juxta hod. *Anapa* posuit, nulla stadiasmi ratione ductus. In hoc litore percurrendo Arriani potior est, quam Strabonis, auctoritas, quum noster recentior sit, et hujus maris indagator diligentissimus. Sic igitur, Arriano duce, seriem locorum compono : A freto Cimmerio deducimur 540 stadiis ad Sindicum portum, hod. *Anapa* (Strabo 180 tantum a Sindico ad Corocondamen habet; quum autem 100 circiter sint inde ad Panticapæum, vix ad 300 Strabo numerasset a freto ad Sindicum portum : sed rectius noster, ut videtur). A Sindico ad Sacrum portum 300 stadia. Bene his adducor ad portum hod. *Sougoudjak*; et quum sileat noster de Batis, quum de Sacro portu sileant qui Bata laudant, hæc Bata, sive Patuum Scylacis, aut confunderem cum Sacro portu, aut huic proxime collocarem in hod. *Sougoudjak* (ibi quoque, id est, in loco quem vocat *Zudzuk Kale*, Mannertus Bata posuit, recte, meo judicio, sed suis numeris parum constans; nam 400 stadia Strabonis a Sindico ad Bata, non debuissent pertingere a prom. *Taman* ad *Sougoudjak*). — A Sacro portu stadia 180 Arriani ad Pagræ portum, nos deducunt ad hod. *Ghelinjik* (Mannertus confundit Pagræ portum Arriani cum Batis Strabonis, et eum collocat in hod. *Zudzuk Kale*. Vide quæ conjecimus supra de Sacro portu).

Ibid. εἰς Σινδικὴν] Σινδικὸν λιμένα, Scylacis, Strabonis, Ste-

phani. — A Sindic. ad Dioscuriadem Strabo l. c. sigillatim numerat 2180 stadia, Arrianus 2390. Sed quantum a se discrepant? Non melius concinit Plinius cum nostro. Nam Plinius, VI, 5, a Sebastopoli ad Heracleum numerat 80 m. p. id est, 640 stadia, Arrianus 1090. Plinius ab Heracleo ad Hieron 136 m. p., id est, 1088 stadia, Arrianus 680. Plinius ab Hiero ad Sindicum 67 m. p., id est, 536 stadia, Arrianus 300. A Sindica ad initium Bospori Plinius (VI, 6 init.) numerat 88 m. 500 passus, id est, 708 stadia, noster 540 a Sindica fors. circa, [illegible]

§ 19. [illegible] A Sindico portu ad Corocondamen Strabo 180 stadia tantum numerat; ab hac autem usque ad Panticapaeum pergit noster, et ejus numerus spectat ad majus intervallum, inde concludit Mannertus, IV, p. 388, duos scriptores illos minime sibi contradicere, at multum contra discrepant. Vide supra. — Arrianus sigillatim a fano Jovis Urii ad Panticap. habet 12280 stadia, Anon. B. 12487, quod parum excedit, et adstruitur milliibus 1665, ejusdem summam 12480 stadiorum esse, referentibus (stad. 7½ in milliario pro auctoris consuetudine numerando). — Agathemerus, I, 4 fin., a prom. Carambi ad ostium Maeotidis 4500 mendose habet; Arrianus sigillatim 956 [illegible] per circumnavigationem stadia; 3700 circiter recti itineris reperio.

Ibid. [illegible] Sic Anonym. B, Pont. Eux. pag. 4 fin., Huds. — Sic. Tanais dicitur usque in Pontum Euxinum. Haud aliena ratione Anon. B, p. 4, Huds. [illegible] (Tanais) [illegible] et [illegible]. Interdum enim veteres ad arbitrium ostia fluminum quorundam collocabant. Arrianus aperte inter hodie *Oczakoff* et *Kilburun* os Borysthenis ponit, et post illum Anonym. B (cf. nostra mox ad § 20, 2). Neque multum miror, quod nonnulli inter veterrimos scriptores Hellespontum olim Borysthenem adpellaverint, auct. Hesychio et Steph. Byz. voc. Βορυσθ., sive quod hoc nomine vim aquarum ab Euxino mari erumpentium expresserint, sive quod, litoribus iis diutius ignotis, fluvii celeberrimi ostium ignotum in exitu cognito Ponti collocaverint. De quo tamen dubitare maluit Kœlherus in *Mém. sur la course d'Achille*, l. c. p. 540. Sic vir doctiss.: *Peut-on croire que le Tanaïs tire son origine de la mer Méotide, et qu'il se jette de là dans le Pont-Euxin?* Haec ex Arriani loco isto. At ὁρμᾶται intelligendum est *de exitu* fluvii, et ἐσβάλλει εἰς, de

loco *in quem exit.* — Haec 60 stadia, quae sunt ex Panticapaeo ad initium freti, non numeravi, quasi adjicienda forent stadiasmi summae; nam dixit Hoste esse 540 stad. a Sindica *ad Bosporum et Panticapaeum*, id est, *ad hanc partem Bosporani regni, ubi est Panticapaeum.* Quum autem adjicit 60 stad. esse a Panticapaeo ad Tanaim (id est, ad initium meridionale freti), illud est recto, ut spero, et quasi demonstravit intervallum, quo Panticapaeum distet ab ore freti; illud est extra supputationem peripli. Sic, quum a Chalcedone ad Panticapaeum sigillatim numeraverit noster [illegible] stadia, si 60 detraxeris, et ad Cimmerium fretum [illegible] pervenitur, [illegible] habebis. Ait Plinius VI, [illegible] esse a Chalcedone ad Maeotim lacum [illegible] M. pass. = [illegible] stad. Non multum discrepat haec summa ab illa nostra Arriani. [illegible] obiter fuit civitas *Tanais* (cf. Strabo pag. [illegible] B, et in primis [illegible]), cujus [illegible] M. *Stempkofsky*, in ripa europaea fluvii, [illegible] hodie *Nedvigofka*. Adi *Bulletin* [illegible] 1825, pag. 369-372, et *Classical Journal*, [illegible] march 1826, p. 195-198.

Ibid. [illegible] *Μαιώτιδος*] Arrianus contra omnium opiniones [illegible] ex Maeoti [illegible] dicit. Quidni ex Herodoto, IV, 123, sic corrigamus Arrianum: [illegible] *Μαιώτιδος* [illegible] Huds. *Ruck.*

Fallitur hic Stuckius. Cf. Vossium ad Anonym. *Pont. Eux.* p. 140, ed. Gronov. Adde, quod Strabo (II, 88) B, etiam dicat *esse Paludem Maeotidem quasi partem Tanaidis*; [illegible] (sc. *Μαιώτιν*). Ceterum similiter Arrianus producit ostium Borysthenis usque ad insulam *Borystenem*. Cf. not. ad § 20.

Ibid. [illegible] *τὴν τοῦ Εὐξείνου*] Nunquam, vidisse memini hanc dicendi formam, *mare Ponti*; neque respiciendo quidem ad regiones quas maria alluunt. Jam ante, t. II, p. 540, 541, negaveram aliquid tale usurpari: et suspectus quidem hic locus; nam minime reperias *mare Pamphyliae*, *mare Aegypti*, *mare Siciliae*, sed *mare Pamphyliacum*, *Aegyptiacum*, *Siculum*.

§ 19. [illegible] *ὅρος*] Cf. Tzschuck. ad Mel. I, 6, exeg. p. 51.

Ibid. τοὺς σοὺς ἄθλους] Legit Vossius τοὺς ἄθλους τούσδε, et mox, τῇ μὲν δίδυμον χθονὸς Εὐρώπης, Μέγαν ἠδ' Ἀσίας τέρμονα Φᾶσιν. Sic autem in Æschyli editione Stanlejana:

Πῇ μὲν δίδυμοι χθονὸς Εὐρώπης,
Μέγαν τῇ δ' Ἀσίας τέρμονα Φᾶσιν.

Duplicem terrae Europaeae
Asiaeque magnum terminum Phasin. *Huds.*

Cf. Aeschyli *Fragm.* 177, vol. V, p. 124, ed. Schütz. u. Ses.

§. 19, 3. Vulgo ἐνακισχιλίων] Totidem Strabo, II, p. 187, Alm., Agathemerus, 1, 3, et II, 14, extr.; totidem Anonym. B. Pont. Eux. pag. 1, Huds. et iterum sub finem libelli. At Strabo (pag. 477 fin.) ὀκτακισχιλίων ambitum esse ait, quod emendavit Casaubonus, ut reponeret ἐνακισχιλίων. Ad normam prioris loci Polybium tamen vir doctus laudat, qui (IV, 39) hunc periplum scribit quoque esse 8000 stad. Ceterum longe latior erat haec palus Herodoti aetate, qui eam non multo minorem Ponto Euxino esse ait. Vid. Herod. IV, 57, et Eustath. ad Dionys. v. 163. De quo sic doctus *Dureau De-lamalle* in *Géogr. phys. de la Mer Noire*, pag. 164: *Cette mer avait déjà diminué de moitié au siècle des Antonins. On peut même suivre la diminution successive de la mer d'Azof, depuis les cartes de Ptolémée jusqu'à nos plus anciennes cartes modernes, et depuis celles-ci jusqu'aux dernières données par Pallas, où cette mer est représentée plus petite que sur toutes les autres.* Polybius ipse, IV, 40, illud jam fieri sensit, τὴν Μαιῶτιν ἀποχῶσθαι. Potuit igitur duplex mensura 9000 et 8000 esse vera pro diversis temporibus.

Ibid. Καζέκα] Formam genitivam Καζέκας habent auctor Anon. B. Pont. Eux. (p. 140, Gronov., p. 5, Huds.), quae lectio verior est, judice Vossio. — Insidet Cazeca promontorio hod. *Tach-Kotchik*, monente Koehlero in *Mém. de Saint-Pétersb.* t. IX, pag. 670. In Gautierii tabula reperio nomen *Tchaouda.*

Ibid. εἴκοσι καὶ τετρακοσίους] Ait Arrianus esse 420 stadia a Panticapaeo ad Cazecas. Hunc numerum Vossius (ad Anon. B, p. 147, Gronov.) recte contendit esse verum a *Myrmecio ad Cazecam*, nec vero a Panticapaeo. Stadia 360 sigillatim habet Anon. a Panticapaeo ad Cazecam, et 395, adjiciendo cum Vossio 35 a Pantic. ad Tyritacen, Anonymo omissam. Si nunc 25 addideris a Myrmecio ad Panticapaeum, erit summa 420, sed a Myrmecio, ut ait Vossius. — Ceterum recentiorem urbem esse Cazecam recte innuit Mannertus IV, 305; quum de ea sileant veteres; κώμη tantum Arriano dicitur. Eam Man-

nertus collocat juxta locum marinum *Tusla*. In mea Gautheri tab. geogr. Cazecam ponerem juxta promont. *Tchaouda*.

§. 19, 4. Θεοδοσίαν] Inter Panticapæum et Theodosiam ab Arriano 700, a Strabone (p. 476, Alm.) 530 stad., a Plinio (IV, 12) 35 M. pass. intervallum statuitur. Stuck. p. 153.

Olim apud Plin. legebatur MXXXV, mendose, ut jam vidit Casaubonus ad Strab. l. c. Sed mendosus est quoque Stuckianus numerus XXXV, qui respondet 280 circiter stadiis. Malim LXXXV, id est, 680 stadii. Ceterum conci[illegible] Anon. in Pont. Eux. cum Arriano de intervallo a Cazeca ad Theodosiam. — De vicibus variis hujus urbis, quam, nomen) post [illegible] ætate [illegible] dicit, cf. Mannert. IV, pag. 303, 304. [illegible] Tzschuckius ad Mel. II, 1, not. exeg. pag. 115, haud urbem esse *Kaffa*, nec de eo dubitat Vossius ad Anonym. (p. 5, Huds.), quod [illegible] a posterioribus a Theodosia distingui putat. Vid. Constant. *de Admin. Imp.* c. 53. Gautier ait Mannertus, I. c. p. 303, exar. *Kapha* insidere aut in loco ipso Theodosiæ, aut proxime adjacere. In Diario quodam Petropolitano (*Zeitschrift*, Jul. mense 1825, p. 193), adfertur cujusdam sententia judicantis Theodosiam jam dirutam fuisse primo seculo post Chr. et *Caffam* non ipsissimum locum tenere.

Ibid. Vulgo [illegible]] Sic Stuck. et Hudson. Editio tamen Basil. p. 12, habet [illegible], quod anteponit Vossius ad Anon. B, p. 143, Gronov. Ego quoque [illegible] anteponam, non quod *urbs Theodosianus Mellas dicebatur*, sed quia forma adjectiva est [illegible], cujus modi permultas repérire est, et quia edit. Basil. cum Anonymo B hanc formam [illegible]. Si vero Theodosia olim *Hellas* proprie dicta fuisset, vox [illegible] non me offenderet; sed, quum nunquam desiit Theodosia esse græcanicæ stirpis, quamdiu habitata fuit, [illegible] anteposui, quod præbet Anonym. B, nedum cum Vossio Anonymum ex Arriano emendare voluerim. Facilis utriusque permutatio; et ipse Anon. B mox habet mendose (p. 11, Huds.) [illegible] pro [illegible] Arriani, §. 21, 1.

Ibid. [illegible]] Cf. Fragm. B Peripl. Pont. Eux. (p. 143, 144. ed. Gronov., p. 6, Huds.), ubi ipsissima hæc verba reperiuntur. Quadrant ambo de intervallo. — Recte vidit Mannertus, IV, 303, minime quærendum esse hunc locum in hod. *Sudagh*, quæ nimis distaret a Theodosia, pro Arriani stadiasmo. Ego ponerem Scythotaurorum portum inter promont. *Kuradof* et *Meg. mone*.

Ibid. Vulgo Ἀλμίνιδα] Rescribit Vossius [illegible] ad Anon.

B, Pont. Euxin. p. 144, ed. Gronov. — De numero ἑξακοσίων concinit Anonym. — Ait Mannertus, IV, 309, respondere Lampada hodierno Jalta. In Gautterii *Carte de la Mer Noire*, reperio promont. *Liquidigh*; cui conveniet situs Lampadis. Supra ad septentrionem est quidem locus dictus *Malaia-Lampada*, qui Arriani Lampada referre videtur. Sed Arrianus et Anonymus numerant 600 stad. a Scythotaurorum portu ad Lampada, et 520 a Lampade ad Symbolorum portum; plus igitur distare debet Lampas a Scythotaur. portu, quam a portu Symbolorum. *Malaia-Lampada* autem propior est ad septentrionem, quam ut intervallorum ratio servetur. Sæpe locorum veterum nomen ad proximam sedem transiit. Cf. *Indic. Gener.* t. II, p. 587 med.

§ 20, 5. Συμβόλου λιμένα] Συμβόλων λιμὴν Straboni, VII, p. 475, Alm. Ait Strabo ibid. esse M. circiter stadia a Symbolorum portu ad Theodosiam; apud Arrianum 1320 colligo. — De intervallo a Lampade concinit Anonym. B: nam a Lampade ad Criu-Metopon 220 numerat, et inde ad Symbolorum portum 300.

Ibid. Χερρόνησον] Hod. *Sebastopol.* De stad. 180 concinit Anonym. B. — Habet noster sigillatim 2200 stad. a Panticapæo ad Chersonesum, Anonym. B 2185, cum emendatione Bastii, *Epistola critica*, p. 19. — Ait Strabo, p. 474, Almel., a fluvio Tyra ad Chersonesum urbem, præternavigationem esse 4400. Apud Arrianum 4070 stadia colligo a Chersoneso ad septentrionale ostium Danubii. Sed plus distat Danubius a Chersoneso, quam Tyras; et quum dixerit Strabo, p. 469, Alm., stadia 900 esse ab Istro ad Tyram, si ab Arriani stadiismo 4070 hæc 900 detraxerimus, supererunt stadia 3170, quod multum discrepat a Strabonis summa. Sed videtur Arrianus in hac sui Peripli parte multum errare.

Ibid. Καλὸν λιμένα] De situ hujus portus parum constat inter recentiores. Judicat Gossellinus ad Strab. t. III, p. 59, a Ptolemæo *Calum* extra Cherson. Tauric., et in opposito litore, collocari; sed Melæ Calum esse intra prom. Parthenium (*Eski-Bouroun*) et Criu-Metopon; *de sorte qu'il est fort difficile de savoir où il était*. Tzschuckium (ad Mel. n. exeg. II, p. 17) non fugit duos ejusdem nominis portus intelligendos esse, sed situm septentrionalis *Cali* parum sensit. Strabonem nempe, sed perperam emendatum, secuti plerique, in errorem abrepti sunt. Habet geographus, l. VII, p. 474 A, Alm. (t. II, p. 28, Cor.): Ἐκπλέοντι δ' ἐν ἀριστερᾷ πολίχνη, καὶ ἄλλος λιμὴν Χερρονησιτῶν. Emendationem Casauboni, καὶ Καλὸς λιμήν, ad-

misit cl. Corayus et comprobat Tzschuck. l. c. Calum portum vult Koelherus, l. c. p. 616, esse hod. *Almeschit*. Sed, quum aperte Cercinites prom. sit hod. *Tarkhan*, et stadia 700 Arrianus et Anon. B numeraverint a Cercinite prom. ad Calum portum, ponendus est hic portus ad orientem hod. *pointe de Sariboulatski*, id est, juxta *Kourmas*, eo potius, quod Ande vere 300 stadiis sinus possit [illegible] in adversum prom. Tamyracem, Dromi partem orientalem. — Perturbatio locorum est ap. Ptolemaeum, apud quem *orientale prom. Dromi, Cephalonesus, Calos portus, Tamyraca, Carcinites*. Nempe Tamyraca ponenda erat ante Calum. — Quod attinet ad alterum Calum Melae (*Super eas [Tauricos] sinus portuosus et ideo Καλὸς λιμὴν adpellatus, promontoriis duobus includitur. Alterum Criu-Metopon, … Parthenium alterum*), voluit Harduinus ad Plin. IV, 26, § 12, eum in Symbolorum portu (*Balaklava*) reperire: minime. Nullus cogitavit ibi sinum tutum, nec vero portum intelligendum esse.

Ibid. Καρκινῖτιν] Carcinitem sinum et urbem Carcinem memorat Mela, II, 1 (§ 4). *Huds*.

Stad. 600 a Cherson. ad Carcinitem ponunt noster et Anonym. B. — Danvillius, Tzschuckius et Mannertus, IV, 108 et 248, Carcinitem collocant in septentrionali ora Carcinitidis sinus, ad ostium Hypacyris fluvii, auctoribus, ut putant, Herodot. IV, 55 et Mela, II, 1, § 4. Plures putant esse hod. *Goezlewe* vel *Giuslow*, cf. Tzschuck. ad Mel. not. exeg. p. 23. Mannertus, IV, 114, vult esse hod. *Mariupol*. Sed minime hic locus cadit in seriem geographicam Arriani, qui a Chersoneso urbe 600 stad. numerat ad Cercinitin, et 700 a Cercinitide ad portum Calum. Videtur noster suam Cercinitidem ponere circa prom. hod. *Tarkhan* (cujus nomen corruptela ipsissima nominis prisci videtur; sed ab hoc agnoscendo nimis recedebant viri docti). — Neque omnino repugnant Arriano Herodoti verba de fl. Hypacyri, qui ἐκδιδοῖ κατὰ Καρκινῖτιν πόλιν. Mihi videtur ibi κατά fere adhiberi pro ἄντικρυς (a); neque aliter Melae verba intelligo: *Carcine*, quam

(a) Sensum τοῦ κατά, *vis-à-vis*, nemo nescit; vim vocis astronomicam statuit Letronne, ad Strabon. t. V, p. 267, 268, 307 et 311. Conf. Voss. ad Scylac. tom. I, p. 541. Sic noster, § 21, init. κατὰ τοῦτο... τὸ στόμα... Interdum tamen erroris causa vox est. Philostrat. *Heroic*. p. 258: κατὰ τὴν ἄξενον τοῦ Πόντου πλευράν, ... Ἀμαζόνες. Vulgo perperam: *Circa inhospitale Ponti latus*. At hic κατά est e regione, cui non *vicina*, sed *adversa* jacet Amazonum regio, id est, in litore sinistro exeuntibus ab hoc mari; ut ait ipse Philostrat. ibid. p. 268, fin.

damnandus sit, aptiorem duco Arriani numerum, utpote melius quadrantem cum tabul. geogr. Gaulterii.

Ibid. Θόαριν] Θοάριν Anonym. De stadiasmo vide supra.

Ibid. Οἰνόην] Οἰνόη Anon. A. Concinunt ambo de stad. 30, et mox de intervallo ad Phigamuntem.

Ibid. Φαδισάνην] Φαδισσάνη Anon. A. Concinit cum 150 stadiis Arriani, stad. 20 numerando ad Ameletum, 130 ad Phadissanen.

§. 16, 2. Πολεμώνιον] Stad. 10 noster, 50 Anon. A ponit rectius, ut videtur.

Ibid. Ἰασόνιον] Xenoph. *Anab.* VI, 2, 1: Ἰασονίαν ἀκτὴν appellat, ἔνθα ἡ Ἀργὼ λέγεται ὁρμισθῆναι. *Huds.*

Stad. 130 cum Anon. — Forsan pro Ἀμισὸς rescrib. Ἰασονία apud Scylacem, §. 86, p. 289, nec vero Ἰασόνιον cum Vossio.

Ibid. Κυτώρων λιμὴν] stad. 15 Arrian. et Anon.

§. 16, 3. Βοῶνα] stad. 75. Totidem Anon. qui stad. ponit 55 ad Genetum, 20 ad Boonem.

Ibid. Κοτύωρα] Ita Xenophon, et Stephanus locum Arriani citans, Κοτύωρα (minime, sed Κύτωρος [G.]). Straboni lib. XII, pag. 548, Cotyorum Plinio, Κυτώρον Ptolemæo. *Huds.*

Stadia 90 ponunt noster et Anonym. A. — Graviter fallitur Vossius ad Scylac. t. I, pag. 461, dum contendit *Kotyora* interdum adpellari Cytorum; abripuit vir doctus in errorem Berkelium ad Steph. v. Κοτύωρα et Wessel. ad Diod. XIV, 31. Luculenter Xenoph. *Anab.* V, 5, Diodor. l. c. et Arrianus (cf. §. 14, 2 et §. 16, 3), *Cotyora* urbem orientaliorem juxta Cerasuntem collocant, et diversam a *Cytoro*, quam Strabo pag. 82 Alm. Apollon. Rhod. II, 942, noster et alii, juxta Amastrim posuerunt.

Ibid. Ξενοφῶν] *Anabas.* V, 5 (S. 3). *Huds.*

Ibid. Μελάνθιον] 60 stad. noster cum Anon. A. Mox ad Pharmatenum (Anon. Φαρματηνὸν) ambo 150 stad.

Ibid. Φαρνακίαν] Straboni, Ptolemæo et Stephano Φαρνακία. *Huds.*

Φαρνακία et Anon. A. Ille cum Arriano 120 stad. — Pharnaciam ambo Sinopensium coloniam faciunt, Strabo Cotyorensium. Cf. Rochettium, *Hist. des col.* II, 420.

§. 16, 4. Ἀρητιάδα] Quam formam optavi, ideo quod ap. Anonym. A potius, seriorem excerptorem, forma corrupta tolerari possit, ut in usum admissa. At habet Anon. Ἀρητ. De varietate scripturæ cf. t. II, p. 406, et Rochett. l. c. Quæ

insula etiamnum reperitur juxta hod. *Kerezoun*. Noster 30 stad. ponit, Anon. 50, sed mendose, quum M. IV ipse scripserit — neque ms. cf. Mannert. VI, 14, p. 380. — Mox noster cum Anon. A. stad. 120 ad Zephyrium, et inde 90 ad Tripolin (laudatam Plinio, VI, 4). — Videntur Mazis fana interdum collocata, ubi Amazones devictæ aut victrices fuerant. Cf. Pausan. III, 32, 5, 8, ed. Facii.

Ibid. Ἀργύρια] Ἀργυρία Anon. A. Ambo stad. 20, et mox 90 ad Philocaleam, 100 ad Corall.

§. 16, 5. Ἱερὸν ὄρος] Sic Xenophon, Anab. IV, 7, §. 21: καὶ ἀφικνοῦνται ἐπὶ τὸ Ἱερὸν ὄρος... ὄνομα δὲ τῷ ὄρει Θήχης. Ibi Zeunius, p. 279, sic: « Stephanus Byz. MA Etym. Θήχης: Diodorus vocat hunc montem Χήνιον, Apollon. Rhod. II, 1015, Arrian. et [Anon. A], simpliciter Ἱερὸν ὄρος. Ceterum si verum est, quod Danvillius scribit, montem illum hodie vocari *Tekeh*, scriptura recepta Θήχης satis comprobatur. »

Ibid. πεντήκ. καὶ ἑκατόν] Concinit Anonymus de hoc intervallo, quum a Corallis ad Cerasunta 60, inde ad Hieron 90 habeat. Mox ad Cordylam, pro 40 stad., habet Anonym. A 45. Ait Agathon ap. Apollon. Schol. v. 1017 (vi. 1015 Br.) hunc montem distare 100 stadiis a Trapezunte: sed 145 numerat Arrianus.

§. 16, 6. Ἑρμώνασσαν] Ἑρμώνασσαν Anonym. A. Stad. 45 ille cum Arriano ponit.

Ibid. εἰς Τραπεζοῦντα] Noster et Anon. A 60 stadia ponunt. — Ait Strabo XII, p. 824, fin., esse 2200 stadia ab Amiso ad Trapezuntem; ex Arriani stadiasmo 2205 colliguntur, quod mire congruit. — Ex sequentibus liquet nostrum distinguere ὅρμον et λιμένα, quos interpretes confuse vertunt ubique *portum*.

Ibid. οὐ ποιεῖς λιμένα] Futurum portum loco stationis (ὅρμου) pollicetur noster: attamen Anon. A, multo recentior, ὅρμον λιμένα ibi collocat, sive quod *portus* non exstructus omnino fuerit; sive quod Anonymi ætate jam dirutus perfugium navigantibus negaverit. — Utut est, genuinæ epistolæ vestigium ibi vividum habemus (οὐ ποιεῖς...), quod caret Anon.

§. 17, 1. προσέρχεται] Cf. Arrian. supr. §. 7 - 10.

Ibid. ἀθροίζοντες] Anacoluthia, vel nominat. absolutus, vel potius mendosa lectio pro ἀθροίζοντα.

Ibid. Διοσκουριάδα τὴν νῦν Σεβαστόπολιν] Plinius tamen Sebastopolim a Dioscuriade facit diversam. *Huds.*

Ibid. ὀκτακόσιοι δισχίλιοι διακόσιοι ἐξήκοντα] Hic numerus ex præcedentibus supputationibus bene impletur.

§. 17, 22. Τέως μὲν] Sic Turnebus: *Hæc summa locorum est eorum, quæ a Byzantio dextra navigantibus ad Dioscuriadem numerantur, quo fine desinit romanum imperium dextra Pontum adnavigantibus.* Huds.

Cf. nostra ad §. 25, 4. — Hæc ὡς ἐν δεξ. πλέοντι, sunt per anacoluthiam pro πλέουσιν, ut δρομοῦντος in Stadiasmo, §. 146; t. II, p. 465; cf. ibid. adnot. p. 543. — Mox ἐν δεξιᾷ ἐσπλέοντι εἰς τὸν Πόντον, videntur esse explanationem præcedentium πλέοντι ἐν δεξιᾷ; hæc superaddita suspicarer.

Ibid. Κότυν] Forsan hic est ille Cotys, cujus meminit Tacitus, *Annal.* XII, 15, 18. *Huds.*

§. 18, 1. Πιτυοῦντι] Vocat Strabo, p. 760 A, Πιτυοῦντα τὸν μέγαν, quod videtur Casaubono *indicare magnitudinem urbis*: sed potius duo ejusdem nominis fluvii erant per campos pinis refertos. Forsan fuit Pityus minor, idem ac hodiernus *Kotoch*, juxta *Pitsiounta*, eumdem ac Pityuntem Arriani. — Vide Mannert. IV, 390.

Ibid. τετρακόσιοι πεντήκοντα] Hoc intervallum ait Strabo, p. 760 A, esse 360 stadiorum, quod satis concinit, ut jam vidit Casaubonus ad l.

Ibid. Νιτικὴν] De qua ceteri silent. Collocanda videtur inter hod. fl. *Kotoch* et *Kentchili*.

Ibid. Ἡρόδοτος] Lib. IV, c. 199. *Huds.*

Habet Herodotus φθειροτραγέουσι, et conjicit ibi Valckenar. rescribendum esse apud Arrian. φθειροτραγέοντες.

§. 18, 2. Ἀβασκὸν] Ubi nunc *Abassi*. Hudson (ad Fragm. Pont. Eux. p. 147, Gronov.)

Nunc sese extendunt Abassi in toto litore a promont. *Isuasup* ad *Soukoum-Kaleh*. At videtur Arriani Abascus fl. respondere hodierno *Kentchili*; etiam stadia sunt 240 a Pityunte ad Abascum, et totidem fere reperiuntur hod. a *Pitsiunta* ad *Kentchili*.

Ibid. Βόργυς] Fors. fluv. ad septentr. prom. hod. *Ardler*.

Ibid. Νῆσις] Hanc regiunculam Ptolemæus vocat Νησίτιδα. Fors. hod. fluv. *Camisiliar*, et prom. Herculeum hod. *Zenghi*.

§. 18, 3. Μασαϊτικὴν] Solus, quod sciam, noster laudat *Masæticam*, et supra *Niticam*, *Abascum*, *Borgym*, *Nesim* et *Herculeum prom.* — Fors. Masætica quærenda est intra hod. prom. *Zenghi* et fl. *Soutchali*.

Ibid. Ἀχαιοῦντα] Fors. hod. fl. *Soutchali*.

Ibid. Ζιγχοὺς καὶ Ἀχαιοὺς] Forsan iidem sunt quos Ptolemæus Ζιγχοὺς et Ἀγχοὺς appellat. *Hud.*
Cf. ad Scylac. ... p. 452. Huetius in not. ms. in Arriani Frobeniani margine: Συγχοὶ καὶ Σάννιχαι, ubi nunc Zugdi.
Ibid. εἰς Μαγαλέου] Laudat Plinio, VI, 5. Fors. intra hod. fl. *Soutchali* et *Mamai*.
Ibid. εἰς ἄκραν, ἥν ...] Quod prom. sine nomine, fors. intra hod. *Mamai* et *Karda*. Vide tab. laud. Gautterii.
§. 18, 4. Λαζικὴν] Quam laudat ex Arriano Stephanus Byz. voc. Λαζοί. Cf. *Testimon.* supr. p. 42. — Meminit noster Lazorum, ut gentis, §. 11, 2, p. 62. — Lazicam ponit Mannertus, IV, 589, in hod. sinu *Roda*. In tab. Gautterii ego collocarem ad septentr. hod. *Varda*.
Ibid. Παλαιὰν Ἀχαΐαν] Fors. circa hod. *Kodos*, et Pagræ portus hod. *Ghelinjik*.
Ibid. εἰς Ἱερὸν λιμένα] Quem laudat Plinius, VI, 5, et ait distare ab Heracleo 136 M. Si milliarium octo stadiis respondeat, 1088 stadia habebimus; Arrianus 980 tantum sigillatim numerat. — Fors. hod. *Sougoudjak*. Mannertus IV, 380, Sacrum portum juxta hod. *Anapa* posuit, nulla stadiasmi ratione ductus. In hoc litore percurrendo Arriani potior est, quam Strabonis, auctoritas, quum noster recentior sit, et hujus maris indagator diligentissimus. Sic igitur, Arriano duce, seriem locorum compono: A freto Cimmerio deducimur 540 stadiis ad Sindicum portum, hod. *Anapa* (Strabo 180 tantum a Sindico ad Corocondamen habet; quum autem 100 circiter sint inde ad Panticapæum, vix tandem 300 Strabo numerasset a freto ad Sindicum portum: sed rectius noster, ut videtur). A Sindico ad Sacrum portum 300 stad. Bene his adducor ad portum hod. *Sougoudjak*; et quum sileat noster de Batis, quum de Sacro portu sileant qui Bata laudant, hæc Bata, sive Patuntem Scylacis, aut confunderem cum Sacro portu, aut huic proxime collocarem in hod. *Sougoudjak* (ibi quoque, id est, in loco, quem vocat *Zudzuk Kale*, Mannertus Bata posuit, recte, meo judicio, sed suis numeris parum constans; nam 400 stadia Strabonis a Sindico ad Bata, non debuissent pertingere a prom. *Taman* ad *Sougoudjak*). — A Sacro portu stadia 180 Arriani ad Pagræ portum, nos deducunt ad hod. *Ghelinjik* (Mannertus confundit Pagræ portum Arriani cum *Batis* Strabonis, eumque collocat in hod. *Zudzuk Kale*. Vide quæ conjecimus supra de Sacro portu).
Ibid. εἰς Σινδικὴν] Σινδικὸν λιμένα, Scylacis, Strabonis, Ste-

phani. — A Sindico ad Dioscuriadem Strabo l. c. sigillatim numerat 3800 stadia, Arrianus 2990. Sed quantum a se discrepant! Non melius concinit Plinius cum nostro. Nam Plinius, VI, 5, a Sebastopoli ad Heracleum numerat 80 M. P. id est, 640 stadia, Arrianus 1050. Plinius ab Heracleo ad Hieron 136 M. P., id est, 1088 stadia, Arrianus 980. Plinius ab Hiero ad Sindicum 67 M. P., id est, 536 stadia, Arrianus 300. A Sindica ad initium Bospori Plinius (VI, 6 init.) numerat 88 M. 500 passus, id est, 708 stadia, inter quae 540 Sindica fors. circa, hinc [illegible]

§. 19. [illegible]] A Sindico portu ad Corocondamen Strabo 180 stadia tantum numerat; quam autem usque ad Panticapaeum pergat noster, ejus numerus spectet ad majus intervallum, inde concludit Mannertus, IV, 388, quos scriptores illos minime sibi contradicere, at multum contra discrepant. Vide supra. — Arrianus sigillatim a fano Jovis Urii ad Panticap. habet 12283 stadia; Anon. B. 12487, quod parum excedit et adstruitur milibus 1664, ejusdem summam 12487 stadiorum esse, referentibus (stad. 7½ in milliario pro auctoris consuetudine numerando). — Agathemerus, I, 4 fin., a prom. Carambi ad os Maeotidis 2500 mendose habet; Arrianus sigillatim 956 [illegible] stadia 3200 circiter recti itineris reperio.

Ibid. [illegible] Sic Anonym. B. Pont. Eux. pag. 4 fin., Huds. — Sic Tanais deducitur usque in Pontum Euxinum. Haud aliena ratione Anon. B. p. 4, Huds. ἔξεισι (Tanais) [illegible] et [illegible] Immo dum enim veteres ad arbitrium ostia fluminum quorundam collocabant. Arrianus aperte inter hodie *Otchakof* et *Kilburun* os Borysthenis ponit, et post illum Anonym. B. (cf. nostra mox ad § 20, 2), neque multum miror, quod nonnulli inter veterrimos scriptores Hellespontum olim Borysthenem adpellaverint, auctore Hesychio et Steph. Byz. voc. Βορυσθ., sive quod hoc nomine vim aquarum ab Euxino mari irrumpentium expresserint, sive quod, litoribus iis diutius ignotis, fluvii celeberrimi ostium, ignotum in exitu cognito Ponti collocaverint. De quo tamen dubitare maluit Koelherus in *Mém. sur la course d'Achille*, l. c. p. 540. Sic vir doctiss.: *Peut-on croire que le Tanaïs tire son origine de la mer Méotide, et qu'il se jette de là dans le Pont-Euxin?* Haec ex Arriani loco isto. At ὁρμᾶται intelligendum est *de exitu* fluvii, et ἐσβάλλει εἰς, de

idem fere valet ac gallice, *se modeler sur quelqu'un*, se componere ad similitudinem nominis alicujus. Τὸ ἐπί proprie erit dictum de rebus animatis, ἀπὸ de rebus inanimatis, quamvis hæc anologia sæpe violatur, ut in Dionys. Halicarn. *Antiq. rom.* II, p. 186, lin. 34 (t. II. p. 262 R.) : ὄνομα δὲ κοινὸν ἅπαντες.... ἔχον Κελέριοι .... ἐπὶ τῆς ὀξύτητος τῶν ὑπηρεσιῶν, et in Arriani loco hocce.

Ibid. οἰκεῖν Ἀχιλλέα] Achillis et heroum animas illic obversari dicit Dionysius, v. 545. *Huds.*

Ibid. καὶ ταύτην οἰκεῖν] Ibi anacoluthia ; nam supra λέγεται a Θέτις pendet, nec potest regere τὸν Ἀχιλλέα ταύτην οἰκεῖν.

Ibid. τῆς παλαιᾶς ἐργασίας] De usu voculæ τῆς cf. nostra ad §. 1, 2.

§. 21, 2. ἀνθρώπων.... ἐρήμην], Restricte hæc intelligenda sunt ; de quo Kœlherus, l. c. p. 564 : *Si les anciens auteurs nous disent que l'île d'Achille était déserte et sans habitans, il ne s'ensuit pas que le temple n'ait eu ni prêtres, ni gardiens.* Cf ibid. p. 605 et 619.

Ibid. καὶ ἐπιγράμματα] Cf. Philostr. *Heroic.* p. 250-252, et Kœlh. l. c. p. 574.

§. 21, 3. ὄρνιθες... πολλοί] De avibus ibi permultis vide Kœlh. l. c. pag. 557, 602, et laudatt. auctt. not. 251, 252, p. 739. Λευκοὺς ὄρνιθας hic collocat Philostr. *Heroic.* p. 246 extr. Boiss.

§. 21, 4. Πατρόκλῳ] Non unus aderat Patroclus, at simul Ajax uterque et Antilochus. Cf. Pausan. *Laconic.* c. 19, §. 11, et Kœlher. l. c. p. 563.

Ibid. τῷ Ἀχιλλεῖ χαρίζεσθαι] Eamdem ob causam Thessali Patroclum invocabant,... ὡς καὶ τοῦτο ἐς χάριν τῷ Ἀχιλλεῖ πράττοντες (Philostr. *Heroic.* p. 236 fin.).

Ibid. θεραπεύουσιν... τὸν νεών] De simili avium erga templa quædam veneratione, cf. Kœlh. l. c. p. 564, 565.

§. 21, 5. βεβρεγμένοι] Simillima Philostr. *Heroic.* p. 248 init. Boiss.

§. 21, 4. καὶ ῥαίνουσι τὸν νεών] Iteratione nimia ibi vocis νεών adducimur ad suspicandum hæc esse glossam vel ex margine, vel ex lineæ interstitio, adductam. Quæ præteriit omnino Borheckius in suo textu, nescio utrum ex proposito, an incaute. Forsan sistebat phrasis post καὶ ῥαίνουσι, quod implere voluit nescio quis. Conjici potest lectio ῥαίνουσιν αὐτόν.

§. 22, 1. τοὺς μὲν ἐξεπίτηδες] *Ex proposito.* Nam testatur Maxim. Tyr. *Dissert.* XV, p. 173, plerumque eos tantum illuc

adpellere, qui sacrificandi gratia deveniebant. Cf. Kœlh. l. c. pag. 567.

Ibid. τὰ δὲ ἀφιέναι] *Alios vero Achilli liberos dimittunt*, Turnebo interprete. *Huds.*

§. 22, 2. αὐτόματον] Philostr. *Heroic.* p. 254: Τὰ δὲ ἱερεῖα αὐτόματα τῷ βωμῷ προσέστηκεν, κατὰ τὴν ναῦν τε καὶ τοὺς ἐμπλέοντας, id est, ut vertit doct. Boiss., *pro navis et navigantium dignitate.* Quo iterum exprimitur navigantes quasi cooronari sacrificium esse solitos. De animantibus sese ultro ad sacrificia alibi offerentibus, vide Kœlh. l. c. p. 567.

§. 23, 1. προχοῦσι] Pro προσχοῦσι. Cf. Sinner. ad Longum, c. 13, p. 173.

Ibid. ὅπου προσχεῖν] Cf. Philostr. *Heroic.* p. 254, init.

§. 23, 2. ὕπαρ] Hesych.: ὕπαρ, ὄναρ μεθ' ἡμέραν ἀληθές. *Huds.*

Scribit noster ὕπαρ φανῆναι Ἀχιλλέα, nec vero Ἀχιλλέα ἐν ὕπαρ φανῆναι, usitatissimo græcismo. Nam Græci per *adpositionem* res repræsentatas depingunt, ut Thucyd. VI, 27: εἰσὶ δὲ (λίθινοι Ἑρμαῖ)... οἱ πλεῖστοι ἐργασίᾳ. Demosth. *pro Coron.* p. 256, Reisk. p. 279 init. Bekk.: δεδόχθαι τῷ δήμῳ... στῆσαι.... εἰκόνας τρεῖς...., ὑποφαινόμενον τὸν δῆμον τὸν Ἀθηναίων. Plutarch. *Sylla*, §. 3 extr.: ἦν δὲ ἡ γραφὴ Βόκχος μὲν παραδιδοὺς, Σύλλας δὲ παραλαβὼν τὸν Ἰουγούρθαν.

§. 23, 4. ἐπαποθανεῖν... τοῖς παιδικ.] Non tantum *pro* Patroclo, sed disertius *post* Patroclum sponte sua periisse Achillem exprimit noster τῷ ἐπί, *insuper.* — De Achillis amicitiis cf. Kœlh. l. c. p. 588 et 599.

§. 24, 1, ἐς τὸ Ψιλόν... ἑξήκοντα] De numero 60 concinit Anon. B. — Uterque inde ad os Calum 40 stadia, et ubique in sequentibus unus alterum firmat usque ad Odessum Hæmo vicinam.

§. 24, 2. Νάρακον] Lege Ἄρακον. *Huds.*

Cf. Holsten. ad Steph. pag. 42. Habet quidem Anonym. B, p. 11, Huds., Ἄρακον; sed emendat ibi Voss. in Νάρακον, quæ lectio a pluribus adstruitur. Cf. Mannert. IV, 228.

Ibid. ἐπὶ τὸ πέμπτον] Forsan genuina lectio erat ἐπὶ τὸ Ἱερὸν ὧδε ὀνομαζόμενον; στόμα πέμπτον... Aliquid forsan supra et excidit in ἐς τὸ δεύτερον στόμα. — Istrum πεντάστομον exprimit hic Arrianus, sicut in *Anab. Alex.* I, 3, p. 14, ed. Borh., Ephoro præeunte ap. Strab. 469, Alm. Strabo 300 stadia numerat a primo ad ultimum ostium, noster 280; ceterum ille 7 ostia numerat. Cf. Melam, II, 1, et ibi Tzschuck.; Ammian. Marcell. XXII,

c. 8, et Dicuil. *de Mens. orb.* c. VI, §. 8. Hodie mutata prorsus locorum natura ob aggestus limi, nec congruunt veterum mensuræ cum hodiernis intervallis ostiorum. Cf. *Barbié du Bocage*, in *Sainte-Croix*, *Exam. critiq. des hist. d'Alex.* p. 801, et *Dureau Delamalle*, *Géogr. phys.* p. 181.

Ibid. Ἰστρίαν] Ptolem. : Ἴστρος πόλις, Τόμοι, Καλλατία, Διονυσόπολις, Τιριστρία ἄκρα, Ὀδησσὸς, Μεσημβρία. *Huds.*

De varietate nominis vide Mannertum, VII, 125, 126; de ortu civitatis, *R. Roch*, *Colon.* III, 314. Ab ore Psilo ad Istriam urbem habent Arrianus et fragm. B Pont. Eux. 500 stadia. Ceterum conjicit Mannertus Istriam fuisse juxta hod. *Kiustenza*; ego collocarem ad meridiem hodiernæ *Kara-Kerman*.

Ibid. Τομέας] Quam civitatem non 300, ut noster et Anon. B, sed 250 stad. distantem ab Istria facit Strabo, pag. 491, Alm. Hodie *Jegni Pangola*, dicta quoque *Tomiswar*. Cf. Mannert. VII, 128. Forsan quærenda hæc civitas juxta prom. *Gustendji*.

Ibid. Vulgo Καλλαντραν] Vossius rescribit Καλλατίαν, ad fragm. B. Pont. Eux. pag. 158, Gronov. Varietates nominis vide ap. Mannertum, VII, 129. De ethnico Καλλαπιανοί. cf. nostr. ad Scylac. t. I. p. 441. Aiunt noster, et auctor fragmenti, a Tomeis ad Callantiam esse 300 stad.; Strabo (p. 491, B) 280 tantum. De situ hodierno censet Mannertus, VII, 130, Callantiam videri quærendam in hod. *Kollat*, sed propiorem hunc locum esse Tomeis, pro dato intervallo. Ego ponerem Callantiam in mea tab. juxta *Maug-Kaliah*.

Ibid. Καρῶν λιμένα] Hod. *Kavarna* juxta promont. *Kelogra* vel *Calagriah*, ait Mannert. VII, 130. Ego ponerem hunc portum ad septentrionem promont. *Chabler-Saghi*. De Carum huc adventu cf. Raoul-Rochette, *Hist. des colon.* III, 318.

Ibid. Τετρισιάδα]. Hanc urbem Mannertus, VII, 131, collocat prope ad meridiem hodiernæ *Varna*, juxta prom. *Galata*. Sed mihi videtur vir cl. has urbes nimis ad meridiem removere. Mox habemus nomina, quæ aptius cum hodiernis nominibus quadrant, quam ut hanc congruentiam violemus. Tetrisiadem ego ponerem juxta prom. *Calagriah*.

Ibid. Βίζον] Forsan Βιζώνη Strabonis, cujus magnam partem terræ motibus haustam esse dicit lib. VII, pag. 319 (p. 491 B, Alm.). *Huds.*

Cf. Voss. ad fragm. B Pont. Eux. p. 159, Gronov. Ceterum Bizon fors. hod. *Kavarna*.

Ibid. Διονυσόπολιν] Aliis *Cruni*. Hod. *Dionysipoli*, juxta

fl. *Camtschi* vel *Kimfi*, ait Mannert. VII, 132. Sed hæc civitas fors. juxta hod. *Baldjick*.

Ibid. Ὀδησσὸν] In sinu hodierno *Emeneh* eam collocat Mannertus, VII, 134. Ego ad hodiernam *Varna* redeo.

Ibid. Αἵμου] Cf. Strab. VII, pag. 491, Alm. Hæc latera montis Hæmi ponenda esse conjicio in prom. hod. *Emeneh*. Ceterum non 360, sed 260 stadia numerat Anonym. B, ab Odesso ad Hæmum. Arriani numerum mavult Mannertus, VII, 134, cui adsentior. Vossius Anonymi lectionem anteponit. Ceterum ab ostio septentrionali Istri mire concinunt de numeris Arrianus et auctor fragmenti.

Ibid. Μεσημβρίαν] Hod. *Misserirja*, judice Mannerto, VII, 136. Hodiernum nomen *Mesembri* reperio in Gautterii *Carte de la Mer Noire*, non procul ad occid. prom. *Emeneh*. — Stad. 90 cum nostro Anonymus.

Ibid. Ἀγχίαλον] Ἀγχιάλη dicitur Straboni (VII, 491 fin.) *Huds.*

Hod. *Ahibuli*. — Anonym. quoque 70 stadia.

Ibid. Ἀπολλωνίαν] A Calatide ad Apolloniam (ait Strabo, pag. 491 B, Alm.) esse stad. 1300. Arrianus autem singula intervalla recensens, stadia colligit 1420. *Casaubon.* ad Strab. loc. cit.

Apud Arrianum non 1420, sed 1340 stad. colligo a Calatide ad Apolloniam. Quæ civitas quærenda juxta prom. hod. *Saint-Nicolas*. — Stad. 180 Anon. cum nostro. — De condita Apollonia a Milesiis vide *Raoul-Rochette*, *Hist. des col.* III, 386 sqq. Concinunt Arrianus et auctor fragmenti B de stadiasmo ab Anchialo ad Apolloniam.

Ibid. Χερρόνησον] Fors. hod. *Sieboli*. Mannerto, VII, 146, videtur esse prom. *Zaitan*. — Anon. quoque stad. 60.

Ibid. Αὐλαίου τεῖχος] Fors. hod. *Ahtébqli*. — Anon. et 250 stad.

Ibid. Θυνιάδα] Fors. hod. prom. *Kouri*. Mannertus, VII, 148, vult esse *Kiada-Burun*. — Sic 120 stad. Anon. B.

Ibid. Σαλμυδησσὸν] Ἁλμυδησσὸς plerisque Græcorum, nonnullis tamen Σαλμυδησσός. *Huds.*

Salmydessus hod. *Midiah*. — Anon. sic 200 stad.

Ibid. Ξενοφῶν] *Anabas.* VII (5, §. 7). *Huds.*

Ibid. περὶ τῆς ἀλιμνότητος] Cf. Scymnum, vs. 725.

Ibid. εἰς Φρυγίαν] Hic locus forsan juxta hod. *Kara-Bouroun*. Ait Mannertus, VII, 151, esse hod. *Fillea*, vel *Filinu*; illud quidem concinit cum nomine *Philea*, quod huic

loco tribuit Scymnus, v. 722. Hic noster habet 330 stadia, auctor fragmenti 310 tantum. Ceterum ex Hæmo concinunt ambo de stadiasmo.

Ibid. κυανέας] Cf. Strab. VII, p. 492 B, Alm. De quibus copiose Tzschuckius ad Mel. II, not. exeg. 574-577. Sic ille ultima ait: *Si recte retulerunt Ortelius et Ferrarius in lex. geogr. a nautis vocantur* le Pavonare, *ab incolis* Jatarzes. — Stad. 320 Anonymus quoque. — A Thyniade ad Cyaneas sigillatim, stadia 850 numerat noster, sed 700 tantummodo Scymnus, vs. 724, et Strabo, p. 492 A.

Ibid. ἱερὸν τοῦ Διὸς] Cf. ad Scylac. t. II, p. 462. — Sic stad. 40 Anon. — Ab Hiero, vel Sacro, Istri ostio, ad fanum Jovis Urii, Anonymus B (cum meliori lectione Bastii) habet stad. 3640, M. 485 ⅓, Arrianus sigillatim 3760. — A Cherso ne ad fanum idem stadia 8900, M 1186 Anon. B (etiam Bastio restitutus), Arrianus sigillatim 8110 (sed circa Dromum Achillis stad. 680 habet, ubi Anon. B rectius 1200; hæc et similia summam adferunt 8720 circiter stadiorum). — A Porthmia ad Urii fanum, Anon. B (iterum restitutus) 11100 stad., M. 1480, ponit, Arrianus sigill. 10370 (sed 10980 cum addit. supr.)

Ibid. λιμένα Δάφνης] A portu Sycees distinguendus. Cf. Stuckii adnot. pag. 191. — Numerum 40 ab Urio fano ad Daphnen adstruunt Anon B, quem Bastius, *Epist. cr.* p. 32, ad veram codicis lectionem revocavit, et Anon. C.

Ibid. εἰς Βυζάντιον, ὀγδοήκοντα] A fano Jovis Urii ad Daphnen 40 stadia, inde ad Byzantium 80 numerat noster, id est, 120 a fano supra dicto ad Byzantium. Supra enim (§. 12, 2) illud ipsissimum ait noster.

Ait Strabo, p. 186, 187, Almel., esse a Byzantio ad Borysthenem stad. 3800; apud Arrianum 5410 reperio. Sed forsan Strabo rectam vel rectiorem navigationem innuit, noster contra *prænavigationem*. — De Byzantio luculenter tractat Mannertus, VII, 154 sqq.

Contendunt Strabo, p. 187 A, et Agathemerus sub fin., p. 61, Huds., totius Ponti Euxini ambitum esse 25000 stadiorum : Polyb. IV, 39 init., habet 22000 stad.; apud Arrianum 22715 collegi, sic :

A Bosporo Thracio ad Phasim..............	8585.
(*Conf. supputata in not. ad* §. 8, 1.)	
A Phasi ad Sebastopolim..................	810.
A Sebastopoli ad prom. Heracleum..........	1070.

A prom. Heracleo ad Panticapæum..........	1820.
A Panticapæo ad Chersonesum.............	2200.
	14485.
A Chersoneso ad Istri os Psilum.............	4070.
Ab ostio Psilo ad Apolloniam..........	2720.
Ab Apollonia ad Byzantium..........	1440.
	22715.

Auctor anonym. fragm. B Pont. Eux. sub fin. omnem circumvectionem Ponti ait esse 23587 stad.; totidem habet fragm. Anonymi C, qui *stadia* omittit, sed *millia* 3145 cum Anon. B ponit, id est, 23587: nam Anonymi C milliarium non respondet 8 stadiis, sed septem et dimidiæ. Agathemerus (1, c. 3) 23083 stadia numerat, dum alibi 15000 habet, ut supra vidimus: et tandem Ammian. Marcell. lib. XXII,... ait: *Omnis autem velut insularis circuitus litorea navigatio viginti tribus dimensa millibus stadiorum, ut Eratosthenes affirmat, et Hecatæus, et Ptolemæus, aliique hujusmodi cognitionum scientissimi scitatores.*

Ibid. Τάδε μὲν καὶ τὰ...] Vulgo vertunt, *hæc sese offerunt in navigatione illa, quæ est a Bosporo.*; verum universam Ponti circumnavigationem resumere noster videtur. Καί innuit priorem dimidiam Ponti jam ante descriptam (asianam scilicet), ibi mente revocandam esse, cui posterior adjicitur a Bosp. Cimmerio ad Bosp. Thracium. Imo noster supra, §. 17, 2, habet hisce respondentia: Τάδε ΜΕΝ τὰ ἀπὸ Βυζαντίου.

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

(ἢ μᾶλλον ΑΝΩΝΥΜΟΥ)

ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΠΟΝΤΟΥ.

ARRIANI

(SEU POTIUS ANONYMI)

PERIPLUS

PONTI EUXINI.

Interprete J. Hudsono*.

* Quam versionem plurimis locis novus editor emendavit.

ΑΡΡΙΑΝΟΥ

(ἢ μᾶλλον ΑΝΩΝΥΜΟΥ)

ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΠΟΝΤΟΥ,

Ἑκατέρων τε ἠπείρων, τῶν τε παρὰ τὴν Ἀσίαν τῶν τε παρὰ τὴν Εὐρώπην τόπων, οὕτως· Βιθυνίας τῆς πρὸς τῷ Πόντῳ περίπλους, Παφλαγονίας περίπλους, [τῶν ἐν τῇ Εὐρώπῃ μερῶν [1]] Πόντων τῶν δύο περίπλους.

Τραϊανῷ Ἀδριανῷ Σεβαστῷ Ἀρριανός.

§. α'. Κατὰ τὸν Θράκιον Βόσπορον [2] καὶ τὸ στόμα τοῦ Εὐξείνου Πόντου, ἐν τοῖς δεξιοῖς τῆς Ἀσίας μέ- Pag. 1, Huds.

[1] Hæc non sine perturbatione ibi inserta sunt. — [2] Quæ simillima Arriani Periplo nostro §. 12.

ARRIANI

(SEU POTIUS ANONYMI)

PERIPLUS

PONTI EUXINI,

ET UTRIUSQUE CONTINENTIS, ET LOCORUM IN ORA ASIÆ ET EUROPÆ JACENTIUM, SIC : BITHYNIÆ AD PONTUM PERIPLUS, PAPHLAGONIÆ PERIPLUS, DUORUM PONTORUM PERIPLUS [ET PARTIUM IN EUROPA JACENTIUM].

Trajano Adriano Augusto Arrianus.

§. 1. JUXTA Thracium Bosporum et ostium Ponti Euxini, in dextris partibus, quæ Asiæ sunt et Bithyno-

ρεσιν, ἅπερ ἐστὶ τοῦ Βιθυνῶν ἔθνους, κεῖται χωρίον λεγόμενον Ἱερὸν, ἐν ᾧ ναός ἐστι Διὸς Οὐρίου προσαγορευομένου[1]. τοῦτο δὲ τὸ χωρίον ἀφετήριόν Pag. 2, Huds. ἐστι τῶν εἰς τὸν Πόντον πλεόντων[2]. Εἰσπλεύσαντι δὲ εἰς τὸν Πόντον, δεξιᾷ δὲ τὴν Ἀσίαν ἔχοντι, καὶ περιπλέοντι τὸ λεγόμενον μέρος τοῦ Βιθυνῶν ἔθνους, τὸ πρὸς τῷ Πόντῳ κείμενον, ὁ περίπλους οὕτω πως ἔχει. Τὸ Ἱερὸν τοῦ Διὸς τοῦ[3] Οὐρίου ἀπέχει ἀπὸ τοῦ[4] Βυζαντίου στάδια ρκ΄. γίνονται δὲ μίλια ις΄. καὶ ἐστι στενότατον τοῦτο[5] τὸ στόμα τοῦ Πόντου καλούμενον, καθότι εἰσβάλλει εἰς τὴν Προποντίδα.

Βιθυνίας τῆς πρὸς τῷ Πόντῳ περίπλους.

§. 2. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἱεροῦ Διὸς τοῦ[6] Οὐρίου πλέοντι

[1] Vulg. προσαγορευόμενος. Arrian. mel. οὕτω προσαγορευομένου. — [2] Arrian. τοῖς . . . πλέουσιν. De sqq. cf. etiam Arriani textum nostrum hic lacunis laborantem. — [3] Reposui articulum ex Arriano. Mox Arrian. διέχει. — [4] τοῦ deest ap. Arrian. — [5] Arrian. ταύτῃ. — [6] Articulum inserui, ut supra.

rum gente tenentur, insidet locus Hieron adpellatus; in quo templum est Jovis Urii nuncupatum. Ex illo autem loco solvunt navigantes, ut in Pontum ingrediantur. In Pontum vero intranti, Asiamque a dextra habenti, et partem jam dictam Bithynorum provinciae, Ponto adjacentis, circumnaviganti, periplus in hunc fere modum se habet. Fanum Jovis Urii a Byzantio distat stadia CXX, id est, milia XVI. Atque ibi arctissimum Ponti os dictum, per quod in Propontidem labitur.

BITHYNIÆ, QUA PONTO ADJACET, PERIPLUS.

§. 2. A fano Jovis Urii secundum latus dextrum

ἐν τῇ δεξιᾷ εἰς Ῥήβαν ποταμὸν, στάδια ϟ'· γίνονται δὲ μίλια ιβ'. Ἀπὸ δὲ Ῥήβα ποταμοῦ εἰς Μέλαιναν, τὴν νῦν λεγομένην Καλίναχρον, στάδια ρν', μίλια κ'. Ἀπὸ δὲ Καλινάχρου εἰς Ἀρτάνον, ποταμὸν καὶ χωρίον, στάδια ρν', μίλια κ'. ἐνταῦθα ὅρμος ναυσὶ μικραῖς πρὸς ἱερῷ Ἀφροδίτης· παράκειται δὲ καὶ νησίον, ὅπερ σκεπάζει τὸν λιμένα[1].

§. γ'. Ἀπὸ δὲ Ἀρτάνου ποταμοῦ εἰς Ψιλλίδα ποταμὸν καὶ χωρίον, στάδια ρν', μίλια κ'· καὶ πλοῖα μικρὰ ὁρμίζοιτο ἂν πρὸς τῇ πέτρῃ τῇ ἀνεχούσῃ οὐ πόῤῥω ἀπὸ[2] τοῦ ποταμοῦ τῶν ἐκβολῶν. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ψιλλίδος ποταμοῦ εἰς Κάλπης[3] λιμένα καὶ ποταμὸν, στάδια σκ', μίλια κη'· τοῦτο τὸ ἐμπόριόν ἐστιν Ἡρακλεωτῶν. ὁ δὲ Κάλπης λιμὴν ὁποῖόν τι χωρίον ἐστὶν, καὶ ὁποῖος ὅρμος, καὶ ὅτι

[1] Hæc phrasis legitur et ap. Marcian., sed ea caret Arrian. — [2] ἀπὸ reposui ex Arriano. — [3] Vulgo Κάλπην.

naviganti ad Rhebam fluvium, stadia sunt XC, id est, milia XII. A Rheba autem fluvio ad Melænam, nunc Calinacron adpellatam, stadia CL, milia XX. A Calinacro ad Artanum fluvium et castellum, stad. CL, milia XX: ibi statio parvis navigiis, juxta Veneris fanum: adjacet autem et insula, quæ protegit portum.

§. 3. Ab Artano fluvio ad Psillida fluvium et locum, stadia CL, milia XX, ubi exigua navigia commode adpellere possint ad petram non procul ab istius fluminis ostio imminentem. A Psillide fluvio ad Calpes portum et fluvium, stadia CCXX, milia XXVIII : hoc vero emporium est Heracleotarum. Qualis autem locus sit portus Calpes, qualisque statio, et ibi fontem esse frigidæ ac

κον, σάδια ιθ', μίλια β' L̸γ'. Ἡράκλεια[1] Βοιωτῶν κτίσις καὶ Μεγαρέων· ἐντὸς δὲ ταύτην Κυανέων[2] κτίζουσιν ὁρμηθέντες ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος, καθ' οὓς χρόνους ἐκράτησε Κῦρος Μηδίας. Ὁμοῦ ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ ἕως Ἡρακλείας ςάδια αφν', μίλια σς' L̸ς'· ἐπ' εὐθείας δὲ πλέοντι ςάδια ασ', μίλια ρξ'. Ἀπὸ δὲ Ἡρακλείας εἰς πόλιν Ἀπολλωνίαν, τὴν ἐν τῇ Εὐρώπῃ ἐν τῷ θρακίῳ ἔθνει, κατ' ἀντικρὺς κειμένην τῆς νῦν λεγομένης Σωζοπόλεως, ςάδια α'· γίνονται μίλια ρλγ'. L̸ς'.

§. ζ'. Ἀπὸ δὲ Ἡρακλείας πόλεως ἐπὶ τὸ Μητρῷον καλούμενον, τὸ νῦν λεγόμενον Αὐλία[3], ςάδια π', μίλια ι' L̸ς'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Μητρῴου εἰς Ποσείδειον, τὸ νῦν λεγόμενον τὰ Ποτίςεα, σάδια μ', μίλια ε'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ποσειδείου εἰς Τυν-

[1] Hæc non ex Arriano, neque ex Menippo, usque ad secundum ἀπὸ δὲ Ἡρακλείας, sed ex Scymno. Vid. not. — [2] In ms. ἐντὸς δὲ ταύτης Κυανέον. Huds. habet ταύτην Καάνεω. κτ. Rectius Holsten. in Scymni *Fragm.* 231. — [3] Fort. Αὐλαία.

dia XIX, milia II ⅔. Heracleam Bœoti et Megarenses condunt ultra Cyaneas, ex Græcia huc profecti, Cyro Medis imperante. A fano (Jovis Urii) ad urbem Heracleam, stadia fere MDL, milia CCVI ⅔; in rectum vero naviganti, stadia MCC, milia CLX. Ab Heraclea ad Apolloniam, urbem europæam in Thracum provincia, ex adverso urbi nunc Sozopoli adpellatæ, stadia M., id est, milia CXXXIII ⅔.

§. 7. Ab urbe Heraclea ad Metroum [olim] dictum, quod nunc Aulia adpellatur, stadia LXXX, milia X ⅔. A Metroo ad Posideum, nunc Potistea dictum, stadia XL,

δαρίδας, τὰ νῦν λεγόμενον Κυρσαιτά, στάδια με', μίλια ϛ'. Ἀπὸ δὲ Τυνδαριδῶν[1] ἕως τοῦ Νυμφαίου στάδια με', μίλια ϛ'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Νυμφαίου εἰς τὸν Ὀξίναν ποταμόν, στάδια λ', μίλια δ'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ὀξίνα εἰς Σανδαράκην, ἐν ᾗ ὅρμος ναυσὶ μικραῖς, στάδια μ', μίλια ε'. Ἀπὸ δὲ Σανδαράκης εἰς Κρηνίδας[2], ἐν ᾗ ὅρμος ναυσὶ μικραῖς, στάδια κ', μίλια β' Ϛγ'.

§. 8. Ἀπὸ δὲ Κρηνίδων εἰς Ψύλλαν[3] χωρίον, στάδια λ', μίλια δ'. Ἀπὸ δὲ Ψύλλης εἰς Τίον, πόλιν Ἑλληνίδα Ἰωνικήν, ἐπὶ θαλάσσῃ οἰκουμένην, Μιλησίων καὶ αὐτὴν ἄποικον, στάδια ϟ', μίλια ιβ'. Ἀπὸ δὲ Τίου εἰς Βιλλαῖον ποταμόν, στάδια κ', μίλια β' Ϛγ'. Οὗτος[4] ὁ Βιλλαῖος ποταμός, ὥς τινές φασιν, ὁρίζει Βιθυνίαν[5]· τὰ δὲ ἐχόμενα Πα- Pag. 5, Huds.

[1] Vulgo Τυνδαριδίτας — [2] Vulgo Κρηνίδα — [3] Sic et Arriano. Vulgo Ψύλλα et mox Ψύλλης. — [4] Hæc usque ad ἀπὸ δὲ τῦ Βιλ. desunt ap. Arrian. — [5] Vulgo Βιθυνίας.

milia v. A Posideo ad Tyndaridas, nunc Cyrsæta adpellatas, stadia XLV, milia VI. A Tyndaridis ad Nymphæum, stadia XLV, milia VI. A Nymphæo ad Oxinam fluvium, stadia XXX, milia IV. Ab Oxina ad Sandaracam, in qua statio parvarum navium, stadia XL, milia V. A Sandaraca ad Crenidas, ubi statio parvarum navium, stadia XX, milia II ⅔.

§. 8. A Crenidibus ad Psillam castellum, stadia XXX, milia IV. A Psilla ad Tium, urbem Græcam Ionicam, in maris ora sitam, Milesiorum etiam coloniam, stadia XC, milia XII. A Tio ad Billæum fluvium, stadia XX, milia II ⅔. Hic Billæus fluvius, ut aiunt quidam, separat Bi-

φλαγονίας ἐστί. τινὲς δὲ νῦν τὸν Παρθένην ποταμὸν ὅρον Βιθυνίας καὶ Παφλαγονίας εἶναι βούλονται. Ἀπὸ δὲ τοῦ Βιλλαίου ποταμοῦ εἰς Ψιλλίδα[1] ποταμὸν, τὸν νῦν λεγόμενον Παπάνιον, στάδια ξ', μίλια η'.

§. θ'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ψιλλίδος ποταμοῦ, ἤτοι Παπανίου, εἰς Παρθένην ποταμὸν, στάδια ο', μίλια θ' ∠γ'. οὗτος ὁ Παρθένης[2] πλωτός ἐστι, καταφέρων ῥεῖθρον ἡσυχώτατον. ἐν αὐτῷ δὲ λόγος Ἀρτέμιδος εἶναι λουτρὸν ἐπιφανέστατον. Ἀπὸ δὲ τοῦ Παρθενίου[3] εἰς Ἀμάστρην, τὴν καὶ Ἄμαστριν λεγομένην, πόλιν ἑλληνίδα, ἔχουσαν καὶ ποταμὸν, πρότερον λεγομένην[4] Σήσαμον, στά-
2 δια ϙ', μίλια ιβ'. Ἀπὸ δὲ Ἡρακλείας εἰς

[1] Vulgo Ψίλιδα et mox Ψίλιδος. — [2] Hæc usque ad ἀπὸ δὲ τοῦ Παρθ. desunt ap. Arrian. : quæ Scymni Fragmentis tribuit Holsten. vs. 226-229. — [3] Aut legend. Παρθένου, aut supra Παρθένιον in duplici loco. — [4] Vulgo ποταμὸν πρ. λεγόμενον Σήσ. Vid. adnot.

thyniam : quæ vero finitima, Paphlagoniæ sunt. Nunc autem nonnulli Parthenen fluvium Bithyniæ et Paphlagoniæ terminum esse statuunt. A Billæo fluvio ad Psilidem fluvium, nunc Papanium dictum, stadia LX, milia VIII.

§. 9. A Psilide fluvio, seu Papanio, ad Parthenen fluvium, stadia LXX, milia IX $\frac{1}{3}$. Hic Parthenes navigabilis est, fluento decurrens valde tranquillo : ubi est (ut aiunt) Dianæ balneum limpidissimum. A Parthenio fluvio ad Amastren, quæ et Amastris dicitur, urbem græcam, habentem fluvium, prius Sesamum adpellatam, stadia XC, milia XII. Ab Heraclea ad Ama-

Ἄμαστριν στάδια ψ', μίλια ϟ'. ὧν δὲ τόπων[1] ἄρξαι Φινέα τοῦ Τυρίου Φοίνικος· ὕστερον δὲ χρόνοις κατελθεῖν ἐξ Ἰωνίας στόλον Μιλησίων, καὶ κτίσαι ταύτας[2] τὰς πόλεις, ἃς εἰς Ἄμαστριν ὕστερον συνήγαγεν, ἐπὶ τὸν τόπον κτίσασα[3] ὁμώνυμον πόλιν Ἄμαστρις[4], ἡ Ὀξυάθρου μὲν ἱστορουμένη θυγάτηρ ὑπάρχουσα[5], ὡς ὁ λόγος, τοῦ Pag. 6 Huds. περσικοῦ, τοῦ δὲ Ἡρακλείας τοῦ Διονυσίου τοῦ τυράννου γενομένη γυνή.

§. ι'. Ἀπὸ δὲ Ἀμάστριδος εἰς χηλὴν[6] Ἐρυθίνους στάδια ϟ', μίλια ιβ'. Ἀπὸ δὲ χηλῆς Ἐρυθίνων εἰς Κρώμναν[7] χωρίον, στάδια ϟ', μίλια ιβ'. Ἀπὸ δὲ Κρώμνης χωρίου[8] εἰς Κύτωρον στάδια ϟ', μίλια ιβ'. Ἀπὸ δὲ Κυτώρου εἰς Αἰγιαλὸν χωρίον, στά-

[1] Hæc usque ad ἀπὸ δὲ Ἀμάστρ. desunt ap. Arrian. Recepit Holsten. in Scymni *Fragm.* vs. 216-225. — [2] Fors. πάσας. *Huds.* — [3] Sic Holsten. Vulgo κτίσας. — [4] Vulgo Ἀμάστριδος. Rescripsi Ἄμαστρις, præeunte Holsten. l. c. vs. 222. — [5] Vulgo ὑπάρχου. — [6] Vulgo χαλὴν, et mox χαλῆς. — [7] Vulg. Κρόμνα, et mox Κρόμνης. — [8] Ibi Arrianus adjicit : ὅρμος ναυσὶν ἐν Κυτώρῳ ; Marcianus, p. 71, Huds. : ἐνταῦθα σάλος.

strin, stadia DCC, milia XC. His in locis olim regnavit Phineus, tyrii Phœnicis filius : postea autem Milesii ex Ionia classe venientes, urbes [quatuor] condiderunt, quas in unam Amastrin serius conjunxit, quum ibi civitatem sibi cognominem condidisset, Amastris (regina), Oxyathræ, ut fertur, persici filia, uxorque Dionysii, Heracleæ tyranni.

§. 10. Ab Amastri ad molem Erythinos, stadia XC, milia XII. A mole Erythinis ad Cromnam castellum, stadia XC, milia XII. A Cromna castello ad Cytorum, stadia XC, milia XII. A Cytoro ad Ægialum castellum,

δια ξ', μίλια η'. Ἀπὸ δὲ Αἰγιαλοῦ εἰς Κλίμα-
κα[1] κώμην, στάδια ν', μίλια ϛ' ∠γ'. Ἀπὸ δὲ
Κλίμακος[2] εἰς Τιμολάϊον χωρίον, στάδια μ', μίλια
ε' ∠γ'. Ἀπὸ δὲ Τιμολαΐου εἰς Θύμηνα[3] στάδια
2 κ', μίλια β' ∠ϛ'. Ἀπὸ δὲ Θυμήνων εἰς Κά-
ραμβιν, ἀκρωτήριον ὑψηλὸν καὶ μέγα, στάδια ρκ',
μίλια ιϛ'. κατ' ἀντικρὺς δὲ Καράμβεως ἐν τῇ
Εὐρώπῃ κεῖται μέγιστον ἀκρωτήριον, ἀπότομον
εἰς θάλασσαν ὑψηλὸν ὄρος, τὸ λεγόμενον Κριοῦ
μέτωπον, ἀπέχον ἐκ Καράμβεως πλοῦν νυχθή-
μερον[4]. Ἀπὸ δὲ Καράμβεως εἰς πόλιν Καλλι-
στρατὶν, τὴν καὶ Μαρσίλλαν[5], στάδια κ', μίλια β'
3 ∠ϛ'. Ἀπὸ δὲ Καλλιστράτιδος εἰς Ζεφύριον, στά-
δια μ', μίλια ε' ∠γ'. Ἀπὸ δὲ Ζεφυρίου εἰς Γά-
ριον τόπον, στάδια λ', μίλια δ'. Ἀπὸ δὲ Γαρίου

[1] Vulgo Κλήμ. — [2] Vulgo Κλημάκων — [3] Vulgo Θυμινὰ et mox Θυμινῶν. — [4] Vulgo πολυνυχθήμερον. — [5] Fort. deest λεγομένην. Cf. varr. lectt. §. 9, 1.

stadia LX, milia VIII. Ab Ægialo ad Climaca vicum, stadia L, milia VI $\frac{1}{3}$. A Climace ad Timolaium castellum, stadia XL, milia V $\frac{1}{3}$. A Timolaio ad Thymena, stadia XX, milia II $\frac{2}{3}$. A Thymenis ad Carambin, promontorium altum et magnum, stadia CXX, milia XVI : Carambi autem promontorio ex adverso jacet in Europa promontorium maximum, mons valde eminens, prærupta habens in mare præcipitia, Criu-metopon adpellatum, a Carambi distans diei noctisque navigatione. A Carambi ad Callistratim urbem, quæ et Marsilla dicitur, stadia XX, milia II $\frac{2}{3}$. A Callistrati ad Zephyrium, stadia XL, milia V $\frac{1}{3}$. A Zephyrio ad Garium locum, stadia XXX,

τόπου εἰς Ἀβώνου τεῖχος, πόλιν[1] [σμικρὰν],...[2]
λεγομένην Ἰωνόπολιν, στάδια ρκ΄, μίλια ις΄. Pag. 7, Huds.
ἐνταῦθα ὅρμος ναυσὶν οὐκ ἀσφαλής· σαλεύοιεν
δὲ[3] ἀπαθεῖς, εἰ μὴ μέγας χειμὼν καταλάβοι.

§. ια΄. Ἀπὸ δὲ Ἰωνοπόλεως εἰς Αἰγινήτην, πο-
λίχνιον καὶ ποταμὸν, στάδια ρκ΄, μίλια ις΄. Ἀπὸ
δὲ Αἰγινήτου εἰς Κίνωλιν[4] κώμην, νῦν Κινώλην λε-
γομένην, στάδια ξ΄, μίλια η΄. ἐν Κινώλῃ σαλεύοιεν
ἂν νῆες ὥρᾳ ἔτους· ἔχει δὲ καὶ ὕφορμον εἰς τὴν
καλουμένην[5] Ἀντικίνωλιν. Ἀπὸ δὲ Κινώλης εἰς
Στεφάνην, κώμην καὶ λιμένα, στάδια ρπ΄, μί-
λια κδ΄[6]. Ἀπὸ δὲ Στεφάνης εἰς Ποταμοὺς χω- 2
ρίον, στάδια ρν΄, μίλια κ΄. Ἀπὸ δὲ τῶν[7] Ποταμῶν
εἰς Συριάδα[8] Ἀκρουλεπτὴν, στάδια ρκ΄[9], μίλια ιη΄.

[1] Vulgo Ἀβούνου τειχόπολιν, λεγομένην. Cf. adnot. — [2] Fort. τὸ νῦν λεγ. — [3] Arrian. ἀλλ' εὕδοιεν ἂν, et mox κατέχοι pro καταλάβοι. — [4] Vulgo Κίμωλιν — [5] Vulgo τὸν καλούμενον. — [6] Arrian. ibi adponit ὅρμος ναυσὶν ἀσφαλής, cum Marciano. — [7] Vulgo τοῦ. — [8] Vulgo Συριάδος. — [9] Vulgo στάδια ρ΄. Vid. not.

milia IV. A Gario loco ad Aboni mœnia, civitatem nunc Ionopolim dictam, stadia CXX, milia XVI : statio illic navibus non admodum tuta ; ubi tamen, si non magna sit tempestas, a damno immunes commorari queant.

§. 11. Ab Ionopoli ad Ægineten, oppidulum et fluvium, stadia CXX, milia XVI. Ab Æginete ad Cinolin vicum, qui nunc Cinole adpellatur, stadia LX, milia VIII, ubi naves æstate commodissime commorentur. Habet etiam recessum navibus in [insula] dicta Anticinoli. A Cinole ad Stephanen vicum et portum, stadia CLXXX, milia XXIV. A Stephane ad Potamos (Fluvios) castellum, stadia CL, milia XX. A Potamis ad Syriada Acrulepten

Ἀπὸ δὲ Συριάδος Ἀκρουλέπτης κόλπος ἐκδέχεται. εἰσπλεύσαντι δὲ αὐτὸν εἰς Ἁρμένην, κώμην καὶ λιμένα μέγαν, στάδια ξζ′, μίλια ι′· ἔστι δὲ παρὰ τὸν λιμένα ποταμὸς Ὀχθομανὴς[1] ὀνόματι[2].

§. ιβ′. Ἀπὸ δὲ Ἁρμένης εἰς Σινώπην, Μιλησίων ἄποικον, στάδια μ′, μίλια ε′ Lγ′. κεῖται δὲ[3] ἐπὶ τῶν ἄκρων νησίον, ὃ καλεῖται Σκόπελος. ἔχει δὲ διέκπλουν τοῖς ἐλάττοσι πλοίοις· τὰ δὲ μείζονα περιπλεῖν δεῖ, καὶ οὕτω καταίρειν εἰς τὴν πόλιν. εἰσὶ δὲ τοῖς περιπλέουσι τὴν νῆσον πλείους ἄλλοι
2 στάδιοι μ′, μίλια ε′ Lγ′. Σινώπη δὲ[4] ἐπώνυμός
Pag. 8, Huds. ἐστι μιᾶς τῶν Ἀμαζόνων. πλησίον χωρίον ἦν ποτὲ
μὲν[5] τὸ πρὶν ᾤκουν εὐγενεῖς ὄντες Σύροι, μετὰ

[1] Marcian. Ὀχοσβάνης, de quo silet Arriani Peripl. noster. — [2] Marcian. rectius ὄνομα. — [3] Hæc usque ad Σινώπη δὲ ἐπών., desunt in Arriani textu; sed ipsissima reperiuntur ap. Marcian. p. 72, 73, Huds. — [4] His usque ad ἀπὸ δὲ Σινώπης, caret Arriani textus et Marciani; quæ in iambos redegit Holsten. inter Scymni *Fragm.* vs. 204-215. — [5] Suspectus locus. Fort. leg. ἦν ποτέ· ὅπερ μὲν.... Holsten. χώρ' ἦν ποτέ· ἣν....

[promontorium], stadia C, milia XVIII. Syriada Acrulepten sinus excipit: penetranti in illum ad Harmenen, vicum et portum magnum, stadia LXVII, milia X: juxta portum fluvius est nomine Ochthomanes.

§. 12. Ab Harmene ad Sinopen, Milesiorum coloniam, stadia XL, milia V $\frac{1}{3}$. Ad extremitates jacet insula parva, Scopelus nominata, quæ transitum quidem præbet minoribus navigiis: sed majora [illam] circumnavigare oportet, et hoc modo ad urbem adpellere. Insulam circumnavigantibus alia adhuc stadia sunt XL, milia V $\frac{1}{3}$. Sinope cognominis est uni Amazonum. Finitima erat olim regio, quam possidebant nobiles Syri,

ταῦτα δὲ, ὡς λέγουσιν, Ἑλλήνων ὅσοι ἐπ' Ἀμαζόνων διέβησαν· Αὐτόλυκός τε καὶ σὺν .... Δηλέων καὶ Φλόγιος[1], ὄντες Θετταλοί. ἔπειτα Ἀμβρῶν τῷ[2] γένει μιλήσιος· ὑπὸ Κιμμερίων οὗτος ἀναιρεῖσθαι δοκεῖ. μετὰ Κιμμερίους Κῶος, πάλιν δὲ Κριτίνης, οἱ γενόμενοι φυγάδες τῶν[3] Μιλησίων. οὗτοι δὲ συνοικίζουσιν αὐτὴν, ἡνίκα ὁ Κιμμερίων στρατὸς κατέδραμε τὴν Ἀσίαν.

§. ιγ'. Ἀπὸ δὲ Σινώπης εἰς Εὔαρχον[4] ποταμὸν, ἤδη Εὔηχον λεγόμενον, στάδια π', μίλια ις' L'γ'. οὗτος ὁ Εὔαρχος [πολλὴν[5]] ὁρίζει Παφλαγονίαν[6] καὶ τὴν ἐχομένην Καππαδοκίαν. οἱ παλαιοὶ γὰρ[7] τὴν Καππαδοκίαν καθήκειν βούλονται μέχρι τοῦ

[1] Vulgo Συνδηλεών. Fort. σὺν αὐτῷ Δηλέων... Holst. σὺν Δηλέωντι Φλόγιος. — [2] In ms. Ἀμβρώντας γένει. — [3] Vulgo τοῦ. — [4] Hæc usque ad ἀπὸ Εὐάρχου ποτ. desunt in Arriani textu, sed reperiuntur ap. Marcian. p. 73, Huds. — [5] Vox suspecta, quæ ap. Marc. deest. — [6] Vulgo Παφλαγωνίαν. — [7] Reposui γὰρ ex Marciano.

deinde Græci, ut aiunt, quotquot huc Amazonas bello petentes venerant; Autolycus et cum ipso Deleon et Phlogius, Thessali origine: post hos Ambron, gente Milesius, qui a Cimmeriis interemtus creditur: post Cimmerios Cous, deinde et Critines, qui a Milesiis in exsilium missi erant. Illi urbem condiderunt, quum Asiam vastaret Cimmeriorum exercitus.

§. 13. A Sinope ad Evarchum fluvium, nunc Evechon adpellatum, stadia LXXX, milia XVI $\frac{1}{3}$: hic fluvius Evarchus Paphlagoniam et finitimam Cappadociam disterminat. Veteres enim Cappadociam porrectam esse volunt usque ad Euxinum Pontum: nonnulli illos

Εὐξείνου Πόντου· τινὲς δὲ αὐτοὺς Λευκοσύρους ἐκάλεσαν· νυνὶ δὲ μετὰ τὴν Παφλαγονίαν τὰ ἐχόμενα μέχρι τῶν βαρβαρικῶν ὁρίων ἰδίως Πόντος καλεῖται. διήρηται δὲ εἰς ἐπαρχίας δύο.

2 Ἀπὸ δὲ Εὐάρχου ποταμοῦ εἰς Κάρουσαν, ἐμπόριον καὶ λιμένα τοῖς ἀφ' ἑσπέρας ἀνέμοις, πρῶτον Πολίχνιον ὀνομασμένον, στάδια ο', μίλια θ' Ly'. Ἀπὸ δὲ Καρούσας εἰς Γουρζούβανθον [1] στάδια ξ', μίλια η'. Ἀπὸ δὲ Γουρζουβάνθου εἰς Ζάγωρον [2] χωρίον, ἤδη Καλίππους [3] λεγόμενον, στάδια ρν', μίλια κ'. Ἀπὸ δὲ Ζαγώρου εἰς Ζάληκον, ποταμὸν καὶ κώμην ἀλίμενον, στάδια ϟ', μίλια ιβ'.

Pag. 9, Huds.

§. ιδ'. Ἀπὸ δὲ Ζαλήκου ποταμοῦ εἰς Ἅλυν ποταμὸν πλωτὸν, στάδια σι', μίλια κη'. οὗτος ὁ

[1] Vulgo Γουρζουβάνθον. — [2] Vulgo Γάζουρον, et mox Γαζούρου. — [3] Vulgo Καλίπποι; fort. Κάλιππον.

[Cappadocas] Leucosyros adpellarunt. Nunc vero quæ Paphlagoniam proxime excipiunt usque ad fines barbaricos, proprie Pontus vocantur; dividitur autem in duas præfecturas. Ab Evarcho fluvio ad Carusam emporium cum portu, olim Polichnion [Oppidulum] dictum, quod flantibus ventis occidentalibus adire licet, stadia LXX, milia IX $\frac{1}{3}$. A Carusa ad Gurzubanthum, stadia LX, milia VIII. A Gurzubantho ad Zagorum castellum, nunc Calippos adpellatum, stadia CL, milia XX. A Zagoro ad Zalecum, fluvium et vicum importuosum, stadia XC, milia XII.

§. 14. A Zaleco fluvio ad Halym, fluvium navigabilem, stadia CCX, milia XXVIII. Hic fluvius Halys

Ἅλυς ποταμὸς πάλαι μὲν ὅρος ἦν τῆς Κροίσου βασιλείας καὶ τῆς Περσῶν, νῦν δὲ ὑπὸ τῶν[1] Ῥωμαίων ἐπικράτειαν ῥέει[2], οὐκ ἀπὸ μεσημβρίας, ὡς λέγει Ἡρόδοτος, ἀλλ᾽ ἀπὸ ἀνίσχοντος ἡλίου. καθότι δὲ εἰσβάλλει εἰς τὸν Πόντον, ὁρίζει τὰ Σινωπέων[3] καὶ Ἀμισηνῶν ἔργα· τριακόσια δὲ στάδια ἀπέχων τῆς Ἀμισοῦ, μεταξὺ Σύρων τε καὶ Παφλαγόνων φερόμενος εἰς τὸν Πόντον ἔξεισιν. Ἀπὸ δὲ Ἅλυος ποταμοῦ εἰς τὸν Ναύσταθμον, 2
ἐν ᾧ καὶ λίμνη ἐστὶ, στάδια μ΄, μίλια ε΄ Lγ΄. Ἀπὸ δὲ Ναυστάθμου λίμνης εἰς Κωνώπιον[4] λίμνην, στάδια ν΄, μίλια ϛ΄ Lϛ΄. Ἀπὸ δὲ Κωνωπίου[5] λίμνης εἰς Εὐσήνην, τὴν καὶ Δαγάλην λεγομένην, στάδια ρκ΄, μίλια ιϛ΄.

§. ιε΄. Ἀπὸ δὲ Εὐσήνης εἰς Ἀμισὸν[6] πόλιν στά-

[1] Fort. τὴν τῶν. Vid. varr. lectt. ad Arrian. §. 15, 1, p. 69. — [2] Vulgo ἐπικράτειαν. ῥέει οὐκ,.... — [3] Vulgo Σινώπης. Lectionem arrianei textus revocavi. — [4] Vulgo Κωνώπειον. Mox Arrian. ἄλλην λίμνην; Marcian. ἑτέραν λίμνην... ἀλίμενον. — [5] Vulgo Κωνωπείου. — [6] Vulgo Ἀμισοῦ.

olim regni Crœsi et Persarum terminus fuit, nunc vero sub Romanorum imperio fluit, non a meridie, ut Herodotus inquit, sed ab ortu solis: ubi autem in Pontum exit, Sinopensium et Amisenorum agros separat: trecentis vero stadiis ab Amiso distans, inter Syros et Paphlagonas fluens, in Pontum se exonerat. Ab Halyi fluvio ad Naustathmum, ubi et palus est, stadia XL, milia V $\frac{1}{3}$. A Naustathmo palude ad Conopium paludem, stadia L, milia VI $\frac{2}{3}$. A Conopio palude ad Eusenen, quæ et Dagale adpellatur, stadia CXX, milia XVI.

§. 15. Ab Eusene ad Amisum urbem, stadia CLX,

διὰ ρζ', μίλια κα' Lς'. Ἀμισὸς, πόλις ἑλληνὶς, Ἀθηναίων[1] ἄποικος, ἐπὶ θαλάσσῃ οἰκεῖται, ἐν τῇ Λευκοσύρων[2] γῇ κειμένη[3], Φωκαέων ἀποικία. τέσσαρσι γὰρ πρότερον ἔτεσιν οἰκισθεῖσα τῆς Ἡρα-
2 κλείας, ἔλαβεν ἰωνικὴν κτίσιν. κατὰ δὲ τὴν πόλιν ταύτην, τῆς Ἀσίας σχεδὸν στενότατος αὐχήν ἐστιν
Pag. 10, Huds. εἰς Ἰσσικὸν κόλπον διήκων, τήν τε Ἀλεξάνδρου πόλιν, τῷ Μακεδόνι κτισθεῖσαν· ἡμερῶν δὲ ὁδὸν εἰς τὴν Κιλικίαν ἑπτὰ τῶν πασῶν ἔχει. τὸ τῆς Ἀσίας γὰρ λέγεται ἰσθμοδέστατον εἰς τὸν περὶ αὐτὸν ὄντα συνάγεσθαι μυχόν. ὁ δὲ Ἡρόδοτος ἔοικεν ἀγνοεῖν λέγων ἐκ τῆς Κιλικίας [πέντε ἡμερῶν ὁδὸν εἰς τὸν Πόντον[4]]. Πεντεκαίδεκα [ἔθνη ἔχει]

[1] Vulgo Ἀθηνῶν. Lectionem arrianeam reposui, utpote usitatiorem. — [2] In ms. Σελευκοσύρῳ γῇ, et mox Φωκέων. *Huds.* — Rescribit in textu Huds. Λευκοσύρῳ; genitivum malui. G. — [3] Hæc, quibus carent Arrian. et Marc., in Scymni *Fragm.* transtulit Holsten. — [4] Hæc verba elapsa, inseruit ex Herodoto Holstenius, sic et sequentia ἔθνη ἔχει. Vid. ad Scymni *Fragm.* vs. 194, tom. II, pag. 327.

milia XXI $\frac{2}{3}$. Amisus, urbs græca, Atheniensium colonia, ad mare sita est, in Leucosyrorum regione jacens, Phocæensium [etiam] colonia: exstructa enim quadriennio ante Heracleam, ionica de gente originem traxit. Juxta hanc civitatem Asia arctissimo collo constringitur pertinente usque ad Issicum sinum, urbemque Alexandriam, a Macedone conditam: hinc in Ciliciam non minus quam septem dierum est iter. Nam Asia fertur angustiis arctissimis ad Issici sinus recessum comprimi. Herodotus autem in errore versari videtur, quum dicit quinque dierum iter esse a Cilicia ad Pon-

ἡ χεῤῥόνησος· ὧν τρία μὲν ἑλληνικὰ, αἰολικὸν, εἶτ' ἰωνικὸν, καὶ δωρικόν[1]. τὰ λοιπὰ δὲ τῶν μιγάδων 3
χωρία βάρβαρα· Κίλικες μὲν οὖν, Λύκιοί τε, καὶ πρὸς τούτοις Μάκαρες, Μαριανδυνοί τε παραθαλάσσιοι οἰκοῦσι, Παφλάγονές τε καὶ Παμφύλιοι· Χάλυβες δὲ τὴν μεσόγαιαν, οἵ τε πλησίον Καππάδοκες, οἵ τε νεμόμενοι τὴν Πισιδικὴν, Λύδιοί τε, καὶ πρὸς τοῖσδε Μυσοὶ καὶ Φρύγες.

§. ιϛʹ. Ἀπὸ δὲ Ἀμισοῦ εἰς Λύκαστον ποταμὸν στάδια κʹ, μίλια βʹ Lϛʹ. Ἀπὸ δὲ τοῦ Λυκάστου ποταμοῦ εἰς κώμην καὶ ποταμὸν Χαδίσιον, στάδια μʹ, μίλια εʹ Lϛʹ. Ἀπὸ δὲ Χαδισίου εἰς Ἀγκῶνος[2] λιμένα, ἐν ᾧ[3] καὶ Ἶρις ἐμβάλλει, στάδια ρʹ, μίλια ιϛʹ. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἴρεως ποταμοῦ εἰς Ἡρα-

[1] Sic cum Holstenio in Scymni *Fragm.* vs. 196, reposui. Vulgo Αἰολικῶν, εἶτ' Ἰωνικῶν, καὶ Δωρικῶν. — [2] Arrian. Ἀγκῶνα. — [3] Arrian. melius ἵνα περ, et mox εἰσβάλλει.

tum. Quindecim gentes habet hæc peninsula : quarum tres græcanicæ sunt, æolica, ionica, atque dorica; ceteræ barbaræ sunt promiscuæ : Cilices quidem, Lyciique, et præter hos Macares, Mariandynique loca tenent maritima, Paphlagonesque et Pamphylii; Chalybes autem mediterranea possident, hisque proximi Cappadoces, Pisidiæque incolæ, et Lydi, dein Mysi et Phryges.

§. 16. Ab Amiso ad Lycastum fluvium, stadia XX, milia II $\frac{2}{3}$. A Lycasto fluvio ad vicum et fluvium Chadisium, stadia XL, milia V $\frac{2}{3}$. A Chadisio ad Anconis portum, ubi Iris in Pontum exoneratur, stadia C, milia XVI. Ab Iri fluvio ad Heracleum fanum et promonto-

κλειον, ἱερὸν καὶ ἀκρωτήριον, στάδια τξ΄[1], μίλια μη΄. ἐνταῦθα λιμὴν μέγας, ὁ λεγόμενος Λαμυρὼν, ὅρμος
2 ναυσὶ καὶ ὑδρευτὸς. Ἀπὸ δὲ Ἡρακλείου εἰς Θερμώδοντα, ποταμὸν ναυσίπορον, στάδια μ΄, μίλια ε΄ ∠γ΄. Οὗτος ὁ Θερμώδων ἐστὶν, ἐν ᾧπερ[2] αἱ
Pag. 11 Huds. Ἀμαζόνες οἰκῆσαι λέγονται, ἔχουσαι[3] περὶ τὰς ἐκβολὰς αὐτοῦ καὶ πόλιν Θεμίσκυραν λεγομένην. διαῤῥεῖ δὲ Θερμώδων ποταμὸς[4]... εἰς Βίρην ποταμὸν, στάδια ξ΄, μίλια η΄. Ἀπὸ δὲ Βίρης ποταμοῦ εἰς Θοάριον ποταμὸν, στάδια ϟ΄, μίλια ιβ΄.

§. ιζ΄. Ἀπὸ δὲ Θοαρίου ποταμοῦ εἰς Οἴνιον ποταμὸν, ἐν ᾧ καὶ ἔφορμός ἐστι ναυσὶ, στάδια λ΄, μίλια δ΄. Ἀπὸ δὲ Οἰνίου ποταμοῦ εἰς Φυγαμοῦντα ποταμὸν, στάδια μ΄, μίλια ε΄ ∠ς΄.

[1] Vulgo ρζ΄. Vid. not. — [2] Arrian. ἵνα περ. — [3] Vulgo ἔχοντες. Potius ἔχουσαι. *Huds.* — [4] Suspectus locus, ubi lacuna fort. sic fere implenda : . . . λεγομένην, ἣν διαῤῥεῖ Θερμώδων ποταμός. Ἀπὸ δὲ τοῦ Θερμώδοντος εἰς Β.

rium, stadia CCCLX, milia XLVIII : illic portus magnus, Lamyrón adpellatus, statio navium, et aqua instructus. Ab Heracleo ad Thermodonta, fluvium navigabilem, stadia XL, milia V $\frac{1}{3}$. Hic Thermodon ille est, ubi Amazones habitasse dicuntur, in urbe Themiscyra adpellata, ad ostia ejus sita. Perfluit autem Thermodon hanc civitatem. A Thermodonte ad Biren fluvium, stadia LX, milia VIII. A Bire fluvio ad Thoarium fluvium, stadia XC, milia XII.

§. 17. A Thoario autem fluvio ad Œnium fluvium, in quo statio navibus, stadia XXX, milia IV. Ab Œnio fluvio ad Phigamunta fluvium; stadia XL, milia V $\frac{2}{3}$.

Ἀπὸ δὲ Φυγαμοῦντος ποταμοῦ εἰς Ἀμηλητὸν τό-
πον, στάδια κ', μίλια β' ∠ς'. Ἀπὸ δὲ Ἀμηλητοῦ 2
τόπου εἰς Φαδισάνην[1], ἤτοι Φάδισσαν, στάδια ρλ',
μίλια ιζ' ∠ς'. ἐνταῦθα λιμὴν καὶ πόλις πλησίον,
Πολεμώνιον λέγω. Ἀπὸ δὲ Φαδισάνης εἰς Πολε-
μώνιον πόλιν, στάδια ν', μίλια ς'. ἀπὸ δὲ Πολε-
μωνίου ἕως πλαγίων τοῦ Θερμώδοντος ποταμοῦ
πρῶτον Χάλυβες ἔθνος ᾤκουν. Ἀπὸ δὲ τοῦ Πολε-
μωνίου εἰς ἀκρωτήριον Ἰασώνιον καλούμενον, στά-
δια ρλ', μίλια ιζ' ∠ς'.

§. ιη'. Ἀπὸ δὲ Ἰασωνίου εἰς Κιλίκων νῆσον, στάδια ιε', μίλια β'. Ἀπὸ δὲ Κιλίκων νήσου ἐπὶ τὸν Γένηπον ποταμὸν, στάδια νε', μίλια ζ' ∠ς'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Γενήπου ποταμοῦ εἰς Βοῶνα, ἀκρωτήριον καὶ χωρίον, στάδια κ', μίλια β' ∠ς'. ἐνταῦθα λιμὴν

[1] Vulgo Φαδισσάνην. Sed Arrian. Φαδισάν., et infra noster ipse Φαδισάνης.

A Phigamunte fluvio ad Ameletum locum, stadia XX, milia II $\frac{2}{3}$. Ab Ameleto loco ad Phadisanen, sive Phadissam, stadia CXXX, milia XVII $\frac{2}{3}$: illic portus et urbs non procul ab eo, Polemonium scilicet. A Phadisane ad Polemonium urbem, stadia L, milia VI. A Polemonio usque ad obliquum Thermodontis fluvii flexum, prius habitavit gens Chalybum. A Polemonio ad promontorium Jasonium adpellatum, stadia CXXX, milia XVII $\frac{2}{3}$.

§. 18. A Jasonio ad Cilicum insulam, stadia XV, milia II. A Cilicum insula ad Genepum fluvium, stadia LV, milia VII $\frac{2}{3}$. A Genepo fluvio ad Boona, promontorium et castellum, stadia XX, milia II $\frac{2}{3}$: illic

πάντων ἀνέμων, καὶ ὅρμος ναυσίν. Ἀπὸ δὲ Βοῶνος
2 εἰς Κοτύωρον στάδια ϙ′, μίλια ιβ′. ταύτης τῆς
Pag. 12, Huds. Κοτυώρου, ὡς πόλεως, Ξενοφῶν ἐμνημόνευσε, καὶ λέγει Σινωπέων ἄποικον εἶναι· νῦν δὲ κώμη ἐστὶ, καὶ οὐδὲ αὐτὴ μεγάλη. ἀπὸ δὲ Κοτυώρου[1] ἕως τοῦ πλησίον Πολεμωνίου[2] πρῶτον Τιβαρηνοὶ ᾤκουν, ἔθνος ὁμοχώριοι, πάνυ γελᾷν σπεύδοντες ἐκ παντὸς τρόπου, εὐδαιμονίαν[3] εἶναι ταύτην κεκρικότες. Ἀπὸ δὲ Κοτυώρου κόλπος ἐκδέχεται. εἰσπλεύσαντι δὲ αὐτὸν[4] εἰς Μελάνθιον ποταμὸν, στάδια ξ′, μίλια η′.

§. ιθ′. Ἀπὸ δὲ Κοτυώρου μὴ παραπλέοντι[4] τὸν κόλπον, ἀλλ' ἐπ' εὐθείας διαπλέοντι[5] τὸ στόμα τοῦ κόλπου, εἰς Ἑρμώνασσαν, χωρίον Τραπε-

[1] Hæc in Scymni *Fragm.* vs. 177, translata. — [2] Vulgo ἕως πλησίον Πολεμώνιον. Emend. cl. Holstenii admisi. Cf. mox varr. lectt. 5, p. 159. — [3] Huds. εὐδαιμωνίαν. — [4] Sic rectius Holsten. Vulgo αὐτήν. — [5] Vulgo διαπλέοντι, et mox παραπλ., inversione verborum facta.

portus ab omni vento (tutus), et statio navium. A Boone ad Cotyorum, stadia XC, milia XII. Hujus Cotyori meminit Xenophon; quam urbem adpellat, et Sinopensium coloniam esse dicit : hodie vero pagus est, et ne is quidem magnus. A Cotyoro usque ad vicinum Polemonium prius habitarunt Tibareni, gens ejusdem regionis, qui risui modis omnibus studebant, in eo maximam felicitatem esse judicantes. Cotyorum sinus excipit : illum autem intranti ad Melanthium fluvium, stadia LX, milia VIII.

§. 19. A Cotyoro, sinus anfractus non prætermaviganti, sed ostium ejus recta transeunti, ad Hermo-

ζούσιον [1], ςάδια τ', μίλια μ'. Ἀπὸ δὲ Μελανθίου ποταμοῦ εἰς Φαρμαντὸν ποταμὸν, ςάδια ρν', μίλια κ'. Ἀπὸ δὲ Φαρμαντοῦ ποταμοῦ εἰς Φαρμακίαν, ἤτοι τὴν λεγομένην Φαρνακίαν, ςάδια ρκ', μίλια ις'. αὕτη ἡ Φαρνακία πάλαι μὲν Κερασοῦς ἐκαλεῖτο, Σινωπέων καὶ αὕτη ἄποικος..... κλισθεῖσα [2] ὑπ' αὐτῶν,... καθ' ἃς ἔρημος κειμένη [ἧς ἄντικρυς παρήκει] νῆσος Ἄρεως [3] λεγομένη.

§. κ'. Ἀπὸ οὖν Φαρνακίας, τῆς καὶ πάλαι Κερασοῦντος [4], ἕως τοῦ πλησίον Κοτυώρου [5] πρῶτον ᾤκουν ἔθνος οἱ λεγόμενοι Μοσυνοικοὶ, ἔθεσιν ὠμοῖς [6], ἔργοις βαρβαρικοῖς. φασὶ γὰρ ἐν ξυλίνοισιν ὑψηλοῖς τε ἄγαν πύργοις ἐνοικεῖν πάντας, ἐν φανερῷ δὲ ἂν [7]

[1] Vulgo χῶραν Τραπεζουσίων. Conf. adnot. — [2] Lacunam suspicor esse ante κλισθεῖσα; quæ verba ex alio auctore manant. Inde scilicet iterum Holsten. auxit Scymni *Fragm.* vss. 174-176, et 162-172. — [3] Vulgo Ἄρηεως. Rectius Holsten. Ἄρεως. — [4] Vulgo Κερασοῦς. — [5] Vulgo ἕως πλ. Κοτύωρον. — [6] Holsten. ἔθεσι καὶ νόμοις καὶ ἔργοις β. — [7] Holsten. reposuit δ' ἀεὶ, metro convenientius, et fort. genuinam lectionem.

nassam, Trapezuntium locum, stadia CCC, milia XL. A Melanthio fluvio ad Pharmantum fluvium, stadia CL, milia XX. A Pharmanto fluvio ad Pharmaciam, sive Pharnaciam adpellatam, stadia CXX, milia XVI : hæc Pharnacia olim Cerasus vocabatur, Sinopensium et ipsa colonia.... ab illis exstructa,... quarum in conspectu obtenditur insula deserta, Martis dicta.

§. 20. A Pharnacia, olim Cerasunte, usque ad vicinum Cotyorum prius Mosynœcorum, ut vocantur, gens habitavit; moribus feris, et rudi industria : nam ligneas et editissimas habitare turres feruntur, in aperto

ἕκαστα πράττειν· τὸν δὲ αὐτῶν βασιλέα δεδεμένον, πύργῳ[1] συγκεκλεισμένον τηρεῖν ἐπιμελῶς, τὴν ἀνωτάτω στέγην ἔχοντα· τοῖς φρουροῦσι δὲ αὐτὸν ἐπιμελὲς εἶναι, νομίμως ἵνα πάντα προστάττῃ[2] ποιεῖν· ἂν δὲ παραβαίη, κόλασιν αὐτοῦ λαμβάνειν φασὶ μεγίστην, μὴ διδόντας τροφήν.
2 Ἀπὸ δὲ Φαρνακίας εἰς τὴν Ἀρητιάδα νῆσον, ἔχουσαν ὕφορμον τοῖς ἀφ' ἑσπέρας ἀνέμοις, στάδια ν', μίλια δ'. αὕτη ἡ Ἀρητιὰς νῆσος λέγεται Ἄρεως, ἤτοι Ἀρεώνησος. Ἀπὸ δὲ τῆς Ἀρητιάδος νήσου εἰς Ζεφύριον χωρίον, στάδια ρκ', μίλια ις'· ἐνταῦθα ὅρμος ναυσίν[3].

§. κα'. Ἀπὸ δὲ Ζεφυρίου χωρίου εἰς Τρίπολιν στάδια ϟ', μίλια ιβ'. Ἀπὸ δὲ Τριπόλεως εἰς Ἀργυρὰ[4] στάδια κ', μίλια β' L γ'. Ἀπὸ δὲ τῶν

[1] Holst. ἐν πύργῳ π. — [2] Vulgo προστάττει. — [3] Vulgo ναυσί. Arrian. melius ναυσίν. — [4] Arrian. melius τὰ Ἀργ.

autem res quaslibet peragere : tum regem suum vinculis constrictum, turre clausum sedulo custodire, superiora domus occupantem : custodibus vero curæ esse, ut cuncta legitime fieri jubeat ; si contra a recto aberraverit, pœnam ab illo repeti aiunt maximam, cibo nempe denegato. A Pharnacia ad Aretiada insulam, ubi abdita statio est navibus per ventos occiduos devenientibus, stadia L, milia IV : hæc Aretias dicitur Martis insula, sive Areonesus. Ab Aretiade insula ad Zephyrium castellum, stadia CXX, milia XVI ; ibi statio navium.

§. 21. A Zephyrio castello ad Tripolin, stadia XC, milia XII. A Tripoli ad Argyra, stadia XX, milia II $\frac{1}{3}$.

Ἀργυρῶν εἰς Φιλοκάλειαν στάδια ϟ', μίλια ιβ'. Ἀπὸ δὲ Φιλοκαλείας εἰς Κόραλλα, στάδια ρ', μίλια ιγ' ∠γ'. Ἀπὸ δὲ Κοράλλων εἰς Κερασοῦντα, πόλιν καὶ ποταμὸν, στάδια ξ', μίλια η'. Ἀπὸ δὲ Κερασοῦντος εἰς Ἱερὸν ὄρος, ἐν ᾧ καὶ πόλις καὶ ὕφορμος, στάδια ϟ', μίλια ιβ'. Ἀπὸ δὲ Ἱεροῦ ὄρους εἰς Κορδύλην χωρίον, ἐν ᾧ καὶ ὅρμος ἐστὶ, στάδια με', μίλια ε' ∠γ'. Ἀπὸ δὲ Κορδύλης εἰς Ἑρμώνασσαν, ἐν ᾗ δεῦρο ὅρμος[1], στάδια με', μίλια ε' ∠γ'.

§. κβ'. Ἀπὸ δὲ Ἑρμώνασσης εἰς πόλιν Τραπεζοῦντα, ἐν ᾗ ὅρμος λεγόμενος Δαφνοῦς[2], στάδια ξ', μίλια η'. Τραπεζοῦς, πόλις ἑλληνὶς, Σινωπέων ἄποικος, ἐπὶ θαλάττῃ[3] ᾠκισμένη. Ἀπὸ οὖν Τραπεζοῦντος ἕως τῆς Ἀρητιάδος[4] νήσου, ... ἥτε[5] καὶ

[1] Arrian. καὶ δεῦρο ὅρμος. — [2] Vulgo Δάφνου. — [3] Vulgo θαλάσσης. Solitam scribendi formam ex Arriano ipso, §. 1, restitui. — [4] Vulgo Ἀρεσιάδος. — [5] Suspectus locus, ubi lacuna fort. sic implenda: . . . νήσου, καὶ τῆς Φαρνακίας, τῆς καὶ . . . .

Ab Argyris ad Philocaleam, stadia XC, milia XII. A Philocalea ad Coralla, stadia C, milia XIII $\frac{1}{3}$. A Corallis ad Cerasuntem, urbem et fluvium, stadia LX, milia VIII. A Cerasunte ad Hieron (Sacrum) montem, ubi et urbs et statio recondita, stadia XC, milia XII. A Sacro monte ad Cordylam castellum, ubi et statio navium, stadia XLV, milia V $\frac{1}{3}$. A Cordyla ad Ermysen, ubi statio navium, stadia XLV, milia V $\frac{1}{3}$.

§. 22. Ab Ermyse ad Trapezuntem civitatem, ubi statio Daphnus adpellata, stadia LX, milia VIII. Trapezus, urbs græca, Sinopensium colonia, in ora maris condita. A Trapezunte usque ad insulam Aretiadem, olim

πάλαι Κερασοῦντος, πρῶτον ᾤκουν ἔθνος οἱ λε-
2 γόμενοι Μάκρωνες[1], ἤτοι Μακροκέφαλοι. Ἀπὸ δὲ Τραπεζοῦντος εἰς Ὕσσον[2] λιμένα, τὴν νῦν λεγομένην Σουσάρμια[3], στάδια ρπ', μίλια κδ'. Ἀπὸ δὲ Σουσαρμίων[4] εἰς Ὀφιοῦντα ποταμὸν, ἐν ᾧ σάλος σύμμετρος[5] ναυσὶ, στάδια ϟ', μίλια ιβ'. οὗτος ὁ Ὀφιοῦς ποταμὸς διορίζει τὴν Κόλχων χώραν ἀπὸ τῆς Θιανιτικῆς[6]. ἀπὸ οὖν Ὀφιοῦντος ποταμοῦ τὰ ἔθνη τῶν δύο Πόντων ἐστί· τὰ δὲ ἐχόμενα, βαρβάρων διαφόρων ἐστὶν ἐθνῶν. Ἀπὸ δὲ Ὀφιοῦντος ποταμοῦ εἰς Ψυχρὸν λεγόμενον ποταμὸν, στάδια λ', μίλια δ'.

§. κγ'. Ἀπὸ δὲ Ψυχροῦ ποταμοῦ εἰς Καλὸν ποταμὸν, τὸν νῦν λεγόμενον Καλὴν παρεμβολήν[7],

[1] Vulgo Ἄκρωνες, et mox Ἀκροκέφ. — [2] Τραπεζοῦντος lego: in ms. Τραπεζουντίων. *Huds.* - Arrian. melius Ὕσσου λιμ. — [3] In ms. uno loco Συσάρμια, in altero Συσάρμα. *Huds.* — [4] Huds. Συσάρμια. — [5] Fort. συμμέτροις. Vid. tamen adnot. — [6] Arr. Θιανικῆς. — [7] Vulgo Καλὴ παρεμβολή. Cf. varr. lectt. ad §§. 20 et 22.

Cerasuntem dictam, prius habitarunt Macrones, sive Macrocephali. A Trapezunte ad Hyssi portum, (urbem) nunc Susarmia adpellatam, stadia CLXXX, milia XXIV. A Susarmiis ad Ophiunta fluvium, in quo salum modicum navibus, stadia XC, milia XII. Hic Ophius fluvius Colchorum regionem separat a Thianitica. Ab Ophiunte fluvio sunt gentes duorum Pontorum, quibus finitimæ sunt variæ gentes barbaræ. Ab Ophiunte fluvio ad fluvium Psychrum (Frigidum) dictum, stadia XXX, milia IV.

§. 23. A Psychro fluvio ad Calum (Pulchrum) fluvium, qui nunc Pulchrum Castrum vocatur, stadia

στάδια λ', μίλια δ'. Ἀπὸ δὲ Καλῆς παρεμβολῆς εἰς τὸν Ῥίζιον λεγόμενον, ποταμὸν[1] καὶ λιμένα, στάδια ρκ', μίλια ιϛ'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ῥιζίου εἰς Ἀσκούρναν ποταμὸν, στάδια λ', μίλια δ'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀσκούρνα ποταμοῦ εἰς Ἀδινῆον, ἤδη λεγόμενον Ἀδινὸν[2] ποταμὸν, στάδια ξ', μίλια η'· ἔχει σάλον σύμμετρον ναυσίν. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀδινήου ποταμοῦ εἰς Κόρδυλα[3] χωρίον, στάδια ρ', μίλια ιγ' Lγ'. Ἀπὸ δὲ Κορδύλων εἰς Ἀθήνας 2
χωρίον, στάδια π', μίλια ι' Lϛ'· ἐνταῦθα ὅρμος ναυσίν. ἔστι γὰρ ἐν Πόντῳ τῷ[4] Εὐξείνῳ χωρίον[5] Ἀθῆναι λεγόμενον, ἐν ᾧ καὶ Ἀθηνᾶς ἱερόν ἐστιν ἑλληνικὸν, ὅθεν μοι δοκεῖ καὶ τὸ ὄνομα εἶναι τούτου τοῦ χωρίου· καὶ φρούριόν τι ἐστὶν ἠρεμημένον[6]· ὁ δὲ ὅρμος οἷος ὥρᾳ ἔτους δέχεσθαι οὐ πολλὰς ναῦς,

[1] Vulgο ποτὲ καὶ λιμ. Si servandam malueris voculam ποτέ, conjiciendum erit ἔχοντα ποτὲ; sed ποταμὸν optaverim. — [2] Arrian. Ἀδίηνος. — [3] Vulgo Κορδύλων. — [4] Articulum adjeci. — [5] Vulgo χώρα Ἀθ. λεγομένη. Vid. not. ad §. 19. — [6] Arrian. ἠμελημένον.

XXX, milia IV. A Pulchro Castro ad Rhizium vocatum, fluvium et portum, stadia CXX, milia XVI. A Rhizio ad Ascurnam fluvium, stadia XXX, milia IV. Ab Ascurna fluvio ad Adineum, nunc Adienum adpellatum, stadia LX, milia VIII: habet et salum modicum navibus. Ab Adineo fluvio ad Cordyla castellum, stadia C, milia XIII ⅓. A Cordylis ad Athenas castellum, stadia LXXX, milia X ⅔, ubi statio navium. Est enim in Ponto Euxino locus Athenæ adpellatus, ubi Minervæ fanum græcum exstat, a quo locus ille nomen accepisse videtur; et castellum plane desertum: statio æstate paucarum navium capax,

καὶ σκέπην ταύταις παρέχειν ἀπὸ νότου ἀνέμου, καὶ αὐτοῦ τοῦ εὔρου. σώζοιτο δ' ἂν καὶ ἀπὸ τοῦ βορρᾶ τὰ ὁρμοῦντα[1] πλοῖα, ἀλλ' οὐ τοῦ γε ἀπαρκτίου, οὐδὲ τοῦ θρασκίου μὲν ἐν τῷ Πόντῳ, σκίρωνος δὲ ἐν τῇ Ἑλλάδι καλουμένου.

§. κδ'. Ἀπὸ δὲ Ἀθηνῶν εἰς Ζάγατιν ποταμὸν, στάδια ζ'[2]. Ἀπὸ Ἀθηνῶν εἰς Πρυτάνην ποταμὸν, στάδια μ', μίλια ε' L'γ'· ἐν τούτῳ καὶ τοῦ[3] Ἀγχιάλου βασίλειά ἐστιν. Ἀπὸ δὲ Πρυτάνου ποταμοῦ εἰς Ἀρμένην τόπον, στάδια κδ', μίλια γ' L'γ'. Ἀπὸ δὲ Ἀρμένου τόπου εἰς Πυξίτην ποταμὸν, στάδια ξϛ', μίλια η' Lϛ'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Πυξίτου ποταμοῦ εἰς Ἄρχαβιν[4] ποταμὸν, στάδια ϙ', μίλια ια'. Ἀπὸ δὲ Ἀρχάβεως ποταμοῦ εἰς Ἄψαρον ποταμὸν, στάδια ξ', μίλια η'.

[1] Vulgo ὁρμοῦντα τὰ πλοῖα. Arriani lectionem reposui. — [2] Deest mil. numerus, quum 7 stadia ne miliarium quidem unum implerent. — [3] Arrian. τά. Vid. ibi varr. lectt. p. 53. — [4] In ms. Ἀρχάβην; *Huds.* Ἀρχάβιν, male.

quas ab impetu noti ipsiusque euri potest protegere: immo et naves eo adpellentes a borea tutæ; at non ab aparctia, neque eo vento qui in Ponto thrascias, in Græcia sciron adpellatur.

§. 24. Ab Athenis ad Zagatin fluvium, stadia VII. Ab Athenis ad Prytanen fluvium, stadia XL, milia V $\frac{1}{3}$: quem juxta (insidet) Anchiali regia. A Prytane fluvio ad Armenen locum, stadia XXIV, milia III $\frac{1}{3}$. Ab Armene loco ad Pyxiten fluvium, stadia LXVI, milia VIII $\frac{2}{3}$. A Pyxite fluvio ad Archabin fluvium, stadia XC, milia XI. Ab Archabi fluvio ad Apsarum fluvium, stadia LX, milia VIII.

§. κε΄. Ὁ δὲ Ἄψαρος τὸ χωρίον λέγουσιν, ὅτι Ἄψυρτος ἐκαλεῖτο πάλαι[1]· ἐνταῦθα γὰρ τὸν Ἄψυρτον ὑπὸ τῆς Μηδείας ἀποθανεῖν· καὶ τάφος Ἀψύρτου δείκνυται. ἔπειτα διεφθάρη[2] τὸ ὄνομα ὑπὸ τῶν περιοίκων βαρβάρων, καθάπερ καὶ ἄλλα πολλὰ διέφθαρται, ὁπότε καὶ τὰ Τύανα τὰ[3] ἐν τοῖς Καππαδόκαις Θόανα λέγουσιν ὅτι οὕτως[4] ὀνομάζετο ἐπὶ Θόαντι τῷ βασιλεῖ τῶν Ταύρων[5]· ὃς, τοὺς ἀμφ᾽ Ὀρέστην καὶ Πυλάδην διώκων, ἄχρι τῆσδε τῆς χώρας ἐλθεῖν φημίζεται, καὶ ἐνταῦθα νόσῳ ἀποθανεῖν. Ἀπὸ οὖν Ἀρχάβεως ποταμοῦ εἰς[6] Ὀφιοῦντα ποταμὸν πρῶτον ᾤκουν ἔθνος οἱ λεγόμενοι Ἐκεχειριεῖς[7], νῦν δὲ οἰκοῦσι Μαχελῶνες[8] καὶ Ἡνίοχοι[9].

[1] Arrian. πάλαι ποτέ. — [2] Arrian. melius διαφθαρῆναι. — [3] Reposui τὰ ex Arriano. — [4] Revocavi οὕτως ex Arriano. — [5] Arrianus suppeditavit τῶν Ταύρων. — [6] Vulgo mendose ἕως. Cf. adnot. ad §. 18, 2. — [7] Ita ex Scylace rescripsi. In ms. Ἐκχειριεῖς. *Huds.* — [8] Arrian. Μαχέλωνες, §. 11, 2. — [9] Ita lego ex Arriano. In ms. Ἡβίοχοι. *Huds.*

§. 25. Apsarum autem castellum aiunt olim Apsyrtum fuisse adpellatum; Apsyrtum nempe ibi a Medea occisum, cujus ibidem sepulcrum ostenditur: postea corruptum est nomen, sicuti in multis aliis fieri consuevit, a vicinis barbaris. Sic quoque Tyana, urbs Cappadociæ, Thoana fuit adpellata, a Thoante rege; qui in Oreste atque Pylade persequendis, ad illum usque locum pervenisse dicitur, ibique morbo interiisse. Ab Archabi autem fluvio usque ad Ophiunta fluvium prius incoluerunt Ecechiries; nunc autem habitant Machelones et Heniochi.

ADNOTATIONES

IN ANONYMUM AUCTOREM (A)

PONTI EUXINI.

ΠΕΡΙΠΛ. Εὐξεῖν. Πόντȣ] Hunc periplum, ex Scymno Chio, Arriano et Marciano Heracleota (ex Scymno, et Menippo potius. Cf. præf. nostr. in Arrian. G.) collectum, olim edere constituerat Holstenius, ut nos docet Lambecius in *Commentariis*, tom. I, p. 107. *Huds.*

Πόντων τῶν δύο] Quæ divisio geographica etiam reperitur ap. Marcianum, p. 73, Huds., adserentem, se vivente, duplici *eparchiæ* terminum esse Evarchum fluvium. At illud spectat ad veterem geographiam, Marciani et Anonymi ætate obsoletam, et ex Menippo manat, qui, titulo sui *Peripli* τῶν δύο Πόντων, hanc divisionem constituit, imo cui Stephanus Byz. (voc. Καππαδοκία) ipsissima tribuit verba a Marciano exscripta de Evarcho fluvio :... ὥς φησι Μένιππος, ἀπὸ Σινώπης εἰς Εὔαρχον ποτ. κ. τ. λ. De quo vide præfat. nostram in Arrianum.

§. 1. Κατὰ τὸν Θρ.] Ex Marciano Heracleot. p. 69, ed. Oxon. Hic tamen nonnulla rectius se habent, quam in editis Marciani. *Huds.* — Illorum verborum quæ exhibent et Arrianus et Marcian. et Anon. A., fons est Menippus. G.

Ibid. ἐν τοῖς δεξιοῖς τῆς 'Ασ. μέρεσιν] Cf. nostra ad Arrian. §. 12, 1, p. 104.

Ibid. 'Ιερὸν... Διὸς Οὐρίου] Cf. ad Arrian. l. c.

Ibid. στάδια ρκ'] Sic Arrianus. Quod autem sit semel intellectum, quotiescumque de stadiasmo Anonymi servatur silentium, cum Arriano concinit numerus.

§. 2. 'Από δὲ τȣ 'Ιερȣ̃] Ex Marciano, p. 69. *Huds.* (Imo ex Menippo et Arriano. G.)

Ibid. Ἄρπανον] 'Αρπάνην Arriano. Ibi Anonymus χωρίον ponit, de quo silet Arrianus.

Ibid. ὅρμος ναυσὶ μικραῖς] Stationes parvis navigiis tantum

convenientes indicare solent periplorum auctores. Sic iterum noster, §. 3 init., §. 5 fin., §. 12, 1. Diligentius tamen auctor *Stadiasmi*. Cf. t. II, p. 415 init. Ibi λιμένα confuse usurpat, ceu synonymum τῷ ὅρμος.

§. 3. Ψιλλίδα] De varietate formarum, cf. ad Arrian. §. 12, 4, p. 105 extr.

Ibid. Vulgo Κάλπην λιμένα καὶ ποταμόν] Hinc suppleri debet locus Marciani ad imum p. 69. *Huds.*

Confundit Anonymus portum et fluvium, ut in ipsissimo loco sitos, et a Psillide distantes stad. 220. Arrianus *Portum* 210 tantum stad. a Psili distantem facit, et ulterius fluviolum Rhoen 20 stad. Infra tamen Anonymus meminit Rhoes fluvii, et exscribit Arriani verba : sed ex variis auctoribus videtur confuse sua congerere. Cf. ad §. 6, 2; §. 15, 1; §. 22. At Arrianus non scripsit esse fluvium homonymum *Calpen*, et insuper *Rhoen*. Silet de Rhoe Marcianus, qui fluvium Calpen laudaverit.

Ἡρακλεωτῶν] Cf. nostra ad Arrian. §. 12, 4, p. 106 ante fin.

Ibid. extr. Ξενοφῶντα] *Anabas.* VI, 4 init. *Huds.*

§. 4. Ῥόην] Cf. adnot. supra.

Ibid. μίλια ϛ′] Supplendus erat fractus numerus, ex proximo.

Ibid. Δάφνην] Cf. ad Arrian. §. 13, p. 107.

Ibid. πόλιν] Hanc Thyniada non novit Arrianus. Quam Rochettius, *Hist. des col.* III, 307 et 388, non Heracleæ, sed Apolloniæ coloniam esse judicat, ex Strabone, VII, p. 491, 492, Alm.

Ibid. extr. Vulgo Χηλήν] Rectius Χηλάς, ut mox infra, et apud Arrianum (§. 13, 1). *Huds.*

§. 5. ὑπὲρ Θυνῶν π] Corrupte in ms. ὑπερθίνου δὲ καὶ φρ. Restituimus ex Scymni Chii *Fragm.* vs. 235 (vel potius ex Holsten. in Scymni *Fragm.* G.). *Huds.*

Ibid. Θυνιάδος] Ex Scymno malim Θυνίας, ut non de insula Thyniade, sed de Thynia Bithyniæ ora maritima intelligatur. *Huds.*

Ibid. Περυσιάδα] Omissam Arriano, sic et Δίαν πόλιν.

Ibid. εἰς Λιλεοῦν] Λίλλιον Arriani, §. 13, 2.

§. 6. εἰς Ἐλαιοῦν] Corrupte pro Ἐλαῖον Arriani, §. 13, 2, et Marciani, p. 70, Huds.

Ibid. Ἀπὸ δὲ Κάλητος] Hic liquet esse lacunam, sic fere supplendam ex Arriano : Ἀπὸ δὲ Ἐλαίου εἰς Κάλητα ποταμὸν, στάδια ρκ′, μίλια ιϛ′. Ἀπὸ δὲ Κάλητος. . .

Ibid. στάδια ιθ′] Cf. ad Arrian. §. 13, 3, pag. 108 extr.

§. 6, 2. Βοιωτῶν κτίσις καὶ Μεγαρέων] Hæc, quæ desunt in Periplo nostro Arriani, revera videntur aliunde manare, quum aliquid in supra dictis refingere videatur. Supra legimus conditam fuisse Heracleam a Megarensibus : en nunc conditam fuisse a Bœotis simul et Megarensibus. Auctor unus et idem non sic sibi contradicit. (Cf. ad §. 6, 2, et §. 22). Hujusmodi contraria, aut saltem diversa colligit noster de Amisi colonis, §. 15, 1, de quo vid. adnot. ad l. — Quod adtinet ad colonias ipsas, cf. Pausan. V, 26, et laudatt. auctt. ap. Rochettium, *Hist. des col.* III, 301. — Mox vertit Hudsonus ἐντὸς... Κυανέων, *intra Cyaneas*, quod est vero contrarium. Habet vox ἐντὸς vim sæpe quasi pactitiam : nunc *ad orientem* respectu Græciæ, interdum *ad occidentem*, ut Herodot. 1, 28, et Strab, p. 753 B, Alm.

Ibid. τοῦ Ἱερῦ] Scilic. Διὸς Οὐρίυ. *Huds.*

Ibid. σταδια υφ´] Cf. ad Arrian. §. 13, 3, p. 109.

Ibid. τῆς νῦν λεγ. Σωζοπόλ. vulg. Σώζ.] Verba sequentia habentur in *Fragm.* B *Peripl. Pont. Eux.* p. 14 (Huds.); præcedentia in Marciano Heracl. p. 70. *Huds.*

§. 7. Ἀπὸ δὲ Ἡρακλ.] In Arriano, p. 14. *Huds.*

Ibid. Vulgo Τυνδαειδίνης] Lege Τυνδαειδῶν. — Mox stadia 45; Arriano 15. *Huds.* (Cf. Arrian. §. 13, 4, p. 109 fin. G.)

Ibid. Σανδαράκην... στάδια μ´.] Ita in codice Herv. Marciani. In vulgat. στάδια λ´. In Arriano στάδια ἐνενήκοντα. *Huds.*

Cf. nostra ad Arrian. §. 13, 4, p. 109, 110.

Ibid. Κρηνίδας... στάδια κ´.] Ita et Marciano, verum Arriano στάδια ἑξήκοντα. *Huds.*

Cf. nostra ad Arrian. §. 13, 5, p. 110.

§. 8. Vulgo Ψίλλα] Ψύλλην et mox Ψύλλης Arriano et Marciano. *Huds.*

De stadiasmo cf. ad Arrian. p. 110.

Ibid. Ἀπὸ δὲ Ψίλλης] Ex Arriano, p. 14. *Huds.*

Ibid. Βιλλαῖον... στάδια κ´.] Cf. nostra ad Arrian. p. 110.

Ibid. οὗτος ὁ Βιλλαῖος] Cf. Marcianum, p. 71. *Huds.*

Ibid. τινὲς δὲ νῦν τὸν Παρθένιν] Sic ait noster antiquiorem fuisse terminum Billæum, recentiorem Parthenium. Jam Arriani ætate Parthenius erat terminus orientalis Bithyniæ. Quem vide, §. 14, init. Cf. not. p. 111.

Ibid. Παρθένιν] Arriano (§. 13, 5). Παρθένιον. *Huds.*

Ibid. Ἀπὸ δὲ τῦ Βιλλαίου...] Ita et Arriano, p. 14. Sed Marciano, p. 71 : ἀπὸ Τίυ εἰς Ψίλλιον ποτ. στάδια ξ´. *Huds.*

Fallitur Hudsonus dicendo, *ita et Arriano*, quod verum

est tantum de stadiasmo a Tio ad Billæum, at non de sequentibus. Hic emendandus noster ex Marciano, apud quem sunt 60 stad. a Tio ad Psillium, et inde 70 ad Parthenium, id est, 130 a Tio ad Parthenium. Illud apud Arrianum est 120 stadiorum; quæ discrepantia parum lectorem offendit. Sed Anonymus sigillatim 150 stad. numerat a Tio ad Parthenium. Nempe cum Arriano 20 stad. numeravit a Tio ad Billæum, et insuper inde 60 a Billæo ad Psillidem, dum 40 tantum dicere debuisset; nam ex Marciano sumsit ille numerum 60, quem Marcianus non a Billæo, sed a Tio profectus, adhibuerat. Confuse noster hic miscet Arriani et Marciani rem geographicam. Cf. nostra ad Arrian. p. 110, 111.

Ibid. Ψίλλιδα] Al. (Ψύλλιν., Ψύλλαι ἐμπόριον, Arrianus, §. 13, 5, sed non idem ac Ψίλλιδα Anonymi et Marciani. G.), vel Ψίλλιν. *Huds.*

Rescripsi Ψιλλ. cum duplici λλ, ex Marciano, p. 71, Huds. Quis sit hic fluvius, Marciano etiam laudatus, nescio. Parum convenire videtur veterum stadiasmo hodiernum litus. Ad orientem Tii Arrianus et Anonymus collocant Billæum fluvium, distantem 20 stad. Ad orientem Tii Marcianus *Psillium* fluvium collocat, 60 stadiis distantem; sed de Billæo tacet. Anonymus Billæum cum Arriano, et Psillium cum Marciano laudat, sed confuse; vid. adnot. ad Arrian. §. 13, 5, p. 110. Mox Arrianus, 100 stad. post Billæum, Parthenium collocat, nec alium fluvium inter Billæum et Parthenium collocat. Marcianus Parthenium collocat 70 tantum stadiis ad orient. Psillii fluvii. Cui respondeat hic Psillius? Annon mutata fuit natura locorum? Ut ut est, non reperio in tab. geogr. 100 stadia contineri posse a fluvio Billæo juxta *Filios;* nec intelligo 90 tantum numerari a Parthenio hodierno, fluente juxta *Bartin*, ad Amastrin, hod. *Amasserah*. Nec video vestigia fluvii Psillii.

§. 9, 1. στάδια ό] Arriano στάδιοι ρ'. *Huds.*

At non ait Hudsonus stadia 100 numerari Arriano a Billæo ad Parthenium, Anonymo autem 70 a Psillide ad Parthenium.

Ibid. Vulgo λεγόμενον Σήσ.] Σήσαμος nonnullis insula, aliis urbs, verum Straboni ἀκρόπολις Ἀμάστεως. *Huds.*

Liquet nomen vetus, Σήσαμον, referendum esse ad civitatem ipsam, nec vero ad fluvium; nam si fluvii nomen antiquum auctor exprimere voluisset, recentiorem simul adhibuisset adpellationem. Ergo leg. λεγομένην, quo adstruitur quod conjeci ad Scymn. *Fragm.* vs. 220, t. II, p. 407, 408.

§. 9, 2. σταδια ϕ'] Ab Heraclea ad Amastrim sigillatim non 700, sed 660, habet noster. Habet Arrianus sigillatim 690.

Ibid. Φινέα] In his locis Phineum primum habitasse memorat Steph. Byzant. voc. Σήσαμος. *Huds.*

Ibid. καὶ κτίσαι πάντας....] Forsan ex Strabone, p. 544 (p. 820, Alm.) legendum τέσσαρας πόλεις. *Huds.*

Ibid. ἐπὶ τὸν τόπον κτ.] Poetica dicendi forma.

Ibid. ἡ 'Οξυάθρου] Præter Strabonem (p. 820, Alm. t. II, p. 382, Cor.), etiam hanc historiam tangunt Memnon apud Photium (c. 5, p. 710 med.), Diodorus Sic. (XVII, 34 init.), aliique. *Huds.*

Ibid. θυγάτηρ ὑπάρχουσα] Vulgo ὑπάρχου. Holsten. ad Scymni *Fragm.* 223, rescripsit ὑπάρχουσ', sicut supra vs. 221, κτίσασ' pro vulgato κτίσας. Virum cl. secutus sum, non quod ex ὑπάρχου sensus non elici possit, sed quia τῆ περσικοῦ mihi videretur melius pendere ab 'Οξυάθρου, nomine proprio, quam ab ὑπάρχου; nunquam præfectura fuit persicum imperium. Ne offendamur autem, quod τῆ περσικοῦ tantum distet ab 'Οξυάθρου, et ὑπάρχουσα proximum sit τῷ ἱστορουμένῳ: locus est ex metrica oratione mutuatus.

§. 10, 1. Vulg. χαλὴν] Πόλιν legendum esse suspicarer, nisi quod mox iterum occurrat χαλῆς. Forsan χαλῆς (quod deest in lexicc. G.), dorice pro χηλῆς, quæ apud Thucydidem, aliisque est portus, aut crepido portus. — Arriano στάδια ἑξήκοντα. *Huds.* (Rectius Anon. Cf. nostra ad Arrian. §. 14, 2, p. 111 extr. G.)

Ibid. Vulg. Κρῶμνα] Arrian. melius Κρώμναν, §. 14. Homer. *Iliad.* β' 855, Κρῶμναν. Stephan. Byz. Κρώμνα. Strabo, p. 820, Alm. Κρώμνα. — Arrianus stad. 60, pro 90 Anonymi. Vid. p. 111.

Ibid. Αἰγιαλὸν] Sic Homerus, *Iliad.* β' 855, Steph. Byzant. ad voc., et Strabo, p. 820, Alm. Arrianus Αἰγιαλοί, §. 14, 2.

Ibid. Τιμολάϊον] Marciano Τιμολαῖον. *Huds.*

Ibid. Vulgo Θυμνά] Arriano Θύμηνα, Ptolemæo Θύμαινα.

§ 10, 2. Κάραμβιν] De stadiasmo ab Ægialo ad Carambim, cf. nostra ad Arrian. p. 111, 112.

Ibid. κατ' ἀντικρὺς δὲ] Cf. Marcian. p. 72. *Huds.*

Ibid. Vulgo πολυνυχθήμερον] Lego πλόον νυχθήμερον. *Huds.*

§. 10, 3. εἰς Ζεφύριον στάδια μ'] Conf. adnot. ad Arrian. §. 14, 3, p. 112.

Ibid. Γάριον] Omissum Arriano, laudatum Marciano, p. 72 init. Huds.

Ibid. Vulgo 'Αβούνου τειχόπολιν, λεγομένην] Arrianus, §. 14, 3,

'Αϐώνου τεῖχος, πόλιν σμικράν,... quam scripturam admisi, eo potius quod vox τειχόπολις caret in lexicis mihi cognitis. — Conjeci τὸ νῦν ante λεγομένην; illud tantum (cf. p. 145 init.), vel ἤτοι τὴν λεγ. (cf. p. 159, l. 4), vel τὴν νῦν, ut §. 2, p. 141, l. 3, suadet usus Anonymi. Adhibet etiam formas ἤδη... λεγόμενον (§. 13 init. p. 151, et fin. p. 152), νῦν... λεγομένην (§. 11 init.), τὴν καὶ... λεγομένην (p. 146, l. 11, 12, et §. 14 fin.); sed cum participio post nomen loci posito. — Ibi de stadiasmo dato cf. p. 112, post med.

Ibid. σαλεύειν] De qua scribendi forma cf. p. 91 init., et p. 106 init.

§. 11, 1, Αἰγινήτην] Arrian. §. 14, 3, vulgo Αἰγινῆτιν, quod emendavi.

Ibid. 'Αντικίνωλιν] Straboni 'Αντικίμωλιν. Ex hoc loco patet, quomodo emendandus sit Marcianus, p. 72. *Huds.*

Mendose vulgo vertunt : *Locus est, unde solvunt navigantes ad vicum Anticinolin.* Respicit εἰς ad stationem reconditam, quæ insulam versus oppositam petenda erat. Rectius sensit Mannert. VI, III, p. 18. Interdum portum in obversis locis civitates habent, ut Tyrus insulæ λιμένα ἀπὸ γῆς (Scylac. t. I, p. 303 init. Cf. adnot.): Didymæ urbi Strabo (p. 257 C, Amstel.) tribuit ἐπίνειον... ἐν περαίᾳ τῆς ἠπείρου. — De stadiasmo conf. pag. 112 extr., et de proximo ad Potamos, p. 113 init.

Ibid. Στεφάνην... λιμένα] Arrian. §. 14, 4 : ὅρμος... ἀσφαλής; eo potius, quod vox Στεφάνη locum præruptum exprimat. Cf. Apollon. Rhod. II, 918, ed. Wellauer; schol. Στεφάνην, τὴν ἄκραν. Forsan verius Arrianus et Anon. ὕφορμον scribere potuissent.

§. 11, 2. 'Ακρουλεπτήν] Scribe Ἄκραν λεπτήν, tam hic, quam infra, ex Marciano et Arriano. *Huds.*

In vulgata lectione acquiesco, quum corruptio nominis ibi propria videatur ætatis, qua vixit scriptor, vel epitomator hujus fragmenti. Sic Ποτίστεα, nomen recentius veteris Ποσείδειον, §. 7; 'Αμάστρη, olim Ἄμαστρις, §. 9; Κινώλη, olim Κίνωλις, §. 11, 1; Εὔηχος, olim Εὔαρχος. — Supra Συεράδα reposui pro Συεράδος, analogiam, et Marcianum (p. 72, Huds.) ducem secutus.

Ibid. στάδια ξζ'] Stadia ἑξήκοντα Arriano, στάδια ν' Marciano. *Huds.*

Ibid. 'Οχθομανής] 'Οχοσβάνης Marciano. *Huds.*

§. 12, 1. Σκόπελος] Marciano Σκόπηλος; ex quo desumpta sunt sequentia. *Huds.*

§. 12, 2. πλησίον χωρίον ἦν ποτὲ μὲν τὸ πρὶν...] Potius ὧν πλησίον χώρ' ἦν ποτὲ, ἣν τὸ πρὶν..., ut (Holstenius) in Scymno *Fragm.* vs. 205, 206. *Huds.*

Ibid. ἐπ' Ἀμαζόνων] Ἐξ Ἀμ. in ms. *Huds.*

Ibid. Vulgo τε καὶ Συνδιλεών] Apud Apollon. Rhod. II, 958: Δηϊλέων τε καὶ Αὐτόλυκος Φλόγιός τε. Valerio Flaccho V, vs. 115: *Autolycum, Phlogiumque et Deilonta. Huds.*

Ibid. Κελτίνης] Hinc forsan emendandus Stephanus voc. Σινώπη. *Huds.*

§. 13, 2. εἰς Καρουσαν ἐμπ. καὶ λ.] In Marciano ἔχει δὲ καὶ λιμένα τοῖς... *Huds.*

De stadiasmo cf. ad Arrian. §. 14, 5, p. 113.

Ζάγωρον. Vulgo Γάζουρον] Vide ad Arrian. p. 113 init. De stadiasmo vide ibid.

§. 13 fin. στάδια ϛ'] Noster 90 stadia numerat; Marcianus 120, apud quem ρν', 150, conjicit Hudsonus. Cf. nostra ad Arrian. p. 113 med.

§. 14, 1. ἐπικέρπιαν] In Arriano (§. 15, 1) ἐπικερπία, in quo etiam, ut et in Anonymi ms., μέν verbis præcedentibus jungitur, non sequentibus. *Huds.*

Ibid. τετρακόσια...] Unde habeat quæ mox sequuntur, plane nescio. *Huds.*

§. 14, 2. Ἀπὸ δὲ Ἅλυος] Cf. Marcianum, p. 74, et Arrianum (§. 15, 2). *Huds.*

Ibid. εἰς τὸν Ναύσταθμον] Recte noster scribit τόν, nec vero τήν: non tam enim *urbs* erat Naustathmus, quam *navale.* Marcian. p. 74, Huds.: Ἀπὸ Ἅλυος... εἰς λίμνην καὶ... σάλον, ὃς καλεῖται Ναύσταθμος... — Mox Naustathmum et Conopeum *paludes* vocat, quod paullulum ab Arriano recedit, sed non a Marciano: Ἀπὸ Ναυστάθμου εἰς ἑτέραν λίμνην καλουμένην Κωνώπιον. — Apud nostrum καί exprimit esse paludem præter *navale* ipsum, ναύσταθμον, proprio nomine insignitum.

Ibid. στάδια μ'] Cf. ad Arrian. §. 15, 2.

Ibid. Κωνώπιον] Vulgo Κωνώπειον: scribendum foret Κωνωπεῖον, ut ap. Arrian., nisi Marciani lectio Κωνώπιον, et Anonymi scriptura proparoxytona, ostenderent ad qualem formam noster ille recurrerit. — De stadiasmo cf. ad Arrian. §. 15, 2, p. 113, ante fin.

§. 15, 1. Ἀμισός] Ait noster cum Arriano, §. 15, 3, Amisum esse Atheniensium coloniam: mox confuse adjicit Φω-

καίων ἀποικία, sicut §. 6, 2, prioribus posteriora quasi obposuit de Heracleæ ortu (vid. not. ad loc. Cf. et ad §. 3 et 22). Hæc nempe verba post οἰκεῖται, usque ad §. 16, aliunde manant, et reposita sunt ab Holstenio inter Scymni *Fragm.* De cujus civitatis incrementis vid. Rochett. *Hist. des col.* III, 333, 334.

Ibid. Vulgo Λευκοσύρων. Huds. Λευκοσύρῳ] In ms. Σελευκοσύρῳ γῆ, et mox Φωκίων. Locum restituimus ex Scymno (verius *ex Holstenio.* G.). *Huds.*

§. 16, 1. Ἀπὸ δὲ Ἀμισοῦ] De stadiasmo ab Amiso ab Anconis Portum, vid. nostra ad Arrian. §. 15, 3, p. 114 med.

Ibid. εἰς Ἀγκῶνος λιμένα] Arrian. §. 15, 3, εἰς Ἀγκῶνα λιμένα. Formam Anonymi optaverim : nam genitivus facile usurpatur in similibus : Κάλπης λιμήν, Xenoph. *Anab.* VI, 4, Arrian. *Peripl. Eux.* §. 12, 5 (Anon. A, §. 3, perperam εἰς Κάλπην λιμένα); Ὕσσου λιμήν, Arrian. *Peripl. Eux.* §. 7, 1 (Anon. A, §. 22, male Ὕσσον λιμένα); λιμένα Δάφνης, Arrian. §. 25, 4, et Anon. B, p. 16, Huds.; at pessime noster sæpius genitivum habet : Ἀμισοῦ πόλιν, §. 15 init.; ὅρμος Δάφνου, §. 22 init.; εἰς Κορδύλων χωρίον, §. 23.

Ibid. Ἡράκλειον] Ptolemæo Ἡρακλέως ἄκρον; Arriano Ἡράκλειος ὅρμος. *Huds.*

De stadiasmo vide ad Arrian. §. 15, 3, p. 114, post med. — Λαμυρόν. De quo nomine silent ceteri, quoad sciam. — λιμὴν μέγας..., ὅρμος ναυσί. Monui tom. II, p. 505, 506, quid differant ὅρμος et λιμήν, sed posse portum per adpositionem vocari et ὅρμον. — ὑδροστόλος. Quæ vox deest in lexicis. Perperam vetus interpres : *Lacus emissarius.*

§. 16, 2. διαῤῥεῖ] Apud Arrianum : ἀπὸ δὲ Θερμώδοντος εἰς Βῆριν ποταμὸν στάδιοι ἐνενήκοντα. *Huds.*

Lacunam ibi subesse monui in varr. lectt. De situ Themiscyræ, quam perfluit Thermodon, cf. Herodot. IV, 86, et Strab. p. 823 C, Alm. Noster a Bire fl. stadia 60; perperam. Cf. ad Arrian. §. 16, 1, p. 114 fin. (Anonym. 60 a Thermod. 90 a Beri; Arrian. contra 90 a Thermod., 60 a Beri; forsan transpositi numeri ap. Anon.). — Noster corrupte Βίρης fluvius pro Βῆρις Arriani.

Ibid. Θοάριον] Arriano Θόαριν, dein στάδια ἑξήκοντα. *Huds.* (Cf. not. supr.).

§. 17, 1. Οἴνιον] Arriano Οἰνόην. *Huds.*

Ibid. Φυγαμοῦντα] Arriano (§. 16, 1), Φιγ. *Huds.*

§. 17, 2. στάδια ν'] Cf. ad Arrian. §. 16, 2, p. 115, post init.

§. 18, 1. Γένηιαν] Forsan Γενήτην legendum ex Steph. Byz. et Scylace (t. I, p. 289). *Huds.*

§. 18, 2. Vulgo ἕως πλησίον Πολεμώνιον] Similes mox scribendi forma corrupta, ἕως πλησίον Κοτύωρον, §. 20 init., et ἕως Ὀφιοῦντα, §. 25 extr.

Ibid. γιλᾶν ἀπύδοντες] Cf. adnot. ad Scym. *Fragm.* 179.

§. 19. χώραι] Χωρίον Τραπεζοῦντος dicitur Hermonassa apud Steph. Byz. Fortasse erat in ditione Trapezuntiorum, quod Ἑρμωνάσσης πλησίον ἡ Τραπεζοῦς, ut dicit Strabo, XII (p. 825 A, Alm.) *Huds.* (vel potius *Berkel.* ad Steph. l. c.)

Ibid. Τραπεζουσίων] Ita, teste Stephano Byzant., æque ac Τραπεζουντίων. *Huds.*

Rescripsi χωρίον, formam usitatiorem auctoris, a Stephano Byzant. comprobatam, et permutatam pariter, §. 23, ubi χώρα Ἀθῆναι aperte emendandum est ex proximo τοῦτο τοῦ χωρίου. Malui neutrum Τραπεζούσιον, quod forsan mutatum est in Τραπεζουσίων, postquam lectio vitiosa χώραι successisset in locum τοῦ χωρίον.

Ibid. Φαρμαντὸν] Arriano Φαρματηνόν. *Huds.*

Ibid. καθ' ἃς ἔρημος] Quæ verba pendent ex serie orationis alienæ : juncturæ restituendæ gratia, reposuit nescio quis, fort. supra lineam, ἧς ἄντικρυς παρήκει, quod jam conjeci ad Scymni *Fragm.* t. II, p. 405.

§. 19 fin. νῆσος Ἄρεως, vulgo Ἄρνεως] Eadem est insula, quam laudatam iterum, Ἀρηνιάδα νῆσον, §. 20 fin., et ἕως τῆς Ἀειστιάδος νήσου, §. 23, 1, videmus. Confuse ex pluribus libellis locos iteratos congessit epitomator.

§. 20, 1. ἕως πλ. Κοτυώρου] Vulgo Κοτύωρον. Cf. ad §. 18, 2.

Ibid. ἔθεσιν ὠμοῖς]. (Holstenius) apud Scymn. *Fragm.* vs. 163 : τοῖς ἔθεσι καὶ νόμοις καὶ ἔργοις βαρβαρικοῖς. Non absimile est quod de illis narrat Strabo, p. 549, ut et Pomponius Mela, lib. 1, cap. ult. *Huds.*

Ibid. Vulgo προσπάτλη] Reposui προσπάτλει. Cf. Matth. *Gramm. gr.* §. 519, p. 997.

§. 20, 2. Ἀρηνιάδα] Ita lego. In mss. Ἀρπάδα; in Arriano Ἀρρηνιάδα. *Huds.*

De stadiasmo (50 st.) cf. ad Arrian. §. 16, 4, p. 116.

Ibid. Ἄρεως] Ita ex Stephano Byzant. In ms. Ἀρδους. *Huds.*

§. 21. Ἀργυρά] Arriano Ἀργύρεια. *Huds.*

Ibid. Ἑρμώνην] Arriano Ἑρμώνασσαν. *Huds.*

Arrian. 40 stad. pro 45, forsan ex lapsu calami.

§. 22. Vulgo Ἀειστιάδος] Eadem insula est, ac supra, §. 19

et 20; laudata. Interdum sua noster ex pluribus locis confuse mutuatur et congerit. Cf. ad §. 3; 6, 2; 15, 1.

Ibid. Vulgo Ἄκρωνες] Forsan Macrones, sive Macrocephali. *Huds.* (Procul dubio. Vide nostra, t. I, p. 456. G.)

Ibid. Ὕσσον] Ita lego, quod in ms. sit Ὕσσον λιμ.; in Arriano Ὑσσου λιμ. Post λιμένα etiam adjicienda videntur καὶ πόλιν, ob sequentia τὴν νῦν λεγομένην. *Huds.*

Fort, epitomator, qui nomen recentius Σουσάρμια adjecit, in mente πόλιν habuit, quæ vox non erat in exscribendo libro.

Ibid. Ὀφιοῦντα] Ὄφις ποταμός dicitur Arriano. *Huds.*

Ibi σάλος σύμμετρος ναυσί, ubi conjicere liceret συμμέτροις, ut σύμμετρα πλοῖα, *Stadiasm.* §. 105, t. II, p. 456. Sed, quum scripserit noster §. 23, p. 163 extr.: οὐ πολλὰς ναῦς δέχεσθαι; et iterum ibid. supra: ἔχει σάλον σύμμετρον ναυσίν, liquet Anonymum nostrum ad stationis magnitudinem respicere, dum auctor Anonym. *Stadiasmi* respicit ad magnitudinem navium. Cf. tom. II, p. 415 init.

Θιανιτικῆς] Arriano Θιαννικῆς; pro quo Τυαννικῆς malit Stuckius. *Huds.*

Cf. nostra ad Arrian. §. 7, 1, p. 95.

§. 23, 1. Ἀσκοῦρναν] Ἄσκουρον Arriano. *Huds.*

Ibid. Ἀδιηνὸν] Quum in Arriano sit Ἀδίηνος mallem Ἀδιηνὸν, ἤδη λεγόμενον Ἀδιηνὸν &c... et dein ἀπὸ τοῦ δὲ Ἀδιηνοῦ... *Huds.*

Ibid. ἔχει σάλον] Ista alterius sunt, non Arriani, usque ad ἔστι γὰρ ἐν τῷ πόντῳ..., quæ mutuatur ab Arriano, p. 4. *Huds.*

§. 23, 2. ἔστι γάρ...] Locum hunc ex Arriano profert Stephanus Byzant. voc. Ἀθῆναι. *Huds.*

Mox vulgo χώρα Ἀθ. λεγομένη. Cf. nostra ad §. 19.

§. 24. Πρυτάνην] Πρύτανιν Arriano, a quo, p. 6 et 7, desumpta sunt fere omnia quæ sequuntur. *Huds.*

Ibid. Ἀρχαβιν] Ita ex Arriano rescripsi. In ms. Ἀρχάβην. *Huds.*

ΠΟΝΤΟΥ ΕΥΞΕΙΝΟΥ

ΚΑΙ ΜΑΙΩΤΙΔΟΣ ΛΙΜΝΗΣ

ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ.

ANONYMI

PERIPLUS*

PONTI EUXINI ET MÆOTIDIS.

Interprete ISAACO VOSSIO**.

* Vel potius *Fragmentum Peripli*, quod insignimus ANONYMI B.
** Quam versionem plurimis locis novus editor emendavit.

PERILLUSTRI ET INCOMPARABILI VIRO

CLAUDIO SALMASIO,

EQUITI, CONSISTORIANO COMITI, &c.

REPUTANTI mihi, Vir nobilissime, utrum imperfectum hunc fœtum, ineuntis adolescentiæ primis formatum annis, luce donarem; non sine ingenuo pudore incessit audacia, ut damnatis tenebris, levidense illud opusculum, illustri tuo nomini inscriptum irem. Ita enim par erat, ut primitiæ juventæ nostræ, primo, si pateris, virorum cederent; quo favorem, si forte aliquem mereantur, inde mutuarent. Addebat animos Scylax, auctor, propter antiquitatem, non infimæ apud te auctoritatis. Illi et adjunxi periplum Ponti Euxini; quem beneficio tuo primus reipublicæ literariæ dono, et jam tibi reddo; cujus sub nomine hæc prodire non tantum nos libentes, sed et ipsi, si superstites essent, gloriarentur auctores. Accipe igitur luculentissimi amoris et obsequii levissimum pignus, et meliora a nobis quotidie exspecta.

Tuus ISAACUS VOSSIUS.

ISAACI VOSSII

DE AUCTORE PERIPLI PONTI EUXINI PRÆFATIO.

..... Sufficiant hæc pauca de Scylace Caryandeno*, et veniamus ad alterum autorem Ponti Euxini. Primus illum e bibliotheca palatina exscripsit, jam ante annos plurimos, vir in omni doctrina summus, CLAUDIUS SALMASIUS. Quis vero sit auctor ejus Peripli, nullis potui conjecturis assequi.

*Partem priorem hujus præfationis adi, lector, vol. I, pag. 153, 154: Gronovianæ præfationis partem illuc respicientem, uno tenore dedi, vol. I, pag. 160, 161.

M*

Quin tamen sit fragmentum περίπλου τῆς ὅλης οἰκουμένης, neutiquam ambigendum. Non esse admodum antiquum, hoc evincit, quod urbium, portuum, fluviorumque, antiquis nominibus recentiores plerunque subdiderit appellationes: ut, cum Apolloniam, Sozopolin[1]; portum Daphnes, Sosthenem[2]; Borysthenem, Danaprim[3], vocat[4]; quæ vocabula veteribus ignota fuere. Recentiorum quoque morem in eo sequitur, quod stadia VII ½ componat cum miliari romano. Quæ diversitas inde evenit, quod Græcorum recentiorum pedes geometrici illos veterum decima sexta sui parte longitudine anteirent. Toto hoc fragmento nihil non ex Scymno Chio, et Arriani epitome Ponti Euxini, desumptum est. Scripsit Scymnus Chius περιήγησιν Europæ, Asiæ, Libyæ, libris tribus, versibus comicis. Ex eo fragmentum edidit doctissimus Hœschelius. Falsum vero titulum præfert Marciani Heracleotæ. Constat hoc ex Stephano et aliis, qui loca aliquot ex Scymno citant. Marciani vero Heracleotæ esse non potest. Vixit enim ille multis post Ptolomæum ætatibus; cujus compendium composuit, quod hodieque magna ex parte exstat. Chius vero ille Scymnus sub Nicomede floruit, cui opus suum inscripsit. Quam multa autem desint in Scymno, argumento est Europa, quæ nec ipsa absoluta est. Quare præter reliquum Europæ, tota Asia, et Africa, desiderantur. Defectus tamen ille in Europa ex hoc Ponti Periplo, quem edo, suppleri potest. Cætera vero hic noster auctor ex Arriani hausit compendio. Compendium voco, quia revera sit[5]. Multo enim locupletior fuit ille periplus, quam est hodie. Citat ex eo loca quædam Eustathius in commentariis ad Dionysium, quæ hodie tamen apud eum non reperiuntur. Unde non dubito, quin multum imminutum sit scriptum illud. Quod ipsum videre est apud Marcianum Heracleotam, Ptolomæi epitomatorem. Multa enim ex eo habet Stephanus, quæ in eo non inveniuntur. Sed de eo nos alias pluribus, ut spero, ad Ptolomæum nostrum, quem propediem, Deo volente, habebis, Lector.

[1] Pag. 14 med. Huds. — [2] Pag. 16, Huds. — [3] Pag. 7 et 8 med. Huds.; p. 9 init.; p. 16 med. — [4] Et Theudosiam, *Ardabda*, p. 5 extr. Huds.; Istrum, *Danubim*, p. 11, Huds. extr. Sic corruptas adhibet nominum veterum formas, ut Χερσών, Χερσῶνος, *bis* p. 7, Huds.; p. 10 init.; p. 16 med.: et τῇ Ἀλανικῇ ἤτοι τῇ Ταυρικῇ διαλέκτῳ, p. 5 extr. (sic et Anon. A. Cf. ad §. 11, 2, p. 172.). De quo vid. tamen Dodwell. p. 192 sq. G. — [5] Cf. præfat. nostr. in Arrian. G.

HENRICI DODWELLI

DISSERTATIO

DE AUCTORE ANONYMO PERIPLI EUXINI MARIS, &c.

SUMMA DISSERTATIONIS.

§. I. Scymni Chii iambos an noster confuderit, incertum est. — §. II. Arriano, quem in multis sequitur noster, proinde junior Anonymus. — §. III. Periplus Euxini Maris ab Arriano scriptus non est (ut cl. Vossio videbatur) mutilus. — §. IV. Romana, quæ adhibet noster, miliaria a veterum Romanorum miliarium forma plane aliena. — §. V. Militaria illa e Græcorum juniorum ratiociniis nata. Et quo demum progressu. — §. VI. Et quidem, ut videtur, Constantinopolitanorum. Sed paulo ante nomen ipsum Constantinopolis. — §. VII. Proinde hujus Peripli auctor esse non potuit Alypius, cujus meminit Julianus Apostata. — §. VIII. Locorum eorundem nomina diversis linguis poterant sibi invicem fuisse coæva. — §. IX. Daphne Sosthenii ad discrimen Daphnes Antiochenæ: antiquior ipsa Daphne Sergii suburbio Constantinopolis. — §. X. Aulæi teichi novum nomen Theræ post Arrianum, sed ante tabulas Peutingerianas. Apolloniæ nomen ad Marcianum Heracleotam. Eadem Sozopolis tempore forte Constantini. — §. XI. Potuit hic noster Byzantii nomen usurpare, etiam postquam condita esset Constantinopolis.

§. I. Scymni Chii iambos an noster confuderit, incertum est.

In hoc opere luculentum habemus exemplum commissorum inter se periplorum; nec tamen pro recepto illiusmodi scriptorum more, ut quo loco desierat unus auctor, inde incipiant quæ ex alio auctore excerpsit operis universi collector. Hic etiam de locis iisdem

diversorum, quos excerpsit, auctorum sententiam seorsim refert, quod fecit etiam sæpe Plinius. Scymnum imprimis excerpsit Chium; tum etiam Arrianum; et tertium denique, qui, post Arrianum, stadia Græcorum cum milliaribus contulerit Romanorum, et quidem ipsis plerunque auctorum, quos excerpsit, verbis. Scymni certe Chii verba tam accurata fide repræsentavit, ut iamborum vestigia etiamnum appareant, ut facile vir maximus Is. Vossius illos in pristinam formam redegerit. Verba enim Scymni fere numerat, ne quidem ordine verborum admodum mutato. Nescio an iamborum formam in suo, quo est usus, Scymni codice ipse repererit, aut iambice scripsisse crediderit. Nam in ipso quoque Scymno jamdiu versuum lineas invicem confudisse librarios, e codicibus Scymni constat Hœschelianis. Nec enim in illis quicquam invenit Scaliger, quod versuum suspicionem faceret, præter Scymni verba se metro comico scribere profitentis, et metrum verborum, sonosque versibus congruos; ne dicam jam figuras a pedestri oratione alienas. Versus autem, tam in codice palatino quam gallicano, confuse et permixte exaratos esse ipse agnovit Hœschelius. Itaque jam aliquantisper versibus confundendis assueverant librarii, præsertim juniores, in operis forma, versibus, ut credebant, parum congrui; eoque magis est cur hoc de nostro verum fuisse suspicemur, si fuerit adeo, quam volebat cl. Vossius, nuperus. Veteribus enim frequentiores erant etiam in re geographica versus, quam ut hoc fallere potuerit veteres etiam librarios. Erat enim apud Græcos celeberrimus hoc nomine Dionysius, apud Latinos Germanicus et Festus Avienus. Itaque num in nostrum hæc suspicio conveniat, a tempore potissimum, quo vixit, judicandum est.

§. II. Arriano, quem in multis sequitur noster, proinde junior Anonymus.

Etiam Arrianum a nostro expilatum esse censuit idem cl. Vossius; imo nihil esse quod non ex eorum altero desumserit, vel Scymno scilicet, vel Arriano: non tamen satis, quod volebat, etiam probavit. Stadia quidem in suo Maris Euxini Periplo dedit Arrianus, non item romana miliaria: hæc ergo saltem noster aliunde. Ita certe, nisi Ῥωμαϊκὰ γράμματα viderit noster, quorum ipse meminit Arrianus[1]. Illa enim Romanorum moribus accommodanda, proinde miliaribus potius, quam stadiis, designanda erant. Ita ex utroque scripto tam stadia discere potuit, quam miliaria; sed incertum est num illa emanarint in publicum, quæ principis causa, et pro Romanorum more patrio, lingua proinde etiam romana erant concipienda. Utque emanassent, græcus tamen erat nostri Peripli auctor; nec solent Græci, etiam de rebus romanis, alios, quam suæ linguæ scriptores, advocare. Ut porro major fuisset nostri, quam civium ejus solebat esse, diligentia, non tamen efficiet illa, ut miliaria romana omnia accipere potuerit ab Arriano; nec enim de aliis, quam provinciæ suæ, Arriani scripta, vel romana, meminisse verisimile est. Alibi romanarum literarum a se scriptarum ne quidem ipse meminit Arrianus; nec de aliis quam provinciæ suæ negotiis præfecturæ munus exigebat, ut principem certiorem faceret. Partem ergo Peripli sui longe maximam, quæ erat extra Pontum Cappadocium, aliunde miliaria hauserit oportet, quam ex Arriano. Ne quidem illud certum esse hactenus

[1] Arrian. Peripl. Mar. Euxin. p. 6, 10 (§. 6, 2, p. 5 ; §. 10, 1, p. 98).

evictum est, an ea quoque ipsa, quæ habet cum Arriano communia, ipsi tamen debuerit Arriano. Quæ enim erant extra provinciam Arriani; quæ ne quidem iter attigerint, quo in provinciam ipse pervenerit; quæ ne quidem iter illud, quo Hadriano ipsi iter erat in Bosporum; quæ ex indicibus proculdubio didicit certissimis; hæc aliunde Arrianum ipsum, quam è decessorum scriptis, didicisse verisimile non est. Et quidem ad partem Maris Euxini reliquam spectant potissimum quæ hic communia legimus cum Arriano. Hæc ergo nostrum Arriano debuisse necesse non est, cum ex Arriani auctoribus eadem haurire potuerit, quod ipse fecit Arrianus. Habet præterea noster multa quoque loca, quæ frustra quis quæsierit in Arriano. Hæc ergo quomodo potuit accipere ab Arriano, quæ ne quidem ipse complexus fuerat Arrianus?

§. III. Periplus Euxini Maris ab Arriano scriptus non est (ut cl. Vossio videbatur) mutilus.

Neutiquam sane si talis olim fuerit Periplus Arriani, qualem nunc habemus. Censuit autem vir præstantissimus (cf. supr. p. 80) hodiernum, quem habemus, Periplum epitomen esse tantummodo, minimamque partem eorum complecti, quæ ipse scripserit Arrianus. Hoc inde colligit, quod ex Arriano multa suo ad Dionysium commentario profert Eustathius, quæ tamen nullo legimus illius Periplo. Sed vero Periplum Arriani nullum ibi, quod meminerim, saltem de nomine, appellat Eustathius. Quæ autem habet omnia, ea istiusmodi sunt, ut in nullo fortasse Periplo, sed in historiis (quas multas illum scripsisse supra probavimus) ea scribere potuerit Arrianus. Hucusque ergo nihil est, quo vel Arriano ipso junior noster fuisse vincatur. Vincunt

autem certe nostri auctoris illa de Halmydesso verba: Τούτου τοῦ χωρίου μνήμην ποιεῖ Ξενοφῶν ὁ πρεσβύτερος[1]. Hæc enim auctorum, quorum fidem secutus est Arrianus, verba non sunt, sed ipsius potius Arriani, in propria etiam persona loquentis, quem Xenophontem Socraticum propterea seniorem vocasse probavimus (ut §. 12 extr. p. 64. G.), quod junioris Xenophontis ipse nomen affectarit. Hinc ergo certum est Arriano juniorem fuisse nostrum Anonymum, et proinde verisimilius erit, quæ habet ipse cum Arriano communia, ea illum ab Arriano potius sumsisse, quam ab auctoribus Arriani.

§. IV. Romana, quæ adhibet noster, miliaria, a veterum Romanorum miliarium forma plane aliena.

Alteri autem, et recentiori, quam fuerit vel Arrianus, auctori debuit noster quæ habet omnia de romanis sui temporis miliaribus, quæ cum stadiis septenis componit et dimidio. Major enim miliaris modus receptus est apud veteres, et florente republica, stadiorum octonorum. Hic enim certe modus respondebat examussim proportioni antiquissimæ pedis græci atque romani: qua scilicet pedes græci DC stadium conficiebant, iidemque pedibus romanis DCXXV pares erant, passibusque CXXV. Sic enim futurum erat, ut stadia istiusmodi octona passus implerent romanos mille. Et quidem modum hunc auctorum esse accuratissimorum, et sibi invicem maxime consentientium, docet, adversus Lipsium, vir geographiæ veteris peritissimus Philippus Cluverius[2]. Facit autem ne de eo dubitare liceat, Strabo, qui hunc modum observatum esse testatur in via Egnatia, lapidibusque illius viæ miliaribus

[1] Peripl. Anonym. Mar. Eux. p. 15, Huds. — [2] Cluver. *Germ. antiq.* procem. lib. I.

ab Apollonia ad Macedoniam. Erat enim via illa, βεβηματισμένη κατὰ μίλιον [1], ut docet ibidem Strabo. Βηματισμὸς ille pedum designatio erat, teste Hesychio. Quis autem dubitet stadii græci mensuram fuisse accuratissimam in ipsa Græcia, et romani etiam miliaris in via militari romana? Alium dedit modum Polybius, et majorem, monente ibidem Strabone, sed ante Caii Gracchi tribunatum, qui anno demum varroniano DCXXXI° primus vias publicas per Italiam lapidibus designavit, ut in ejus vita tradit Plutarchus (§. 7); aliquot nimirum annis postquam historiæ suæ manum ultimam imposuerat Polybius. Cæterum ab illis usque Caii Gracchi temporibus nullus dubitandi locus est, quin idem fuerit ubique miliaris romani modus in viis publicis militaribus, nec alius proinde ab eo quem in Egnatia via descripsit Strabo: imo modum illum Polybianum non alium fuisse revera ab hoc omnium receptissimo mox ostendemus. Idem præterea colligitur ex itinerariorum latinorum miliaribus, si conferantur cum Græcorum stadiasmis in iisdem locorum intervallis. Veteris ergo Romæ non alium fuisse miliaris modum est sane verisimillimum: nec alium agnoscunt ab illo usque Gracchi sæculo scriptores romani etiam juniores. Certe Columella, Plinius et Gellius, pro hoc miliaris modo, stadium CXXV passuum faciunt.

§. V. Miliaria illa e Græcorum juniorum ratiociniis nata. Et quo demum progressu.

Græcis, fateor, alius placuit miliaris romani modus, idem cum eo, quem sequitur nostri auctor Peripli, septenorum cum dimidio stadiorum. Ita Suidas, qui receptum quoque miliaris modum suis miscet collectaneis. Ex illo ergo ne quidem id colligere licet, quæ

[1] Strab. lib. VII, p. 322 (p. 496 extr. Alm.).

fuerit vel sæculo suo, vel auctoris, quem excerpsit, receptissima sententia. Sed unicum illum minoris miliaris modum agnoscit Photius, quasi nullus alius fuisset, ubi vixit Photius, in oriente exploratus. Sic enim habent illius verba, non tamen (quod sciam) in Bibliotheca, ut volebat Cluverius [1], sed in lexico ms° : *Στάδιον ὁ τόπος τοῦ ἀγῶνος, καὶ μέρος τι τοῦ μιλίου λεγομένου. ἑπτὰ γὰρ ἥμισυ στάδια ποιοῦσι μίλιον*[2]. Itaque ante ætatem Photii obsolevisse verisimile est antiquioris miliaris usum, siquis tamen unquam fuerit in oriente. Nam, ut e nostro constat Peripli auctore, non solum Constantinopoli, sed in locis Constantinopoli vicinis (quæ tamen Romanis olim non paruerint), hic idem obtinuit miliaris romani modus. Ego rem totam (si quidem conjecturæ venia sit) ita habuisse suspicor : primus antiquissimusque miliaris modus is erat, quem dixi (p. 185); ut scilicet stadium pedes græcos complecteretur DC, latinos DCXXV. Hi pedes octies multiplicati, facient in miliari pedes græcos 4800, latinos 5000. Detracti e pedibus romanis pedes græci reliquos facient pedes 200, qui græcis tertiam stadii partem explebant accuratissime. Inde factum ut præter octonos stadios, tertiam præterea stadii partem miliari romano tribuerint Polybius et Eratosthenes. Sic enim de Polybio testatur Strabo [3], de Eratosthene autem Julianus architectus apud Harmenopolum [4]. Nam post bellum cum Pyrrho, pacem inibant cum Ptolemæo Philadelpho Romani : inde evenit, ut Eratostheni aliquatenus innotuerit miliare romanum. Non tamen propterea diversus erat modus miliaris romani etiam antiquioribus illis Eratosthenis

[1] Cluver. *Germ. antiq.* procem. — [2] Cf. Bast. *Epist. crit.* p. 21, et *Appendic.* ad calc. p. 4, 5, inserta mox in not. ad Anon. huncce. G. — [3] Strab. p. 322 (p. 497 A, Alm.). — [4] De quo cf. mox Osann. in præf. ad *Fragm.* Anon. C. G.

temporibus et Polybii ; octonos enim in miliari romano stadios supponit utraque illa supputatio, e cujus discrepantia nati pedes illi 200, quos pro tertia stadii parte habebant Eratosthenes atque Polybius. Propterea scilicet redundare pedes illos in romano miliari censebant, quod is pedum numerus redundarit in octo stadiis, si pro modo pedis romani metirentur. Nec interim cogitabant minorem fuisse pedis mensuram, qua factum, ut major pedum numerus apud Romanos idem conficeret, quod minor conficiebat apud Græcos; nec minoris formæ pedes romanos 200 tantundem valere, quod 200 pedes græcos, qui stadii græci tertiam partem revera conficiebant. Contra vidit Plutarchus hosce ducentos pedes, si pro calculo græco (qui major erat) supputentur, deficere potius, quam redundare apud Romanos; quod scilicet pedes romani 4800, pedes græcos 4800 non æquarent, nisi alii præterea pedes 200 adderentur, pro modo scilicet romano; proinde octo stadiis minorem censuit modum miliaris romani. Ipse, licet in alterum extremum errarit, quam Polybius, pari tamen erroris usus est occasione, quod nec ipse pedum græcorum romanorumque discrimen observarit. Pedes enim romanos numeravit græco tamen pedum numero, ut in miliari integro a justa stadiorum octo mensura deficerent. Inde autem juniorum errorem natum crediderim, minorem miliaris romani quam octo stadiorum mensuram statuentium : his nempe, ut opinor, gradibus. Qui primi observabant pedes romanos 4800, a justo pedum græcorum 4800 modo, qui mille passus explebant, deficere, illos necesse erat, ut plusquam tertia stadii parte contractiora miliaria fecerint, quam fecerint decessores græci, qui partem tertiam stadii ultra stadios octonos ad miliaria romana explenda necessariam fecissent. Erat enim et

pars illa stadii detruncanda, et pars illa præterea quæ deerat ad stadia octona absolvenda. Defectum illum si parem ipsi cum decessorum excessu statuissent, sic partibus stadii tertiis duabus breviora fecissent miliaria: sed nihil erat necesse ut ita facerent. Nec enim pedes romani 200 ad tertiam stadii partem assurgebant; erant enim pares græcis pedibus tantummodo 180. Duplicentur ergo; pedes conficient duntaxat 360: sed in miliari romano non alios pedes censeri oportere manifestum erat, quam romanos. Pars autem dimidia stadii romani pedes complectebatur romanos 312 $\frac{1}{2}$: supererant pedes 47 $\frac{1}{2}$, qui certe negligendi erant pro more, quem sequitur noster, supputandi per partes assis romani. Pars enim assis minima, uncia, seu XII[a], si vel græco exemplo censeatur, pedes explet 50; si romano, pedes 52 et duodecimam præterea pedis partem. Sic stadii parte dimidia breviora fecerint miliaria, quam fecissent veteres, qui stadia 8 $\frac{1}{3}$ pro modo habuerant romani miliaris. Cum autem paulatim hic veterum error e memoria hominum intercidisset, modus autem Romanorum exploratissimus is esset, ut stadia integra octona singulis miliaribus assignarentur, proclive erat, ut emendationem illam miliari romano, suis temporibus recepto, accommodarent juniores Græci, et proinde stadia illa octona dimidio stadio mutilarent. Hoc ego ad Græcos retulerim Constantinopolitanos. Græcam enim hujus erroris originem produnt hujus miliaris auctores, non alii, ut opinor, quam Græci omnes. Produnt ipsi errores non aliunde nati, quam e Græcorum veterum ratiociniis de rebus romanis, et proinde sibi parum exploratis. Alioqui fateor, ne quidem Græcis penitus ignota fuisse Romanorum miliaria, postquam etiam ipsi in Romanorum ditionem concessissent. Hoc ex ipso discimus Evangelio S. Matth. v, 41. Nam et

in publicis imperii rationariis, et in publicis metatorum itinerariis, jam assueverant Romanorum miliaribus etiam provinciæ, sed procul dubio veris octonorumque stadiorum. Novus autem ille falsusque miliaris modus vix potuit ab aliis esse, præterquam a Græcis; et a Græcis, ut puto, constantinopolitanæ ditionis.

§. VI. Et quidem, ut videtur, Constantinopolitanorum: sed paulo ante nomen ipsum Constantinopolis.

Novæ enim Romæ nomen sibi vendicabat Constantinopolis, urbisque romanæ etiam jura omnia, imperatorem proprium, proprium sibi consulem, proprium senatum, proprium sibi pariter (pro Romæ exemplo) urbis præfectum: inde Romanos se, urbisque præfecturam *Romaniam* appellabant. Occidentalis Romæ incolas ne quidem Romanorum, sed Latinorum duntaxat nomine dignabantur. Proinde et mores etiam romanos affectabant, quo magis Romani viderentur; in his etiam hunc, de quo agimus, miliarium: verum ita plane, ut decuit græcæ stirpis civitatem. Linguam enim retinebant etiamnum urbis Byzantinæ, et cum lingua, gentis suæ etiam errores. Sed formam miliaris publicam mutare antea non poterant, quam imperii potestate potirentur. Nec in eam, quam hic observatam legimus, mutaturi erant principes, qui in Roma veteri imperii sedem possidebant; nempe romanarum consuetudinum peritiores, quam ut a primæva romani miliaris forma tantopere aberrarent. Itaque post tempora Constantini necesse est nostrum hunc vixisse scriptorem, si quidem nostra illa procedant ratiocinia: nisi forte hanc eandem miliaris formam in orientem introduxerint, non Constantinopolitani, sed Nicomedienses, cum imperii etiam augustei, et quidem primarii, sedem in

Nicomediæ poneret Diocletianus. Sic potuit noster tum scripsisse, dum Byzantii nomen adhuc retineret, quæ postea Constantinopolis appellata est. Et sane Byzantii appellationem adhibet etiam ipse, nulla mutatæ vel levissima significatione. Quod sane esset cur in urbe tam insigni merito miraremur, si post imperii sedem eo translatam ipse vixisset; ea potissimum de causa, quod in aliis urbibus obscurioribus, sui tamen sæculi, pariter ac antiqua, nomina sedulo observarit. Cur itaque hoc idem non observaret in urbe omnium præcipua! Est ergo hæc auctoris nostri ætas potius fortassis anteferenda; vel forte potius illius, cujus fidem est secutus, ut mox ostendemus.

§. VII. Proinde hujus Peripli auctor esse non potuit Alypius, cujus meminit Julianus Apostata.

Pugnabit autem illa, quo minus verum esse possit, quod sum aliquando suspicatus, ut nostri operis auctor fuerit Alypius Cæsarii frater, de quo ita Julianus Apostata, *Epist.* XXX : Ἤδη μὲν ἐτύγχανον ἀνειμένος τῆς νόσου, τὴν γεωγραφίαν ὅτε ἀπέστειλας. οὐ μὴν ἔλαττον διὰ τοῦτο ἡδέως ἐδεξάμην τὸ παρὰ σοῦ πινάκιον ἀποσταλέν. Ἔχει γὰρ καὶ τὰ διαγράμματα τῶν πρόσθεν βέλτιον, καὶ κατεμούσωσας αὐτὸ, προσθεὶς τοὺς ἰάμβους, οὐ μάχην ἀείδοντας τὴν Βουπάλιον, κατὰ τὸν Κυρηναῖον ποιητὴν, ἀλλ' οἵους ἡ καλὴ Σαπφὼ βούλεται τοῖς ὕμνοις (Heyler. νόμοις. G.) ἁρμόττειν. Quod equidem opere quasi musivo variegatum fuerit hoc Alypii opus geographicum, alternis, oratione soluta et iambis tessellatum, in eo sane similis erat nostræ illa etiam Alypii Geographia. Sed ad ipso fuisse videntur Alypio iambi illi, quorum nomine Alypium tantis ornat præconiis infelix imperator : nihil enim ad Alypii laudes fecissent iambi alieni. Et πινάκιον complectebatur Alypii Geographia,

tabellam nempe geographicam cum diagrammatibus, quæ technicæ potius geographiæ erant, quam historicæ; et in tabulis præcipue locum, ut videtur, habebant. Noster totus historicus est, nec quicquam habet, quo geographiæ artificium excoleretur. Non obstat ergo quo minus hæc vera fuerit auctoris ætas.

§. VIII. Locorum eorundem nomina diversis linguis poterant sibi invicem fuisse coæva.

Sed non esse admodum antiquum nostrum illud credidit cl. Vossius evincere, quod antiquis nominibus recentiores subdiderit appellationes. Sed nullo testimonio confirmavit, hac (quam dedimus) ætate appellationem aliquam auctori coævam fuisse recentiorem: nonnullæ certe poterant admodum fuisse antiquæ, ipsisque receptissimis apud Græcos nominibus coævæ. Theodosiam[1] ait taurica dialecto vel alanica Ἀρδαύδα appellatam, quod idem valet ac si græce diceretur Ἑπτάθεος. Antiquum illud fuisse nomen, etiam alanicum, exinde constat, quod a gentilium deorum septenario aliquo, forte planetarum, emanarit: inde etiam, quod in confinio illam Bosporianorum Taurorumque sitam, fuisse testetur Strabo[2]. Recte ergo taurica dialecto nomen illi fuerit assignandum, etiam a prima urbis origine, quo vicinis innotuerit; et aliud à græco, ut erat vicinorum lingua etiam alia. Sic enim hodieque reperimus in provinciis multarum linguarum etiam locorum eorundem multa esse nomina. Ita in Flandria nomina belgica sunt atque gallica; et in Wallia, nomina pariter anglica et britannica, quorum unum alteri non succedit, sed simul ambo apud

[1] Peripl. Mar. Euxin. p. 5, Huds.. — [2] Strab. p. 309 (p. 476 init. Alm.).

suæ linguæ participes usurpantur. Sic etiam urbem, quam cives ipsi Olbiam, finitimi Borysthenem[1] appellarunt, etiam a temporibus Herodoti[2]: eadem, ni fallor, causa est Borysthenis fluvii, quem noster Danaprin suo tempore appellatum esse scribit, Jornandes Danubium vocatum esse testatur, in qua voce Danapris vestigia agnoscit ipse Vossius. Itaque jam diu ante Jornandem innotuerat nomine illo Borysthenes: nec quicquam habet quo, suo etiam tempore, nomen illud novum fuisse innuat. Idem addit Jornandes, a quibus Borysthenes ita fuerit appellatus; nempe ab accolis. Proinde etiamnum apud peregrinos Borysthenis nomen notius fuisse, ni fallor, indicat: ita eodem tempore fluvius, qui Græcis Borysthenes, idem Danapris apud accolas audiebat. Erat enim sane græcum nomen Borysthenes, ut e vocis fine manifestum est: proinde ipsa urbs Olbia, eadem a Græcis Borysthenes vocata, testibus hoc ipso nostri Peripli auctore[3] et Herodoto[4]. Quomodo ita, ni vox fuisset græca Borysthenes? Hoc si verum, potuit nomen Danapris lingua accolarum decantato apud Græcos nomini vel coævum fuisse, vel etiam fortassis antiquius. Nec enim est quod dubitemus quin nomen fluvius antea habuerit apud accolas, quam Græcis ipsis innotesceret. Sunt porro apud nostrum varia locorum eorundem nomina, quæ antiqua omnia fuisse veteres agnoscunt. Ita portus idem Athenæon et Scythotaurorum (§. 7): ita Tauricum (Eubuli portum. G.), vel Symbulon (§. 9): ita urbs Cytæ et Cydeacæ (§. 6): ita Caræ et Careæ (§. 18): ita et in vetustissimis nominibus Dionysopolis

[1] Steph. Βορυσθένης. — [2] Herodot. IV, 17. (Cf. Kœhler. *Remarques sur les antiquités du Bosphore*, p. 13, G.) — [3] Pag. 8, Huds. (§. 12). — [4] Herodot. l. c.

(§. 18), quæ noster hic recensuit, pro more suo, accurate.

§. IX. Daphne Sosthenii ad discrimen Daphnes Antiochenæ: antiquior ipsa Daphne Sergii, suburbio Constantinopolis.

Sed de portu Δάφνης τῆς μαινομένης, addit noster, τὸν νῦν λεγόμενον Σωσθένην. Hoc exemplis illis accenset cl. Vossius, e quibus collegit nostrum non admodum fuisse antiquum: sed quo demum tempore nomen portus ille novum Sosthenis acceperit, de hoc nihil observavit vir celeberrimus. Sed μαινομένης Δάφνης nomine portum illum simpliciter designavit Arrianus, quasi aliud nullum, quo tum appellaretur, haberet exploratum. Vel inde mihi suspecta est emendatio cl. Harduini [1], qua Plinio ipsi Sosthenis hujus mentionem inseruit, Plinio, ut opinor, incogniti. *A Bosporo* (inquit Plinius [2]) *sinus Casthenes*. Vet. cod.: *Leosthenes*: reponit Harduinus *Sosthenes*. Sed cujus nomen ignoravit Arrianus, non est quod credamus Plinio fuisse exploratum. Utcunque tamen alienus est hic Plinii locus a portu Sosthenis. De *sinu* loquitur Plinius; noster de *portu*: et in Asiæ ora ponit noster portum, quem Sostheni tribuit; Plinius Casthenem suum in ora europæa. Utcunque tamen Sosthenii etiam hujus meminit Nicephorus patriarcha ad ann. æræ christ. DCCXVII: inde Σωσθένειον in nostro etiam reponendum, uti etiam ex Leontio Scholastico [3]. Itaque ante annum illum 717 jam ita receptum est recentius illud Sosthenii nomen, ut antiquius Δάφνης μαινομένης in desuetudinem abierit. Adhuc aliquanto erat, ni fallor, antiquius: nam præter hunc Daphnes portum, qui ad

[1] Harduin. Adn. ad Plin. tom. I, p. 811. — [2] Plin. V. *H.* IV, 11. — [3] *Antholog. græc.* lib. IV, cap. 25.

dextram erat navigantibus in Euxinum, et propterea in ora asiana, erat et alia ad sinistram Daphne suburbium in ora europæa, ὃ λέγεται Σέργιον, inquit Stephanus [1]. Facile intelligimus quam necessarium fuerit ambas illas Daphnas in ejusdem Bospori Thracii oris ambabus sitas invicem distinguere. Quod factum arbitramur duobus hisce cognominibus virorum, ut videtur, excultorum, Sergii et Sosthenii. Erat autem nostra, quæ Sosthenii nomen accepit, multo quam altera fuerit, antiquior: nostra temporum etiam mythicorum; alterius mentio nulla, quod sciam, apud veteres. Imo ne quidem esse potuit suburbii; urbis nimirum vel Byzantinæ, vel Constantinopolitanæ: potius, existimo, Constantinopolitanæ. Sergii opus illud fuisse indicat, ut puto, nomen Σέργιον. Tantundem enim valet ac ἔργον Σέργιον (nisi forte potius scribendum Σεργίειον), ut Sosthenis etiam opus appellabatur Σωσθένειον. Delicias autem et amœnitates præcipue quærebant veteres in suburbanis laxius habitatis, et proinde loca secessibus [2] idonea facilius suppeditantibus, lucis nimirum, porticibus, piscinis, gymnasiis, atque ambulacris. Hoc ipso voluptatis nomine nescio quicquamne fuerit celebrius (dicam an infamius?) Daphne Antiochena, cujus exemplo Sergium existimo hoc suum suburbanum condidisse, et propterea Daphnen appellasse; hominem nimirum, ut ex ipso constat nomine, romanum: proinde Constantinopolis civem, quæ hoc ipso novæ Romæ nomine gloriabatur, non autem Byzantii, cum urbs illa a Severo excisa, Perintho deinceps (quæ eadem Heraclea erat) subjiceretur, ut ægre admodum deinceps vel civitatis illustris, nedum romanæ,

[1] Steph. Δάφνη. Et ex eo Eustath. ad *Dionys.* vs. 816. — [2] Cf. t. I, pag. 338. G.

dignitatem tueretur. Itaque si ad hujus Daphnes discrimen, alia illa Daphne asiana Sosthenii nomen acceperit, ita recentius fuerit urbe Constantinopolitana nomen quoque Sosthenii, quod non ferunt nostræ rationes. Fieri tamen potest, ut ad Antiochenæ Daphnes discrimen portus ille Sosthenii nomen acceperit : sic omnia respondebunt satis accurate. Erat enim Sosthenis illa Daphne multo antiquior Antiochena, ut recentioribus suis temporibus nomen Sosthenii accipere potuerit, cum jam celebris esset Daphne etiam Antiochena, ut ab ea internosceretur. Et vicissim illa Antiochena Daphne antiquior suburbio Constantinopolitano : imo ipso Diocletiani imperio, cui propinquum nos fecimus hujus Peripli auctorem. Hoc certum est ipsum quoque illum Sergium suburbani Constantinopolitani auctorem, antiquiorem fuisse Sergio illo, cujus meminit, Justiniani M. imperio exeunte, Agathias [1]. Sergii enim, qui suburbanum condidit, meminit ipse Stephanus, cujus epitomator ipse Hermolaus floruit sub Justiniano.

§. X. Aulæi teichi, novum nomen Theræ, post Arrianum, sed ante tabulas Peutingerianas. Apolloniæ nomen apud Marcianum Heracleotam. Eadem Sozopolis, tempore forte Constantini.

Αὐλαίου τεῖχος τὸ λεγόμενον Θήρας χωρίον. Ita noster (§. 21): et quidem Αὐλαίου τείχους in suo quoque Maris Euxini Periplo (§. 24) meminit etiam Arrianus, eousque, ut videtur, veteri adhuc nomine designari soliti : et Theras mentionem in Tabulis Peutingerianis occurrere recte observavit maximus Vossius. Medio ergo tempore inter Arrianum auctoremque tabularum Peutingerianarum nova illa obtinuit appellatio, quæ potuit adeo satis

[1] Agath. lib. IV, pag. 141 (p. 273, ed. Niebuhr.).

fuisse antiqua. Superest tandem Apollonia, cujus coævum sibi nomen Sozopolin memorat Anonymus. Sub Apolloniæ nomine de hac urbe loquuntur Scylax, Strabo, Mela, Plinius, Arrianus, Marcianus etiam Heracleota: imo ipse quoque Stephanus, quo loco numerat cognomines Apollonias. Nec tamen inde constat, an illo quoque Stephani sæculo nomen illa mutarit Apollonia. Auctorem enim, tum alibi sæpissime, tum hoc præsertim in loco, excerpsit Stephanus, qui ex professo in unum collegerat corpus urbes sibi invicem cognomines: utilissimo sane consilio; ut vitarentur errores in historia frequentissimi pariter ac facillimi, cum propter nominis similitudinem ipsæ confunduntur: eodemque consilio, quo etiam illi usi sunt, qui viros pariter cognomines recensebant, quos excerpsit Laërtius. Satis enim erat, quocunque demum sæculo vixisset auctor, si vel olim nomen urbs habuisset de quo agebat, ut reliquis ejusdem nominis urbibus accenseretur. Utcunque tamen, post tempora saltem Marciani, nomen vetus urbs illa, de qua agimus, retinuit Apolloniæ: *Sexopolin* illam esse geographo Nubiensi, uti etiam nostro sæculo observavit ipse Vossius. Est autem forma illa vocis quidem græcæ, pro barbarorum autem juniorum pronuntiatione in barbaricam degenerantis; cum nempe lingua etiam græca, propter barbarorum incursiones, in illis quoque partibus jam non esset amplius vernacula. Itaque cum scriberet etiam Nubiensis, jam græci nominis usum corruperant vicini, græcæque linguæ imperiti, barbari: Græcis nimirum pulsis, vel barbarorum mores diutina consuetudine deficientibus. Atqui Græcorum erat nomen illius urbis etiam posterius Sozopolis, etiamnum sua lingua suisque moribus utentium; itaque, ut Marciano Heracleota recentius, sic multo tamen

antiquius geographo Nubiensi. Illius nominis urbem legimus in Pamphylia, temporibus[1] etiam imperii græco-romani recentissimis. Si conjecturis ex historia petitis augurari liceat, vix crediderim diu post Marcianum sui juris in illa Euxini Maris ora fuisse Græcos. Nam a temporibus Claudii (qui successit Gallieno) secundi, molesti erant in omni illa ora Scythæ, aliique barbari; ita quidem ut vel romani imperii fines ægre admodum tuerentur principes illius sæculi bellicosissimi. Multa gessit in illos, atque admodum præclara, ipse Claudius : et tamen Daciam, quæ illis obnoxia erat, Transdanubianam, quasi quæ defendi non possit, dimisit Aurelianus, princeps *invictissimus* et *victoriosissimus*; sic[2] enim illum, nec immerito, appellant cippi. Inde factum, ut Illyricum provinciam fecerit Diocletianus Cæsaream, et quidem Cæsaris bellicosissimi, cui fuerit *ad ripam Danubii cum gentibus barbaris luctandum*; sic enim loquitur Lactantius[3] : sed et Constantinum[4] ipsum exercuerint his iisdem partibus Sauromatæ et Gothi. Qui non illos modo, verumetiam Scythas[5] ipsos volentes in suam ditionem recepit. Tum ergo liberum erat Græcis, in suas sedes restitutis, Apolloniam alio deinceps, sed græco etiam et ipso, Sozopolis nomine designare. Omine certe auspicatissimo, ut *Servatori* potius quam *Apollini*, beneficium illud referrent acceptum. Et sane novi, quasi e postliminio, initii novum illud fuisse videtur Græcorum, in eadem civitate, nomen. Tum etiam commodissime romanorum miliarium modum (qualis in hoc opere

[1] Nicet. Choniat. Joann. Comnen. pag. 10. Et in Alex. pag. 169. — [2] Gruter. CCLXXVI, 4. — [3] Lactant. *de Mort. persecutor.* cap. 18. — [4] Euseb. lib. IV, *Vit. Constantin.* cap. 5, 6; Socrat. lib. I, cap. 14; Theodoret. lib. I, *Eccl. hist.* cap. 8. — [5] Euseb. lib. I, *Vit. Constantin.* cap. 4, et alii.

supponitur.) in his etiam Scytharum et Ponti Euxini oris statuerimus, cum hujus oræ incolæ universi imperium agnoscerent romanum. Nec sane tempus magis congruum, ut puto, reperiemus: nondum enim nomen forte mutaverat Byzantium. Hanc Constantini victoriam ad annum imperii XXII^{m} retulit Theophanes, et ex eo Cedrenus: forte ex ipsis Eusebii Græcis. Ad ann. Constantini XXV victoriam eandem refert latinus Eusebius, interprete S. Hieronymo: et tamen pontem lapideum, quo Danubium trajecerit, ad ann. imperii XXIII statuit auctor Chronici Paschalis; et quidem illo ipso anno his ipsis partibus fuisse Constantinum e codice colligitur Theodosiano: acceditque proxime ad sententiam Theophanis et Cedreni. Hæc si vera sint, ita urbis Constantinopolitanæ saltem *Encæniis*, quibus nomen mutavit, antiquiora fuissent illa, de quibus agimus, Constantini gesta in barbaros. Non me quidem fugit, ne quidem ipsis Constantinopolitanis, constare suæ urbis origines: nempe, ut videtur, quod epocham urbis suæ, post multos demum, quam conderetur, annos numerare cœperint. Est autem receptissima illa, apud optimos chronologos sententia, quæ urbis jam conditæ dedicationem statuit Symmacho et Gallicano coss. anno æræ christ. 330, cum in feriam II^{m}, indictionemque III^{m} incideret dies urbis natalis maji XI, auctore Chronici Paschalis et Idatio: sic fuerit belli in barbaros initium initio dedicatæ urbis antiquior. Conveniet enim dedicatio illa anno Constantini XXIV°: sed sequenti anno Constantini XXV victoriam in Gothos ponit Eusebius. Servorum autem Sarmatarum rebellionem, qua effectum est ut in ditionem Romanorum venirent Scythæ, facit idem adhuc triennio recentiorem. Apponit enim anno Constantini XXVIII, qui exibat anno æræ nostræ christianæ 334, eodemque anno

ponit etiam Idatius. Et quidem ita loquuntur plerique, ut victoriarum illarum saltem finem faciant urbe Constantinopolitana recentiorem. Hoc si tempore scripserit noster, erit sane cur miremur nullam hic occurrere mentionem novi nominis urbis Constantinopolitanæ.

§. XI. Potuit hic noster Byzantii nomen usurpare, etiam postquam condita esset Constantinopolis.

Alioqui autem, tam recenti tantarum victoriarum memoria, erat sane opportunissimum, ut nova harum civitatum nomina, quæ novæ illæ victoriæ patefecissent, auctor nostri Peripli græcus civibus suis græcis ipse similiter aperiret. Erat enim, ut videtur, ipse hujus expeditionis comes, vel forte a comitibus accepit, quæ hic cum aliis communicanda censuit: ab illis certe, qui regionem ipsi obierant, nisi ipse hoc idem fecerit. Inde linguarum hujus regionis vernacularum peritia, Alanicæ atque Tauricæ, quam raram admodum legimus in hujus sæculi scriptoribus: inde leo nomina locorum barbara a græcis admodum diversa, quæ fuerant in usu exterorum receptissima. Hæc enim nomina linguarum parum celebrium ægre fere quispiam præterquam in vicinia audierit. Ita nomina locorum wallica rarus est in Anglia Walliæ non finitima, qui habeat explorata. Huic ergo tempori optime conveniunt auctoris nostri, quæ occurrunt, ut opinor, temporis notæ. Nihil habet certe quo tam serus esse vincatur, quam volebat celeberrimus Vossius: ne quidem loci nomen, cujus origo recentiori sæculo certo asseri possit, in eo reperimus. Hoc unum tamen, ut dixi, obstat, quod Byzantii nomen, non Constantinopolis, in urbe regia usurparit. Non quidem quasi nomen illud a prima novæ urbis fundatione, saltem ab Encœniis,

non fuerit assignatum : cognominem enim ipsi Constantino fuisse, ipse, qui tum vixit, testatur Eusebius [1]; et multa Constantini edicta legimus Constantinopoli signata in codicibus. Sed Græcis fortasse magis placuit nomen urbis antiquum Byzantium; et certum est nomen ipsum Byzantii satis esse frequens apud recentiores etiam sophistas, Historiæ Byzantinæ scriptores. Dedita enim opera sermonem sæculi non sui usurpant illi antiquorum æmuli. λέξεις præcipue veteris florentisque Græciæ adhibent, quibus tot suppetebant purioris ævi lexica. Sic observavi ipse in Luciano, λέξεων veterum superstitiosissimo cultore, raro magistratus romanos vocibus coævæ Luciano Græciæ designari, ὑπατικοῦ, ἀνθυπάτου, sed veteris Græciæ, quæ romanos dominos nondum agnoverat, ἁρμοστοῦ, στρατηγοῦ, &c. Similiter fecit in rectoribus ecclesiæ christianæ, quos nec ipsos nominibus denotavit græcis ecclesiasticis, sed Græciæ illius quæ Christi vel nomen ipsum nondum audiverat. Erat porro in recentioribus Græciæ scriptoribus affectatio illa, potius quam æmulatio Græciæ antiquioris insignissima. Μηδισμὸν appellabant antiqui rhetores, si quis Persis faveret, antiquæ Græciæ universæ hostibus infensissimis : nec immerito, quod Cyrus maternum genus a Medis deduxerat, et reges proinde Cyro oriundi. Eandemque vocem usurpant Græci etiam juniores de Persis, qui tertio demum æræ christianæ sæculo Parthorum successionem interruperunt, nihil quicquam habentibus cum Medis, vel cum ipso etiam Cyro, commune. Inde Persarum Turcarumque nomen confundit Nicetas Choniates : et mensium etiam nomina attica adhibent Constantinopolitani juniores, cum tamen certum esset Constantinopoli, quæ nova erat

[1] Euseb. *Vit. Constant.* lib. III, cap. 47.

Romæ, non alios fuisse in vulgari usu menses, quam romanos. Inde tanta illa juniorum dissensio, cum menses atticos committunt cum romanis, quod, ne quidem apud juniorum sæculorum eruditos in confesso esset, quis mensis atticus vetus, cui mensi constantinopolitano recentiori responderet. Hos ergo nihil est cur miremur si nomen barbarum Constantinopolis neglexerint, Græciæ veteris vocabulariis prorsus incognitum. Magis autem est cur miremur idem facere nostrum, qui professione geographus est: his enim a vulgo potius, quam a veteribus, norma capienda erat. Illud ergo loci nomen magis probandum, non quod a classicis auctoribus, sed quod a vulgo, magis usurpatum erat; sic enim fieret, ut de quo loco ageretur, lectores facilius intelligerent. Procedit autem hæc ratio pariter in historia ac in geographia, si quidem perspicuitatem magis, quam veterum superstitiosam imitationem, auctores illi ob oculos habuissent: et tamen historicos illam neglexisse constat. Procedit quidem; eo tamen magis in nostro procedere videbitur, quod mutatorum nominum ipse tam cautum se præbuerit monitorem. Nec porro fieri potuit, ut urbis constantinopolitanæ novum nomen eum latere potuerit, qui sub ditione scripserit imperii orientalis, post urbem illam denuo a Constantino restauratam: non potuit sane. Quid si autem sua hæc noster vetustiori auctori accepta retulerit, qui tum vixerit, cum in Nicomedia sedem imperii augustei statuisset Diocletianus, et tamen antea quam nomen mutasset Byzantium? Sic potuit urbem eo potius nomine, quod in auctore, cujus fidem est secutus, repererat, appellare, quam novo illo, quod suo demum sæculo notius erat receptiusque. Cur autem saltem novi nominis lectorem hic non monuit, ut in Borysthene, portu

Daphnes, Aulæotiche, Apollonia? Potuit in causa esse novi hujus nominis ipsa celebritas, major certe, quam ut lectorem illius ignarum supponere posset; eoque major, quo novi nominis originem auctor propius attigisset. Tum enim non potuit (ne quidem apud vulgus) nomen vetus obsolevisse Byzantii. Ita ne quidem indocto lectori obscurum fuisset, quæ esset urbs, quam in auctore suo Byzantium appellatam repererat. Eandem etiam fuisse, quæ tum Constantinopolis nomine veniebat vulgo, id quoque tum notius esse potuit, quam ut de eo lector fuerit monendus. Longe autem abest, ut eadem fuerit earum urbium causa quarum mutata nomina noster observavit. Illæ enim, quantumvis stirpe græcæ, commercium tamen, ante Constantinum, vel nullum habebant cum Græcis, vel rarum admodum et ignobile; ut facile proinde nescirent Græci nuperas, si quæ unquam contingerent, in illis civitatibus, rerum conversiones; præsertim cum rari admodum fuerint apud illas domestici historici, nec exteris nota monumenta, his maxime, de quibus agimus, temporibus. Sic facile nesciri poterant hæ nominum mutationes, dum alienæ essent urbes illæ ab imperio romano : nesciri non poterant in urbe orientalis imperii primaria. Hanc ergo ætatem huic scripto commodissime assignabimus, qua nec in oblivionem venire potuerit nomen antiquum Byzantii, nec vicissim Græcos latere potuerit novum nomen Constantinopolis.

N. B. Quæ luculenter de hoc Fragmento scripsit cl. Bastius, jam inserui in secundo vol. p. 308 - 314; nostra insuper adi, si lubet, lector benevole, in præfatione hujus tertii voluminis. G.

ΠΟΝΤΟΥ ΕΥΞΕΙΝΟΥ

ΚΑΙ ΜΑΙΩΤΙΔΟΣ ΛΙΜΝΗΣ

ΠΕΡΙΠΛΟΥΣ.

---

§. α΄. . . . . [δε]σμοῦ τε πάθος τόδ᾽ ἐποψόμενοι. ἔπειτα καταλέγουσιν, ὅσην χώραν ἐπῆλθον, πῇ[1] μὲν δίδυμον χθονὸς Εὐρώπης μέγαν, ᾗδ᾽[2] Pag. 1, Huds.

[1] Sic Bast. ex cod. ms. Vulgo τῇ. — [2] Vulgo τῇ μὲν. Sed codex πῇ μὲν... πῇ δ᾽ Ἀσίας. Vid. adnot.

PONTI EUXINI

ET MÆOTIDIS PALUDIS

PERIPLUS

(ANONYMI B).

---

§. 1. . . . vinculorumque hosce dolores visendi gratia. Deinde commemorant, quantam regionem peragrarint; qua duplicis [regionis], Europæ et Asiæ, latius

Ἀσίας τέρμονα, Φᾶσιν ποταμόν[1]. Τῆς δὲ λίμνης τῆς[2] Μαιώτιδος περίπλους ἐν κύκλῳ, λέγεται σταδίων ἀμφὶ τῶν ,θ, μίλια ,ασ΄. ἡ δὲ Μαιῶτις λίμνη λέγεται εἰς ἥμισυ εἶναι τοῦ Πόντου.

2 Τὸν δὲ Τάναιν ποταμὸν, ὅς ἐστι τῆς Ἀσίας ὅρος, Pag. 2. Huds. τέμνων τὴν ἤπειρον ἑκατέραν[3] δίχα, πρῶτοι νέμονται [αὐτὸν[4]] Σαρμάται; ..... δισχίλια στάδια ἐπέχοντα, γινόμενα μίλια σν΄. Εἶτα μετὰ τοὺς Σαρμάτας, Μαιωτῶν γένος Ἰαζαματῶν[5] λεγόμενον, ὡς Δημήτριος εἴρηκεν, ἐφ' οἷς καὶ Μαιῶτις λίμνη λέγεται. ὡς δὲ Ἔφορος λέγει, Σαυροματῶν λέγεται ἔθνος. τούτοις δὲ ἐπιμεμίχθαι τὰς Ἀμάζονας τοῖς Σαυρομάταις λέγουσιν, ἐλθούσας ποτὲ ἀπὸ τῆς περὶ τὸν Θερμώ-

[1] Bast. reposuit ποταμόν ex ms. — [2] Vulgo λίμνης M. Codex dat, ut Arrianus, τῆς δὲ λ. τῆς M. *Bast.* — [3] Edd. ἑκατέρα; cod. ἑκάπερα. Melius Holsten. in Fragm. 136, ἑκατέραν. — [4] Delendum αὐτὸν cum Holsten. Fragm. 137. — [5] Ἰαζαμάτων in cod. Vulgo Ἰαξαματῶν.

porrectum terminum, Phasim fluvium [deveniunt]. Paludis autem Mæotidis ambitus dicitur esse stadiorum circiter 9000, millium MCC. Mæotis palus putatur dimidia fere esse Ponti. Tanaim vero fluvium, qui terminus est Asiæ, secans utrumque continentem in partes duas, primi accolunt Sarmatæ, per regionem 2000 stadiis, id est, CCL millibus, patentem. Post Sarmatas gens est Mæotarum, qui Iazamatæ adpellantur, teste Demetrio; a quibus palus Mæotis nomen duxit : Sauromatarum vero gens vocatur, si Ephoro credamus. Cum illis dicunt coisse Amazones, quum olim huc venissent a prælio circa Thermodon-

δοντα[1] γενομένης μάχης· ἐφ' οἷς ἐπεκλήθησαν οἱ Σαυρομάται Γυναικοκρατούμενοι[2].

§. β'. Εἶτα ἔστι Φαναγόρου πόλις, Κῆποι πόλις. Εἶτα ἔστιν Ἑρμώνασσα, Φαναγορία τε, ἣν Τηΐους λέγουσιν οἰκῆσαί ποτε· καὶ Σινδικὸς λιμὴν, ἔχων οἰκήτορας Ἕλληνας ἀπὸ τῶν ἐγγὺς ἥκοντας τόπων. ταύτας περιέχει τὰς πόλεις διακειμένας ἡ νῆσος, κατὰ τὴν Μαιῶτιν ἄχει τοῦ Βοσπόρου χώραν ἀπολαμβάνουσα πολλὴν πεδιάδα· ἥτις τὰ μὲν τοῖς ἕλεσι, καὶ τοῖς ποταμοῖς ἀδιάβατος, τενάγεσί τε τοῖς ἐν τῷ πέραν, τὰ δὲ[3] τῇ θαλάσσῃ τῇ τε λίμνῃ γίνεται[4]. Τὸ δὲ στόμα

[1] Vulgo Θερμώδοντα ποταμόν. Proximum verbum desideratur et in codice et in Fragmentis Scymni, vs. 145. *Bast.* — [2] Voss., Gronov., et codex, ut videtur, γυναικρατούμενοι. Huds. cum Holstenio in Fragm. γυναικόκρ. Sic et Scylax, t. I, p. 258. — [3] Vulgo ἀδ. Cod. ἃ δὲ. Mox vulgo τῇ δ. Cod. τῇ τε. — [4] Reposuit Bast. γίνεται, quod deest in edd.

tem commisso; unde vocati sunt Sauromatæ Gynæcocratumeni.

§. 2. Deinceps est urbs Phanagori, Cepi civitas. [Deinde est Hermonassa et Phanagoria, quam Teios quondam habitasse ferunt]; et Sindicus portus, græcos habens incolas, qui istuc a proximis locis confluxerunt. Has urbes [Phanagoriam et Cepos], inter se [satis] distantes, continet insula, regionem Mæotid contiguam, vastam et campestrem, usque ad Bosporum comprehendens : cujus insulæ partes nonnullæ paludibus et fluviis imperviæ sunt [locisque cœnosis, ex adverso jacentibus], quædam vero mari et lacu,

ἐκπλέοντι[1] Κιμμερὶς πόλις, ἀπὸ Κιμμερίων μὲν βαρβάρων κεκλημένη, κτίσις δὲ τυράννων οὖσα τῶν ἐν Βοσπόρῳ· Κῆπός τε[2] ἀποικισθεῖσα διὰ
Pag. 3, Huds. Μιλησίων. καὶ ταῦτα μὲν ἐν τῷ τῆς[3] Ἀσίας μέρει.

§. γ'. Τῆς δὲ Εὐρώπης, ἐπ' αὐτοῦ τοῦ στόματος τῆς Μαιώτιδος λίμνης, τὸ Παντικάπαιόν ἐστιν[4] ἔσχατον, τοῦ Βοσπόρου βασίλειον[5] ἐπωνομασμένον. Ἄνωθεν δὲ τούτων ἡ Σκυθικὴ βάρβαρος πρὸς τὴν ἀοίκητον συνορίζουσά[6] ἐστι γῆν καὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι ἀγνοουμένην. Πρώτους δὲ παρὰ τὸν Ἴστρον εἶναι Κάρπιδας εἴρηκεν Ἔφορος· εἶτ' ἂν

[1] Vulgo ἐκπλέοντα. Malim ἐκπλέοντι. *Huds.* Sic Holsten. in Scymni Fragm. 148. — [2] Vulgo Κῆπος δέ. Codex Κῆπός τε. — [3] Voss. et Huds. ἐν τῷ Ἀσίας. Gronov. et cod. τῷ τῆς. — [4] Sic Bast. ex cod. Vulgo Παντικάπαιον ἐστὶν. — [5] Sic ego cum Holsten. in Scymni Fragm. 98: vid. ibi varr. lectt. Vulgo ἔσχατον τῶν B. βασιλέων. Voss. τοῖς B. βασιλεῦσιν ὠνομ. — [6] Vulgo συνορίζουσαν ἐστὶν γῆν. Voss. et Holsten. συνορίζουσ' ἐστὶ γῆν. *Huds.*

Egredienti vero os offert se Cimmeris urbs, a Cimmeriis barbaris adpellata, et colonia tyrannorum in Bosporo regnantium; atque Cepus a Milesiis condita : et hæc quidem loca sunt in parte Asiæ.

§. 3. At in Europa, in ipso ore Mæotidis paludis, insidet Panticapæum ultimum, Bospori regia cognominatum. Supra hæc est Scythia barbara, usque ad inhabitabilem terram conterminam porrecta, omnibusque Græcis ignotam. Primos ad Istrum habitare Carpidas Ephorus tradidit : deinde Aroteras ulterius,

Ἀροτῆρας[1] πρόσω, Νευρούς τε[2] μέχρι γῆς πάλιν ἐρήμου διὰ πάγων. πρὸς ἀνατολὰς δὲ ἐκβάντι τὸν Βορυσθένην ποταμὸν, τοὺς τὴν λεγομένην Ὑλαίαν[3] οἰκοῦντας Σκύθας· εἶναι δὲ Γεωργοὺς ἐχομένους τούτων[4] ἄνω· ἔπειτα πάλιν ἔρημον ἐπὶ πολὺν τόπον. Ὑπὲρ δὲ αὐτὴν Ἀνδροφάγων Σκυθῶν ἔθνος. ἐπέκεινα πάλιν ἔρημον εἶναι ἐχομένην.

§. δ′. Τὸν Παντικάπην διαβάντι Λιμναίων ἔθνος, ἕτερά τε πλείονα οὐ διωνομασμένα, Νομαδικὰ δὲ ἐπικαλούμενα[5], εὐσεβῆ πάνυ· ὧν οὐδεὶς ἔμψυχον[6] ἀδικῆσαί ποτ' ἄν. οἰκοφόρα δὲ, ὡς εἴρηκε, καὶ σιτούμενα γάλακτι[7] σκυθικαῖς

[1] Vulgo ἀν' Ἀρωτῆρα. Codex εἶτ' ἀναρωτῆρας (sic). *Bast.* — [2] Vulgo Νευρουλάς π. — [3] Vulgo Ὑβλαν. — [4] Vulgo τούς των. Cf. adnot. — [5] Vulgo δὲ καλ. Codex : νομαδιὰ (sic) δὲ ἐπικαλούμενα. Proxima vox adest quoque in Fragm. 113. *Bast.* — [6] Sic Bast. Vulgo ἐμψύχων. οὐδὲν legerat Holst. — [7] Vid. not.

Neurosque ad regionem iterum desertam ob glaciem. Versus orientem vero transgresso Borysthenem, obvios esse Scythas, qui Hylæam vocatam inhabitant : supra hos autem juxta habitare Georgos : deinde rursus desertum [patere] in magna spatia. Quod supra Scytharum Androphagorum natio : et iterum excipiunt solitudines.

§. 4. Panticapen transgresso offert se Limnæorum gens, aliæque permultæ, nominibus haud distinctæ, sed Nomadicæ [generatim] adpellatæ, religiosæ admodum : quarum nemo animatum aliquid unquam læserit. Portant hæ suas domos, ut tradidit [Ephorus

ἱππομολγίαις[1]. ζῶσι δὲ τήν τε κτῆσιν[2] ἀναδεδειχότες κοινὴν ἁπάντων, τήν θ' ὅλην[3] οὐσίαν. καὶ τὸν σοφὸν δὲ Ἀνάχαρσιν ἐκ τῶν Νομαδικῶν φησὶ γενέσθαι τῶν σφόδρα εὐσεβεστάτων, καὶ κατοικῆσαί τινας εἰς τὴν Ἀσίαν ἐλθόντας, Pag. 4. Huds. οὓς δὴ καὶ Σάβακας καλοῦσιν. ἐπισημότατον δὲ εἶναί φησιν τὸ τῶν Σαυροματῶν, καὶ Γελώνων, καὶ τρίτον τὸ τῶν Ἀγαθύρσων[4] ἐπικαλούμενον γένος.

§. 5. Ἀπὸ δὲ τῶν Μαιωτῶν λαβοῦσα τὸ ὄνομα Μαιῶτις ἑξῆς ἐστιν λίμνη κειμένη, εἰς ἣν ὁ Τάναϊς, ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ λαβὼν τὸ ῥεῦμα Ἀράξεως, ἐπιμίσγεται, ὡς Ἑκαταῖος εἴφ' ὁ Ἐρετριεύς[1]· ὡς δὲ Ἔφορος ἱστόρηκεν, ἐκ λίμνης τινός,

[1] Vulgo ἱππημολγίαις. Codex et Fragm. 116, ἱππημολγ. *Bast.* — [2] Vulgo κτίσιν. Vossii correctio, κτῆσιν, confirmatur codice et Fragm. 117. *Bast.* — [3] Vulgo τήν τε ὅλην. Codex θ' ὅλην. *Bast.* — [4] Sic codex et Fragm. Vulgo Ἀγαθυρσῶν.

idem], et scythicis equarum mulctibus victitant. Vivunt autem possessione et bonis communibus omnes inter se. Quin et sapientem Anacharsin tradit natum esse apud Nomadicos illos, qui maxime religiosi habentur : et quosdam, quum in Asiam transiissent, ibi sedem tenuisse, quos vocant Sabacas. Maxime vero celebre inquit esse Sauromatarum, et Gelonorum, et tertium quod Agathyrsorum nuncupatur genus.

§. 5. Deinde est Mæotis palus, quæ a Mæotis nomen id sortita est; in quam Tanais, ex Araxe flumine profluens, exoneratur, ut ait Hecatæus Eretrius, ut vero prodidit Ephorus, e palude quadam, cujus ten-

ἧς τὸ πέρας ἐστὶν ἀφέραστον. ἔξεισι δὲ δίστομον ἔχων τὸ ῥεῖθρον, εἰς τὴν λεγομένην Μαιῶτιν, ἐς τὸν Κιμμερικόν τε Βόσπορον. τὸ δὲ στόμα τῆς λίμνης λέγεται Βόσπορος. Ἀπὸ δὲ Πορθμίου χωρίου, ἤτοι τοῦ στομίου[2] τῆς Μαιώτιδος λίμνης, εἰς πολίχνιον Μυρμηκίονα λεγόμενον, στάδιοι[3] ξʹ, μίλια ηʹ. Ἀπὸ δὲ τοῦ Μυρμηκίονος εἰς[4] Παντικάπαιον, πόλιν ἐπίσημον Βοσπόρου, στάδιοι κεʹ, μίλια γʹ, γʹ. ἔχει δὲ καὶ λιμένα μέγαν καὶ νεώρια. Ἐπ' εὐθείας δὲ πλέοντι ἀπὸ Βοσπόρου ἐπὶ τὸ στόμα τῆς Μαιώτιδος λίμνης, ἤτοι τοῦ Ταναΐσεως[5], στάδιοι ξʹ, μίλια ηʹ. Ἀπὸ δὲ Παντικαπαίου πόλεως εἰς Τυρισπάκην[6] πόλιν, στάδιοι ξʹ,

[1] Sic emendat Buttmann apud Niebuhr. *Opusc.* t. I, p. 397-8. Vulgo ῥεῦμα ῥάξεως ἐπιμισγέσθω ἑκατέως ἐφοτιεις. Cf. not. — [2] Vulgo στόματος. Cod. στόμάτος, id est, στομίου. *Bast.* — [3] Vulgo στάδια. Cf. adnot. — [4] Vulgo μέχρι εἰς. Particula μέχρι caret ms. *Bast.* — [5] Sic cod. Vulg. Τάνεως. — [6] Plura verba inseruit Bast. ex cod. Vulgo : Ἀπὸ δὲ Παντικαπαίου πόλεως εἰς Νυμφαῖον πόλιν.

mimus incognitus est. Exit autem cum bifido fluento in dictam Mæotim atque Bosporum Cimmerium : os hujus paludis adpellatur Bosporus. A Porthmio oppido, sive ab ore Mæotidis paludis, usque oppidulum Myrmecium dictum, stadia 60, millia VIII. A Myrmecio vero usque Panticapæum, civitatem inclytam ad Bosporum, stadia 25, millia III $\frac{1}{3}$: habet et illa portum magnum, atque navalia. Recta autem naviganti a Bosporo, ad os Mæotidis paludis, sive Tanaidis, stadia 60, millia VIII. A Panticapæo urbe

μίλια η'. Ἀπὸ δὲ Τυριστάκης πόλεως εἰς Νυμφαῖον πόλιν, στάδιοι κε', μίλια γ', γ'.

Pag. 5, Huds. §. ς'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Νυμφαίου εἰς Ἄκρας κώμιον, στάδιοι ξε', μίλια η' Ꮂς'. Ἀπὸ δὲ Ἄκρας εἰς Κύτας πόλιν, τὴν πρώην λεγομένην Κυδάκην[1], στάδιοι λ', μίλια δ'. Ἀπὸ οὖν Ἀθηναιῶνος μέχρι Κυτῶν Σκύθαι κατοικοῦσιν· μετὰ δὲ ταῦτα Βόσπορος ὁ Κιμμερικός ἐστιν. Ἀπὸ δὲ Κυτῶν ἐς Κιμμερικὸν[2] πόλιν, στάδιοι ξ', μίλια η'. ἐνταῦθα ὅρμος ναυσὶ, τοῖς ἀφ[3] ἑσπέρας ἀνέμοις. ἀντικρυς[3] δὲ ἐν τῇ θαλάσσῃ νῆσοι πετρώδεις, οὐ πάνυ μεγάλαι δύο, ἀπέχουσαι[4] ὀλίγον τῆς ἠπείρου. Ὁμοῦ[5] ἀπὸ τοῦ στομίου τῆς Μαιώτιδος λίμνης

[1] Mendose. Fort. Κυταίαν. — [2] Vulgo Κιμμερικῶν. — [3] Codex ità distinguit: quam interpunctionem Holstenius quoque Fragm. 93, retinuit. Vulgo: ναυσὶ τοῖς ἀφ' ἑσπέρας (cod. prave ἑασπέραν. Cf. p. 226.) ἀνέμοις ἄντικρυς. Ἐν δὲ τῇ θ. *Bast.* — [4] Sic cod. et Fragm. Vulgo ἀπέχουσιν. — [5] Vulgo ἀπὸ μὲν στομίου. Deest ὁμοῦ, quod codex exhibet.

ad Tyristacen urbem, stadia 60, millia VIII. A Tyristace civitate ad Nymphæum civitatem, stadia 25, millia III$\frac{1}{3}$.

§. 6. A Nymphæo vero ad Acras vicum, stadia 65, millia VIII$\frac{2}{3}$. Ab Acra autem ad Cytas urbem, quæ olim Cytæa dicebatur, stadia 30, millia IV. Ab Athenæone autem usque Cytas Scythæ habitant. Inde Bosporus Cimmerius sequitur. A Cytis vero ad Cimmericum urbem, stadia 60, millia VIII: ibi est statio navium, quam ventis ab occidente spirantibus petunt. In maris parte opposita [sunt] insulæ binæ, saxosæ, non admodum magnæ, neque multum a continente

ἕως τοῦ Κιμμερικοῦ, στάδιοι τ', μίλια μ'. Ἀπὸ δὲ Παντικαπαίου πόλεως ἕως[1] Κιμμερικοῦ, στάδιοι σμ', μίλια λβ'.[2]

§. ζ'. Ἀπὸ δὲ Κιμμερικοῦ εἰς κώμην Καζέκας ἐπὶ θαλάσσῃ ᾠκισμένην, στάδιοι ρπ', μίλια κδ'. Ἀπὸ δὲ Καζέκας εἰς Θευδοσίαν, πόλιν ἔρημον, ἔχουσαν καὶ λιμένας, στάδιοι σπ', μίλια λζ', γ': καὶ αὕτη παλαιὰ ἦν Ἑλλὰς πόλις, τῶν Μιλησίων ἄποικος, καὶ μνήμη αὐτῆς ἐστὶν ἐν πολλοῖς συγγράμμασιν[3]. νῦν δὲ λέγεται ἡ Θευδοσία τῇ ἀλανικῇ ἤτοι τῇ ταυρικῇ διαλέκτῳ Ἀρδάβδα[4], τουτέστιν ἑπτάθεος. ἐν ταύτῃ δὲ τῇ Θευδοσίᾳ λέγεται ποτε καὶ φυγάδας ἐκ τοῦ[5] Βοσπόρου οἰκῆσαι. Ἀπὸ δὲ Θευδοσίας εἰς Ἀθηναιῶνα λι- Pag. 6, Huds.

[1] Vulgo ἕως deest, quod reposui cum Vossio et Bastio. — [2] Sic cod. Vulgo στάδια σμ', μίλια αμ'. — [3] Arrian. γράμμασιν. — [4] Sic cod. Vulgo Ἀρδαύδα. — [5] Cod. ἐκ τῶν

distantes. Ab ore Mæotidis paludis usque Cimmerium, stadia circiter 300, millia XL. A Panticapæo urbe ad Cimmericum, stadia 240, millia XXXII.

§. 7. A Cimmerico ad vicum Cazecam, mari adsitum, stadia 180, millia XXIV. A Cazeca ad Theudosiam, urbem desertam, instructam portu, stadia 280, millia XXXVII ⅓. Hæc antiqua civitas græca erat, Milesiorum colonia, multis passim literarum monumentis celebrata: nunc autem Theudosia alanica sive Taurorum dialecto adpellatur Ardauda, id est, Heptatheos [sive, septem habens deos]. In hac Theudosia dicuntur aliquando Bosporanorum exsules habitasse. A Theudosia ad Athenæona portum, sive Scythotauro-

μένα, ἤτοι Σκυθοταύρων λιμένα[1] ἔρημον, στάδιοι σ', μίλια κς', ℒ γ. ἐνταῦθα ὅρμος ναυσὶν ἄκλυστος. Ἀπὸ οὖν Ἀθηναιῶνος λιμένος, ἤτοι Σκυθοταύρων, εἰς Λαμπάδα, στάδιοι χ', μίλια π'. ἐνταῦθα ὅρμος ναυσίν.

§. η'. Ἀπὸ δὲ Λαμπάδος[1] εἰς τὸ Κριοῦ μέτωπον, ἀκρωτήριον τῆς Ταυρικῆς, ὑψηλὸν ὄρος, στάδιοι σκ', μίλια κθ', γ'. ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ τῆς Ταυρικῆς τινὲς λέγουσιν ἀφικέσθαι ποτὲ κλαπεῖσαν τὴν[2] Ἰφιγένειαν ἐκ τῆς Αὐλίδος. εἰσὶν δὲ τοῖς ὄχλοις οἱ Ταῦροι συχνοὶ, βίον δὲ ὀρόρειον[3], νομάδα τε ἐζηλωκότες· τὴν δὲ[4] ὠμότητα βάρβαροί τε καὶ φονεῖς, ἱλασκόμενοι τὰ θεῖα[5] τοῖς ἀσεβήμασι. Ἡ ταυρικὴ δὲ Χερρόνησος λεγομένη τούτοις συνάπτει, πόλιν ἔχουσα ἑλληνίδα,

[1] Vulgo Λαμπάδων. — [2] Sic cod. Vulgo deest τήν. — [3] Sic emendat Bast. Vulgo ἐνόριον. — [4] Sic cod. Vulgo τὴν τε. — [5] Sic cod. et Fragm. 78. Vulgo desunt τὰ θεῖα.

rum portum desertum, stadia 200, millia XXVI ⅔: ibi navium statio tranquilla. Ab Athenæone portu sive Scythotaurorum, ad Lampada, stadia 600, millia LXXX: illic statio navium.

§. 8. A Lampade ad Criu-metopon, arduum Tauricæ promontorium, stadia 220, millia XXIX ⅓. In hanc partem Tauricæ dicunt nonnulli pervenisse aliquando Iphigeniam ex Aulide raptam. Plurimum autem multitudine abundant Tauri, vitæ montanæ et pastoritiæ dediti, crudelitate barbari et homicidæ, atque deos placare impio cultu studentes. Contermina his est Chersonesus Taurica, urbem habens græcam, quam Hera-

ἣν Ἡρακλεῶται Δήλιοί τε ἀπῴκισαν, τοῖς Ἡρακλεώταις γενομένου χρησμοῦ τινὸς τοῖς τὴν Ἀσίαν οἰκοῦσιν ἐντὸς[1] Κυανέων, ἅμα Δηλίοις Χερρόνησον οἰκίσαι[2].

§. θ'. Ἀπὸ δὲ Κριοῦ μετώπου εἰς Εὐβούλου λιμένα, ταυρικὸν καὶ τοῦτον, ἤτοι Σύμβουλον λεγόμενον, στάδιοι τ', μίλια μ'· ἐνταῦθα λιμὴν ἄκλυστος. Ἀπὸ δὲ Συμβούλου λιμένος εἰς Χερρόνησον πόλιν, ἤτοι Χερσόνησον τῆς Ταυρικῆς, ἄποικον Ἡρακλεωτῶν τῶν ἐν τῷ Πόντῳ, στάδιοι ρπ', μίλια κδ'. ἐνταῦθα ὅρμος καὶ λιμένες καλοί. Ἔχει δὲ παράπλουν τὰ ὅρια τῆς ταυρικῆς Χερρονήσου ἀπὸ Ἀθηναιῶνος λιμένος μέχρι Καλοῦ λιμένος, σταδίους ͵βχ', μίλια τμϛ' ∠ γ'[3]. Ἀπὸ δὲ κώμης τῆς Πορθμίτιδος τῆς ἐν τῷ τέλει Pag. 7, Huds.

[1] Vulgo ἔχουσι. Codex et Fragm. οἰκοῦσιν. *Bast.* Vulgo ἐν τοῖς K. — [2] Vulgo οἰκῆσαι. — [3] Sic cod. Vulgo στάδια ͵βχ', μίλια μϛ' ∠γ'.

cleenses et Delii condiderunt, reddito Heracleensibus oraculo, Asiam intra [id est, *ultra*] Cyaneas habitantibus, ut Chersonesum una cum Deliis conderent.

§. 9. A Criu-metopo ad Eubuli portum, etiam tauricum, sive Symbulon dictum, stadia 300, millia XL: portus ibi tranquillus. A Symbuli portu ad Cherronesum urbem, sive Chersonesum Tauricæ, coloniam Heracleensium, in Ponto habitantium, stadia 180, millia XXIV: ibi statio portusque pulchri. Prætervectio autem terminorum tauricæ Chersonesi, ab Athenæone portu, usque portum Pulchrum, stadiorum est 2600, millium CCCXLVI $\frac{2}{3}$. Ab oppido vero Porthmitide, quod

τῆς Εὐρώπης, τῆς ἐν τῷ στομίῳ τῆς Μαιώτιδος λίμνης, ἤτοι τοῦ Ταναέως[1], κειμένης, ἕως Χερσῶνος, στάδιοι ͵βσξ', μίλια τϐ', γ'. Ὁμοῦ ἀπὸ Βοσπόρου, ἤτοι Παντικαπαίου, ἕως πόλεως Χερσῶνος, στάδιοι ͵βσ', μίλια σϟγ', γ'. Ἀπὸ δὲ Χερσῶνος εἰς Κορωνῖτιν, ἤτοι Κερκινῖτιν[2] λεγομένην, στάδιοι χ', μίλια π'.

§. ι'. Ἀπὸ δὲ Κορωνίτιδος, ἤτοι Κερκινίτιδος, εἰς Καλὸν λιμένα σκυθικὸν[3] Χερσωνίτιδος, στάδιοι ψ', μίλια ϟγ', γ'. Ἀπὸ οὖν Καλοῦ λιμένος μέχρι τοῦ Ἴστρου ποταμοῦ, ἤτοι Δανάπρεως καλουμένου, πάλιν Σκύθαι κατοικοῦσιν. Ἀπὸ δὲ Καλοῦ λιμένος κόλπος ἐκδέχεται καλούμενος Καρκινίτης, διήκων ἐς[4] Ταμυράκην· ἔστιν δὲ ὁ κόλπος στάδιοι ͵βσν', μίλια τ'. μὴ περιπλέοντι

[1] Sic cod. Vulgo Τάνεως. — [2] Vulg. Κορονίτην ἤτοι Κερκινίτην. — [3] Sic cod. Vulgo σκυθικοῦ. — [4] Deest ἐς in cod. Sed cf. Anon. A, §. 15, p. 154, de Issico sinu. Mox vulgo Ταμυρακους.

est in terminis Europæ, in ore nimirum Mæotidis paludis, sive Tanaidis, usque Chersonem, stadia 2260, millia CCCII $\frac{1}{3}$. A Bosporo, sive Panticapæo, usque Chersonem urbem, stadia circiter 2200, millia CCXCIII $\frac{1}{3}$. A Chersone ad Coronitim, sive Cercinitim, stadia 600, millia LXXX.

§. 10. A Coronitide, sive Cercinitide, ad Pulchrum portum scythicum Chersonitidis, stadia 700; millia XCIII $\frac{1}{3}$. A portu Pulchro usque Istrum flumen, sive Danaprin, rursus habitant Scythæ. A Pulchro portu sinus excipit adpellatus Carcinites, cujus os pertingit usque Tamyracam. Sinus est, stadiorum 2250, mil-

τοίνυν αὐτὸν, ἀλλ' ἐπ' εὐθείας διαπλέοντι[1] τὸν ἰσθμὸν, εἰσὶν στάδιοι τ', μίλια μ'. ἔσω δὲ Ταμυράκης[2] ἔστιν λίμνη οὐ μεγάλη.

§. ια'. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἀκρωτηρίου Ταμυράκης παρήκει ὁ Ἀχίλλειος δρόμος, ὅπερ ἐστὶν ἠὼν, τουτέστιν αἰγιαλὸς σφόδρα μακρὰ, καὶ στενὴ, διήκουσα τὸν πόρον ἐπὶ σταδίους ασ', μίλια ρξ'· τὸ δὲ πλάτος ἔχουσα τετράπλεθρον. τὰ δὲ ἄκρα αὐτῆς νησίζοντα ἔχει. ἀφέστηκεν δὲ τῆς ἠπείρου σταδίους ξ', μίλια η'. Κατὰ μέσην δὲ αὐτῆς αὐχὴν ἰσθμοειδὴς, τουτέστιν στενώδης, τῇ ἠπείρῳ ἤτοι τῇ γῇ συνάπτει, ἐπὶ σταδίους μ', μίλια ε', γ', διήκων τὸ μῆκος. Ἀπὸ Ταμυράκης[3] τοίνυν παραπλεύσαντι τὸν προειρημένον δρόμον, ἐπὶ τὸ ἕτερον ἀκρωτήριον τοῦ Ἀχιλλέως δρόμου, Pag. 8, Huds.

[1] Vulgo πλέοντι. Cf. not. — [2] Vulgo Ταμυρειάκης et mox, Ταμυρειάκους. — [3] Vulgo Ταμυρειάκης.

lium CCC : eum autem si non circumnaviges, sed recta per isthmum iter facias, sunt stadia 300, millia XL. Intra Tamyracam est palus non magna.

§. 11. A Tamyrace promontorio Achilleus cursus, qui est litus admodum longum, et arctum, pertingens in trajectu ad stadia 1200, millia CLX : latitudinem vero habet jugerum quatuor. Extremitates ejus pæne redduntur insulæ. Abest autem a continente stadiis 60, millibus VIII. In medio vero ejus cervix, isthmo similis, id est, angusta, continenti sive terræ jungitur; latitudine patens ad stadia 40, millia V$\frac{1}{3}$. Porro a Tamyrace præternaviganti jam dictum cursum usque aliud promontorium cursus Achillis, quod dicitur

ὃ καλεῖται ἱερὸν ἄλσος τῆς Ἑκάτης, εἰσὶν οἱ προειρημένοι στάδιοι ασʹ, μίλια ρξʹ. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἱεροῦ ἄλσους τῆς Ἑκάτης[1] εἰς Βορυσθένην, ποταμὸν ναυσίπορον, τὸν νῦν Δανάπριν λεγόμενον, στάδιοι σʹ, μίλια κϛʹ, ∠ ϛʹ.

§. ιβʹ. Οὗτος ὁ Βορυσθένης ποταμὸς πάντων ἐστὶν χρησιμώτατος, κήτη μεγάλα καὶ πολλὰ, καὶ καρποὺς φέρων τοὺς φυομένους, νομάς τε τοῖς βοσκήμασιν· ῥεῖν δ' αὐτὸν ἐπὶ μὲν ἡμερῶν λέγουσιν πλοῦν ὡς τεσσαράκοντα πλωτόν. εἰς δὲ τοὺς ἄνω τόπους ἄπλωτός ἐστιν, καὶ οὐ περάσιμος· ὑπὸ χιόνος γὰρ καὶ πάγων ἐξείργεται. Ἐπὶ δὲ ταῖς καθ' Ὕπανιν[2] καὶ Βορυσθένην ταῖς τῶν δυοῖν[3] ποταμῶν συμβολαῖς ἐστιν κτισθεῖσα πόλις, πρότερον μὲν Ὀλβία Σαβία καλουμένη, μετὰ

[1] Sic cod. Vulgo exciderunt verba post priorem vocem Ἑκάτης, ad posteriorem. Cf. adnot. — [2] Vulgo Ὑπάνην. Lege Ὕπανιν. *Bast.* — [3] Vulgo τῶν δυοῖ; fort. ταῖς δυοῖ τ. Mox vulgo Σαυία.

sacer Hecates lucus, stadia sunt jam dicta 1200, millia CLX. A sacro Hecates lucu ad Borysthenem, fluvium navigabilem, qui nunc Danapris adpellatur, stadia 200, millia XXVI $\frac{2}{3}$.

§. 12. Hic Borysthenes fluvius omnium utilissimus est, magnis abundans plurimisque piscibus, frugumque copia, atque lætis pascuis. Dicunt autem illum navigabilem quadraginta fere dierum navigatione currere : superiori vero parte navigari nequit, neque transmitti, quod nives et gelu impediant. Ubi vero Hypanis et Borysthenes fluvii junguntur, urbs condita est, quæ prius Olbia Savia dicebatur : deinceps

δὲ ταῦτα ὑφ' Ἑλλήνων πάλιν Βορυσθένης κληθεῖσα. ταύτην δὲ κατὰ τὴν μηδικὴν ἐπαρχίαν Μιλήσιοι κτίζουσιν· διακοσίων δὲ καὶ τεσσαράκοντα σταδίων τὸν ἀνάπλουν ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἔχει, τῷ ποταμῷ[1] Βορυσθένει, τῷ νῦν καλουμένῳ Δανάπρει, μίλια λβ'. Pag. 9. Huds.

§. ιγ'. Ἀπὸ δὲ Βορυσθένους ποταμοῦ ἐπὶ νῆσον μικροτάτην, ἔρημον καὶ ἀνώνυμον, στάδιοι ξ', μίλια η'. Ἀπὸ δὲ νήσου μικροτάτης[2], ἐρήμου καὶ ἀνωνύμου, εἰς Ὀδησσὸν στάδιοι π', μίλια ι', β'. Ἀπὸ δὲ Ὀδησσοῦ εἰς Σκοπέλους χωρίον, στάδιοι ρξ', μίλια κα', γ'. Ἀπὸ δὲ Σκοπέλων εἰς Ἰστριανῶν λιμένα, στάδιοι 4', μίλια ιβ'. Ἀπὸ δὲ Ἰστριανῶν λιμένος εἰς Ἰσιακῶν[3] λιμένα, στά-

[1] Vulgo ἔχει. Τῷ ποτ. Ponendum est, ad instar codicis, comma post vocem ἔχει. *Bast.* — [2] Vulgo νησίου μικροτάτου. Cod. νήσου, quod requirit μικροτάτης. — [3] Hic et mox vulgo Ἰακῶ λ.

autem a Græcis Borysthenes adpellata est. Hanc Milesii, sub Medorum imperio, condiderunt : ducentisque et quadraginta stadiis, milliaribus XXXII, a mari sursum naviganti per fluvium Borysthenem, qui nunc Danapris adpellatur.

§. 13. A Borysthene fluvio, ad insulam parvam admodum, desertam, et absque nomine, stadia 60, millia VIII. Ab exigua hac insula, deserta, et sine nomine, ad Odessum, stadia 80, millia X⅔. Ab Odesso ad Scopulorum oppidum, stadia 160, millia XXI⅓. A Scopulis ad Istrianorum portum, stadia 90, millia XII. Ab Istrianorum portu, usque ad Isiacorum portum,

δίοι ϛʹ, μίλια ιϐʹ. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἰσιακῶν λιμένος ἐπὶ τὸ Νικώνιον χωρίον, στάδιοι τʹ, μίλια μʹ. Ἀπὸ δὲ τοῦ Νικωνίου χωρίου εἰς Τύραν ποταμὸν ναυσίπορον, στάδιοι λʹ, μίλια δʹ. οὗτος ὁ Τύρας ποταμὸς, βαθύς τε ὢν, εὔβοτος[1] ταῖς νομαῖς, τῶν ἰχθύων ἐστὶν διάθεσιν ἐμπόροις[2] ἔχων, ταῖς ὁλκάσι τε ναυσὶν ἀνάπλουν ἀσφαλῆ. ὁμώνυμος δὲ τῷ ποταμῷ κεῖται πόλις Τύρας λεγομένη, ἄποικος Μιλησίων. Ὁμοῦ ἀπὸ Βορυσθένους ποταμοῦ ἕως Τύρα ποταμοῦ, στάδιοι ωιʹ, μίλια ρηʹ. ἀπὸ δὲ Χερσῶνος ἕως Τύρα ποταμοῦ
Pag. 10, Huds. στάδιοι ,δριʹ, μίλια φμηʹ[3]. Ἀρτεμίδωρος δὲ ὁ γεωγράφος ἀπὸ πόλεως Χερσῶνος μέχρι Τύρα

[1] Vulgo καὶ εὐβότανος. Vid. not. — [2] Vulgo τοῖς ἐμπόροις. Articulus τοῖς ante ἐμπ. desideratur in cod. et Fragm. *Bast.* — [3] Vulgo desunt voces post prius ποταμοῦ ad posterius. Mox vulgo στάδια ,δρκʹ, μίλια φή. ηʹ pro στάδιοι ,δρκʹ (id est, δριʹ), μίλια ,φμηʹ.

stadia 90, millia XII. Ab Isiacorum portu ad oppidum Niconium, stadia 300, millia XL. A Niconio oppido ad Tyram, fluvium navigabilem, stadia 30, millia IV. Hic fluvius profundus, pinguisque ad alendas pecudes, venditionem piscium mercatoribus præbet, et navibus onerariis adverso amne navigationem tutam. Ejusdem autem nominis urbs Tyras dicta, flumini adsita est, Milesiorum colonia. A Borysthene fluvio ad Tyram flumen, stadia 810, milliaria CVIII : a Chersone vero usque ad Tyram flumen, stadia 4110, milliaria DXXXXVIII. Artemidorus vero geographus ab urbe Chersone, usque Tyram flumen, una cum circumvectione Carci-

ποταμοῦ, σὺν τῷ περίπλῳ τοῦ Καρκινίτου κόλπου, γράφει σταδίους δυκ', μίλια φπθ', γ'.

§. ιδ'. Ἀπὸ δὲ Τύρα ποταμοῦ ἐπὶ τὸν Νεοπτολέμου [πύργον] [1], στάδιοι ρκ', μίλια ις'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Νεοπτολέμου [πύργου] ἐπὶ Κρημνίσκους στάδιοι ρκ', μίλια ις'. Ἀρτεμίδωρος δὲ ὁ γεωγράφος ἀπὸ Τύρα ποταμοῦ ἕως τῶν Κρημνίσκων εἶναι λέγει σταδίους υπ', μίλια ξδ'. Ἀπὸ δὲ τῶν Κρημνίσκων ἐπὶ τὰ Ἀντιφίλου [2], στάδιοι τλ', μίλια μδ'. Ἀπὸ δὲ Ἀντιφίλου εἰς Ψιλὸν καλούμενον στόμα τοῦ Ἴστρου ποταμοῦ, στάδιοι τ', μίλια μ'. οὗτοι Θρᾶκες καὶ Βαστάρναι ἐπήλυδες.

§. ιε'. Κατὰ τοῦτο μάλιστα τὸ Ψιλὸν στόμα τοῦ Ἴστρου ἐπ' εὐθὺ πλέοντι ἀνέμῳ ἀπαρκτίᾳ

[1] Codex ἐπὶ τὰ Νεοπτολέμου στ. Vulgo edd. ἐπὶ τοῦ N. στ. Conjeci τὸν N. πύργον ex Strab. p. 469, B, Alm. Sic et mox ἀπὸ δὲ τοῦ N. πύργου pro τοῦ Νεοπτ. — [2] Mendosa lectio, ut supra ἐπὶ τὰ Νεοπτ. Fort. ἐπὶ τὸν Ἀπφίλου πύργον.

nitis sinus, numerat stadia 4420, millia IↃLXXXIX ⅓.

§. 14. A Tyra flumine ad Neoptolemi turrim, stadia 120, millia XVI. A Neoptolemi turri ad Cremniscos, stadia 120, millia XVI. Artemidorus vero geographus a Tyra flumine usque Cremniscos inquit esse stadia 480, millia LXIV. A Cremniscis ad Antiphilum, stadia 330, millia XLIV. Ab Antiphilo ad Istri fluminis ostium, quod Psilon dicitur, stadia 300, millia XL. Hi sunt Thraces, et Bastarnæ advenæ.

§. 15. Huic autem Istri ostio, Psilo, navigantibus recta cum flante aparctia altum versus mare, adjacet

ἰδίως ἐς[1] τὸ πέλαγος νῆσος πρόκειται[2], ἥντινα οἱ μὲν Ἀχιλλέως νῆσον, οἱ δὲ δρόμον Ἀχιλλέως, οἱ δὲ Λευκὴν ἀπὸ τῆς χροιᾶς ὀνομάζουσιν. ἔχει δὲ πλῆθος χειροήθες ὀρνέων, θέαν[3] τε ἱεροπρεπῆ τοῖς ἀφικνουμένοις. οὐ δυνατὸν δέ ἐστιν ἀπὸ ταύτης χώραν ἰδεῖν, καίπερ ἀπεχούσης αὐτῆς ἀπὸ τῆς ἠπείρου σταδίους υ΄, μίλια νγ΄, γ΄. Ὡς δὴ συγγράφει Δημήτριος, ταύτην τὴν νῆσον λέγεται Θέτις ἀνεῖναι τῷ παιδὶ, καὶ ταύτην οἰκεῖν Pag. 11, Huds. τὸν Ἀχιλλέα, καὶ ναός ἐστιν ἐν αὐτῇ τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ ξόανον ἤτοι ἄγαλμα[4] τῆς παλαιᾶς[5] ἐργασίας. Ἡ δὲ νῆσος ἀνθρώπων μὲν ἐρήμη ἐστίν· νέμεται δὲ αἰξὶν οὐ πολλαῖς, καὶ ταύτας μὲν ἀνατιθέναι λέγονται τῷ Ἀχιλλεῖ ὅσοι ἀεὶ προσί-

[1] Vulgo ἀπαρκτιαιαπωστὸ π. Cf. nostra supra pag. 129. — [2] Arrian. §. 21, 1, πρόσκειται. — [3] Sic cod. Vulgo θεὰν π. — [4] Sic cod. Vulgo desunt ἤτοι ἄγαλμα. — [5] Sic reposui ex Arriano, §. 21, 1, p. 78. Vulgo τῆς πάλαι ἐργ.

insula, quam hi quidem Achillis insulam, illi cursum Achillis, alii Leucen a colore adpellant. Habet multitudinem avium mansuefactarum, et venerandum eo venientibus adspectum præbet. Ex ea terra videri nequit, quamvis hæc a continenti abest stadiis 400, milliaribus LIII ⅓. Ut vero inquit Demetrius, hanc insulam dicunt Thetim filio suo concessisse, eamque inhabitare Achillem, cujus in ea est templum, et simulacrum vetustissimi operis. Rari autem in hac insula sunt homines, eamque capræ non admodum multæ depascuntur, quas, qui illuc vicissim adpellunt, Achilli offerre dicuntur. Multa præterea alia dona in hoc templo reposita sunt;

σχοῦσιν. καὶ γὰρ καὶ ἄλλα πολλὰ ἀναθήματα ἀνάκειται[1] ἐν τῷ ναῷ, φιάλαι, δακτύλιοι καὶ λίθοι τῶν πολυτελεστέρων[2]. Ταῦτα ξύμπαντα χαριστήρια τῷ Ἀχιλλεῖ ἀνάκειται, καὶ ἐπιγράμματα[3], τὰ μὲν ῥωμαϊκῶς, τὰ δὲ ἑλληνικῶς, πεποιημένα ἐν ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ μέτρῳ, ἔπαινοι τοῦ Ἀχιλλέως.

§. ιϛ'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ψιλοῦ καλουμένου στόματος τοῦ Ἴστρου εἰς δεύτερον στόμιον, στάδιοι ξ', μίλια η'. Ἀπὸ δὲ τοῦ δευτέρου στομίου ἐπὶ τὸ Καλὸν στόμιον, στάδιοι μ', μίλια ε', γ'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Καλοῦ στομίου ἐπὶ τὸν Νάρακον[4], (ὧδε ὀνομάζουσι στόμιον τέταρτον τοῦ Ἴστρου) στάδιοι ξ', μίλια η'. Ἀπὸ δὲ τοῦ[5] Ναράκου ἐπὶ

[1] Sic Bast. Vulgo ἀνάκειντα. — [2] Vulgo φιάλαι καὶ δακτύλοι (quæ vox deest in cod.) δακτύλιοι, καὶ λίθοι τῶν πολυτελῶν καὶ πολυτελεστέρων. Cf. adnot. — [3] Sic leg. duce Arriano. Vulgo Ἀχιλλεῖ καὶ ἀνάκειται, καὶ ἐπιγεγραμμένα, τὰ.... — [4] Sic reposui ex Arriano, §. 24, 1, præeunte Vossio. Vulgo Ἄρακον et mox Ἀράκου. — [5] Habet cod. τοῦ, quod deest in edd.

ut phialæ, annuli, gemmæ pretiosissimæ. Omnia hæc donaria Achilli dedicata sunt; et inscriptiones, partim romano, partim græco sermone condita, alio alioque versuum genere, in laudem Achillis.

§. 16. Ab ostio Istri, quod Psilon adpellatur, ad secundum ejus ostium, stadia 60, millia VIII. A secundo ostio ad Pulchrum ostium, stadia 40, millia V $\frac{1}{3}$. A Pulchro ostio ad Naracum (ita adpellant quartum Istri ostium), stadia 60, millia VIII. A Naraco ad

Ἱερὸν λεγόμενον, στόμιον πέμπτον τοῦ Ἴστρου, στάδιοι ρκ', μίλια ις'. Ἐντεῦθεν τὰ μέρη Θρᾴκης τῆς εἰς τὸν Πόντον καθηκούσης ἐκδέχεται, καὶ ὅροι τῶν Θρᾳκῶν[1]. τὰ δὲ πρότερα πάντα βάρβαρα ἐστὶν ἔθνη. Οὗτος ὁ Ἴστρος[2] ποταμὸς, ὁ καὶ Δανούβιος λεγόμενος[3], κατέρχεται ἀπὸ τῶν ἑσπερίων τόπων, τὴν ἐκβολὴν πέντε στόμασι ποιούμενος· ὅπου δὲ διχῶς σχιζόμενος, καὶ εἰς τὸν Ἀδρίαν ῥεῖ. Ἀμέλει δὲ ἄχρι τῆς Κελτικῆς (Pag. 12, Huds.) γινώσκεται, καὶ τῷ θέρει τὸν πάντα διαμένων χρόνον ἴσος· χειμῶνι μὲν γὰρ αὔξεται πληρούμενος τοῖς γινομένοις ὄμβροις[4], καὶ ἀπὸ τῆς χιόνος, ὥς φασι, τὰς ἐπιρρύσεις τῶν τηκομένων λαμβάνων ἀεὶ πάγων. Ἐν δὲ τῷ θέρει τὸ ῥεῖθρον ἔξεισιν ἐναύξεως ἴσον· ἔχει δὲ καὶ νήσους ἐν

[1] Edd. Θρᾳκῶν. Codex lectionem correctiorem exhibet τῶν Θρᾳκῶν, i. e. Θρᾳκῶν.) — [2] Sic cod. Deest in edd. — [3] Sic cod. λεγόμενος edd. — [4] ὄμβροις; Scymni Fragm. 34, ὀμβρίοις, perperam. *Bast.* Cf. et adnot.

quintum Istri ostium, quod Sacrum dicitur, stadia cxx, milliaria xvi. Deinde excipiunt partes Thraciae in Pontum vergentes, et Thracum limites. Gentes autem supra dictae sunt barbarae omnes. Hic Ister fluvius, qui et Danubius vocatur, ab occiduis venit plagis, et per quinque ostia exoneratur; ubi diffinditur, binis in Adriam ostiis effluit. Usque ad Celticam denique cognoscitur, et aestate omni tempore sibi similis permanet; hyeme quidem augetur, impleturque ex imbribus; e nive, ut inquiunt, et glacie liquefacta, incrementa accipiens. Aestate vero undas evolvit aequa-

αὐτῷ κειμένας πολλάς τε καὶ μεγάλας τοῖς μεγέθεσιν, ὡς λόγος· ὧν ἡ μεταξὺ τῆς θαλάσσης κειμένη, καὶ τῶν στομάτων, ἐστὶν οὐκ ἐλάττων[1] μὲν τῆς Ῥόδου νήσου. Πεύκη δὲ λέγεται αὕτη, διὰ τὸ πλῆθος ὧν ἔχει πευκῶν. Εἶθ' οὕτως μετ' αὐτὴν πελαγία κειμένη ἡ προειρημένη τοῦ Ἀχιλλέως νῆσος.

§. ιζ'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἱεροῦ στόμιου τοῦ Ἴστρου ποταμοῦ εἰς πόλιν [καὶ ποταμὸν, καὶ][2] Ἴστρον, στάδια φ', μίλια ξς', L ς'. αὕτη ἡ πόλις Ἴστρος ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἔλαβεν τὸ ὄνομα· καὶ ταύτην τὴν πόλιν Μιλήσιοι κτίζουσιν, ἡνίκα Σκυθῶν εἰς τὴν Ἀσίαν στράτευμα διέβη βαρβάρων τὸ Κιμμερίους διῶκον ἐκ τῆς Βοσπόρου. Ἀπὸ δὲ Ἴστρου πόλεως εἰς Τομέαν[3] πόλιν, ἔχουσαν ὕφορ-

[1] Codex ἐλάττων μὲν τ. addit ἐλάττων τῆς Ῥ. Includa verba suspecta sunt, et fort. delenda. (Gl. adnot.) — [3] Sic cod. Vulgo Τομέων.

les semper. Habet insulas in se sitas multas et magnas, ut fama est, quarum quæ mari et fluvii ostiis includitur, non minor est Rhodo insula: appellatur vero Peuce, ob multitudinem quam fert picearum. Vicina huic in pelago est Achillis insula, jam supra memorata.

§. 17. A Sacro ostio Istri ad civitatem Istrum, stadia 500, milliaria LXVI⅔: hæc urbs Ister a fluvio nomen accepit; et eam urbem condiderunt Milesii; quum Scytharum barbarorum exercitus in Asiam transiit, Cimmerios Bosporanos persequens. Ab Istro urbe ad Tomeam urbem, statione abdita instructam, sta-

μον[1], στάδιοι τ', μίλια μ'. Τομεῖς ἄποικοι γενόμενοι Μιλησίων, ὑπὸ Σκυθῶν ἐν κύκλῳ οἰκούμενοι[2]. Ἀπὸ δὲ Τομέων εἰς Κάλλατιν πόλιν, ἐν ᾗ ὅρμος ναυσὶ, στάδιοι τ', μίλια μ'. Κάλλατις Ἡρακλεωτῶν ἀποικία κατὰ χρησμὸν γενομένη. Ἔκτισαν δὲ ταύτην, ἡνίκα τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν Ἀμύντας παρέλαβεν.

§ 8. Ἀπὸ δὲ Καλλάτιδος εἰς Καρῶν λιμένα, στάδιοι ρπ'[3], μίλια κδ'. Ἡ δὲ περὶ τὸν λιμένα χώρα τοῦ λιμένος, Καρία κλήζεται[4]· νῦν δὲ αἱ Κάραι[5] λέγονται Καρέαι. Ἀπὸ δὲ Καρῶν λιμένος εἰς Τετρισιάδα, ἤτοι Τίριζαν ἄκραν[6] λεγομένην, ἔχουσαν καὶ ὕφορμον τοῖς ἀφ' ἑσπέρας[7] ἀνέμοις, νῦν λε-

Pag. 13, Huds.

[1] Sic cod. Vulg ὑφόρμους. — [2] Vulgo ἐν κύκλῳ οἰκουμένη. Cod. ἐν κύκλῳ (sic) οἰκούμενα. — [3] Sic Voss. Vulgo στάδια ρκ'. — [4] Vulgo λιμένος κατακλύζεται. Vid. not. — [5] Vulgo Ἄκαραι. Cod. κὶ καραι (sic). Vid. not. — [6] Sic vulgo. Cod. τετριζάκρας (sic). Bast. Suprà vulgo Τετρισιάδα. — [7] Codex et hic et p. 14 (S. 20, p. 229), adhuc habet ἀφ' ἑσπέρας. Vid. (varr. lectt. p. 212). *Bast.*

dia 300, milliaria XL. Tomi, Milesiorum colonia, a Scythis undique cinguntur. A Tomis ad Calatin urbem, in qua statio navium, stadia 300, milliaria XL. Calatis vero est Heracleotarum colonia monitu oraculi deducta: condiderunt autem illam, quum Macedonum regnum Amyntas ordiretur.

§ 8. A Calatide ad Carum portum, stadia 180, milliaria XXIV. Regio autem, quae circum est portum, Caria vocatur; nunc vero Cariae adpellantur Careae. A Carum portu ad Tetrisiadem, sive Tirizam dictum promontorium, instructum abdito recessu, quem pe-

χρημένη Ἄκραι, στάδιοι ρκ΄, μίλια ις΄. Ἀπὸ δὲ Τετρισιάδος ἤτοι Ἄκρας, εἰς Βιζώνην πολίχνιον[1], ἐν ᾧ σάλος, στάδιοι ξ΄, μίλια η΄. Τοῦτο τὸ πολίχνιον τινὲς μὲν φασὶν βαρβάρων, τινὲς δὲ ἀποικίαν γεγονέναι Μεσημβρίας. Ἀπὸ δὲ Βιζώνης εἰς Διονυσόπολιν, στάδιοι π΄, μίλια ι΄ [illegible] αὕτη ἡ Διονυσόπολις πρῶτον ὠνομάζετο Κρουνοὶ διὰ τὰς τῶν ἐγγὺς ὑδάτων ἀναρρύσεις· ἔπειτα δὲ μετωνομάσθη Ματιόπολις· ὕστερον δὲ, Διονυσιακοῦ ἀγάλματος, προσπεσόντος ἐκ τῆς θαλάσσης τοῖς τόποις, Διονυσόπολιν λέγουσι[2] κληθῆναι πάλιν. Ἐν μεθορίοις δὲ τῆς[3] Κροβύζων καὶ Σκυθῶν χώρας κειμένη, μιγάδας Ἕλληνας οἰκητὰς ἔχει.

§. ιθ΄. Ἀπὸ δὲ Διονυσοπόλεως εἰς Ὀδησσὸν πό-

[1] Sic Voss.; cod. Βιζώνης; edd. Βυζῶνος. — [2] Sic cod. Vulgo Διονυσόπολιν κλ. — [3] Sic cod. et Fragm. Vulgo τῆς.

tunt ventis ab occidente flantibus; nunc Acram vocatum, stadia 120, milliaria XVI. A Tetrisiade, sive Acra, ad Bizonen oppidulum, in quo salum, stadia 60, millia VIII. Id oppidulum nonnulli barbarorum, quidam vero Mesembriae esse coloniam aiunt. A Bizone ad Dionysopolin, stadia 80, millia X⅔; haec urbs antea Cruni adpellabatur, ob vicinas aquarum scaturigines; deinceps vero dicta est Matiopolis. Tandem vero, cum e mari adpulsa eo fuisset Bacchi statua, Dionysopolis vocata est. In confiniis vero Crobyzorum et Scytharum regionis sita est, et incolas habet graecos aliis mixtos.

§. 19. A Dionysopoli ad Odessum urbem, in qua

λιν, ἐν ᾗ ὅρμος ναυσὶ, στάδιοι σ'[1], μίλια κϛ', ∠ ϛ'. Ὀδησσὸν κτίζουσι Μιλήσιοι, ὅτε Ἀστυάγης ἦρχε τῆς Μηδίας. ἐν κύκλῳ δὲ αὐτῆς ἔχει Κρωβύζους[2] Θρᾷκας. Ἀπὸ δὲ Ὀδησσοῦ εἰς τοῦ Αἵμου τὰς ὑπωρείας, αἳ δὴ εἰς τὸν Πόντον καθήκουσιν, ἐν αἷς ὅρμος ναυσὶ, στάδιοι σξ', μίλια λδ', ∠ ϛ'.
Pag. 14, Huds. ὁ δ' Αἷμος μέγιστόν ἐστιν ὑπὲρ αὐτὴν ὄρος, τῷ[3] Κίλικι Ταύρῳ τὸ μέγεθος προσεμφερὴς, τῇ τε κατὰ μῆκος τῶν τόπων παρεκτάσει. Ἀπὸ γὰρ Κρωβύζων, τῶν τε Ποντικῶν ὅρων[4], ἄχει τῶν Ἀδριατικῶν διεκβάλλει τόπων.

§. κ'. Ἀπὸ δὲ τοῦ Αἵμου εἰς Μεσημβρίαν πόλιν, στάδιοι ϙ', μίλια ιβ'. αὕτη ἡ Μεσημβρία πόλις ἐστὶ παρὰ τὴν ὑπώρειαν τοῦ καλουμένου Αἵμου

[1] Sic bene Voss. ex Arriano, §. 24, 4. Vulgo στάδ. σμ'. — [2] Sic cum Vossio reposui. Vulgo Κρωβύζης. — [3] Sic Gronov. et cod.; Voss. et Huds. τὸ. — [4] Vulgo ὀρῶν. Vid. not.

statio navium, stadia 200, millliaria XXVI $\frac{2}{3}$. Odessum condidere Milesii, quo tempore Astyages regnabat in Media: cingunt illam Crobyzi Thraces. Ab Odesso ad Hæmi montis radices, quæ usque in Pontum pertingunt, in quibus statio navium, stadia 260, milliaria XXXIV $\frac{2}{3}$. Hæmus excelsissimus est mons, imminens huic [urbi Odesso], non absimilis Tauro Ciliciæ [monti] magnitudine, et latitudine per locos illos patente: a Crobyzis enim, et finibus Ponticis, usque ad Adriaticos excurrit tractus.

§. 20. Ab Hæmo ad Mesembriam urbem, stadia 90, millia XII. Hæc Mesembria urbs ad radices montis dicti Hæmi sita est, Thraciæ Geticæque telluri con-

κειμένη, τῇ[1] Θρακίᾳ τε καὶ τῇ Γετικῇ συνορίζει γῇ. Καλχηδόνιοι δὲ ταύτην καὶ Μεγαρεῖς ᾤκισαν[2], ὅτε ἐπὶ Σκύθας Δαρεῖος ἐστρατεύετο[3]. Ἀπὸ δὲ Μεσημβρίας εἰς Ἀγχίαλον πόλιν, ἔχουσαν καὶ λιμένα τοῖς ἀφ' ἑσπέρας ἀνέμοις, στάδιοι ο', μίλια θ', γ'. Ἀπὸ δὲ Ἀγχιάλου εἰς Ἀπολλωνίαν πόλιν, τὴν νῦν Σωζόπολιν λεγομένην, ἔχουσαν καὶ λιμένας μεγάλους δύο, στάδιοι ρπ', μίλια κδ'. Ταύτην τὴν Ἀπολλωνίαν πόλιν κτίζουσιν εἰς τοὺς τόπους ἐλθόντες οἱ Μιλήσιοι πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν τῆς Κύρου βασιλείας. πλείστας γὰρ ἀποικίας ἐξ Ἰωνίας ἔστειλαν εἰς τὸν Πόντον, ὃν[4] πρὶν Ἄξενον λεγόμενον διὰ τὰς ἐπιθέσεις τῶν βαρβάρων, προσηγορίας ἐποίησαν Εὐξείνου τυχεῖν. Αὗται

[1] Artic. deest in cod. Mox cod. καρχηδόνιοι. — [2] Vulgo ᾤκησαν. — [3] Sic cod. Sed edd. ἐπεστρατ. Mox cod. ἀφ' ἑσπέρας. — [4] Sic cod. et Scymn. vs. 734. Edd. τόν.

termina : Chalcedonii et Megarenses hanc condiderunt, Dario in Scythas movente. A Mesembria ad Anchialum, urbem instructam portu, quem ventis ab occidente spirantibus petunt, stadia 70, milliaria IX $\frac{1}{3}$. Ab Anchialo ad Apolloniam urbem, nunc Sozopolin dictam, binis magnis portubus instructam, stadia 180, milliaria XXIV. Hanc Apolloniam urbem condiderunt Milesii, quum in hæc loca devenissent, annis ante Cyri regnum quinquaginta. Plurimas enim colonias ex Ionia deduxerunt in Pontum : cui prius Axeno [inhospitali], propter barbarorum irruptiones, dicto, cognomentum Euxini [hospitalis] imposuerunt.

πᾶσαι αἱ πόλεις ἑλληνίδες εἰσὶν ᾠκισμέναι ἐν τῇ Σκυθίᾳ ἐν ἀριστερᾷ ἐσπλέοντι εἰς τὸν Πόντον.

§. κα'. Ἀπὸ δὲ Ἀπολλωνίας, τῆς καὶ Σωζοπόλεως, εἰς Χεῤῥόνησον, ἐν ᾗ[1] ὅρμος ναυσὶ, στάδιοι ξ', μίλια η'. Ἀπὸ δὲ Χεῤῥονήσου, εἰς Αὐλαίου Pag. 15, Huds. τεῖχος τὸ[2] λεγόμενον Θήρας χωρίον, ἐν ᾧ καὶ ὕφορμος, στάδιοι σν', μίλια λγ', γ'. ἐντεῦθεν τὰ μέρη τῶν Βυζαντίων ἐκδέχεται· τὰ δὲ ἀνώτερα Θρᾴκης τῆς εἰς τὸν Πόντον καθηκούσης τοῦ ἐν τῷ εὐρωπαίῳ μέρει[3] τοῦ Πόντου περίπλου. Ἀπὸ δὲ Θηρῶν χωρίου ἤτοι λεγομένου Αὐλαίου τείχους[4], εἰς Θυνιάδα ἀκρωτήρια, ἐν ᾧ[5] καὶ ὅρμος ναυσὶ, στάδιοι ρκ', μίλια ις'. Θυνιὰς, εὐλίμενος ἄκρα τῆς Ἀστικῆς[6] Θρᾴκης ὑπάρχουσα.

[1] Sic edd. Codex : ἐν ᾧι, id est, ᾧ. *Bast.* — [2] Fort. ἤτοι. — [3] Vulgo μέρος. — [4] Vulgo εἰς τὸ λεγόμενον Αὐ. τεῖχος. — [5] Sic cod. Vulgo ἀκρωτήριον. — [6] Sic edd. recte. Codex ἀθλικῆς.

Omnes hæ civitates sunt græcæ, conditæ in Scythia, Pontum intrantibus ad sinistram sitæ.

§. 21. Ab Apollonia, quæ et Sozopolis, ad Chersonesum, in qua statio navibus, stadia 60, millia VIII. A Chersoneso ad Castellum Aulæi, quod et Theras [Venationis] adpellatur oppidum, in quo etiam statio abdita, stadia 250, millia XXXIII ⅓. Deinde tractus byzantini excipiunt : superiora vero sunt Thraciæ ad Pontum pertingentis, quæ in europæa parte est ponticæ circumnavigationis. A Theris oppido, sive Castello Aulæi dicto, ad Thyniadem promontorium, in quo statio navium, stadia 120, millia XVI. Thynias promontorium, quod commodum habet adpulsum, Thraciæ Asticæ est.

§. κβ'. Ἀπὸ δὲ Θυνιάδος εἰς Ἁλμυδησσὸν στάδιοι σ', μίλια κϛ', ∠ ϛ'. τούτου τοῦ χωρίου μνήμην ποιεῖται[1] Ξενοφῶν ὁ πρεσβύτερος, καὶ μέχρι τούτου λέγει τὴν στρατείαν ἐλθεῖν τῶν Ἑλλήνων, ἧς αὐτὸς ἡγήσατο, ὅτε τὰ τελευταῖα σὺν Σεύθῃ τῷ Θρᾳκὶ ἐστράτευσεν· καὶ περὶ τῆς ἀλιμενότητος τοῦ χωρίου πολλὰ ἀνέγραψεν, ὅτι ἐνταῦθα ἐκπίπτει τὰ πλοῖα χειμῶνι βιαζόμενα, καὶ οἱ Θρᾷκες οἱ πρόσχωροι ὅτι ὑπὲρ τῶν ναυαγίων ἐν σφίσιν διαμάχονται. οὗτος δ' ὁ Ἁλμυδησσὸς[2] αἰγιαλὸς, ἐφ' ἑπτακόσια στάδια τεναγώδης ἄγαν, καὶ δυσπροσόρμιστος[3], ἀλίμενός τε παντελῶς παρατέταται ταῖς ναυσὶν ἐχθρότατος τόπος. Ἀπὸ δὲ Ἁλμυδησσοῦ εἰς Φρυγίαν

[1] Sic cod. Edd. ποιεῖ. Arrian. §. 25, 1, πεποίηται. — [2] Vulgo Ἁλμυδισσὸς, et mox Ἁλμυδισσοῦ. — [3] Vulgo δυσπρόσορμος. Cod. δυσπροσόρμος. Cf. Bastii adnot.

§. 22. A Thyniade ad Halmydessum, stadia 200, milliaria XXVI ⅔. Hujus loci meminit Xenophon major, et tradit Græcorum exercitum, cui ipse præerat, postremo cum Seuthe Thrace militantem, huc usque processisse: deque importunitate ejus tractus multa prodidit, quod navigia tempestate adacta eo ejiciantur, ac contermini Thraces de naufragii tabulis inter sese decertent: litus id halmydessium ad septingenta extenditur stadia, estque admodum cœnosum, aditu difficile, penitusque importuosum, navibus locus inimicissimus. Ab Halmydesso ad Phrygiam, quæ etiam

τὴν καὶ λεγομένην Φιλίαν, καὶ Βυζαντίων χωρίον, καὶ ἀκρωτήριον, στάδιοι τι΄, μίλια μα΄, γ΄.

§. κγ΄. Ἀπὸ δὲ Φρυγίας, ἤτοι¹ τῆς Φιλέας, ἐς Κυανέας ἤτοι Κύλας, στάδιοι τκ΄, μίλια μβ΄, ∠ ϛ΄. αὗται δὲ αἱ Κυανέαι εἰσὶν², ἃς λέγουσιν οἱ ποιηταὶ
Pag. 10, Huds. πλαγκτὰς πάλαι εἶναι, δι' ὧν φασὶ πρώτην ναῦν περᾶσαι τὴν Ἀργὼ, ἥτις εἰς Κόλχους Ἰάσονα³ ἤγαγεν. Ἀπὸ δὲ Κυανέων εἰς τὸ ἱερὸν τοῦ Διὸς Οὐρίου, ἵνα περ⁴ τὸ στόμα τοῦ Πόντου, στάδιοι μ΄, μίλια ε΄, γ΄. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἱεροῦ εἰς λιμένα Δάφνης τῆς Μαινομένης, τὸν νῦν λεγόμενον Σωσθένην, στάδιοι μ΄, μίλια ε΄, γ΄. Ἀπὸ δὲ Σωσθένους εἰς τὸ Βυζάντιον⁵ στάδιοι π΄, μίλια ι΄, [illegible] του.

¹ ἤτοι inserui. — ² Sic cod. Deest εἰσὶν in edd. — ³ Edd. τὸν Ἰάσονα. Articulus in cod. et ap. Arrianum (§. 25, 3), deest. *Bast.* — ⁴ Sic cum Vossio. Vulgo ἐν ᾧ τό. — ⁵ Voces post Σωσθένην usque ad στάδιοι π΄, quæ in Salmasii apographo codicis exciderant, restituit ex codice ipso Bastius.

Philia dicitur, Byzantiorum oppidum et promontorium, stadia 310, milliaria XLI $\frac{1}{3}$.

§. 23. A Phrygia, quæ et Philea, ad Cyaneas sive Cylas, stadia 320, milliaria XLII $\frac{2}{3}$. Hæ sunt Cyaneæ, quas poëtæ quondam erraticas fuisse inquiunt, per quas etiam primam navem Argo, quæ Jasonem ad Colchos perduxit, transiisse aiunt. A Cyaneis ad fanum Jovis Urii, ubi est os Ponti, stadia 40, millia V $\frac{1}{3}$. A fano hoc ad portum Daphnes Insanientis, qui nunc Sosthenes dicitur, stadia 40, millia V $\frac{1}{3}$. A Sosthene ad Byzantium stadia sunt circiter 80, milliaria X $\frac{2}{3}$.

∠ϛ'. Τάδε[1] καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ Βοσπόρου τοῦ Κιμμερίου καλουμένου ἐπὶ Βόσπορον τὸν Θρᾴκιον καὶ Βυζάντιον.

§. κδ'. Ὁμοῦ[2] ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ στόματος τοῦ Ἴστρου ποταμοῦ, ἕως τοῦ ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου, ἤτοι στόματος τοῦ Πόντου, στάδιοι ,γχμ', μίλια υπε' γ'[3]. Ἀπὸ δὲ Βορυσθένους ποταμοῦ, τοῦ καὶ Δανάπρεως καλουμένου, ἕως τοῦ ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου, στάδιοι ,εχ', μίλια ψμϛ' ∠ γ'[4]. Ἀπὸ δὲ Χερσῶνος ἕως τοῦ ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου, στάδιοι ,ηϡ', μίλια ,αρπϛ' ∠ γ'[5]. Ἀπὸ δὲ τῆς Πορθμίας κώμης, τῆς ἐν τῷ τέλει τῆς Εὐρώπης τοῦ Πόντου μερῶν, τῆς ἐν τῷ στομίῳ τῆς[6] Μαιώτιδος λίμνης κειμένης, ἤτοι Βοσπόρου τοῦ Κιμμερίου καλουμένου, ἕως τοῦ

[1] Vulgo τὰ δὲ. Melius Arrianum (§. 25 fin.) codicemque sequimur legentes τάδε καὶ τὰ. *Bast.* — [2] Sic cod. Vulgo ὁ μὲν ἀπό. — [3] Sic cod. Vulgo στάδια ,γχ', μίλια υπ'. — [4] Vulgo στάδια ,εχ', μίλια ψμϛ' ∠. Codex: στάδιοι ,εχ', μίλια ψμ∠ϛ'; sed cum Vossio leg. μίλια ψμϛ ∠ϛ'. *Bast.* — [5] Vulgo στάδια ,ηυ, μίλια ,αρπϛ∠ϛ'. Codex: στάδιοι ,ηυ (leg. ,ηϡ), μίλια ,αρπϛ∠ϛ'. *Bast.* — [6] Deest τῆς in edd.

Hæc vero sunt inter Bosporum, Cimmerium dictum, et Bosporum Thracium, ac Byzantium.

§. 24. A Sacro Istri ostio, usque ad fanum Jovis Urii, id est, Ad os Ponti, stadia circiter 3640, milliaria CCCCLXXXV ⅓. A Borysthene fluvio, qui et Danapris dicitur, usque ad fanum Jovis Urii, stadia 5600, millia DCCXLVI ⅚. A Chersone usque ad fanum Jovis Urii, stadia 8900, milliaria MCLXXXVI ⅚. A Porthmia vico, qui in termino Europæ ad Pontum in ostio Mæotidis paludis, sive Bospori dicti Cimmerii,

ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου, στάδιοι Μ͵αρʹ [1], μίλια ͵αυπʹ. Λέγεται δὲ τῆς Εὐρώπης ὁ παράπλους ἴσος εἶναι τῷ περίπλῳ [2] τῆς Ποντικῆς τῶν τῆς Ἀσίας μερῶν.

§. κεʹ. Ἀπὸ δὲ τοῦ ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου ἕως Pag. 17, Huds. Ἀμισοῦ, στάδιοι ͵δχξʹ, μίλια χκαʹ, γʹ. Ἀπὸ δὲ Ἀμισοῦ ἕως τοῦ Φάσεως ποταμοῦ, στάδιοι ͵γωβʹ, μίλια φζʹ. Ἀπὸ δὲ τοῦ Φάσεως ποταμοῦ [3] ἕως τοῦ στομίου τῆς Μαιώτιδος λίμνης, ἤτοι Ἀχιλλείου κώμης, στάδιοι ͵δκεʹ, μίλια φλςʹ, Ϗ· ςʹ. Ὡς γίνεσθαι ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου, ἕως τοῦ στομίου τῆς Μαιώτιδος, στάδιοι ͵αβυπζʹ, μίλια ͵αχξεʹ. Ὁμοῦ γίνονται [4] ὁ πᾶς περίπλους τοῦ Εὐξείνου Πόντου, τῶν τε δεξιῶν τῶν τε παρὰ

[1] Vulgo στάδια ͵αρʹ. Cod. στάδιοι ·ᾱ· ρ̄. Cf. not. — [2] Vulgo edd. et codex ipse παράπλῳ. Rescribit Bast. περίπλῳ. Cf. adnot. — [3] Voces post prius ποταμοῦ usque ad ἕως τοῦ στομίου, omissa in edd. restituit ex cod. Bast. ςʹ. — [4] Potius γίνεται ex Anon. C, §. 5, quem vide.

insidet, usque ad fanum Jovis Urii, stadia 11100, millia MCCCCLXXX. Europæ vero prætervectio dicitur æqualis esse prætervectioni ponticæ, quæ in Asiæ partibus.

§. 25. A fano Jovis Urii usque ad Amisum, stadia 4660, milliaria DCXXI $\frac{1}{3}$. Ab Amiso usque ad Phasin fluvium, stadia 3802, milliaria DVII. A Phasi fluvio usque ad ostium Mæotidis paludis, sive vicum Achilleum, stadia 4025, milliaria DXXXVI $\frac{2}{3}$. Adeo ut a fano Jovis Urii usque ad ostium Mæotidis, stadia fiant 12487, milliaria MDCLXV. Tota autem circum-

τὴν Ἀσίαν μερῶν τοῦ Πόντου, καὶ ἀριστερῶν δὲ τῶν παρὰ τὴν Εὐρώπην μερῶν τοῦ Πόντου[1], ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου, στάδιοι ͵βγ ͵φπζʹ, μίλια ͵γρμεʹ. Ἔστι δὲ καὶ ὁ περίπλους τῆς Μαιώτιδος λίμνης στάδιοι ͵θʹ, μίλια ͵ασʹ.

[1] Sic cod. et Anon. C, §. 5. Vulgo desunt τοῦ Πόντου.

vectio Ponti Euxini, quique ad dexteram secundum Asiæ ponticæ partes, et qui ad sinistram secundum Europam, a fano Jovis Urii, usque ad id ipsum fanum Jovis Urii, stadia 23587, milliaria IIIMCXLV. Est vero et circumvectio paludis Mæotidis, stadiorum 9000, millium CIↃ CC.

ADNOTATIONES

IN PONTI EUXINI ANONYMI B FRAGMENTUM PERIPLI.

§. 1, 1. [δι]σμιοῦ τε πάθος] Ex Arriani Periplo hæc suppleri possunt ; unde ea, et multa hujus opusculi alia, sunt hausta. Omnia enim fere fragmenti hujus auctor ex Scymno Chio et Arriano, accepit. Sed de eo jam nos in Prolegomenis (supr. p. 180). *Vossius.* (Cf. Arriani locum §. 19, 2, supr. p. 75, ubi Vossius legi vult τῇ μὲν.. ἣ δ' Ἀσίας τέρμονά φασιν. G.)

Esse utroque loco (Scymni Fragm. et libello hocce) eundem auctorem, et eum Scymnum, intelligendum, post ea quæ Bastius (*Lettre crit.* pag. 4-27) [cf. t. II, p. 308-314. G.] disseruit, collata Holstenii epistola in Bredovii *Epp. Paris.* p. 13 et 16, nemo infitias ibit. *Marxius* (in Ephor. *Fragm.* pag. 192).

Legimus in Arriano, l. c. : λέγουσι γοῦν αὐτῷ (τῷ Αἰσχύλῳ) οἱ Τιτᾶνες πρὸς τὸν Προμηθέα, ὅτι ἥκουσι κ. τ. λ. Codex palatinus habet αὐτο (sic), quod Sigismundus Gelenius bene mutavit in αὐτῷ, *apud illum*. Videatur de hoc casus tertii usu Toupius ad Longin. (ed. 1778), p. 296. Ælianus *de Nat. anim.* l. IV, cap. 45 Θαυμάσιον λόγον ἄξιόν φησιν Εὔδημος· καὶ τῷ γε τῷ ἀνδρὶ ὁ λόγος οὗτός ἐστι, *factum admirabile ab Eudemo narratur ; in hoc enim, nec in alio auctore, legimus quæ sequuntur.* In linguam latinam qui transtulit, non expressit verba τῷ γε ἀνδρὶ τῷδε. *Bastius* (in *Epist. crit. ad Boisson.* p. 12, ed. Lips. 1809).

Ibid. τῇ μὲν δ. χ. Ε. μέγαν, ἣ δ' Ἀσ.] Edd. τῇ μὲν... ἣ δ' Ἀσίας. Cod. τῇ μὲν.. τῇ δ' Ἀσ. Sic in ed. Basil. Gelenii, ubi verius Bast. vidit in cod. τῇ μὲν... ἣ δ' (sic, quo in ἣδ' traducitur, ut ait Bast. l. c. p. 12). Quam lectionem prætuli, ut sententiæ accommodatiorem : sic apud Arrianum reponere debuissem, et Vossii versionem fere admittere : *ubi geminum Europæ et Asiæ terminum esse aiunt magnum Phasim.* At τῇ non verto *ubi*, sed *qua* ἐπῆλθον Titanes ad Phasim : διδύμων a substantivo τέρμονα, ad regiones ipsas retuli : μέγαν, non

tam ad magnitudinem fluvii ipsius, quam ad longitudinem finium respicere censui: et tandem ἠδὲ cum Vossio et Bastio, ut copulativam, admisi; nam τῇ δὲ, vel πῇ δὲ, quod alii in textum admiserunt, ut priori τῇ μὲν, vel πῇ μὲν, responderet, minime huic contrarium est, quum linea una intelligenda sit, Europam simul et Asiam dividens. — Φάσιν servavi, nec vero Φᾶσιν, accentum metricum, ut videtur. Cf. supr. p. 97.

Ibid. Φᾶσιν ποταμόν] Ms. addit ποταμόν. Salmasius, verisimiliter consilio, omittit hoc verbum, quia neque in Arriano invenitur, neque convenit orationi poëticæ. Bothius, vir. cl., sic versus digerit (*Fragm. Æschyl.* p. 584):

Πόταμαι (pro τῇ μὲν) δίδυμον χθονὸς Εὐρώπης
Μέγαν ἠδ' Ἀσίας τέρμονα Φᾶσιν. *Bast.*

Ibid. λίμνης τῆς Μαιώτι] Scriptura codicis, τῆς δὲ λίμνης τῆς Μαιώτιδος, sine ulla dubitatione recipienda est: Græce enim dicitur, aut ἡ Μαιῶτις λίμνη, aut ἡ λίμνη ἡ Μαιῶτις. Utrumque recte habet, idemque significat. Eandem medicinam exspectant innumerabiles scriptorum græcorum loci, ubi cum posterior constructio usurpata esset, articulus substantivum sequens, per scribarum negligentiam excidit. Cf. quæ dedit amicissimus Schæfer, *Melet. crit.* p. 1, p. 8 sq. *Bast.* [Add. Epist. crit. p. 92: in Æliano, *N. A.* XIV, c. 29. Codex 997 recte legit τῇ μὲν ὥρᾳ τῇ χειμερινῇ. V. Epist. crit. p. 109. Herodotus, IV, c. 41, ἐν τῇ ἀκτῇ ἑτέρῃ, intolerabili vitio, quod miror in editionem Reizianam irrepsisse. Aliæ recte habent ἐν τῇ ἀκτῇ τῇ ἑτέρῃ. Dionysius Halic. *Antiquit. rom.* IV, c. 34, t. II, p. 272, ὁ δῆμος Ῥωμαίων. Bene Cod. Vat. ὁ δῆμος ὁ Ῥωμαίων. *Schæf.*]

Ibid. σταδίων ἀμφὶ τῶν θ, μίλια αʹ] Videmus milliarium Anonymi B, ut prioris, continere stadia 7, et dimidiam. Cf. Bastium infra, p. 254, 255.

Ibid. εἰς ἥμισυ τ. Πόντου] Dele præpositionem, aut lege ὡς ἥμισυ. Scylax (t. I, p. 283 extr.) ... λέγεται ἥμισυ εἶναι, unde fortassis hausit. *Vossius.*

Dissentio. εἰς verbo numerali adjunctum significat *circiter, ferme, propemodum*. Arrianus (supr. p. 6, Huds. [p. 52, init. G.]): ἀπέχει Ὕσσου λιμένος ἐς ἑπτακοσίους σταδίους μάλιστα. Pag. 10 [p. 58 extr. G.]: ἀπέχει τοῦ Χώβου σταδίους ἐς διακοσίους μάλιστα. Ælianus, *N. A.* V, 3, p. 143: ἀφικνεῖ δὲ ἐλάττον ζῶον ἐς πηχυαίας μῆκος. Libanius, vol. IV, p. 632, εἰ τῷ τῆς ὑμῶν νικέτης (proximum verbum abest a codice parisiensi

n. 3017): δύναιτο φέρειν δίκα τῆς ἡμέρας δραχμάς; ὑπὸ δὲ ἀργίας εἰς ἥμισυ φέρει; τοῦτον οὐκ ἂν κ. τ. λ. Reiskius in adnotatione quærit : « εἰς num delendum est ? » Minime : εἰς significat circiter. Cf. Fischer. ad Weller. III, 2, p. 156 [Cf. Matth. Gr. S. 578, f. G.]. Bast.

§. 1, 2. Τὸν δὲ Τάναιν... πρῶτοι νέμονται αὐτὸν Σ.] Phrasis perturbata, ubi νέμονται duplicem regit accusat. Τάναιν et αὐτόν. Forsan genuina lectio similis erat huicce : Τὸν δὲ Τάναιν ποταμὸν πρῶτοι νέμονται Σαυρομάται' ἐπιμελῶς Σ. Poëtica et paullulum redundantia, ni fallor, imo præcedentibus connexa de terminis Europæ et Asiæ, verba aliunde auctor mutuatus est, vel ex Scymno, vel ex Scylace nostro (t. I, p. 284), at fort. ex fonte communi, ὅς ἐστι.τ. Ἀσ. ὅρος, πλῆθος τὴν ἤπειρον ἐπιμερίζει δίχα. Quibus quum interruptam seriem orationis nescio quis crederet, mox αὐτὸν inseruit. Similes insertiones notavimus ad Anon. A, S. 3; S. 6, 2; S. 15, 1; S. 22. Vossius infra suspecta judicat ἀσχάλια ἐπέχοντα, χιλιόλια σν'. Eo magis mihi suspecta, aut potius aliunde cum perturbatione inserta videntur, quod Sarmatarum regioni stadia 2000, id est, millia 250, interpolatio tribuat, sed stadia intelligendo, quorum octo milliario uni respondent; dum Anonymus uterque A et B, ubique stadiis 7 tantum et dimidio milliarium impleant. Sin aliter legendum foret μίλια ὀκ' (266 ⅔), Cf. mox p. 254, et Dodwell. supr. p. 185-190. Hic stadiorum usus forsan ad Ephorum, vel Hecatæum, aut Demetrium Calatianum, vel ad auctorem quemlibet antiquum, nos revocat, quos Scymnus sæpius exscribebat. Anonymus noster B, modo Scymnum, modo alios prosæ orationis scriptores secutus est, unde ortæ discrepantiæ. — De Tanaide, Asiæ termino, cf. Ammian. Marcell. XXX, 2, præter Scylacem, et quos laudat Tzschuck. ad Mel. I, I, S. 6.

Ibid. Πρῶτοι... Σαρμάται] Emenda Συρμάται. Eos hic recenset Scylax (t. I, p. 284, l. 4; at forsan diversa manus ab ea, quæ mox p. 285 init. scripsit : Πρῶτον ἔθνος... Σαυρομάται, fort. ex Ephoro, cui Anon. noster hanc adpellationem tribuit S. I, p. 206. (Cf. nostra t. II, p. 402. G.). Vide quoque Stephanum, qui sic legit. Est autem ea Sauromatarum natio (procul dubio, Συρμάται, Σαυρομάται, Σαρμάται, sunt varietates nominis vicissim usurpatæ. Συρμάται germanæ formæ fort. propior est; sed seriores epitomatores ad arbitrium varias adhibuerunt. Ab anonymo igitur emendando abstinendum est. G.) Quæ sequuntur, valde mihi suspecta sunt. Vossius.

Et mihi prorsus; vide supra. Ἐπίχοντα pendet a voce quadam, quæ cum aliis in textum nostrum non transposita fuit. Recte igitur Vossius adjicit: *Deest aliquid.*

Ibid. Ἰαζαματῶν. Vulgo Ἰαξαματῶν]. Codex habet Ἰαζαμάτων, uti legimus in fragmentis Scymni Chii, v. 140. [De scriptura vocis cf. Tzschuck. ad Mel. *not. crit.* 1, p. 640 sqq. G.] Vid. Stephanus Byzantinus de voce Ἰαξαβάται. Literulæ ξ et ζ interdum commutatæ sunt a librariis. Pseudo-Plutarchus, *de Fluminibus*, cap. 20, §. 1, ed. Wyttenbachii; ἑαυτὸν ἔβαλεν εἰς ποταμὸν Ζαξάντην. Codex præbet Ἰαξάρτην, quod præstat.

Ibi.

§. 2. Εἶτα ἐστὶ Φαναγόρου πόλις]. Hæc, ut et cætera ferme omnia, ex Scymni Chii Periplo, qui comicis conceptus erat versibus, in suam ποίησιν transtulit noster auctor. Sic autem reducenda sunt ea in senarios:

Εἶτ' ἐστὶ Φαναγόρου πόλις, Κῆπος πόλις,
Εἶτ' ἔστιν Ἑρμώνασσα, Φαναγόρεια τε,
Ἣν Τηΐους λέγουσιν οἰκίσαι ποτέ.
Καὶ Σινδικὸς λιμὴν ἔχων συνέμπορος
Ἕλληνας ἀπὸ ἐγγὺς ἔχοντας τόπων.
Ταύτας περιέχει τὰς πόλεις διωρισμένας
Ἡ νῆσος, κατὰ τὴν Μαιῶτιν ἄχρι Βοσπόρου
Χώραν ἀπολαμβάνουσα πολλὴν πεδιάδα,
Ἥτις τὰ μὲν τῆς τε ἕλεσιν, τὰ δὲ ποταμοῖς
Ἀδιάβατος τυγχάνει τοῖς ἐκτὸς μέρεσιν
Ἅδε τῇ θαλάσσῃ, πρὸς λίμνῃ.
Τὸ δὲ στόμα ὀνομάζεται Κιμμερὶς πόλις,
Ἀπὸ Κιμμερίων μὲν βαρβάρων κεκλημένη.
Κῆπος δὲ τυγχάνει οὖσα τῶν ἐν Βοσπόρῳ.
Κῆπος δ' ἀποικισθεῖσα διὰ Μιλησίων.

Phanagari πόλιν hic distinguit [minime. Vid. mox. G.] a Phanagoria insula, quam Phanagoras Tejus, cum Persas fugeret, deduxit. Rescripsimus itaque, Ἣν Τηΐους λέγουσιν οἰκίσαι ποτέ. Non Τίους, ut antea. Miror vero, Sindicam appellare insulam, cum revera sit peninsula. Sed nihil novi, sæpissime insulas cum pene insulis confundi. Multis id jam ante probarunt viri docti: neque id tantum apud Græcos, sed etiam apud Latinos obtinet. Sic Trapezunta, et Pityunta, insulas adpellat Ammianus Marcellinus, lib. XXII. Ipsam quinetiam Sindicam insulam vocat. Locum, qui est libro dicto, adscribam:

Longo exinde intervallo bene est insula, quam incolunt. Sindi ignobiles, post heriles in Asia casus conjugiis potiti dominorum et rebus. Sed legendum, *pene est insula*, non *bene*. Sequentia vero in senarios ita digere, et emenda :

.... Μαιώτιδος
Λίμνης τε Παντικάπαιόν ἐστιν ἔσχατον
Τοῖς Βοσπόρου βασιλεῦσιν ὠνομασμένον (sic. G.)
Ἄνω δὲ [illegible] Βάρβαρος
Πρὸς τὴν [illegible] ἐστι [illegible]
Καὶ πᾶσι τοῖς Ἕλλησιν ἀγνουμένη.
Πρώτους δὲ [illegible] Ἴστρον [illegible] Καρπίδας
Εἴρηκεν. Ἔφορος [illegible] Ἀροτῆρας [illegible]
Νευρούς τε μέχρι [illegible]
Πρὸς ἀνατολὰς δ' ἐκβάντα [illegible]
Τοὺς λεγομένην Ὑλαίαν οἰκοῦντας Σκύθας.
Εἶναι δὲ Γεωργοὺς [illegible]
Ἔπειτα [illegible]
Ὑπὲρ δὲ αὐτὴν [illegible] Σκυθῶν ἔθνος.
Ἐπέκεινα πάλιν ἔρημον εἶναι ἐχομένην
Τὸν Παντικάπην [illegible] Λιμναίων ἔθνος,
Ἕτερά τε πλείονα οὐ [illegible],
Νομαδικὰ δὲ καλούμενα, εὐσεβῆ πάνυ
Ὧν οὐδεὶς ἐμψύχων, ἀδικήσαι ποτ' ἄν
Οἰκοφόροι δ' [illegible], καὶ σιτούμενοι
Γάλαξι, τοῖς Σκυθικαῖς τε [illegible].
Ζῶσιν δὲ τήν τε κτῆσιν [illegible]
Κοινὴν ἁπάντων [illegible] ὅλην τὴν οὐσίαν.
Καὶ τὸν σοφὸν δ' Ἀνάχαρσιν ἐκ τῶν Νομαδικῶν
Φησὶν γενέσθαι τοῦ σφόδρ' εὐσεβεστάτων.

Hæc omnia ad verbum noster περιηγήτης ex Scymno Chio ; iste vero ex Herodoto, apud quem libro IV eadem leguntur. Sed non ille ejus, unde hausit, nomen suppressit ; siquidem in prologo ad regem Bithyniæ Nicomedem, inter eos, unde sua deprompsit, etiam Herodotum recenset. Carpidas autem, quorum hic meminit, alii non norunt. Carpos hic locant historici ; et dubito, an sint iidem. Diversos puto esse ab his Καρπιανοὺς, quos Ptolomæus describit μεταξὺ Πευκίνων καὶ Βαστέρνων. Longiuscule enim illi absunt ab ostiis Istri. Forte sunt Κάρπιοι Ptolomæo (III, 10) in Mœsia inferiori. Τὴν δὲ [illegible] [illegible] τῆς ἀρκτικῆς [illegible] ἀρκτικῆς [illegible] τοῦ Ἴστρου ποταμοῦ, μέχρι τῆς τοῦ Βορυσθένους ποτα-

μου ἐκβολῶν, καὶ τὴν ἐντὸς χώρην μέχρι τοῦ Γερρου ποταμοῦ κατέχουσι μὲν Κάρπιοι, ὑπὸ τοὺς Τυραγέτας. Βαστάρναι δὲ ὑπὲρ τοὺς Πευκίνους. Sic scribendum. Caye autem hic confundas Peucinos, qui in Peuce insula, cum illis Sarmatiæ, qui ad Peucem montem, juxta Basternas. Sed ignoti mihi videntur fuisse Carpi ad Danubium, hoc saltem nomine, ævo antiquiori. Et præterea Herodotus, unde omnia hæc petita sunt, non meminit eorum. Retinendam itaque arbitror lectionem vulgatam; nisi pro Κάρπιδας, mavelis Καλπίδας. Καλπίδαι vero sunt, quos Herodotus, Mela, Plinius, Calipidas vocant. Sæpissime enim litteræ mediæ, metri gratia, auferuntur. Sic apud Dionysium Periegeten, Σάμαται pro Σαρμάται; et apud Valer. Flaccum, lib. VI, *Baternæ* pro *Basternis*, et alia hujusmodi. Potest etiam legi Καλίπιδας. Inter Hypanim et Istrum, ab omnibus collocantur Callipidæ. Licentius in carmine ad Augustinum:

> Hexampeosque lacus fugiens Hypaneius amnis
> Callipidum scythicas resonat spumosus ad undas.

Sic restitue. Reliqua vero, quæ sequuntur, confer cum Herodoto. *Vossius.*

In his versibus est quod attendas, lector. Nam Vossius septimum ita constituit versum: Ἡ νῆσος κατὰ τὴν Μαιῶτιν ἄχρι Βοσπόρου, quum in contextu edat ἡ νῆσος, κατὰ τὴν Μαιῶτιν ἄχρι τοῦ Βοσπόρου. Unde longe prudentius ejicietur primus ille articulus Ἡ, quam genitivus τοῦ, si modo gradus colligas. Nonum ita ampliat: Ἥτις τὰ μὲν τοῖς τε ἕλεσιν, τοῖς τε ποταμοῖς, quum in codice exstet, ἥτις τὰ μὲν τοῖς ἕλεσι, καὶ τοῖς ποταμοῖς, in quibus exstat versus numerosissimus. Sed magis miror sequentem versum, Ἄνω δὲ τούτων ἐστὶ Σκυθικὴ Βάρβαρος, ut ille ausus est digerere, quum in ms. legatur Ἄνωθεν δὲ τούτων ἡ Σκυθικὴ πόλις, ubi manifeste patet transpositionem innui faciendam una litera dempta, Ἄνωθε τούτων ἥδε Σκυθικὴ Βάρβαρος. Certe verbum ἐστὶ fatue geminatur et copula audacter interponitur, ubi non requiritur. *Gronovius.*

Iterum ibi noster ex plurimis auctoribus sua hausit. Phanagori urbem a Phanagoria distinguere videtur, dum verba ex diversis auctoribus congerit, et eumdem locum bis cum duplici adpellatione laudat. Suspicor ex Ephoro fluxisse hæc: Εἶτα ἐστὶ Φαναγόρου πόλις, Κῆπος πόλις, καὶ Σινδικὸς λιμὴν...: eosdem locos tantum memorat Scylax noster, p. 285, fort. ex Ephoro; et simul ex alio, fort. Scymno, Anonymus ad-

jecit cum perturbatione : Εἶτα ἰσὶν Ἑρμώνασσα, Φαναγορία τε... οἰκῆσαί ποτε.

Ibid. Φαναγορία] Sic Strabo, p. 757, Alm. De variis nominis formis vid. Tzschuck. ad Mel. *exeg.* 1, 19, 15.

Ibid. ταύτας περιέχει.... ἡ νῆσος] De qua insula vid. Strabon. p. 756 extr. et p. 757 init. Almel. At insula illa Phanagoriam (vel Phanagori urbem) et Cepos tantum continet, ut liquet ex Strabone, sed non Hermonassam et Sindicum portum. Suspicor igitur verba ταύτας περιέχει, ab auctore quodam fluxisse, qui ea adhibuerat de Phanagoria atque Cepis; et confuse ibi reposita fuisse post laudatas alias civitates, Hermonassam et Sindicum portum. — Supra διακειμένας, quam vocem versio vetus omittit, intellexi ceu ἀποκειμένας.

Ibid. πεδιάδα] Vulgo vertunt *planitiem*. At vox est adjectiva πεδιάς, de quo silent lexica, et non satis constat inter viros doctos. Herodot. IV, 23 et 47 : ἥ τε γὰρ γῆ ἐοῦσα πεδιάς.... Plurima verba in ας-αδος, ις-ιδος, desinentia, sunt adjectiva, ut ἐν τῇ Θεσπρωτίδι ἠπείρῳ; Pausan. IX, 36, p. 783 init., Sylb.; Θεσπρώτιδα Δωδώναν, Pindar. *Fragm.* XIII, pag. 87, Heyn.; ἄμικτα δ' ὀρομάδα, Sophocl. *Philoct.* 676, Erf.; Τραχινίαν τε δειράδα, ib. 490; τὴν Εὐβοΐδα γῆν Eustath. ad Dionys. 476, p. 191, ed. Bernh.; Minerva πολιάς, Soph. *Philoct.* 134; Eurip. *Med.* 132, ἔκλυον δὲ βοὰν τᾶς δυστάνου κολχίδος; ib. 2, Κυανέας συμπληγάδας; ibid. 981, τὸν ἀΐδα κόσμον; Harpyiæ πτωκάδες (*quæ formidinem incutiunt*; lectio servanda, judice patre venerando, in *Essai sur les désin.* p. XVII. Sic πτὰς λέαινα, sensu activo; Eurip. *Med.* 184.) Soph. *Philoct.* 1079. — Vertit Vossius : *usque regionem Bosporanorum, vastam comprehendens planitiem*, quasi legeret ἄχρι τῆς τοῦ Β. χώρας, quia nempe redundare χώραν crederet, et πεδιάδα substantivum esse vellet.

Ibid. πελάγιοί τε τοῖς ἐν τῷ πέρατι] Hæc, nescio unde, inserta sunt, et includenda erant in secunda phrasis parte : prior enim interiores regionis tractus respicit, posterior maria et lacus, quibus ora insulæ adluebatur; et insuper πελάγιοι κ. τ. λ. male succedunt post ἀδιάβατος, qui τοῖς ἕλεσι et ποταμοῖς supra quasi involvit. Saltem scribendum erat... τὰ μὲν... ἀδιάβατος, τὰ δὲ τῇ θαλάσσῃ πελάγιοί τε τοῖς ἐν τῷ πέρατι, τῇ τε λίμνῃ.

Ibid. τὰ δὲ τῇ θ., τῇ τε λ. Vulgo ἅδε τῇ θ., τῇδε κ.] Codex servavit versum plane eundem, qui legitur in Fragm. Scymni, 861 : ἃ δὲ τῇ θαλάσσῃ τῇ τε λίμνῃ γίνεται. *Bast.*

Reposui τὰ δὲ τῇ θ., oppositum præcedenti τὰ μὲν. — Priscam lectionem τῇδε λίμνῃ, vertit Vossius : *et supradicta palude*. Credidit vir cl. hanc λίμνην quasi subintelligi in ἕλεσι, vel in τενάγεσι τοῖς ἐν τῷ πέραν : at monstravimus hæc verba esse suspecta : λίμνη illa est Κορωκονδαμῖτις Strabonis, p. 756 extr. Alm., vel Mæotis palus, si θαλάσσῃ mare proprium, Euxinum, λίμνῃ inclusam magis Mæotidem, exprimere voluerit.

Ibid. Κιμμερὶς] τὸ Κιμμερικὸν Straboni, p. 756 init. Alm. Quæ civitas in tabulis geographicis sæpius omittitur. Suspicatur Mannertus, IV, 326, eam exstitisse ubi ruinæ reperiuntur fere in medio peninsulæ ; at eam collocat Plinius *in ultimo ostio (a)* (VI, 6) ; Anon. noster : τὸ στόμα ἐκπλέοντι, id est, os egresso Mæotidem versus ; cf. t. II, p. 377. Et tandem Strabo l. c. eam facit distantem ab Achilleo pago 20 stadiis. Insidebat hic pagus ad exitum parvulæ ibi peninsulæ cujusdam meridionalem. Ergo Cimmericum collocari potest ad sept. et orientem Achillei pagi et in eadem peninsula. — κήπους τυρῶν. Cf. ad Scym. Fragm. vs. 150, t. II, p. 403, 404.

Ibid. Κῆποί τε ἀπ. δ. Μιλ.] Vulgo Κῆπος δέ. — Ibi etiam, neglecta serie rerum sibi propria, auctor iterum laudat Cepos, nunc *Cepum* numero singulari, quasi hinc et inde verba aliquot decerperet. — Plinius, VI, 6, cum nostro testatur Cepos coloniam esse Milesiorum. ἀποικισθεῖσα composit. poetice pro simplici, sed exquisitiore sensu hic carens.

§. 3. ἄνωθεν δὲ τούτων] Hæc abrupte posita, ex alio auctore manant, Ephoro scilicet, qui ipse ex Herodoto fortasse sumserat. Cf. Schweigh. ad Herodt IV, 18, p. 180. — De voce ἄνωθεν cf. t. II, p. 398.

Ibid. Καλλιπίδας] Cf. t. II, p. 398.

Ibid. Ἀροτῆρας. Vulgo Ἀρωτῆρα πέρσαι] Edit Vossius Ἀρωτῆρα, quum in chirographo suo notaverit ὑπέρσαι : unde erat corrigendum Ἀροτῆρας πέρσαι. *Gronov.*

Ibid. Νευρούς τε. Vulgo Νευρούτας τε] Leg. Νευρούς τε. *Voss.* (sic Herodot. IV, 17 et pass.).

Ibid. ἐκβάντι τὸν Βορ.] Herodot. IV, 18 : ἀπὰρ διαβάντι τὸν Β.

(a) Et tamen geographi veteres laxius has dicendi formas adhibebant. Noster ipse ponit Cimmerium quasi extra fretum, et mox Porthmium, fere in Mæotide situm, etiam *in ore freti* collocat : iterum contra *in ore ipso Mæotidis paludis* ; ἐπ' αὐτοῦ τοῦ στόματος τῆς Μ., Panticapæum reponit, quod vere ab ore illo satis distabat. Sic Plinii *in ultimo ostio* forsan non examussim intelligamus oportet.

Ibid. Ὑλαίαν. Vulgo ὕβλαν] Leg. Ὑλαίαν. *Voss.* (ex Herodoti Ὑλαίη, IV, 18, 54, 55, 76).

Ibid. ἐχομένους τούτων. Vulgo τούς τῶν] Legitur in codice τους (sic). Semper animadverti, librarium accuratissimum locis, quibus errorem inesse crederet, verbis non addidisse accentus. In nostro loco nullum exstat dubium; quin Holstenius (fragm. v. 107) restituerit verba, dum reciperet ἐχομένους τούτων ἄνω. Ultimum vocabulum significat *a mari remotiores* (vid. notam Valckenaeri ad *Herodotum*, IV, 18, p. 280, et Reiske ad *Constantin. Porphyrog. cerem.* p. 119). Obiter animadverto, huic loco inniti posse conjecturam excellentissimi hujus critici, qui loco verborum Herodoti, ἀπὸ δὲ ταύτης ἄνθρωποι, lectionem ἀπὸ δὲ ταύτης ἄνω οἰκέουσι Σκύθαι γεωργοί proponit. Credo hanc conjecturam satis esse probabilem, etsi verba ἄνθρωποι Σκύθαι γεωργοί, per se loquendi usum non offendunt. Hanno, p. 2 (t. I, pag. 115): παρ᾽ ἃ ἄνθρωποι, Νομάδες ἄνθρωποι Λιξῖται, βοσκήματ᾽ ἔνεμον. *Bast.*

Ibid. ἔρημον ἐπὶ πολὺν τόπον] Cf. tom. II, p. 399.

Ibid. Ἀνδροφάγων Σκυθῶν ἔθνος] Herodotus contra, IV, 18: Ἀνδροφάγοι, ἔθνος ἐὸν ἴδιον, καὶ οὐδαμῶς σκυθικόν.

Ibid. ἐπέκεινα πάλιν ἔρημον] Herodot. l. c.: τὸ δὲ τούτων (Ἀνδροφάγων) κατύπερθε ἔρημος κ. τ. λ.

§. 4. Λιμναίων] Cf. nostra ad Scymn. Fragm. vs. 11, t. II, p. 399. Eo magis liquet Limnæos illos non habitare Mæotidis oram, quod adcolas fluvii Panticapes eos faciat noster. De quibus regionibus vide J. B. Gailii *Atlas*, pl. 5.

Ibid. ὧν οὐδεὶς ἐμψυχεῖ. Vulgo ἐμψύχων] Verba manuscripta non differunt. Constructio tamen verbi ἀδικεῖν cum genitivo plane inusitata est. Præter ἀδικεῖν τινά, fortasse (a) dicebant quoque ἀδικεῖν εἴς vel πρός τινα (in modum verborum ἀσεβεῖν, εὐσεβεῖν πρὸς seu εἴς τινα. Vid. Valckenaerus ad Euripid. *Phœn.* p. 449, Abresch. ad *Cattierium*, pag. 12); innotuit mihi vero

(a) Jam præsto sunt loca, ubi verbum ἀδικεῖν re vera constructum est cum præpositione εἰς. Libanius, vol. I, pag. 463: μέμφεται δὴ πόλιν, ἣν τὸ σίκτείρειν τοὺς εἰς αὐτὴν ἀδικήσαντας ἐποίησεν ἔνδοξον. Id. vol. II. p. 207: εἰ τὴν τῶν ὅπλων ἐργασίαν καταλυομένην περιορῷεν, ἀδικοῖεν τ᾽ ἂν εἰς τὸ πλῆθος, καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἀπολλύοιεν. Vid. quoque Wernsdorfius ad Himer. p. 389. Εἴς τινα περί τι legitur ex genuina lectione, vol. IV; p. 161: τί οὖν μαθόντες (codex clarissimus n. 3017, fert παθόντες) φιλὰς ἠδικεῖτε περὶ τὰ πλαστήματα; Adde Libanium, vol. IV, p. 964 sq.: τὸ δίκην δὲ παρὰ τῶν ἠδικηκότων εἰς αὐτὸν ἠδικηκότων λαμβάνειν, οὐδὲν ἡγεῖσθαι ἡδονήν. *Bast.*

nullum exemplum casus secundi, quod pravum videtur. [Fort. vulgata lectio defendi posset, si conjiciamus hic poetam non fuisse extra analogiam, adhibendo hoc verbum cum sensu tangendi, qui genitivum poscit, ut θιγγάνω, ἅπτομαι, et ἴχομαι βρετέων, Æsch. *Sept. Theb.* 95. G.]. Luc. Holstenius, *Fragm.* 114, discessit a manuscripto, versum hoc modo digerens : ὡς οὐδὲν ἐμψύχων ἀδικῆσαι πωτ' ἄν. Melius ex mea opinione legisset : ὧν οὐδὲ εἷς ἔμψυχον ἀδικῆσαι ποτ' ἄν. *Verbi* ἀδικεῖν, *ait* Brunckius ad *Anacreont.* p. 137, *duæ primæ syllabæ omnibus et ubique breves sunt.* — Scias quoque, librarium ad marginem scripsisse : περὶ τῶν εὐσεβῶν ἐθνῶν ἢ ὅτι ἀπέχονται ἐμψύχου παντός. *Bast.*

Ibid. εὐσεβέες, ὡς εἴρηκε] φερένομι ἔθνος, Herodot. IV, 46. Cf. nostra t. II, p. 399, 400. — Has gentes non ita religiosas, εὐσεβεῖ, depingit Herodotus, l. c., sed σοφωτάτας, id est, *cautas et callidas*; quod per solitudines hostem latere didicerint. Hic confuse ait noster eadem ac Herodot. IV, 23, de Argyppæis, quos οὐδεὶς ἀδικέει ἀνθρώπων· ἱροὶ γὰρ λέγ. Hæc verba forsan detorta sunt in οὐδεὶς ἐμψύχων ἀδικῆσαι ποτέ. Neque lacte tantum vesci solitos ait Herodotus, sed et massis quibusdam· πρόβατα γάρ σφι οὐ πολλά ἐστι.

Ibid. γάλακτι τοῖς Σκ. ἱππ.] Voci γάλακτι possunt proximæ per adpositionem jungi; at suspecta est γάλακτι, fort. glossa sequentium.

Ibid. ἱππομολγίαις. Vulgo ἱππημ.] Vocem ἱππημολγία non reperimus in vocabulariis. Quæritur, codicis lectio an possit defendi. Multis ejusmodi in compositionibus nunc litteram ο, nunc η adhiberi licet. Incidi in locum memoratu dignissimum operis inediti Apollonii Dyscoli περὶ ἐπιρρημάτων hunc : « Ἔστι » πρὸς τούτῳ φάναι, ὡς πλείστη μετάθεσίς ἐστι τοῦ ο εἰς τὸ η κατὰ » τὴν ἰάδα διάλεκτον, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ κατὰ τὸ κοινὸν ἔθος, παρὰ » τὴν βάλανον βαλανηφόρος, παρὰ τὸ κάλαθος καλαθοποιός, ἀλλὰ » καὶ καλαθηφόρος· παρὰ τὸ ἔλαφος ἐλαφοκτόνος Ἄρτεμις, ἀλλὰ καὶ » ἐλαφηβόλος· στεφανοποιός, ἀλλὰ καὶ στεφανηφόρος. Ἴωνες δὲ καὶ » τοὺς ὀρνιθοτόμους ὀρνιθηφόρους φασί, καὶ τοὺς αἱμοπότας αἱμηπότας. » Neque ὑλητόμος et ὑλοτόμος analogiæ repugnat; ὑλητόμος a Jacobsio (*Anim. in anthol. gr.* t. IX, p. 147), aliisque repudiatur *(a)*. Oppiani quoque ἀμαλητόμος (*Cyneg.* I, 522), ex

(a) Nec tamen prætereundum est, voces ὑλιζόνη et ὑλοτόνος reperiri. De illa vid. Schneiderus in Vocabulario; hac Parthenius, cap. 11, utitur, unde venit in Brunckii *Analect.* I, pag. 417. *Bast.*

nulla parte obfendit, contra consuetudinem loquendi, etsi lexicographi non aliam vocis ἄμελγα cum altera junctionem huic similem afferunt. Secundi vero loci vox si a litera vocali incipit, res aliter sese habet. Dicitur καλλίγυνος, καλλιγύναιξ, nec καλόγυνος, [illegible]. Jure in Callimacho, in *Del.* 12, [illegible], ut analogiæ repugnans, Ernestius repudiavit, ejusque loco [illegible] scripsit. Nec minus falsum est [illegible] in Manethone, cujus emendatio petenda est ex Dorvill. ad *Charit.* p. 611. ed. Beck. Schneiderus in dubium vocat verbi ἱππομολγὰς veritatem; equidem vero illud damnare non audeo, mihi enim non procul abesse a veritate videtur, Græcos dixisse μέλγω et ἀμέλγω, quod cernas in voce μολγάς. Cf. Hesychius, v. μολγὰς, et Scholiastes Aristophanis ad *Equit.* v. 959. *Bast.*

Ibid. ελθοντας] Forsan ελθοντα. *Hudson.*

Procul dubio rescribebat etiam Hudsonus supra κατῳκισε, quod requirit Vossii interpretatio: *et quosdam, quum in Asiam rediisset, deduxisse* ...

Ibid. Σάβακας] Sabacum nullus meminit. Forte sunt, quos Procopius Σαγίνας, vel Σαγίδας (variant codices) appellat. Nam Hunnis et Mæotidi proximos facit libro IV Gothicarum rerum. Ὑπερθεν δὲ Σαγίνας, Οὐννικὰ ἔθνη πολλὰ ἵδρυνται· Τὸ δ' ἐντεῦθεν Ὑλαία μὲν ἡ χώρα ὠνόμασται. Sic scribendum. Quæ sequiuntur, in senarios cogenda, et emendanda sunt:

................εὐδημονέστατον δ' εἶναι φασιν,
Τὸ τῶν Σαυρομάτων, καὶ Γελώνων, καὶ τρίτον
Τὸ τῶν Ἀγαθύρσων ἐπικαλούμενον γένος.
Ἀπὸ δὲ τῶν Μαιωτῶν λαβοῦσα τοὔνομα
Μαιῶτις ἑξῆς ἐστὶ λίμνη κειμένη
Εἰς ἣν ὁ Τάναϊς........
Ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ λαβὼν τὸ ῥεῦμ' Ἀράξεως
Ἐπιμισγόμενον ἑκατέρως ἐφάπτεις......
Ὡς δ' Ἔφορος ἱστόρηκεν, ἐκ λίμνης τινὸς,
Ἧς τὸ πέρας ἐστὶν ἄφραστον. Ἐξίησι δὲ
Δίστομον ἔχων τὸ ῥεῖθρον εἰς τὴν λεγομένην
Μαιῶτιν, ἐς τὸν Κιμμερικόν τε Βόσπορον.

Agathyrsos hic λιμναίους, sive Mæoticos, facit Scymnus. Mire de iis dissentiunt geographi. Quidam in Thracia ad Hæmum montem collocant; plures vero, inter quos et Ptolemæus, in Sarmatia Europæa, ad Oceanum Hyperboreum.

Marcianus Heracl. (p. 56, Huds.) in περίπλῳ Sarmatiæ: Ἑξῆς ἐστιν ὠκεανὸς συνάπτων τῇ ὑπερβορείῳ καὶ ἀγνώστῳ γῇ. περιοικοῦσι τὸν Χέσυνον ποταμὸν οἱ Ἀγάθυρσοι, τὸ ἔθνος τῆς ἐν Εὐρώπῃ Σαρματίας ὄντες. Sic corrigendum. Pessime hunc locum Marciani legit Stephanus Byzantinus in Ethnicis. Namque pro οἱ Ἀγάθυρσοι, vitiosum secutus codicem, habet Σιαγάθυρσοι, vel Σιαγαπυργοί. Σιαγαθουργοί, ἔθνος περὶ οὗ φησι Μαρκιανὸς ἐν περίπλῳ Σαρματίας. Sed sexcenties ἐθνικογράφον in similibus lapsum esse, quod depravatis usus fuerit codicibus, alibi videbimus. Correximus etiam

ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ λαβὼν τὸ ῥεῦμα Ἀράξεως.

Idque Aristotelis auctoritate factum a nobis. Is namque in *Meteorologicis* (I, c. 13, p. 545, ed. 1619) docet, veterum nonnullos credidisse, Tanaim flumen ex Araxe profluere: Ἐν μὲν οὖν τῇ Ἀσίᾳ πλεῖστοί τε ἐκ τοῦ Παρνισοῦ καλουμένου φαίνονται ῥέοντες ὄρους καὶ μέγιστοι ποταμοί. τοῦτο δὲ ὁμολογεῖται πάντων εἶναι μέγιστον ὄρος τῶν πρὸς τὴν ἕω τὴν χειμερινήν. Ὑπερβάντι γὰρ ἤδη τοῦτο φαίνεται ἡ ἔξω θάλαττα, ἧς τὸ πέρας οὐ δῆλον τοῖς ἐντεῦθεν. ἐκ μὲν οὖν τούτου ῥέουσιν ἄλλοι τε ποταμοὶ, καὶ ὁ Βάκτρος, καὶ ὁ Χοάσπης, καὶ ὁ Ἀράξης. τούτου δὲ Τάναϊς ἀποσχίζεται μέρος ὤν, εἰς τὴν Μαιῶτιν λίμνην. Sic scribendus ille locus. Παρνισὸς Dionysio περιηγητῇ, et aliis, dicitur Paropanisus. Frustra Olympiodorus Parnassum in Asia quærit. Inepte item Orpheus in *Argonauticis* (vs. 752, ed. Herm.),

ἔνθα δ' Ἀράξεω ῥεῦμα μεγαβρεμέτου ποταμοῖο,
ἐξ οὗ Θερμώδων, Φᾶσις, Τάναΐς τε ῥέουσιν.

Nugatur, more suo, poeta ille. Sed pergamus,

. . . . ἔξεισι δὲ
Δίστομον ἔχων τὸ ῥεῖθρον, ...

Recte hic Tanain Δίστομον vocat, ut alii omnes. Ne fallant *Troades* Senecæ Tragici, cujus in exordio statim Tanais septem ora habere dicitur:

. . . . Columen eversum occidit
Pollentis Asiæ, cœlitum egregius labor.
Ad cujus arma venit, et qui frigidum
Septena Tanain ora pandentem bibit;
Et qui renatum primus excipiens diem,
Tepidum rubenti Tigrin immiscet freto.

Sic legendum ex ms. Sed nemo unquam Græcorum tam im-

peritus fuit, ut Tanain ἰσημέριον esse proderet : error iste solum est Romanorum. Quod jam Acron in commentario ad Horatium videtur subodoratus fuisse. Romani namque solent sæpe confundere Tanain et Istrum ; testis ejus rei etiam est Seneca, in *Quæstionibus natural.* lib. VI : *Hinc qui medius inter pacata, et hostilia, fluit, Danubius, ac Rhenus, alter Sarmaticos impetus cohibens, et Europam Asiamque disterminans ; alter Germanos, avidam gentem belli, repellens.* Non sollicitanda est hæc lectio, quod tamen quidam faciunt. Danubium etiam Tanain vocet Tibullus, lib. IV, ad Messallam, cum inquit :

Quaque Hebrus, Tanaisque, Getas rigat, atque Sigynnos.

Sic emendandus hic versus. Getæ enim, et Sigyni, ad Istrum sunt, non Tanain. Noli audire alios, qui *Mosynos* substituunt : nam immensum quantum ab Istro et Tanai distant. Ineptissimi vero, qui *Morinos* cogitarunt, qui tantum absunt, quantum Hypanis Veneto distat ab Eridano.

Mirabitur forsan aliquis, quod hic inquiat, in Bosporum Cimmerium exonerari Tanain ; et quod infra os Mæotidis paludis idem faciat ac os Tanaidis, cum tamen tam vastum intersit spatium. Sane idipsum quoque inquit Arrianus in περίπλῳ Ponti (§. 19, 1 ; p. 75). Hunc locum frustra emendare aggressi sunt viri docti. Plutarchus junior, in fragmento de fluminibus, Criu-metopon ad Tanain collocat : Παράκειται δὲ τῷ Ταναΐδι (rescribit Letronnius τῇ Ταυρικῇ. G.) ὄρος τῇ διαλέκτῳ τῶν ἐγχωρίων προσαγορευόμενον Βρίξαβα, ὅπερ μεθερμηνευόμενον ἐστὶν Κριοῦ μέτωπον. Alibi quoque similia occurrunt exempla, ubi urbes Bosporanæ, Tanaiticæ dicuntur. Ratio ejus rei est, quod Bosporus Cimmerius etiam Tanais appellatus fuerit. Ostendit hoc Procopius, lib. IV, de Gothis : Τάναϊν δὲ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι καὶ τὴν ἐκβολὴν ταύτην ἐκ λίμνης ἀρξαμένην τῆς Μαιώτιδος, ἄχρι ἐς τὸν Εὔξεινον Πόντον. Ammianus Marcellinus hoc fretum appellat *angustias Panticapes*, a Panticapæo urbe, non minus ibi clara, quam Cimmerium. Utrumque enim dicitur, Παντικάπη, et Παντικάπαιον sive Παντικάπαια. Verba ejus sunt libro XXII : *Prope palus est Mæotis amplissimi circumgressus ; ex cujus uberrimis venis, per Panticapes angustias, undarum magnitudo prorumpit in Pontum.* Male vulgo legitur, *per putares angustias.* Vossius.

[illegible] pro Σάβαυας reposuit Holsten. *Huds.*

Ait Herodotus, VII, 64, Scythas omnes a Persis *Sacas* vocari nimmo *Sacas* gentem Caspio mari vicinam laudat, III, 93. Procul dubio haud absimiles sunt *Sabaces* a *Sacis*, et optima videtur Holstenii emendatio, salvo ad sensum.

Ibid. καὶ τελευτῶντι τῇ Ἀχαιῶ..] Rebus ita resumendis gaudent poetæ græci; sic Sophocl. *Philoct.* 8: καὶ τὰ γενναῖα τέλους. Scymnus Chius, vs. 497: τὸν δὲ τελευτῶν ἔξω τοῦ κατ' Εὐξεινον. Cf. *Lettre à M. Osann*, p. 12.

§ 5. Μαιωτῶν] Cf. nostra ad Scymni *Fragm.* 136, t. II, pag. 400.

Ibid. ἐπιμίσγεται, ὡς Ἑκατ.] (Vid. varr. lectt.). Non videntur mihi hæc verba esse desperata adeo, ut non appareat, quo auctor dirigat. Nam in media voce sedet manifeste ἑκατέρως, quo notari vult duobus ostiis devolvi in Mæotida, unde διστομον appellari constat ex hoc fragmento et nota Vossii. Lege igitur ἐπιμίσγεθ' οὕτω ἑκατέρως ἐμπεσὼν. Hæsit quoque in his Holstenius. *Gronovius.*

Toupius, *Emend. in Hesych.* vol. IV, p. 5, hanc edit conjecturam:

Ἐπιμίσγεθ' ὡς Ἑκαταῖος μὲν, ἐφυδρευει,
ὡς δ' Ἔφορος... *Bast.*

Emendationem cl. Buttmanni admisi; cf. Letronnium, in *Journal des savans*, févr. 1829, p. 113.

Ibid. ἀφεραστον] Salmasius et Holstenius rationes habuere retinendi verbum ἀφεραστον, contra correctionem librarii ἀφεραστον, i. e. ἀόρατον. Signum verbo superscriptum per integrum codicem errorem indicat, et sæpissime litteram eam, cui superjacet, esse rejiciendam. [Cf. p. 267 extr., 269, 270, et 273 med. G.]. Ἀόρατον sola explicatio est vocis ἀφεραστον, quæ, derivata a verbo φράζομαι, *animadverto* (vid. quæ infra dicentur de Anton. Liber. c. 11), significat *non animadversum* et interdum *improvisum*, ex. gr. Euripid. *Hippol.* v. 820. Vid. Heathius et Valckenaerius. Interpres *Apollonii Rhodii* (III, 224), explicat per ἀνεπίγνωστος, ἀπροόρατος, ἄδηλος. *Bast.*

Cf. et laudatt. in H. Steph. *Thesaur.* Londin. col. 6969.

Ibid. Περθιάδη] Stephanus: Πορθμία, καὶ Πορθμιον, κώμη ἐπὶ τῷ στόματι τῆς Μαιώτιδος λίμνης. *Vossius.*

Mox meminit noster Πορθμιάδος, mutata nominis forma, § 9.

Ibid. πολίχνιον] Hæc est lectio codicis, quæ non derelinquenda. Minus cognita nimisque forsan casta est lectio πολί-

χιον, cujus exempla obviam mihi fuere. Eudocia, p. 153: ἐν Ἀφίδναις πολυχνίῳ τῶν Ἀθηνῶν. Ibid. p. 399: Μύκαι πολίχνιον Τροίας. Utrumque locum Villoison., qui alias ea, quorum pravitas patet, corrigere solet, ad codicem expressit. Phavorinus, v. Μύκαι, item dat πολύχνιον et πολίχνη. Tzetzes vero (ad Lycophr. 243), quem ille transcripsit, consuetam vocem πολίχνη. Cf. quoque Phavorin. v. Κύμα, πολύχνιον ἐν Τρωάδι κ. τ. λ. *Bast.*

Vid. H. Steph. *Thesaur.* Londin. col. 7840.

Ibid. Μυρμηκίου] Alii Μύρμηκιον, et Μυρμηκίαν, vocant; non Μυρμηκίαν. Viginti a Panticapeo stadiis situm esse, tradit Strabo. *Voisius.*

Recte Mannertus, IV, 309, ait Myrmecium esse non ipsissimum *Jeni-Kaleh*, sed jacere ad sud-ouest hodierni loci *Jeni-Kaleh*. Non intervalla in Fragmento nostro data, et cum tabula geogr. Gatterer collata, illud omnino poscunt. Sunt enim 25 tantum stadia a Myrmecio ad Panticapaeum; imo Strabo, p. 310, viginti tantum numerat. Sunt 60 a Myrmecio ad Porthmium, id est, ad os septentrionale freti. — Hic Myrmecium non est urbs, sed tantum oppidulum, de quo silet Arrianus.

Ibid. σ]άδιοι ξ' μίλια η'] Codex plerumque fert στά, quo tam στάδιοι, quam στάδια, notari potest. Priorem formam huic præpono; vox enim ista quoties ad omnes litteras integra exprimitur, genere gaudet masculino. Pag. 8, l. 12 (§. 11 extr. cum restitutione Bastii. G.): οἱ προειρημένοι στάδιοι. Ibid. l. 4 (§. 11 init.) ἐπὶ σ]αδίους ας', μίλια ρξ'. Pag. 10, l. 5: σ]αδίους δυκ', μίλια φπθ' γ' (§. 13 extr.). [Et insuper §. 10 fin. noster scribit εἰσὶν στάδιοι τ': si formam στάδια adhibuisset fort. haberemus ἐσ]ὶ στάδια. Sic sub fin. fragmenti: Ὁμοῦ γίνον]αι ὁ πᾶς περίπλους... στάδιοι (στάδια posceret γίνεται). Habet tamen noster, §. 22: ἐφ' ἑξακόσια στάδια. G.]. Ejusmodi abbreviationes, in quibus lectori syllabas finales explendi potestas datur, multis erroribus ansam præbuere. In Eudocia, p. 223, textus, quem Villoison. recepit, hic est: κρατῆρές εἰσι δύο, ὧν ὁ ἐπὶ ... ἐσ]ὶ τὴν περίμετρον τειωπάδα. Stupeo Villoisonum, doctum hunc palæographum, tam malam construere potuisse lectionem; nam τειωπάδα prorsus est vox nihili. Codex præbet τειοπά, quod legendum esse τειοπάδιος contextus docet. Sic quoque legimus in *Apollonii Rhodii* scholiaste, III, 41, quem Eudocia reddidit. *Bast.*

Ibid. ἐπ' εὐθείας...] Hæc, usque ad ἀπὸ δὲ, non ex eodem fonte sumta videntur. Ceterum Arrianus, §. 19, 1, p. 75, postquam ad Panticapæum devenit, adjicit hæc : ἀνθένδε ἐπὶ Ταναΐν ποταμὸν (id est, ad os Paludis), ἑξήκοντα.

Ibid. ἤτοι τῦ Ταναΐτως (vulgo Τάνεως)] Pro Ταναΐδος. *Vossius.* Vide mox ad §. 9. — De Tanaide, eodem ac ore Paludis, vide supra Vossii adnot. p. 249.

Ibid. Vulgo ἀπὸ δὲ Παντικαπαίου πόλεως εἰς Νυμφαῖον..] Salmasius præteriit integrum versum. Legendum est, uti in codice manuscripto invenimus : ἀπὸ δὲ Παντικαπαίου πόλεως εἰς Τυριστάκην πόλιν, στάδιοι ξ', μίλια η'. ἀπὸ δὲ Τυριστάκης πόλεως εἰς Νυμφαῖον πόλιν κ. τ. λ. Animadversio Vossii (mox p. 260) docet, hunc interpretem similem suspexisse omissionem, quamvis intervallum, quod fecit linearum, non bene conveniat verbis manuscripti. — Pro Τυριστάκη alii auctores scribunt Τυρικτάκη. Plin. *Hist. nat.* lib. VI, cap. 4 (t. II, p. 546, ed. Franz.) *Oppida in ripis habuit complura celeberrima, Tyndarida, Circæum, Cygnum*, &c. Primum legebant pro Tyndarida, *Tyritacen;* relicta vero est hæc lectio, quia *hujus urbis*, ut dicit Harduinus, *in hoc tractu nullum apud ceteros scriptores vestigium.* Vid. porro Holstenii *Castigat. posth. in Steph. Byz.* p. 332, v. Τυριτακίτη. Invenimus ibi hæc : *Apud Ptolemæum corrupte* Τυρικτάκη, *apud Anonymum* Τυριστάκη. Geographi usque ad hodiernum diem non mirer si laboraverint in detegendo hoc anonymo. *Bast.*

Ibid. Νυμφαῖον] Circa hodiernum *Kamuich*, sed paullo remotior ad meridiem. Mannertus, IV, 307, Nymphæum collocat, ubi hodie *Paulowskische Schanze.*

§. 6. Ἄκρας κώμιον] Erat Acra Panticapæorum vicus, oppositus Corocondamæ. Testis Strabo, lib. XI (pag. 756 C, Alm.). In tabulis Peutingerianis male, *Acria. Vossius.*

De situ hodierno obscuriora tradit Mannertus, IV, 306. Ego suspicor hoc promontorium non esse hod. *Takli*, sed aliud paullo remotius ad septentrionem.

Ibid. στάδιοι ξε', μίλια ηLLς'] Ad rationem numerorum fractorum græcorum intellectu faciliorem reddendam adfero, quæ in nobilissimi Delambrii *de Arithmetica Græcorum* commentatione egregia ac philologis valde commendanda, p. 580 *(a)*, leguntur : « Lineola in dextra superioreque nu-

(a) Continetur hic libellus in fine Operum Archimedis in linguam francogallicam translatorum, affixo commentario, auct. F. Peyrard, 4°, Paris. 1807. B.

meri parte posita, hunc denominatorem indicat numeri fracti, cujus numerator unitas erat. Sic est γ′ = ⅓; δ′ = ¼; ξδ′ = 1/64. Numerus fractus ½ proprium habebat signum : (vel < vel (vel L. Quando numerator uno erat major, denominator locum eundem obtinuit, quem apud nos exponentes. Sic ιε^{ξδ} notat 15/64 vel ιε^{ξδ}; 7/121 scribebatur ζ^{ρκα}. » Modus, quo codex noster atque editio numerum fractum ⅔ exprimunt, diversus est. Scribitur enim ½ ⅙ i. e. 4/6 = ⅔. Hujus quoque scribendi rationis doctissimus Delambrius, p. 589, mentionem facit, de multiplicatione græca disserens : « Videmus, inquit, Græcos amasse numeros fractos, quibus numerator est unitas : pro 4/6 = ½ + ⅙ scribebant ½ + ⅙. » *Bast.*

Ibid. Κυδίαχαι] Nescio, num legendum sit, τὴν πρώτην λεγομένην Κύδιαιαν; sic sane Scylax. Alii tamen omnes Κύταιαν vocant. Ptolomæo est Κύταιον. Sed is eam perperam in mediterraneis ponit, contra quem omnes alii. Apud Plinium, lib. IV, cap. 12, scribendum est : *Ultra fuere oppida, Cytæ, Zephyrium, Acra, Nymphæum, Dia. Vossius.*

Hanc civitatem collocarem ad occidentem promontorii *Takli*, fort. *Zephyrii* (Plin.). Illud suadet noster, qui mox ait *a Cytis incipere Bosporum*; insidet ergo hæc civitas juxta promont., unde litus deflectitur et fretum incipit.

Ibid. ἀπὸ οὖν Ἀθηναιῶνος...] Hæc paullulum rumpunt seriem orationis; ut ut est, de terminis hic Taurorum et Scytharum, cf. nostra ad Scymn. *Fragm.* vs. 90, t. II, p. 396.

Ibid. μέχει Κυτῶν] Ἄχει τῶν Κυτῶν. *Holsten.*

Ibid. Μετὰ δὲ ταῦτα] Locum sic constituit Holsten. : μετὰ ταῦτα Βόσπορος Ὁ Κιμμέριός ἐστι καὶ Κιμμερικὸν πόλις. Ἐνταῦθα ναυσὶν ὅρμος τοῖς ἀφ' ἑσπέρας Ἐστὶν ἀνέμοις· ἐν τῇ θαλάττῃ δ' ἀνήχρος. *Huds.*

Ibid. Κιμμερικόν. Vulgo Κιμμερικῶν] Malim, εἰς Κιμμερίων πόλιν. Infra etiam aliquoties Κιμμερικὸν vocat, quam alii Κιμμέριον. Ptolomæus hanc quoque mediterraneam facit : nescio qua ratione. Cave autem confundas id oppidum cum altero (mihi ignoto. G.) ejusdem nominis, quod ἐν τῇ Μεοτίᾳ atque itidem in ore Bospori. *Vossius.*

Quod oppidum ibi plane ignoro : in Chersoneso etiam erat *Cimmerium* quoddam alterum Ptolemæi, de quo vid. Mannert. IV, 311. — Quæ civitas videtur collocanda juxta hodiernam *Stabache*, et promont. *Karak.* Doct. Kœlherus (*Mém. de l'Acad. de S.t-Pétersb.* t. IX, p. 666) vituperat

Mannertum (IV, 304-305), quod Cimmericum civitatem Anonymi posuerit ubi hod. *Eski-Krim : Je présume* (ait vir cl.) *que cet auteur n'a pas indiqué exactement la distance de Panticapæum à Cimmerium, lorsqu'il l'a évaluée à 250 stades* (50 *verstes*, dum 55 vere sunt), *non plus que celle de Cazéka à Cimmer., en la faisant de 180 stades* (35 *verstes*; verius 41.)

Ibid. ἐν τῇ θαλάσσῃ ν.] Hæc frigerent, nisi poetica oratio esset.

Ibid. νῆσοι πετρώδεις] Quarum una est hodierna *Iechan-kaleh*. Vid. tab. geogr. Gautterii.

Ibid. Vulgo ἀπέχουσιν ὀλίγον τῆς ἠπείρου ἀπὸ μσ. ι.] Lege, uti codex et fragmenta Scymni habent, ἀπέχουσαι ὀλίγον τῆς ἠπείρου. ὁμοῦ ἀπὸ τοῦ στομίου. Vox ὁμοῦ eodem sensu redit [p. 218, l. 3; p. 220, l. 9; et §. 24, init.]. Vide etiam Peripl. Pont. Euxin. ab alio auctore anonymo [§. 6, supr. p. 144] : ὁμοῦ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ ἕως Ἡρακλείας κ. τ. λ. et Agathemerum, *Geogr. min.* vol. II, p. 8 et 9 (Huds.) *Bast.*

Ibid. στάδιοι τ'] Stadia 300 non sunt ab ore meridionali freti, id est, a Myrmecio ad Cimmerium urbem, sed 240 tantum, quod sigillatim numeri adstruunt : a Porthmio, id est, a septentrionali ore, 300 st. vere sunt.

Ibid. ἀπὸ δὲ Παντ. πόλεως ἕως Κιμμ. (Vulgo πόλεως Κιμμ.)]. Lego πόλεως ἕως Κιμμ. *Vossius.* (Sic et Bast. ex cod.).

Mox vulgo στάδια σμ', μίλια σμ'. Hunc locum esse corruptum apparet. Cum septem stadia et dimidium milliare romanum expleant *, 240 stadia æquare nequeunt milliaria 1040. Legendum, uti in cod. (et cum Vossio, G.) στάδιοι σμ', μίλια λβ'.

* Suidas : στάδιον· ὁ τόπος τοῦ ἀγῶνος, καὶ μέρος τι τοῦ λεγομένου μιλίου. ἑπτὰ γὰρ ἥμισυ στάδια ποιοῦσι μίλιον. Unde emendandus schol. Luciani *(a)*, vol. I, p. 500, Reitz. : στάδιον· ὁ τ. τ. ἀ. καὶ μ. τι τοῦ μιλίου. ζ' γὰρ καὶ ς' στάδια ποιοῦσι μίλιον. Bipontinus editor, nimio scribendi compendiorum odio flagrans, excudi jussit (t. III, p. 41 et 383), καὶ ττ' (sic) στάδια. De quo sic Hemsterh. ad l. « καὶ ς', quæ deleri volebat *M. du Soul*, intelligenda sunt καὶ ἥμισυ· persimilis est ac pæne eadem notæ forma, qua Græci dimidium significant. » Vide quoque J. C. Schweighæuseri *Epist. ad Millinum de locis quibusdam Theophrasti, Suidæ et Arriani*, Paris, 1803, p. 13. Inter signa numeri fracti $\frac{1}{2}$, supra (p. 253) adducta ex egregio

(a) Utrum Suidas schol., an scholiastes sane inter recentissimos numerandus, Suidam exscripserit, difficulter definias. Verisimillimum puto, ambos ex eodem fonte hausisse. *Bast.*

Delambrii libello, quem in philologorum usum latine versum pervellem, nullum video quod cum ϛ′ facilius confundere potuerint librarii. In mente habuit Hemsterhusius notam ∻ vel ∻, quæ sæpissime occurrit in libris scriptis Syncelli. Notam hanc et nonnullas alias, quibus partes indicantur, accurate repræsentavit Montefalconius, *Analect. græc.* t. I, p. 319, in fronte *Rationarii antiqui Augusti Cæsaris* &c. Conferatur etiam Ducangius, *Glossar. med. et infim. græcit.* Append. p. 8, v. 42; p. 12, v. 13; et p. 22, v. 25 et 26. Ceterum idem, quo scholium illud Luciani corruptum est, error, quod vehementer miror, reperitur etiam in scholiis ad Platonis *Critiam*, ubi p. 211, ed. Ruhnk., hæc legas: Στάδιόν ἐστι μέρος τι μιλίου ἑβδομηκοστὸν τεσσαρεσκαιδέκατον, τὸ γὰρ μίλιόν ἐστι ζϛ′ στάδια. Præclarus codex Paris. 1807, unde hoc scholium sumtum est, recte habet Ζ ῑ̈, h. e. ἑπτὰ καὶ ἥμισυ. Itaque stadium æquat $\frac{2}{15}$ τοῦ μιλίου. Sed cum hac ratione quomodo verba quæ præcedunt, ἑβδομηκοστὸν τεσσαρεσκαιδέκατον, conciliari possint, me ignorare fateor. Numerus quidem τεσσαρεσκαιδέκατον, quem librarius codicis 1807 sic plene scripsit, corruptus videtur: nisi profectus est a glossatore, qui τι illud scholiastæ interpretari vellet. Vid. de stadiis et milliaribus Dodwell. (supr. p. 187. G.) *Bast.*

Stadia 240 vere sunt a Panticapæo ad Cimmericum, quamvis contrarium scripserit mox Vossius ad §. 9, p. 260.

§. 7. κώμην Καζέκας] Arrianus (§. 19, 3, p. 76), legit κ. Καζέκα: sed verior est altera lectio. Sic Acram vicum, Ἄκρας κώμιον vocat (§. 6 noster), et ita passim. (Interdum, sed corrupte, Anonymi ambo hujusmodi genitivos usurpant. Cf. ad Anon. A, §. 16, 1, p. 174. Nihili igitur est forma corrupta recentioris ætatis ad deligendam genuinam. G.). Ex Arriano hic locus emendandus est. Is enim intervallum inter Panticapæum, et Cazeca vicum, taxat stadiorum 380. (Minime, sed 420, quod requirit Anonymi textus ipse; 60 a Pantic. ad Tyrist.; 25 ad Nymph.; 65 ad Acram; 30 ad Cytas; 60 ad Cimm.; 180 ad Cazecam: id est, summatim 420. Iterum 240 st. habet supra a Pantic. ad Cimm., quibus cum stad. 180 ad Cazecam, adimplent 420. G.) Nostri itaque auctoris verba sic emendenda: Ἀπὸ δὲ Π. πόλεως ἕως Κ. στάδια σπ′, μίλια λϛ′. 700 igitur stadia a Panticapæo ad Theodosiam. Ita et Arrianus. Plinius tamen XXXV P. M. a Theodosia illam abesse tradit. Sed mss. exhibebant XXXVII. P. M. Totus ergo locus ita concipiendus est: *Restat longe validissimum in*

ipso Bospori introitu, Panticapæum, Milesiorum, a Theodosia mill. LXXXVII pass. A Cimmerio vero oppido, trans fretum sito, mill. quinque, ut diximus, pass. Hæc ibi latitudo Asiam ab Europa separat, &c. Tantundem enim, millia LXXXVII, et stadia 700. Strabo (p. 476, Alm.), alios secutus, 530 stadia ponit inter Theodosiam et Panticapæum. *Vossius.* — De situ urbis vid. p. 122.

Ibid. Θευδοσίαν] Habet noster cum Scylace formam antiquiorem. Arrianus contra, Θεοδοσίαν. Cf. Raoul-Rochette, *Antiquit. du Bosph. Cimmer.* p. 30. De stadiasmo vide nostra ad Arrian. p. 123.

Ibid. πάλαια ἦν Ἑλλάς] Malim legere, ut habet Arrianus, καὶ αὐτὴ πάλαι ἦν Ἑλλὰς, πόλις Ἰωνικὴ, Μιλησίων ἄποικος. Quamvis Stuckius ediderit, ἐλληνίς. Male. Tractus enim Theodosianus Hellas dicebatur. Unde Mæotin paludem ἐν τῇ Ἑλλάδι ponit Hesychius: Μαιῶτις λίμνη, ἐν τῇ Ἑλλάδι. Mox pro συγγεγραμμένων, Arrianus habet γεγραμμένων. *Vossius.*

Cf. nostra p. 123.

Ibid. Ἀρδαυδά] Non legi alibi Theodosiam adpellari Ardaudam, alanica sive taurica lingua. *Capha* vocari creditur; sed male. Distinguunt enim τὴν Καφᾶ Græci posteriores, a Theodosia. *Vossius.* (Cf. nostra p. 123. G.)

Codex (pro vulg. Ἀρδαυδά) Ἀρδάβδα, sicuti (S. 12, p. 218), Σαββία pro Σαυία. *Bast.*

Ibid. Ἀθηναιῶνα] Athenæonem ac Scythotaurorum portum eundem facit. Meminit hujus Arrianus (S. 19). Errat, qui putat eundem esse ac Ctenuntem. Plinius multos hic loci Taurorum esse portus testatur lib. IV, c. 12. *Promontorium Criumetopon adversum Carambico Asiæ promontorio, per medium Euxinum percurrens CCLXX M. P. intervallo. Quæ maxime ratio scythici arcus formam efficit. Ab eo Taurorum portus multi, et lacus.* Sic enim scribendus ille locus, ni fallor. Auctor quippe compendii Strabonis, illud intervallum inter Criumetopon et Carambim, taxat stadiorum 2200, lib. VII: Τὸ διάρμα τὸ μεταξὺ Καράμβιδος καὶ Κριοῦ μετώπου στάδιοι ϛ´, σ´. Ipse tamen Strabo (lib. II, p. 186, Alm.) habet stadia 2500. Sed (p. 475) corrigens seipsum, inquit, a Chersoneso urbe Tauricæ, quæ multo inde longius abest, ad Carambim non plura esse stadia, quam bis mille et quingenta. Multo vero pauciora a Criumetopo ad Carambim; nimirum, 2200, ut habet epitomator ejus; quæ sunt millia CCLXXV. Ammianus

Marcellinus, lib. XXII, forte e Strabone, ponit bis mille et quingenta stadia inter hæc duo promontoria. *Vossius.*

Vid. nostra p. 123 extr.

Ibid. Σκυθοταύρων] Hic semel adnotasse sufficiat, nostrum codicem, uti codex celeber Marcianus Homeri, ejusmodi verba ita scribere: σκυθο‿ταύρων, χερρό‿νησον, ἰσθμο‿ειδὴς κ. τ. λ. Signum copulæ secundam inter et tertiam syllabam, quo hodie non utimur, veteres nominabant ὑφέν. Qua de re vid. Villoisonii *Anecdota gr.* t. II, p. 108, et *Prolegom. in Homer.* ab init. *Bast.*

Ibid. στάδιοι σ', μίλια κς' L'γ'.] Leg. κς' L'ζ'. *Vossius.*

Ibid. ἀκλυστος] Conjecissem ἀκλειστος, nisi poeticæ voces abundarent apud nostrum, qualis est ἀκλυστος, iterum usurpata §. 9. Vid. κλύζεσθαι de mari turbato in H. Stephani *Thesaur.* Lond. col. 5081 init., et infra ibid. laudat. ἀκλυστην (Αὖλις) Eurip. *Iphigen. Aul.* 121, et πολύκλυστος, Hesiod. *Theog.* 189.

Ibid. Λαμπάδα] Meminit hujus loci etiam Arrian. (§. 30): Ἐνθένδε εἰς λιμένα Σκυθοταύρων ἔρημον, στάδιοι διακόσιοι· καὶ ἔνθεν εἰς Ἀλμίπδα τῆς Ταυρικῆς, στάδιοι ἑξακόσιοι. Ἀπὸ δὲ Λαμπάδος εἰς Συμβόλου λιμένα, Ταυρικὸν καὶ τοῦτον, στάδιοι εἴκοσι καὶ πεντακόσιοι: Non cohærere hæc facile quivis videt. Non enim addidit, quot stadia inter Halmitidem et Lampada sint. Halmyrin tamen lacum putat commentator Arriani, quam in ostiis Danubii Plinius recenset. Inepte. Quidam Σαπρὰν λίμνην, quæ in Mæotin exit, augurantur. Sed hæc in cervice peninsulæ, illa vero in fronte. Lege itaque Λαμπάδα, non Ἀλμίπδα. *Vossius.*

De situ vid. p. 124 init.

§. 8. ὑψηλὸν ὄρος] Illud ὄρος forsan delendum (minime. Cf. Anon. A, §. 10, 2, p. 148, de Carambi. G.) εἴκοσι καὶ ἑκατὸν substituit Holsten. *Huds.*

Recte numerat noster 220 stad. ad Criu-Metopon. Vid. p. 124 init.

Ibid. ἐν ταύτῃ τῇ χώρᾳ] Hos Scymni versus ita ordina:

Ἐν Ταυρικῇ λέγουσιν ἀφικέσθαι ποτὲ
Κλαπεῖσαν Ἰφιγένειαν ἐκ τῆς Αὐλίδος.
Εἰσὶν δὲ τοῖς μὲν ὄχλοις οἱ Ταῦροι συχνοί,
Βίον δ' ὀρεινὸν νομάδα τ' ἐζηλωκότες,

Τήν τ' αἱμόπτω βαρβάρροις κὴ φονῖς
Ἱλασκόμενοίτε τοῖς ἀσεβήμασι.
Ἡ Ταυρικὴ δὲ χερρόνησος λεγομένη
Τούτοις συνάπτει, πόλιν ἔχουσ' Ἑλληνίδα
Ἣν Ἡρακλεῶται Δήλιοί τε ἀπῴκισαν·
Τοῖς Ἡρακλεώταις γενομένου χρησμοῦ τινὸς
Τοῖς, τὴν Ἀσίαν ἔχουσιν εὐθὺ Κυανέων
Ἅμα Δηλίοις τὴν χερρόνησον οἰκίσαι.

De Taurorum feritate et vita, vide cum alios, tum Strabonem. Omnes enim hæ nationes, et eæ quæ in Tauricam migrarunt, et Achæi, et Heniochi, quamvis græcæ, ἐκβαρβαρωθῆναι ἱστοροῦνται τῷ χρόνῳ, τοῖς ἤθεσιν τοῖς τοῦ πλησίον. Nemo nescit infestas adpellentibus aras deæ tauricæ. Ἀνθρωποφάγους tamen nemo dixit, nisi Aristoteles, *Polit.* lib. VIII, cap. IV: Πολλά δ' ἐστὶ τῶν ἐθνῶν, ἃ πρὸς τὸ κτείνειν, κὴ περὶ τὴν ἀνθρωποφαγίαν εὐχερῶς ἔχει, καθάπερ τῶν περὶ τὸν Πόντον Ἀχαιοί τε κὴ Ἡνίοχοι, κὴ τῶν ἠπειρωτικῶν ἐθνῶν ἕτερα. Sed scribendum, ἀνθρωποσφαγίαν. Sequitur:

Ἡ Ταυρικὴ δὲ Χερρόνησος λεγομένη, &c.

Cave hoc de tota accipias Taurica. Loquitur hic de urbe ejus peninsulæ, cui Chersonesi nomen inditum. Meminit hujus urbis Stephanus, et in Taurica ponit. Mox etiam aliam recenset ad Carciniten sinum, quæ tamen eadem est: Ἔστι κὴ ἄλλη περὶ τὴν Κορωνίτην πόλις. Sic lege. Male vir doctus Κόρινθον emendat. Coronitis sinus quis sit, infra docet auctor noster. Addit, hanc esse Heracleotarum et Deliorum coloniam. De Deliis non legi; de Heracleensibus, Plinius, lib. IV, cap. 12: *Jugum ipsum Scythotauri tenent: clauduntur ab occidente Cherroneso, ab ortu Scythis Satarchis. In ora a Carcinite oppida Taphræ, in ipsis angustiis peninsulæ. Mox Heraclea Cherronesus libertate a Romanis donatum.* In vet. cod. cujus lectiones debeo viro illustri, cl. Salmasio, legebatur, *ab occidente Cherronesonea.* Unde fac: *Jugum ipsum Scythotauri tenent; clauditur ab occidente Cherroneso, ea ab ortu Scythis Satarchis.* Chersonesiorum enim peninsulam claudunt ab ortu Satarchæ: ubi et Satarchen civitatem recenset Ptolomæus. Ad Isthmum ponuntur a Stephano. In Mæotidem vergentia obtinere inquit Satarchas Pomponius; quod idem est. Nam et Pontum, et Mæotida, spectant angustiæ. Nullo autem modo

in orientali latere Chersonesi Scythicæ tolerari possunt, quod græcæ tenent coloniæ. Aliter hunc locum Hermolaus Barbarus legit. Quem refellit multis vir itidem summus, Ferdinandus Pintianus. Sed falsus est uterque. Sequentia vero Plinii verba sic corrige : *In ora a Carcine oppida, Taphræ, in ipsis angustiis peninsulæ : mox Heracleæ Cherronesus, libertate a Romanis donatum.* Nullo modo vulgata lectio ferri potest. *Vossius.*

Hic notandus usus dativi poeticus post ἀφικέσθαι; sed pendet potius a κλαπῆσαι.

Ibid. ἐνόρειον. Vulgo ἐνόρειον] Verba βίον ἐνόρειον ad sensum recte transferuntur per vitam *montanam ;* verum ἐνόρειος non significat *montanus,* sed *qui intra fines, intra terminos est.* Scribendum est ἐνόρειον. Similia verbi ὄρος (mons) composita sunt ὑπόρειος et παρόρειος; de quibus cf. Henr. Steph. *Thes.* tom. II, pag. 1462 (col. 6949, ed. Lond.). Bene hic notat : « In veteri lexico scribitur etiam παρόριος, sed *perperam.* » Grammaticorum canon, quemadmodum eum Pseudo-Herodianus in suis ἐπιμερισμοῖς, nondum typis excusis, præscripsit, hic est : « Τὰ παρὰ τὸ ὄρος, ὁ βουνὸς, (ὀνόματα) διφθογγίζονται· οἷον ὄρειος τόπος, ὑπόρειος οἶκος καὶ τὰ ὅμοια· τὰ δὲ παρὰ τὸ ὅρος, ὁ ὁρισμὸς, ἰωτίζονται· μεθόριον οὐδετέρως, συνόριον, ὁμόριον καὶ τὰ ὅμοια. » *Bast.*

Ibid. Ἱλασκόμενοι] Ἱλασκόμενοι τὰ θεῖα τοῖς ἀσεβήμασιν. *Holsten.* (Olim ex cod.)

Ibid. ἐντὸς Κυανέων] Legendum puto : εὐθὺ vel ἐκτὸς K., non ἐν τοῖς. *Vossius.*

Verum τὴν Ἀσίαν οἰκοῦσαν (cum codice) ἐντὸς K. malit Holsten. *Huds.*

Recte ἐντός. Sic Anon. A, §. 6, p. 144 : ἐντὸς δὲ Κυανέων... Vid. p. 169. Scribit noster τοῖς... οἰκοῦσαν ἐντὸς K., ut mox §. 9 : Ἡρακλεωτῶν τῶν ἐν τῷ Πόντῳ.

§. 9. Σύμβουλον] Συμβόλων, et Συμβούλων λιμὴν aliis dicitur. Fallitur itaque vir magnus, ad Strabonem, cum alterum tantum dici arbitratur. Omnia autem hæc loca alio ordine recenset Ptolomæus. Sed plurimum is a cæteris omnibus abit. *Vossius.*

Ibid. στάδιοι ρπ'] Totidem Arrianus, §. 19, 4, p. 76, a Symb. portu ad Cherson.

Ibid. μέχρι Καλοῦ λιμένος] Sequens numerus corruptus est. Ita enim scribendum : μέχρι Καλοῦ λιμένος, στάδια ,ϛχ', μίλια

τμϛ'. 𐅵. ϛ. Tota autem hoc fragmento series stadiorum falsa erit, nisi ita sit, ut hic constitui :

A Porthmiu oppido.		ARRIANI STADIASMI.	
Myrmecium	60.		
Panticapæum	25.	A Panticapæo.	
Tyritacem. 35 (imo 60. G.).			
Nymphæum	25.		
Acram vicum	65.		
Cytas	30.		
Cimmerium	60.		
Cazecam	180.	Cazecam	420.
Theudosiam	280.	Theudosiam	280.
Scythotauron	200.	Schythotauron portum	200.
Lampada	600.	Lampada	600.
Criumetopon	220.		
Symbulon portus	300.	Symboli portum	520.
Chersoneson	180.	Chersonesum	180.
Carcinitin	600.	Carcinitin	600.
Portum pulchrum	700.	Portum pulchrum	700.

A Porthmiu igitur oppido Chersonem sive Chersonesum, sunt stadia 2260 (at 2285 cum restitutione Bastii de Tyristace. G.) : a Scythotaur*ων* portu, ad portum Pulchrum, 2600. Etiam hoc verum erit, quod supra ait, a Porthmitide ad Cimmerium esse stadia 300 (325. G.). Omnino itaque superius legendum : Ἀπὸ δὲ Παντικαπαίου εἰς Τυριτάκην πόλιν, στάδια λέ, μίλια, δ', 𐅵. ϛ'. Ἀπὸ δὲ Τυριτάκης πόλεως εἰς Νυμφαῖον πόλιν, στάδια κέ, μίλια γ' γ'. (Vid. supr. p. 252. G.). Tyritacen urbem Ptolomæus, et alii: hic recensent. Stephanus, Τυριτάκη, πόλις Πόντου. Τὸ ἐθνικὸν Τυριτακηνός, καὶ Τυριτακηνὸς τῷ συνήθει τύπῳ. Hoc vero esse non potest, quod inquiat, a Panticapæo ad Cimmerium esse stadia, CCXLI (imo, ita est. G.), et quod Arrianus a Panticapæo ad Cazecam, numeret stadia CCCCXX. Non a Panticapæo, sed a Myrmecio esse tot stadia, dicendum ipsis fuerat (Minime. Vide p. 255, post med. G.). *Vossius.*

Vulgo stad. βχ, μίλια μϐ𐅵γ' (id est, stad. 2600, M. 42 $\frac{1}{3}$, aperte mendose in secundo numero). Codex, teste Bastio, stad. βχ', μίλια τμϐ𐅵γ' (id est, stadia 2600, M. 342 $\frac{1}{3}$, melius, sed mendose etiam). « *In margine,* ait Bastius, *reperitur alia lectio* στάδιοι ϐχ' (*fortasse* ϐτ. B.) μίλια τϛ𐅵ϛ', *id est, st.* 2300, *sive milliaria* 306 $\frac{2}{3}$. » Illud autem minuit summam numeri, jam minorem vero. In Vossii scriptura, μίλιο

τμς'Ἐς', acquiesco (stad. 2600, M. 346), quod in mentem scriptoris redire videtur, et a scriptura codicis recedit tantum mutando finalem β' in ς'. — Stadia 2600 ab Athenæone nos non ulterius deducunt, quàm ad Carcinitem urbem et promont. hod. *Tarkhan*. Ad Calum portum 3300 numeranda erant. At quum a Chersoneso urbe ad Carcinitem stadia 600 male posuerint Arrianus et Anon., dum 1200 circiter scribere debuissent, error ille solus impedit quin stadiasmus Anonymi ab Athenæone ad Calum portum concinat cum natura locorum. — Dicendi forma τὰ ὄρια τῆς τ. χ. ἔχει παράπλουν, paullulum singularis. — Rumpitur series itineris usque ad ἀπὸ δὲ Καλοῦ λ. κόλπος ὀκδέχεται, ut in transcursu varia intervalla exprimantur.

Ibid. ἀπὸ Ἀθηναιῶνος] De terminis Tauricæ regionis cf. nostra ad Scymn. *Fragm.* vs. 90, t. II, p. 396.

Ibid. Πορθμίηδος] Sequentia verba sic scribe: ἤτοι τοῦ Ταναΐδος κειμένης ἕως Χερσῶνος, στάδια βσξ'. μίλια, τα' γ'. Supra Πορθμίν (verius Πόρθμιον χ. §. 5. G.), χωρίον adpellat, quod hic Πορθμίηδα. *Vossius*.

Hæc ἀπὸ δὲ κ. Π. ex alio fonte manare videntur, ut resumerentur varia intervalla. Proditur diversus auctor forma Πορθμίης, dum, supra §. 5, Πόρθμιον exhibeatur. Idem concludi potest ex forma gen. Ταναΐως, quam supra reperimus §. 5 fin. iterum in loco, ubi similem interpolationem conjeci. Sic Χερσῶνος nunc, dum Χερρόνησον πόλιν supra habemus. Notandum etiam dicendi genus ἐν τῷ πέλει τῆς Εὐρώπης. Veteres Græci scribebant πέλος τῦ βίυ, sed non πέλος τῆς χώρας. Cf. H. Steph. *Thes.* Londin. Sic Anon. C, §. 3;.. τῆς ἐν πέλει τῆς Εὐρώπ. Ceterum habet Herodotus, IV, 12, formam Πορθμήϊα, Steph. Πόρθμια.

Ibid. Ταναΐως. Vulgo Τάνεως] Codex: ταναΐως. Nec non p. 4 [p. 211], legi videtur ταναΐώς; quamvis littera α litteræ ν inscripta, ad dimidiam sit deleta. *Bast.*

Ibid. ἀπὸ Βοσπόρυ, ἤτοι Παντικαπαίου] Panticapæum jam Demosthenis ætate Bosporus adpellata erat, sed a Græcis tantummodo; at serius, et Procopii ætate, secunda adpellatio sola remansit. Cf. Raoul-Rochette, *Antiq. du Bosph. Cimm.* p. 158-161. — Ibi stadiasmus 2200 falsus est, sed forsan non mendose scriptus. Sic autem a Panticapæo ad Calum portum 3500 stadia forent, dum supra vidimus ex Arriano et Anonymo, esse 2600 stadia.

Ibid. Κερκινῖτιν. Vulgo Κερκινίτιν] Arriano Κερκινῖτις. Aliis Carcinites, a Carcine oppido. *Vossius.*

Etiam vidit Tzschuck. *Not. crit.* ad Mel. II, p. 29, rescribendum esse Κερκινῖτιν ob proximum Κερκινίτιδος. — Concinit Arrianus de stadiasmo 600, et de numero sequenti.

§. 10. Καλὸν λιμένα] De situ hujus portus vide ad Arrian. supr. p. 124, 125. — Quibus olim inclusa terminis hæc Chersonesus fuerit, vide t. II, p. 394, 395, et supr. p. 126.

Ibid. μέχρι τοῦ Ἴστρου] Similes Thraciæ et Scythiæ terminos habent Herodot. IV, 99, Scylax, t. I, p. 282, et alii. Cf. Tzschuck. ad Mel. II, exeg. p. 64.

Ibid. ἤτοι Δανάπρεως] Hoc falsum. Non enim Danapris est Ister, sed Borysthenes. Docet hoc ipse autor infra. Delendum igitur ἤτοι Δανάπρεως. Hodie etiamnum adpellatur *Danambre*. Plerumque conjungitur cum *Danastro* a veteribus. Is est Hypanis, qui eodem cum Borysthene ostio in Pontum profluit. Vir doctus tamen in notis chronologicis ad Nicephori patriarchæ Historiam, Tyram esse arbitratur. Sed male. Hoc quoque tempore, ab accolis dicitur *Denistrus*. Arabibus Hypanis similiter est *Dinest :* Borysthenes vero *Danabres*. Male itaque in Jornandis Geticis, cap. 5, legitur, *Borysthenem ab accolis Danubium* vocari. Scribendum enim *Danubrum*. (Cf. p. 193, init.). *Vossius.*

Ibid. κόλπος ἐκδέχετ. κ. Καρκιν.] Paullulum lectorem offendit, quod Anonymus hunc sinum a Calo portu (circa hod. *Kourmat*) incipientem fecerit, et extra Carcinitem sinum urbem ejusdem nominis reliquerit. Ab urbe ipsa (circa hod. C. *Tarkhan*) Strabo incipere sinum intelligit, quum, p. 473, Alm., stadia 1000 (recte) ei tribuit ad septentrionem. Sed aliter rem componit noster. Hæc sinus apertura vere διήκει ad Tamyracem 300 stadiis rectæ navigationis. Stadia 2250 et M. 300 circumnavigationis equidem reperio a Calo portu ad Tamyr.; sed penetrando sinus partem remotam ad septentr. et occid. Tamyraces. — ἐκδέχεται. Sic noster §. 21, et Anon. A, §. 11 extr. p. 150.

Ibid. Ταμυράκην. Vulgo Ταμυειράκους] Alii omnes (Arrian. §. 20 init.; Steph. Byz. ad voc.; Ptolem. G.) hoc promontorium vocant, Ταμυράκην. Omnino sic legendum. Statim post similiter lege : Ἀπὸ δὲ τοῦ ἀκρωτηρίου Ταμυράκης. Et sic quoque infra, pro Ταμυειράκης. *Vossius.*

Ibid. διαπλέοντι. Vulgo πλέοντι τὸν ἰσθμὸν] Πλέειν etiam Græcis

dicuntur, qui terra iter faciunt. Unde πλοῦς pro itinere terrestri. Hesychius : πλοῦς τῆς νεὼς τὸ πελαγίζειν, μέχρι οὗ τὸν φόρτον λαβεῖν ὀφείλει· ἀλλὰ καὶ τὴν πεζὴν ὁδὸν, πλοῦν ἔλεγον. Sed non ita hic capiendum. Loquitur quippe de ore sinus Carcinitidis, quod distenditur stadiis CCC. Ἰσθμοὺς Græci vocant non tantum terras inter duo maria coarctatas, sed etiam maris angustias, quod πορθμὸν dicunt. De hoc nos alibi loquemur. (Fort. ad Ptolem. cogitabat. G.). *Vossius.*

Suspectus locus. Aut legendum, aut intelligendum διαπλέοντι τὸν ἰσθμ. (Cf. ad Arrian. §. 21, p. 129, 130.) In simillimo loco Anon. A, §. 19, p. 158, habet : μὴ περιπλέοντι τὸν κόλπον, ἀλλ' ἐπ' εὐθείας διαπλέοντι τὸ στόμα τοῦ κόλπου... Sic enim legendum. — Ceterum de πλέειν cum sensu itineris pedestris, cf. Gataker. *Advers. misc.* p. 365, et Letronnium, *Prolegom. in Dicuil. de Mens. orb.* pag. 12. — Stadia 300 et M. 40 vere reperio in arctiori sinus apertura.

Ibid. ἔσω δὲ Ταμυρ.] Cf. Arrian. §. 20 init.

§. 11. Ἀχίλλειος δρόμος] Tamyracen hic vocat orientale hujus insulæ promontorium. Alterum vero, ἱερὸν ἄλσος τῆς Ἑκάτης, quod omnino idem est, ac illud, quod alii quoque nominant, ἱερὸν ἄλσος Ἀχιλλέως. Atqui in continente sunt hæc promontoria, non in insula. Tanta autem est longitudo Achilleæ, quantum inter sese distant hæc promontoria. Nam prætenditur iis. Sed de hoc, ut spero, ad Ptolomæum dicemus. *Vossius.*

Ibid. ὅπερ ἐστὶν ἠϊὼν] Hujus ἠϊόνος nomen proprium tribuit Arrianus, §. 20 init., occidentali promontorio hujus peninsulæ... ἐς Ἠϊόνας.

Ibid. διήκουσα τὸν πόρον] Respicit πόρος ad iter solitum quoddam navigantium. Erat Dromus Achillis gallice, *parallèle au chemin de cotoiement.*

Ibid. σταδίους ασ'] Non 1200, sed 680 mendose Arrianus: cf. p. 127. Strabo, VII, p. 473 A, ait esse ejus longitudinem 1000 stadiorum.

Ibid. τετράπλεθρον] Strabo l. c. : πλάτος δὲ τὸ μέγιστον, δυοῖν σταδίων· ἐλάχιστον τέσσαρα πλέθρων.

Ibid. τὰ δὲ ἄκρα... νησίζοντα] Distinguit doctiss. Kœlherus l. c. p. 616 ἄκρα, quod de ipsis Dromi extremis intelligit; a proximo infra ἀκρωτήρια, quo vicina utrinque promont. *Kinbourn* et *Sariboulatski* (ut opinor) designari vult. Sed Anon. ipse adjicit infra : ἀπὸ Ταμυρ... ἐπὶ τὸ ἕτερον ἀκρωτ. τοῦ Ἀχιλλ. Δρόμου. — νησίζειν ibi est *insulas imitari*, nec vero esse *in-*

sula, sicut fluvius quidam Herodoti, I, 184, qui ἐπιλάμπει, nec ipse *pelagus* erat. Cf. Wyttenb. *Bibl. crit.* X, et Letronn. ad *Dicuil.* p. 89.

Ibid. στάδιοι ξ'] Totidem Strabo l. c.

Ibid. σκιώδης] Ex adjectivis græcis in syllabam ος exeuntibus nova in ωδης fingi non rarum est. Sic dicebant veteres græci ἀλλοῖος ἀλλοιώδης, γλίσχρος γλισχρώδης, ἐχθρὸς ἐχθρώδης, φλήναφος φληναφώδης, γελοῖος γελοιώδης (Schol. Plat. p. 148, ed. Ruhnk. Eudoc. p. 147 et 138, pro γελοιοδέστερον, scribendum est γελοιωδέστερον. Locus transcriptus est e Nonno, I, cap. 25): τραγικὸς τραγικώδης, a Schneidero injuria valde dubium judicatum. Forma ista omnino non repugnat analogiæ. Palæph. cap. 41, λέγεται μῦθος τραγικώδης, ὡς δὴ κ. τ. λ. In epigrammate quinto Stratonis Brunckius jure lectionem μελιχρώδεις defendit. Wolfius μελιχρώους vel μελιχρώτους legere maluit, quas vero voces Boeckhius *in Platon. Minoem*, p. 139 sq., inter *vocabula nihili et contra omnem græcæ linguæ analogiam conficta* refert. In scriptoribus quidem veteribus hæc verba frustra quæres; verum in Psello *de Lapid.* p. 28, ed. Bern., occurrit μονόχροος, *unicolor;* atque p. 23, Bernardus vocem πορφυρόχροος proponit. Nec prorsus est contraria analogiæ linguæ vox μελίχρωτος. Nam adest non solum κυανόχρως, ωτος, sed etiam κυανόχρωτος, ου. (Orph. *Hymn.* 70, v. 6, ed. Herm. κυανόχρωτοι ἄνασσαι de Furiis.) Piersonus in doctis ad Mœrin notis, p. 180, ait : « Rarius, et nescio an alibi » obvium, ἠλιθιώδης, quod habet Philostratus *de Vita sophist.* » l. II, cap. I, p. 558 : διεβέβλητο δὲ πρὸς αὐτὸν, ὡς ἠλιθιώδη, » καὶ δυσγράμματον, καὶ παχὺν τὴν μνήμην, ubi aliquando pla» cebat, ὡς ἠλίθιον δή; alterum tamen si quis similibus » exemplis nominum in ωδης, ab adjectivis formatorum, de» fenderit, loco non moverim. » Ex hactenus dictis satis adparet, formam ἠλιθιώδης ab omni parte esse rectam. In Philostrati Heroicis, p. 705, ed. Olear. legitur λαμπρᾷ τῇ φωνῇ καὶ φρονηματώδει. Adfirmat Boissonadus majorem codicum numerum exhibere φρονιμώδει. In illius sententia sum : Olearii lectionem esse aptiorem, negari quidem non potest, at non in minimo sum dubio de verbi φρονιμώδης græcitate. Eodem fere modo fingitur a voce μάχλος μαχλώδης. Strato XLII (*Anal.* Brunckii, II, p. 369):

Μισῶ δυσπείληπτα φιλήματα, καὶ μαχλώδεις
Φωνάς, καὶ σθεναρὴν ἐκ χερὸς ἀντίθεσιν.

Ab adjectivis in ωδης exeuntibus, formantur adverbia in ωδως et nomina substantiva in ωδια. Adverbia illa circumflectuntur, quia derivantur a genitivo plurali. Apollonius Dyscolus ms. περὶ ἐπιῤῥημάτων· « καὶ νῦν δὲ κεφαλαιωδέστερόν ἐστιν ἐκθέσθαι, ὡς » ἀνήκοντα τόνον ἀνεδέξατο τὰ προκείμενα τῶν ἐπιῤῥημάτων (τὰ εἰς » ως λήγοντα, κούφως, φαύλως, σεμνῶς, εὐσεβῶς), ἰδίας παρα- » γωγῆς οὐ τυχόντα, οὐδὲ τὸν ἴδιον τόνον ἔχει, ἀναμένει δὲ τὸν πλωτικὸν » τόνον, ὅς ἐστιν ἀπὸ γενικῆς πληθυντικῆς, καὶ ἕνεκα τούτου ἢ περι- » σπᾶται ἢ βαρύνεται, καθὸ πᾶσα γενικὴ πληθυντικὴ ἤτοι περισπᾶται » ἢ βαρύνεται. » Sic παροιμιωδῶς, αἰνιγματωδῶς, ἰχθυωδῶς (quod cum ἐχθρῶς confusum in Liban. vol. IV, p. 669), τρυφερωδῶς κ. τ. λ. Photius *lex.* Νοσακερῶς, τρυφερωδῶς, μαλακῶς, νο- σωδῶς. (Etymologo Magno, pag. 171, 40, νοσώδως scribenti nullam fidem adjungo. Carent hac voce Etymologica Paris. mss.). Alberti *in Hesych.* vol. II, p. 688, pro voc. τρυφερωδῶς legere mavult τρυφερῶς, perperam. Ἐμετωδέως ap. Hippocratem παροξύνεται, quippe derivandum a genitivo ionico ἐμετω- δέων (ἐμετωδῶν). Nominum in ωδια exeuntium non magnus est numerus, ἀνδραποδωδία, ἐργωδία, θηριωδία, κτηνωδία, ὑωδία, χασμωδία κ. τ. λ. Porphyr. *de Prosod.* p. 116, διὰ τοῦτο καὶ χασμῶδις (cod. Vat. num. 14, χασμωδία) τὸ τοιοῦτον καλεῖται πάθος. Vocibus σκοτωδία (Phot. *Bibl.* p. 238), φελκωδία (ibid. pag. 239), et πειρατωδία. (Jo. Chrysostom. *Homil.* t. VII, pag. 402, locupletari possunt lexica. *Bast.*

Ibid. ἐπὶ σταδίους μ′] Totidem Strabo, p. 473 A. Ceterum male hic Vossius vertit, *cujus longitudo ad stadia* 40; scribendum erat *latitudo*.

Ibid. Vulgo ἄλσος τῆς Ἑκάτης, εἰς Βορυσθένην ποταμόν] Hic locus negligentia Salmasii, quem ὁμοιοτέλευτον integram lineam prætermittere induxit, corruptus, ad exemplum codicis supplendus est. (Cf. textum). *Bast.*

§. 11 extr. στάδιοι σ′] Non 200, sed 150 habet Arrianus.

§. 12. οὗτος ὁ Βορυσθένης ποταμὸς] Hactenus ex Arriano, et aliis. Quæ sequuntur, ex Scymno Chio similiter exscripsit. Habes ejus senarios :

.... Βορυσθένης
Ὁ ποταμὸς πάντων ἐστὶν χρειωδέστατος,
Κήτη μεγάλα καὶ πολλὰ, καὶ καρποὺς φέρων
Τοὺς φυομένους, νομάς τε τοῖς βοσκήμασιν.
Ῥεῖν δ' αὐτὸν ἐπὶ μὲν ἡμερῶν λέγουσι πλοῦν

'Ως προσαρεσίκοντα πλωτόν. Εἰς δὲ τοὺς ἄνω
Τόπους ἄπλωτός ἐστι καὶ ὁ περάσιμος.
Ὑπὸ χιόνος γὰρ καὶ πάγων ἐξείργεται.
Ἐπὶ δὲ ταῖς καθ' Ὕπανίν τε καὶ Βορυσθένην
Ταῖς τῶν δυσὶ ποταμῶν... συμβολαῖς
Ἐστὶν κλιθεῖσα πόλις πρότερον μὲν Ὀλβία
Σαυία καλουμένη
Μετὰ ταῦθ' ὑφ' Ἑλλήνων πάλιν Βορυσθένης
Κληθεῖσα.
Ταύτην δὲ κατὰ τὴν Μηδικὴν ἐπαρχίαν
Μιλήσιοι κτίζουσιν.

Olbiam Miletopolin etiam appellari, inquit Plinius. Eadem et Borysthenes, ut ex omnibus constat. Martianus Capella: *Ab Histro ad Oceanum bis decies centum millium passuum est: in latitudine millibus quadringentis usque ad Sarmatiæ solitudines. Nec procul fluvius, lacus, oppidum, sub uno cuncta nomine Borysthenes, propter Achillis insulam ejus sepulchro celebratam.* Ita legendum. Male Borysthenem urbem ab Olbia diversam esse tradit Pomponius Mela. Inepte quidam Borysthenem antea Hellespontum vocatum fuisse putant; ideo forte, quod apud Hesychium legerint, Βορυσθένης, ὁ Ἑλλήσποντης. Sed Hellespontus, antequam Helle in eo demersa esset, Borysthenis nomen obtinebat, non autem Borysthenes Hellesponti. Docet hoc Stephani epitomator: Βορυσθένης πόλις καὶ ποταμὸς τοῦ Πόντου, παρὰ τὴν Μαιῶτιν λίμνην, καὶ Τάναϊν τὸν ποταμόν. Οὕτω καὶ ὁ Ἑλλήσποντος πρὸ τῆς Ἕλλης ἐκαλεῖτο. Non recte vero Stephanus Borysthenem, παρὰ τὴν Μαιῶτιν, καὶ Τάναϊν, collocat. *Vossius.*

Ibid. Ὕπανιν. Vulgo Ὑπάνην] Cum Vossio rescribit ex cod. Bast. ὕπανιν, probante Creuzero in *Hist. Græc. Fragm.* pag. 59. G.

In margine manuscripti hoc occurrit scholion: φασί τινες κατὰ τὸν Ὕπανιν ποταμὸν γίνεσθαι ζῶον καλούμε (l. καλούμενον) ἐπιβάλλον, ὅπερ αὐθημερὸν τήν τε γένεσιν καὶ τὴν φθορὰν ὑφίσταται. Noscimus ex Aristotele et præterea e Cicerone, animalcula ista ad fluvium Hypanim, quorum id Nestor quasi putandum, quod vivit per unum integrum diem. Veteres appellabant hocce insectum ἐφήμερον, μονήμερον vel ἡμερόβιον. Vid. Schneiderus ad Ælianum, *N. A.* 11, 4, p. 42. Verbum ἐπιβάλλον aliquamdiu corruptum putavi, quia solemus, quæ non intelligimus, depravata habere; in manuscripto vero repetitur in

Antigono Carystio, cap. 92, ubi in margine legitur: περὶ τοῦ καλυμμένου ἐπιβάλλοντος ζώου, ὃ μίαν ἡμέραν ζῇ. *Bast.*

§. 12 extr. ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἔχει τῷ ποτ. Vossius ἔχει. Τῷ. π.] Quum sic hæc discerpat Vossius, non mirum est post vocem Δανάπρει ab eodem apponi asteriscum, et postremum quem posui dativum ab eodem verti *hinc ad fluvium.* Quis talia fando! Debent omnia conjungi, et procedit sententia, *ducentisque et quadraginta stadiis a mari sursum navigando abest per fluvium Borysthenem, qui nunc Danapris appellatur, millia XXXII.* Certe non dissimili ratione intellexit Holstenius. *Gronovius.*

Recte. Cf. nostra ad Scymni *Fragm.* 65, t. II, p. 394.

§. 13. ἀπὸ δὲ Βορυσθένους] Ex Arriano §. 20, 2, pag. 77. — De hac insula cf. nostra p. 127, 128.

Ibid. ἀπὸ δὲ νήσου. Vulgo νησίου] Νησίου introductum est a primo editore. Codex habet ἀ. δὲ νήσου μικροτάτου. Vid. d'Orville *ad Charitonem*, p. 413, ed. Lips. *Bast.*

Ibid. εἰς Ὀδησσόν] Infra meminit urbis Odessi. Ad Tyram vero nemo Odesson esse dixit. Omnino igitur rescribendum est, Ὀρδησσὸν, ex Herodoto, Plinio et Ptolomæo. Quamvis etiam Ὀδησσὸν habeat Arrianus, unde hic noster. *Vossius.*

Ibid. εἰς Ἰστριανῶν λ.] Cf. nostr. p. 128 extr.

Ibid. Ἰσιακῶν λ. Vulg. εἰς Ἰακώ λ.] Arrianus (§. 20, 3), habet Ἰσιακῶν λιμένα (quod admisi. G.). *Vossius.*

Ibid. οὗτος ὁ Τύρας] Quinque iterum senarii:

.... Τύρας
Ποταμὸς, βαθύς τε ὢν, εὔβοτανος ταῖς νομαῖς
Τῶν ἰχθύων, διάθεσιν ἐμπόροις ἔχων,
Ταῖς ὁλκάσιν τε ναυσὶν ἀνάπλουν ἀσφαλῆ.
Ὁμώνυμος δὲ τῷ ποταμῷ κεῖται πόλις.
Ἡ λεγομένη Τύρας ἄποικος Μιλησίων. *Vossius.*

Ibid. εὔβοτος. Vulgo εὐβόταιος τ. ν. τ. ἰχθύων ἐστὶν, διάθεσιν...] (Vossius:.. *profundus est, piscium pabulo satis exhibens herbarum, mutatione mercium mercatoribus commodus.*) Vides idem contingere Vossio, quod Holstenio, quasi fluvius notabiliter laudandus sit, quod piscium pabulo satis exhibeat herbarum, quum hic laudetur ut εὐβόταιος ταῖς νομαῖς pecudum, et commodam insuper mercaturæ piscium copiam præbeat, ut docui ad Harpocrationem, p. 52. *Gronovius.*

In ms. deest καί; idem habet εὐβοταῖος, accentu in syllaba

ιν posito (et literis αν duplici puncto superposito insignitis. Vid. Bast. supra, p. 250. G.) Sic demum apparet, scriptum illud esse pro εὔβοτος, quod multo præstat. Plutarchus, *Camill.* cap. 16: θρέμμασιν εὐβότοις (χώρα) καὶ καταρρύτοις ποταμοῖς. Strab. p. 563, Alm.: καὶ βουσὶ καὶ ποιμέσιν (leg. ποίμναισιν cum Valcken. ad Phœniss. p. 90 [et Corayo, Strab. t. II, pag. 115 init.]) εὐβοτωτάτην. Libanius, epist. 18, p. 6, Wolf.: νῆσος... εὔβοτος καὶ πολύοινος. Articulus τοῖς ante ἐμπόροις desideratur in codice et fragmentis. Post has igitur mutationes versus illi sic componi possunt:

.... Τύρας
Ποταμὸς βαθύς τ' ὢν εὔβοτός ἐστι ταῖς νομαῖς
Τῶν ἰχθύων, διάθεσιν ἐμπόροις ἔχων.

Jacobus Gronovius conjungit in animadversionibus ad Harpocrationem, p. 53, ἰχθύων et διάθεσιν, atque vertit νομὰς per *pascua pecudum*. Adferre potuisset ad hanc explicationem corroborandam, ea, quæ dixit auctor de Borysthene fluvio, (supra p. 218), καρποὺς φέρων Τοὺς φυομένους, νομάς τε τοῖς βοσκήμασι. Vid. Herodot. IV (c. 53). Vox autem εὐβότανος in hanc interpretationem eum induxit. Ista cum in codice mutetur in εὔβοτος, ea sola, quæ de voce διάθεσις dicit, vera habenda sunt. Merito censet, hoc verbum non significare latinum *situs* (quemadmodum Holstenius transtulit), sed *venditionem, exportationem*. Tyras flumen, inquit auctor, quod profundum est, piscibus lauta offert alimenta, et mercatoribus faciliorem reddit mercium exportationem. Ἔχειν positum est pro παρέχειν. Vid. de hac significatione Dukerus ad *Thucyd.* vol. II, p. 423, ed. Bipont., et Abreschius, *Animadv. in Æschyl.* vol. II, p. 272 sq. *Bast.*

Ibid. λεγομένη, ἄποικος...] Τύρας, ἄποικος γινομένη Μιλησίων. *Holsten.*

Ibid. Vulgo ὅμου ἀπὸ Βορυσθένους ποταμοῦ ἕως Τύρα πο. στάδια ,δρκ', μίλια φη. η.] Locus corruptissimus. A Borysthene enim ad Tyram non plus numeravit, quam stadia IↃ CCC X. *Vossius.* (Vid. restitutionem Bastii.)

Ibid. σταδίους δυκ'] Artemidorus a Chersoneso ad Tyram habet 4420 stadia. Arrianus sigillatim 3240 innuit; 2820 scilicet a Chersoneso ad Istrianorum portum, et quum sileat Arrianus de Tyra, si fragmenti stadiasmum mutuati fuerimus, ab Istrianorum portu ad Tyram, 420 stadia, summam habebimus 3240 stadiorum. Auctor autem ipse fragmenti sigil-

latim numerat 3310, quod parum recedit ab Arriano; sed multum recedit Artemidorus ab aliis.

§. 14. *ἀπὸ τοῦ Νεοπτολέμου*] Strabo, VII (p. 469, Alm.). Ἐπὶ δὲ τῷ στόματι τοῦ Τύρα πύργος ἐστὶν, Νεοπτολέμου καλούμενος, καὶ κώμη Ἑρμώνακτος λεγομένη. Quomodo abest igitur stadiis CXX ab Tyra fluvio ea turris! *Vossius.*

Ibid. ἐπὶ Κρημνίσκους] Plinius, lib. IV, cap. 12: *Verum ab Istro oppida Cremniscæ, Polium, montes Macrocremni*, &c. Sic mss. *Vossius.*

Ibid. σταδίους υπ′] Artemidorus stadia numerat 480, ubi noster 240.

Ibid. εἰς Ψιλόν] Cf. pag. 129 init.

§. 15. *κατὰ τοῦτο...*] Ex Arriano §. 21, 1, p. 78.

Ibid. Vulgo ἀπαρκτιαιανωστὸ πέλαγος] Forte scribendum ἀνέμῳ ἀπαρκτίᾳ ὡς τὸ πέλαγος. Sed apud Arrianum est, ἰδίως τὸ πέλαγος. *Vossius.*

Optanda Arriani lectio. Cf. supra p. 129.

Ibid. οἱ δὲ Δρόμον] Cf. p. 130.

Ibid. ἀπὸ τῆς χροιᾶς] Recte Arrianus, ἐπὶ τῆς χροιᾶς. *Vossius.* Cf. ad Arrian. p. 130, 131.

Ibid. Ἔχει δὲ πλῆθος] Duo senarii:

Ἔχει δὲ πλῆθος χειροήθες ὀρνέων,
Θεάν τε ἱεροπρεπῆ τοῖς ἀφικουμένοις. *Vossius.*

De multitudine avium et adspectu hujus insulæ vide Kœlherum in *Mém. de l'Acad. de S.t-Pétersb.* t. X, p. 557. Hanc vocat Θουσία νῆσον Quint. Smyrn. *Paralip.* lib. III, vs. 775.

Ibid. χώραν ἰδεῖν] χώρα ibi pro ἤπειρος, paullo insolentius.

Ibid. Δημήτριος] Quin Demetrium Callantianum intelligat, nullum dubium. Ex hoc enim hausit multa Scymnus. Sed ex Callantiano etiam hausisse videtur Arrianus, quamvis in epitome ejus, quæ hodieque exstat, nomen id nusquam apparet. *Vossius.*

Ibid. Vulgo ξόανον τῆς παλαιᾶς ἐργασίας] Codex: ξόανον ἤτοι ἄγαλμα τῆς π. ἐ. Salmasius fortasse vocem ἄγαλμα omisit, ut glossam ad verbum ξόανον. Neque reperitur in Arriano, unde hic locus petitus. *Bast.*

Ibid. Vulgo καὶ δακτύλοι δακτύλιοι καὶ λίθοι τῶν πολυτελῶν καὶ πολυτελεστέρων] Locus conspurcatissimus. Corrige ex Arriano: ἀνάκεινται ἐν τῷ ναῷ φιάλαι, καὶ δακτύλιοι, καὶ λίθοι τῶν πολυτελεστέρων. Margini adscripta fuerant hæc vocabula, pro va-

riante lectione; unde duplex lectio in textum irrepsit. *Vossius.*

Hæc quoque verba fluxerunt ex Arriano, cujus auctoritate Vossius ea correxerat. Codex opinionem Vossii confirmat. Vox δάκτυλοι ibi non legitur, et duo puncta, quibus inclusa sunt verba πολυτελῶν καὶ (sic : λίθοι τῶν· πολυτελῶν καὶ πολυτελ.), indicant ea esse delenda. Hic rejiciendi modus in aliis quoque codicibus manuscriptis observatur, omnino in iis, qui cum elegantia quadam scripti sunt. Reiskius ad *Constant. Porphyrog. Cerem.* p. 45, hæc habet : « Καθὼς προείρηται, ἀκτο» λογχῶσι τὰ μέρη. Verba hæc delenda sunt. In ipsis quidem » conspiciuntur membranis, fateor, sed librarius primæ sylla» bæ κα duo puncta, et ultimæ syllabæ ρη item duo puncta » superscripserat, indicaturus ea omnia quæ istis quatuor » punctis intercepta essent, perperam scripta et delenda esse. » Nolebat nempe litura codicis elegantiam corrumpere. » — Lege quoque ἀνάκειται pro ἀνάκειηται. *Bast.*

Ibid. Ἀχιλλεῖ ἀνάκειται] (Vid. varr. lectt.). Legendum est, duce Arriano (§. 21, 2, pag. 79) : Ἀχιλλεῖ ἀνάκειται καὶ ἐπιγράμματα. *Bast.*

§. 16. Vulgo ἐπὶ τὸν Ἄρακον] Lego, ἐπὶ τὸ Νάρακον. Et statim post, ἀπὸ δὲ Ναράκου. *Vossius.*

Vide Holstenii notas ad Steph. Byzant. p. 32. *Huds.*

Ibid. οὗτος Ἴστρος ποταμὸς] Scymni Chii senarii :

Ἴστρος ποταμὸς, ὅ τε Δάνουβις καλούμενος,
Κατέρχεται μὲν ἀπὸ τῶν Ἑσπερίων τόπων,
Τὴν ἐκβολὴν πέντε σ7όμασι ποιούμενος,
Δυσὶν δὲ περισχιζόμενος εἰς τὸν Ἀδρίαν.
Ἀμέλει δὲ ἄχρι τῆς Κελτικῆς γινώσκεται,
Καὶ τῷ θέρει τὸν πάντα διαμένων χρόνον·
Χειμῶνι μὲν γὰρ αὔξεται πληρούμενος,
Τοῖς γινομένοις ὄμβροις,
Καὶ ἀπὸ τῆς χιόνος, ὥς φασι τὰς ἐπιρρύσεις
Τῶν τηκομένων τε λαμβάνων ἀεὶ πάγων.
Ἐν τῷ δὲ θέρει τὸ ῥεῖθρον ὡσαύτως ἴσον.
Ἔχει δὲ καὶ νήσους ἐν αὐτῷ κειμένας,
Πολλάς τε καὶ μεγάλας τοῖς μεγέθεσιν, ὡς λόγος,
Ὧν ἡ μεταξὺ τῆς θαλάσσης κειμένη,
Καὶ τῶν σ7ομάτων, οὐκ ἔστιν ἐλάτ7ων τῆς Ῥόδου.
Πεύκη λέγεται αὕτη διὰ πλῆθος ὧν ἔχει
Πευκῶν. Εἶτ' εὐθὺ μετ' αὐτὴν πελαγία κειμένη
Ἀχιλλέως νῆσος. *Vossius.*

Ibid. περιχιζόμενος] Δυοὶ δὲ χιζόμενος. *Holsten.*
Huetius sic vertit : *bifariam dividitur et in Adriam effluit.* In Vossii versione *diffundetur* legis pro *diffinditur*. Quem typographi errorem Gronovius et Hudsonus recepere. Holstenius mutavit περιχιζόμενος in χιζόμενος. Versum ita reddere potuisset : Δυοὶ δὴ περιχιζόμενος ἐς Ἀδρίαν ῥέει.

Ibid. εἰς Ἀδρίαν ῥεῖ] Cf. t. I, p. 352 init.

Ibid. ἀμέλει δὲ ἄχρι τῆς Κελτικῆς] Hæc sunt verba codicis nostri. Holstenius omisit articulum, ut ederet versum perperam fictum : Ἀμέλει δὲ ἄχρι Κελτικῆς γινώσκεται. Legendum potius censeo : Ἀμέλει δὲ ἄχρι τῆς Κελτικῆς γινώσκεται. *Bast.*

Ibid. ὄμβροις] Codex : ὀμβρίοισι; Scymni fragmenta (v. 34) : ὀμβρίοισι, quod vero refutandum. Ὄμβρος est verbum substantivum, ὄμβριος adjectivum, cujus loco nec non ὀμβριμαῖος dicitur, inprimis in locutione, quæ lexicographis non innotuit, ὕδωρ ὀμβριμαῖον, aqua pluvialis. Herodian. *Epimerism. mss.* Ὄμβρος, ὄμβριος, ὀμβριμαῖος, ὀμβριμαῖον ὕδωρ. *Bast.*

§. 16 extr. εἶθ' οὕτως] Forte εἶτ' εὐθύ. *Huds.*
Fort. εἶτ' ἰδίως κατ' αὐτὴν κ. τ. λ.

§. 17. εἰς πόλιν καὶ ποταμὸν καὶ Ἴστρον] Diversa est hæc urbs a portu Istrianorum, quem supra recensuit. Alii *Histriopolin*, vel *Histropolin*, vocant. Antonini itinerarium sive Æthici potius :

Historio....................	M. P. XXV.
Tomos......................	M. P. XXXVI.
Calatin.....................	M. P. XXX.

Ita mss. Salmasii. Sed omnino legendum *Histriopolin*, non *Historio*. Sic est in tabulis Peutingeri. Arrianus vocat Ἰστρίαν πόλιν : nihil tamen mutandum. Nam ita scripsisse palam est ex Stephano, in voce Ἴστρος. Sequuntur jam versus Scymni de hac urbe :

Μιλήσιοι κτίζουσιν, ἡνίκα Σκυθῶν
Εἰς τὴν Ἀσίαν στράτευμα διέβη βαρβάρων
Τὸ Κιμμερίους διῶκον ἐκ τῆς Βοσπόρου.

Et statim de Tomis :

Τομέοι ἄποικος γινομένη Μιλησίων
Ὑπὸ Σκυθῶν μὲν ἦν κύκλῳ οἰκουμένη.

De Callati :........ Κάλλατις
Ἡρακλεωτῶν ἄποικον κατὰ χρησμὸν πόλις
Γενομένη· ἔκτισαν δὲ ταύτην ἡνίκα
Τὴν Μακεδόνων ἀρχὴν Ἀμύντας παρέλαβεν.

Arrianus vocat hanc urbem Κάλλαντραν. Sed scribe Καλλαντίαν. Nam dicitur Καλλατία et Καλλαντία. Unde Demetrius, Callatianus et Callantianus (Diodor. 19, 73; 20, 25. G.) dicitur. Solet enim ν litera sæpe interseri in ejusmodi vocabulis, ut Amisus, Aminsus, Arybas, Arymbas, Ateas, Anteas. *Vossius.* (Cf. Matth. Gr. §. 40, III, p. 98 et p. 514 extr. G.)

εἰς πόλιν καὶ ποταμὸν Ἴστρον. *Huds.*

Valde suspicor καὶ ποταμόν, καὶ, pravum esse scholion, eo potius quod, fluvio ipso iterum ac iterum cum quinque ostiis suis laudato, auctor genuinus non tum hunc *fluvium* laudavisset, quum ejus ostia transivimus. Ister enim, sive Istria civitas in fluvio ipso non insidebat: de quo vid. pag. 133.

Ibid. Τομέαν πόλιν] Habet Arrian. §. 24, εἰς Τομέας, ἀπὸ Τομέας. Leg. εἰς Τομέαν ex Anon. et ex sequenti ἀπὸ Τομέας.

Ibid. Τομέοι ἄποικοι] Legendum cum Vossio ἄποικος γενομένη..., aut cum Holstenio ἄποικοι γενόμενοι, et dein ἐν κύκλῳ οἰκούμενοι. *Huds.*

Incolas Stephanus Byz. Τομίτας vocat. Suspectum est Τομέοι, *Tomitani.* Potius crederem aliam hanc esse urbis adpellationem, ut §. 2 de Phanagoria, et §. 18 de Caria.

§. 19. στάδιοι ρπ' (Vulgo στάδια ρκ')]. Rescrib. ρπ'. *Vossius.*

Ibid. Καρία κλήζεται. Vulgo καταχλύζεται] Nullo hæc sensu. Vera lectio est Καρία κλήζεται. Vid. Arrian. (§. 24, 3, p. 83). *Voss.*

Ibid. αἱ Κάριαι. Vulgo Αἴκαραι] Leg. αἱ Κάριαι. Portus Caria est Pomponio. Verba ejus: *In littoribus Istro proxima est Istropolis; deinde a Milesiis deducta Calatis, et Tritonice, et portus Caria, et Tiristris promontorium.* Atqui Calatin omnes dicunt Heracleotarum coloniam, non Milesiorum. Hoc jam viderunt viri summi; qui tamen expedire se hoc loco nequiverunt. Præterea quid hic Tritonice? quæ sane nusquam terrarum est, nedum in Thracia. Scribo: *In litoribus Istro proxima est Istropolis. Tomos deinde a Milesiis deducta, Calatis, et Stratonice, et portus Caria, et Tiristris promontorium.* Hic et verus ordo geographicus, et vera lectio. Tomos, sive Tomi, Milesiorum colonia. Docent hoc, cum alii, tum etiam hic noster. Stratonices, sive Stratonis urbis meminit tabula Peutingeri.

Salsovia.

Ad Stoma	M. P. LX.	Callatis	M. P. XXII.
Histropolis	M. P. LX.	Tiristria	M. P. XXIV.
Tomos	M. P. LX.	Byzone	M. P. XII.
Stratonis	M. P. XII.	Dionysopoli	M. P. XII.

Sic legendus totus is locus. *Ad Stama*, hoc est, ad os Danubii. Hæc apud Æthicum corruptissima sunt. Ita vero restituenda:

Salsovia.

Salmyridem	M. P. IX.	Tomos	M. P. XXXVI.
Vallem Domitianam..	M. P. XVII.	Callatin	M. P. XXX.
Ad Stoma	M. P. XXVI.	Tiristriam	M. P. XVIII.
Istriopolin	M. P. XXV.	Dionysopolin	M. P. XXIV.

Vossius.

Verba præcedentia ab Arriano, vel ex fonte communi hausit Anonymus: sequentia, νῦν δὲ αἱ Κάειαι λ. Καρέαι, aperte ex alio auctore recentiore, quum nomen serius Καρέαι adferatur, et forma singularis Καρία Arriani, in Κάειαι mutata, confuse alteri adpellationi succedat.

Ibid. Τετρισιάδα. Vulgo Τετρισιάδαν] Scribe, Τετρισιάδα, ut Arrianus (§. 24, 2), et ipse infra. Aliis hoc promontorium est, Tiristria, sive Tiristris. *Vossius.*

Ibid. ἀπὸ δὲ Τετρισιάδος] Codex sic præbet: ἀπὸ δὲ πετρισιάδος, quo indicatur librarium syllabam τε deleri maluisse. [Cf. p. 250]. *Bast.*

Ibid. Βιζώνην] Male apud Arrianum Βίζον et Βίζυ legitur, pro Βιζώνην et Βιζώνης. Hic vero statim, pro Βύζωνος, lege Βιζώνης. De hac sequuntur versus Scymni Chii:

Τοῦτο τὸ πολίχνιον τινὲς φασὶ Βαρβάρων,
Τινὲς δ' ἄποικον γεγονέναι Μεσημβρίας. *Vossius.*

Ibid. αὕτη ἡ Διονυσ.] Versus Scymni ita constitue:

Ἡ Διονυσόπολις πρῶτον ὠνομάζετο
Κρουνοί, διὰ τὰς τῶν ὑδάτων ἐγγὺς ἐκρύσεις·
Διονυσιακοῦ δὲ προσπεσόντος ὕστερον
Ἐκ τῆς θαλάττης τοῖς τόποις ἀγάλματος,
Διονυσόπολιν κληθῆναι πάλιν. Ἐν μεθορίοις
Κροβύζων δὲ Σκυθῶν τε χώρας κειμένη
Μιγάδας Ἕλληνας οἰκητὰς ἔχει....

Pro Ματιόπολις, scribe Μαρπανόπολις, vel potius Μαρκιανόπολις. Ne autem credas esse Scymni Chii hunc versum: Ἔπειτα

μετωνομάσθη Μαρκιανόπολις. Marcianopolis enim dicta est a Marciana, Trajani uxore. Scymnus vero jam diu ante, nimirum sub Nicomede, floruit. Falsum præterea Dionysopolin, Marcianopolin dictam. Diversæ sunt eæ urbes, et multum inter sese distant. Docet hoc Ammianus; docet et Æthicus, qui Pseudantoninus, Dionysopolin sive Crunos esse inter Callatin et Odissum; Marcianopolin vero inter Odissum et Anchialon. Sed luculentissimum est testimonium Stephani, qui ubi hunc locum Scymni exscribit, nullam Marcianopolis facit mentionem: Διονύσου πόλις ἐν τῷ Πόντῳ, ἡ πρότερον Κρουνοὶ ἀπὸ τῆς τῶν ὑδάτων καταῤῥοῆς, Διονυσιακοῦ δὲ προσπεσόντος ὕστερον ἐκ τῆς θαλάττης τοῖς τόποις ἀγάλματος, οὕτως ἐκλήθη. Hoc nemo, nisi stolidus, negaverit. *Vossius.*

Vid. Stephan. in Διονύσου πόλις. *Huds.*

Ibid. κληθῆναι πάλιν] Huetius transmutavit πάλιν in φασίν. Legendum est, sicuti in manuscripto et fragmentis legitur: Διονυσόπολιν λέγουσι κληθῆναι πάλιν. *Bast.*

Ibid. ἐν μεθορίοις δὲ τῆς... Vulgo τοῖς] In codice et fragmentis (v. 10) legitur τῆς Κρωβ., sensusque ita melior redditur. *Bast.*

§. 19. στάδιοι σ'. Vulgo στάδια σμ'.] Repone στάδια σ', μίλια κ. τ. λ. *Vossius.*

Ibid. ἐν κύκλῳ δὲ αὐτῆς] Αὕτη ex Holstenio. *Huds.*

Ibid. Κρωβύζους. Vulgo Κροβύζης] Lege Κροβύζους. Versus vero sic disponendi:

.... Ὀδησσὸν κτίζουσι πόλιν
Μιλήσιοι, Ἀστυάγης ὅτ' ἦρχε Μηδίας·
Κύκλῳ δ' αὐτῆς ἔχει Κροβύζους Θρήϊκας. *Vossius.*

Ibid. στάδιοι σξ'] Omnino sic legendum. Arrianus habet stadios τριακοσίους καὶ ἑξήκοντα, ab Odesso ad Hæmi montis promontorium. Sed sine dubio altera lectio verior est. Nam et Nubes Geographus ab زين, id est Hæmo, usque ad امرنبو quæ est Crunus, sive Dionysopolis, non plura quam L millia passuum recenset. De Hæmo monte sequuntur versus Scymni:

Αἶμος μέγιστόν ἐστιν ὑπὲρ αὐτὴν ὄρος
Τῷ Κιλικι Ταύρῳ τὸ μέγεθος προσεμφερής,
Τῇ τε κατὰ μῆκος τῶν τόπων παρεκτάσει·
Ἀπὸ γὰρ Κροβύζων, τῶν τε Ποντικῶν ὀρῶν,
Ἄχρι τῶν Ἀδριατικῶν διεκβάλλει τόπων. *Vossius.*

Cf. nostra ad Arrian. p. 134 init.

Ibid. Ποντικῶν ὄρων. Vulgo ὀρῶν] Letronnius in not. ms. ὄρων, quod admisi : nam Hæmus non extenditur ex Ponticis montibus, quum montes illi Pontici Hæmus sint.

§. 20. αὕτη ἡ Μεσημβρία] Hic finit fragmentum illud Scymni, quod editum est sub falso nomine Marciani Heracleotæ. Quæcunque igitur præcesserunt, hactenus sunt inedita. Versus ejus de Mesembria sic corrige:

Περὶ τὴν ὑπώρειαν δὲ τοῦ καλουμένου
Αἵμου πόλις ἐστὶ λεγομένη Μεσημβρία,
Τῇ Θρᾳκίᾳ Γετικῇ τε συνορίζουσα γῇ.
Χαλκηδόνιοι δὲ ταύτην Μεγαρεῖς τ' ᾤκισαν,
Ὅτ' ἐπὶ Σκύθας Δαρεῖος ἐστρατεύσατο. *Vossius.*

Ibid. παρὰ τὴν ὑπώρ.] Scymnus περιήγ. v. 737, unde hic locus descriptus est, dicit : περὶ τὴν ὑπώρειαν. Anonymi lectio magis placet. *Bast.*

Ibid. Σωζόπολιν] Nubæo Geographo Apollonia est Sexopolis. Et sic etiamnunc appellatur. Versus Scymni de Apollonia ita lege :

Μεθ' ἣν δὲ πρότερον ἔτεσι πεντήκοντά που
Κτίζουσι τῆς Κύρου βασιλείας τὴν πόλιν
Εἰς τοὺς τόπους ἐλθόντες οἱ Μιλήσιοι.
Πλείστας ἀποικίας γὰρ ἐξ Ἰωνίας
Ἔστειλαν εἰς τὸν Πόντον, ὃν πρὶν ἄξενον
Διὰ τὰς ἐπιθέσεις λεγόμενον τῶν βαρβάρων,
Προσηγορίας ἐποίησαν Εὐξείνου τυχεῖν. *Vossius.*

Ibid. ταύτην τὴν Ἀπολλων.] Ex Scymn. *Perieg.* 730 sqq.

Ibid. ὃν πρὶν Ἄξενον. Vulgo τὸν] Ita edidit Vossius, non ex auctoritate autographi Salmasiani, sed sua incuria, aut si quid tunc aliud ei adfuit. Nam ipse in chirographo suo scripsit ὃν πρὶν Ἄξενον. Quæ scriptura quum prorsus desideretur, non cunctatus fui eam restituere. Quid quæris ! quum poëtizat Vossius, verum retinet. *Gronovius.*

§. 21. Αὐλαίου τεῖχος] Vide Arrianum (§. 24 extr. p. 83). Θήρας autem χωρίου, meminerunt tabulæ Peutingerianæ. *Vossius.*

Ibid. τὰ δὲ πρότερα Θρᾴκης. .] Locus corruptus. *Vossius.* Minime. Solent geographi genitivos hujusmodi agglomerare. Anonym. C, sub fin., ὁ πᾶς περίπλους τοῦ Εὐξείνου Πόντου, τῶν τε δεξιῶν τῶν τε παρὰ τὴν Ἀσίαν μερῶν τοῦ Πόντου κ. τ. λ. Idem paullo supra : . . τῷ παράπλῳ τῆς Ποντικῆς τῶν τῆς Ἀσίας μερῶν Reposui tantum μέρει pro μέρος.

Ibid. εἰς τὸ λεγόμενον Αὐλ. τεῖχος. Cf. varr. lectt.] Lego: ἀπὸ δὲ Θηρῶν χωρίου, τὸ λεγόμενον Αὐλαίου τεῖχος, εἰς Θυνιάδα &c. Statim post lege:

Εἶτ' εὐλίμενος ἄκρα συνάπτει Θυνιάς,
Τῆς Ἀστικῆς Θρᾴκης ὑπάρχουσ' ἐσχάτη. *Vossius.*

Quid sibi vult τὸ λεγόμενον in medio abrupte positum! Aliter locum composui, ad versionem ipsam Vossii latinam.

Ibid. ἀκρωτήρια. Vulgo ἀκρωτήριον κ. ἀ. ὃν. ἢ] Codex ἀκρωτήρια.. ὃν ἢ. Vox ἀκρωτήρια fortasse non malæ notæ est, quamvis ignota. *Bast.*

Ibid. Ἀστικῆς] Ἀτ7ικῆς in ed. Hœschelii (et in cod. ipso. G.). *Huds.*

Hæc verba: Θυνιὰς εὐλίμενος... ὑπάρχουσα, mihi videntur ex alio libro hausta, et ideo inserta (quamvis superiora repetant), quod aliquid novi inesset in τῆς Ἀστικῆς ὑπαρχούσα.

§. 22. ἧπος δὲ ὁ Ἀλμυδισσός] Scymnus Chius:

Εἶτ' αἰγιαλός τις Ἀλμυδησσὸς λεγόμενος
Ἐφ' ἑπτακόσια στάδια πιαγώδης ἄγαν,
Καὶ δυσπρόσορμος ἀλίμενός τε παντελῶς
Παρατέταται ταῖς ναυσὶν ἐχθρότατος τόπος.

Ita corrige. *Vossius.*

Ibid. δυσπροσόρμιστος. Vulgo δυσπρόσορμος] Librarius noster, ut est accuratus, cum in accentibus dispensandis rarissime peccet, atque syllaba ορ versus finem faciat, opinari possimus, illum δυσπροσόρμιστος, scribere in animo habuisse, syllabam vero ιστ negligentia oppressam esse. Nihilominus autem forma δυσπρόσορμος, etsi alias occurrere non videatur, non in dubium vocari debet, cum analogiæ linguæ sit adaptata. Simili modo dicebant Græci δύσορμος et δυσόρμιστος. *Bast.*

Ibid. εἰς Φρυγίαν] Scymni Chii versum lege sic:

Βυζαντίων χώρα Φίλιας καλουμένη.

Male pro eo Phrygiam reponit Ferdinandus Vallisoletensis apud Pomponium, Arriani auctoritate. Idem enim est utrumque, ut ex hoc loco apparet. *Vossius.*

§. 23. ἐς Κυανέας ἤτοι Κύλας] Margo codicis hæc addit: Περὶ τῶν Κυανέων ἤτοι Πλαγκτῶν. Vid. Lennepius *ad Phalaridem,* pag. 53. *Bast.*

Ibid. Vulgo αὗται δὲ αἱ Κυανέαι, ἃς λέγουσιν] Duce codice restituas sic : α. δὲ αἱ Κ. εἰσὶν, ἃς λέγουσιν. Ita quoque Vossius transfert : *Hæc sunt Cyaneæ, quas* &c. *Bast.*

Ibid. ἔναπερ τὸ σῖόμα. Vulgo ἐν ᾧ τὸ] Ut Arrianus (§. 25, pag. 85). *Vossius.*

Ibid. Σωσθένην] Aliis quoque Σωσθένειον dicitur hic locus. Vide Arrianum, qui in numero stadiorum discrepat. *Vossius.*

Hic locus unicus et memorabilis, si inspexeris hæsitationem Harduini ad Plinium in Addendis ad tomum primum, pag. 811, ubi ad confirmationem hujus nominis citat Nicephorum ex Ortelii indicio, dissimulato doctore, quum egregius sit hic Peripli auctor. *Gronovius.*

Hic locus arcessitus est ex Arriani Periplo : etsi Vossius adnotat, hunc auctorem a nostro in stadiorum numero differre. Discrimen illud tantummodo est in editionibus; Salmasius enim versum præteriit integrum et dimidium. Nam ita sese habet locus in manuscripto : ἀπὸ δὲ τοῦ ἱεροῦ εἰς λιμένα Δάφνης τῆς μαινομένης τὸν νῦν λεγόμενον Σωσθένην, σῖάδιοι μ', μίλια ε γ' (stadia XL, milliaria V⅓), ἀπὸ δὲ τοῦ Σωσθένους εἰς τὸ Βυζάντιον, σῖάδιοι π', μίλια ι Ľ ς'. *Bast.*

§. 24. ὁμοῦ ἀπὸ τοῦ Ι. Vulgo ὁ μὲν ἀπὸ] Verba ὁ μὲν carent sensu. Mutanda sunt secundum codicem in ὁμοῦ ἀπὸ τοῦ ἱεροῦ σῖ. Vid. quæ dicta sunt ad p. 5, l. 13. *Bast.*

Ibid. σῖάδιοι ,γχμ', μίλια υπγ'. Vulgo σῖάδια ,γχ', μίλια υπ'. γ'.] Emenda, σῖάδια γχμ' μίλια υπ. γ. Statim lege, ἕως τοῦ ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου σῖάδια ,εχ', μίλια ͵ψμς'. Ľ. ς'. ἀπὸ δὲ Χερσῶνος ἕως τοῦ ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου, σῖάδια, ηρν', μίλια ,απς'. Ľ. ς'. *Voss.*

Lege, uti codex exhibet, σῖάδιοι ,γχμ, μίλια υπγ', stadia III, MDCXXXX, milliaria CCCCLXXXV⅓. *Bast.*

Ibid. σῖάδιοι ,εχ', μίλια ͵ψμςĽς. Vulgo σῖάδια ,εχ', μίλια...] Codex σῖάδιοι ,εχ, μίλια ͵ψμ Ľς'; sed cum Vossio legendum est, μίλια ͵ψμς Ľς'. *Bast.*

Noster stadia 5600 habet, rectius quam 5670 Anon. C, §. 3.

Ibid. σῖάδιοι ,ηπ', μίλια ,αρπς Ľς'. Vulgo σῖάδια ,ην, μίλια απς Ľς] Codex : σῖάδιοι ,ην (lege ,ηπ'), μίλια ,αρπς Ľς. *Bast.*

Ibid. σῖάδιοι Μ͂,αρ'. Vulgo σῖάδια ,αρ'] Editores non tentarunt hujus loci correctionem, quamvis, corruptus quin sit, non dubitandum. Secundum codicem verba sic restituenda sunt : σῖάδιοι .α. ͵ρ, μίλια ,αυπ', i. e. stadia XI. MC, milliaria MCCCCLXXX. *Bast.*

Cf. adnot. ad Anon. C, §. 3.

Ibid. τῆς Εὐρώπης ὁ παρέπλους] Forte : λέγεται δὲ τῆς Εὐρώπης τῆς Ποντικῆς ὁ παρέπλους, &c. *Vossius.*

Ibid. ἴσος εἶναι τῷ παρέπλῳ] In codicis margine legitur, σημείωσαι ὅτι ὁ περίπλους (sic lege, nec παρέπλους, quod in textu conspicitur) ἴσος ἐστὶ τῶν τε Ἀσιανῶν καὶ Εὐρωπαίων τοῦ Πόντου μερῶν, et postea (ad p. 234, l. 13. G.), τῶν τοῦ περίπλου τοῦ Πόντου σταδίων ἐπισυναγωγή. *Bast.*

§. 25. ἀπὸ δὲ τοῦ Ἱεροῦ... ἕως Ἀμισσοῦ] Ceteri Ἀμισοῦ. Habet noster 4660 stadia ad Amisum, quod parum recedit ab Arriano (sigillatim 4810). Marcianus, p. 74, Huds., mendose habet στάδιοι αφκ′ (1520 stad.). Leg. ,δχξ′ cum Osanno pag. 293. Cf. pag. 115.

Ibid. ἀπὸ δὲ Ἀμισσοῦ ἕως Φάσεως ποταμοῦ ἕως τοῦ στομίου. Sic vulgo] Codex recte legit et addit, ἀπὸ δὲ Ἀμισσοῦ ἕως τοῦ Φάσεως ποταμοῦ στάδιοι ,γωϐ, μίλια φζ′ (stadia III. MDCCCII, milliaria DVII. Milliaria 507, accuratissime rem si spectas, non æquant stadia 3820, sed 3802 et dimidium ; facilius credam, auctorem scripsisse στάδιοι ,γωβ β′, librarios autem omisisse ultimum β), ἀπὸ δὲ τοῦ Φάσεως ποταμοῦ ἕως τοῦ στομίου κ. τ. λ. *Bast.* [Cf. Osann. mox, p. 293. G.]

Ibid. στάδιοι ,δκε′] A Phasi ad ostium Mæotidis numerat noster 4025 stadia. Cf. adnot. ad Anon. C, §. 4, qui Anonymi B numerum adstruit. Arrianus sigillatim 3700 tantum.

Ibid. στάδιοι ,αϐυπζ′] Pro stadiis 12487 Anonymi, Arrianus sigillatim habet 12285 a Bosporo Thracio ad Bosporum Cimmericum.

Ibid. στάδιοι ϛγ ,φπζ′] Noster non multum recedit ab Arriani summa. Cf. nostra ad Arrian. p. 136.

Ibid. στάδιοι ,θ′] Illud iterum ad init. fragmenti. Concinit Arrianus. Cf. nostra ad Arrian. p. 122.

ΑΝΩΝΥΜΟΥ

ΠΕΡΙΜΕΤΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ.

ANONYMI (C)

MENSURA PONTI EUXINI.

Interprete F. G.

EXCERPTA

EX F. OSANNI, PROF. ELOQ., DISPUTATIONE DE FRAGMENTO PERIPLI GRÆCO E CODICE HAFNIENSI DEPROMPTO.

...... Fragmentum illud, de quo dixi, in quo Periplus Ponti Euxini continetur, servatur in codice bibliothecæ regiæ Hafniensis forma quarta scripto, 1985 numerato, ex quo custos ejus O. Blochius, humanissimus litterarum antiquarum cultor, meum in usum transcripsit. Præterea codex complectitur Demetrii Chrysoloræ, Libanii et aliorum epistolas, Pselli opuscula quædam et alia[1]. Jam age apospasmatium illud, si pauca excipias, quæ sine cunctatione corrigenda videbantur, tot verbis exhibeamus, quot codex refert[2].

Apparet hoc fragmento, quod infimæ ætati adscribendum, ante Justiniani imperium conscriptum esse vix poterit, excerpta contineri ex geographorum veterum libris nonnullis, ac quidem esse ea duplicis argumenti et rationis. Priori enim parte, quæ de circuitu terræ in universum agit, exponitur magnitudo terræ ad Eratosthenis computandi rationem, eo ipso testis loco laudato; posteriori, in qua a verbis τοῦ Πόντου ὁ περίμετρος ad finem usque comprehenditur descriptio

[1] In folio codicis penultimo, teste Blochio, hæc leguntur: Τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα συμψηφιζόμενα πάντα ὁμοῦ συμπισοῦνται. (melius legit postea vir doctus in cod. συμποσοῦνται, quod mecum amice communicavit cl. Osannus; de qua voce vid. Steph. *Thesaur.* Londin. col. 7876, B. G.) εἰς ἀριθμὸν ,γϡϟθ, h. e. 3999. — [2] Inde sequitur textus fragmenti. G.

Ponti Euxini, et adjacentium terrarum, distantiæ singulorum locorum peculiariter tractantur, quæ ab Eratosthene non sumptæ, sed aliunde adsutæ videntur. Quæ vero posteriori parte exponuntur, ea cum Eratosthene nihil commune habere, ex eo videtur certo colligi posse, quod juxta stadiorum accuratam descriptionem simul mentio fiat mensuræ milliariæ, quæ abest a parte eratosthenica, et jure. Nam ut Eratosthenem negem in Geographia sua distantiis locorum designandis milliaria mensura usum esse, multis iisque gravissimis argumentis adducor, tanto magis hic licet in transcursu percensendis, quanto minus hac de re adhuc dubitatum esse videatur[1], quum præsertim Juliani architecti accedere videatur testimonium, Eratosthenem dicentis hoc modulo usum esse. Primum qua ætate vixerit Eratosthenes, reputanti id mirum videri debet, græcum hominem, popularibus suis geographiam explicantem, juxta stadiorum mensuram per totam Græciam et ultra cognitam et usurpatam, non abstinuisse a metiendi genere peregrino, quod illa ætate paucissimis hominibus iisque tantum in Græciæ tractibus cognitum esset, quos tum Romani tenerent subactos. Quorum igitur bono Eratosthenem putaveris mensuras ad millia passuum exegisse, quum suorum nemo, ubi ratio ad stadia computabatur, de

[1] Danvillii commentationem *sur le mille romain* in *Mém. de l'Acad. des inscript.* t. XLVIII, ed. 8.°, inspicere haud licuit. Videtur tamen aliquid hujus rei suboluisse Dodwello, cujus verba Diss. de Periplo anonymo Euxini maris, p. 161 (vide supra p. 187 sq. G.) hæc sunt: « Inde factum, ut præter octonos stadios, tertiam præterea stadii partem milliari romano tribuerint Polybius et Eratosthenes. Sic enim de Polybio testatur Strabo, de Eratosthene autem Julianus architectus apud Harmenopulum. Nam post bellum cum Pyrrho pacem inibant cum Ptolemæo Philadelpho Romani. Inde evenit ut Eratostheni aliquatenus innotuerit milliare romanum. » *Osann.*

distantia locorum dubitare posset! Neque Græcorum antiquorum scriptorum moris fuisse videtur, peregrinum usum suum facere, ubi eo opus non esset. Gravius vero hoc est. Unde, quæso, Eratosthenes mensuram milliariam accepit! Nonne a Romanis! Itane! Sero vero apud Romanos locorum distantiæ mille passuum signis sive milliariis distinguebantur, quamquam nolim negare, mensuram spatii ad mille passuum longitudinem vulgaris vitæ in usum apud Romanos jam ante exactam fuisse. Indubitatum vero est, milliariorum computationem haud prius usu communi recepi potuisse, quam viæ stratæ essent, eæque ex more Romanorum lapidibus milliaribus ad millesimum quemque passum collocatis distinctæ essent. Quod antiquis temporibus raro, certe multum post Eratosthenis ætatem institutum traditur, a C. Graccho, de quo hæc leguntur apud Plutarchum[1]: πρὸς δὲ τούτοις διαμετρήσας κατὰ μίλιον ὁδὸν πᾶσαν (τὸ δὲ μίλιον ὀκτὼ σταδίων ὀλίγον ἀποδεῖ) κίονας λιθίνους σημεῖα τοῦ μέτρου κατέστησεν. ἄλλους δὲ λίθους ἔλαττον ἀπέχοντας ἀλλήλων ἑκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ διέθηκεν, ὡς εἴη ῥᾳδίως τοῖς ἵππους ἔχουσιν ἐπιβαίνειν ἐπ' αὐτῶν, ἀναβολέως μὴ δεομένοις. Neque sententiæ meæ quod nonnulli adversari fortasse putent, apud Polybium jam reperiri illud metri genus, revera adversatur, sed ipsum, quod contendo, etiam magis demonstratum dat. Primum enim Polybius rarissime ea mensura utitur, omnia plerumque ad stadia revocans. Binis tantum apud Polybium locis, nisi memoria fallor, ejus mensuræ mentio fit, et quidem in fragmentis apud Strabonem[2]. Deinde novam rem fuisse Polybii ætate vias per milliaria distinguere, luculenter ipse prodit[3]: ἀπὸ δὲ ταύτης εἰσὶν

[1] Vit. C. Gracchi, S. 7. — [2] Vid. XXXIV, 11, 8; 12, 3 seq. — [3] III, 39, 6.

ἐπὶ μὲν τὸν Ἴβηρα ποταμὸν, ἑξακόσιοι στάδιοι πρὸς διχιλίοις· ἀπὸ δὲ τούτου πάλιν εἰς Ἐμπορεῖον, χίλιοι σὺν ἑξακοσίοις. καὶ μὴν ἐντεῦθεν ἐπὶ τὴν τοῦ Ῥοδανοῦ διάβασιν, περὶ χιλίους ἑξακοσίους· ταῦτα γὰρ νῦν βεβηματίσται καὶ σεσημείωται κατὰ σταδίους ὀκτὼ διὰ Ῥωμαίων ἐπιμελῶς. Res in Eratosthene eo conficitur, quod a serioribus scriptoribus, ubi eratosthenicas rationes ad stadia exactas afferunt, simul addi solet, quantum spatii ad mensuram romanam hinc efficiatur: unde certo colligitur, ab Eratosthene additum non fuisse milliarium modulum. Unum testem Plinium affero, qui[1]: *Universum autem*, inquit, *hunc circuitum Eratosthenes, in omnium quidem litterarum subtilitate, et in hac utique præter ceteros solers, quem cunctis probari video, ducentorum quinquaginta duorum millium stadium protulit; quæ mensura romana computatione efficit trecenties quindecies centena millia pass.* Non audiendus igitur videtur in tanto argumentorum consensu Julianus Ascalonites ille ætatis incertæ architectus, qui quidem, teste Constantino Harmenopulo[2], quot stadia ex Eratosthenis mensura milliarium romanum comprehenderit, refert, sed non tantam habere potest auctoritatem, ut, quum alia omnia repugnent, ei uni præ ceteris fidem tribuas. Nec dubium esse potest, quin Julianus ille, ubi de stadiorum et milliariorum ratione ad Eratosthenem et Strabonem facta loquatur, aliud quidquam docere voluerit, quam quot stadia eratosthenica vel strabonica milliarium æquaverint. Neque denique latet, cur Eratosthenem serioris ætatis scriptores mensura milliaria usum tradant. Etenim romani geographi, utpote Romanis scribentes, non

[1] *H. N.* II, 112, fin. Similis locus reperitur apud Vitruv. I, 6. — [2] *Promptuar. jur.* II, tit. 4, p. 115: *τὸ μίλιον κατὰ μὲν Ἐρατοσθένην καὶ Στράβωνα τοὺς γεωγράφους ἔχει σταδίους η´ καὶ γ´, ἤτοι ὀργυιὰς ωλς´.*

poterant non ea mensuræ ratione uti, quæ iis, quibus opera destinabant legenda, cognita esset. Quod igitur ab Eratosthene ad stadiasmum descriptum erat, nunc per millia passuum exigendum videbatur. Ex quo scriptorum genere, ut unum afferam, Plinius est, qui ut alibi plerumque milliaria mensura utitur, ita passim mensuras eratosthenicas ad milliaria romana computatas affert[1].

Sed in viam redeo. Et primum quidem ex ordine de Eratosthenis parte seorsum dicendum est. Apparet illo fragmenti nostri loco non ipsa Eratosthenis verba, sed vim eorum exhiberi. Neque dubium esse potest, qua parte trium Eratosthenis de geographia librorum locum olim obtinuerint. Ex Strabone enim constat de generali operis eratosthenici divisione; unde certo colligitur, quæ nostro fragmento legantur, ea in libro secundo olim exposita fuisse, quo geographiæ mathematicæ, quam vulgo dicunt, explanandæ Eratosthenes maxime operam dedit[2], et de circumferentia terræ, re ipsa postulante, copiose egit[3]. Et primum quidem in fragmento nostro discernitur universam inter et habitatam terram, et hoc ex auctoritate geographorum antiquorum, universo terræ orbi aliam magnitudinem, habitabili ejus parti aliam adscribentium[4]. Ex Eratosthenis mensura circuitus terræ amplectebatur 250000, vel si alios testes audimus, 252000 stadia[5]. [stadia 259200 numerat Eratosth. apud Marcian. p. 6, ubi

[1] Vide VI, 28. Quæ ibi affertur ratio eratosthenica, ejusdem auctoris nomine apud Strabonem, XVI, p. 765 (t. VI, p. 380 Tzsch.), recurrit, et per stadia quidem distributa, dum Plinius milliaria tantum enumerat. Adde Plin. VI, 33. — [2] V. Eratosthenis Geographicorum fragmenta, ed. Seidel. Gottingæ, 1789, p. 44. — [3] V. Strab. I, p. 62 (t. I, p. 167 seq. ed. Tzschuck.). — [4] V. Strab. XVII, p. 824 (t. VI, p. 636, ed. Tzschuck.) — [5] V. Uckerti *Geographie der Griechen und Römer*, vol. I, part. II, p. 42.

Hudsoni vid emend. G.] : quæ computationis differentia tam exigua est, ut in censum vix veniat, quum præsertim meminimus, ex numerorum notis antiquis sæpe male intellectis innumeras mensurarum discrepantias natas esse, quæ non scriptorum errori sed librariorum potius vitio et oscitantiæ adscribendæ sunt. Nec majoris vix est momenti ea mensuræ differentia, qua fragmenti nostri auctor ab Eratosthenis calculo vulgari discedit. In numero enim consignato μυριάδες εἴκοσι τριάκοντα πέντε, h. e. 200035, vix dubito quin mendum insit. A circuitu terræ universæ noster ad magnitudinem habitatæ terræ progrediens, fines ejus ita circumscribit, ut longitudinem spatii Gangem inter et Gades, sive ortum solis inter et occasum, 8308 stadia; latitudinem a mari Æthiopico usque ad Tanaim fluvium, quæ Artemidori ratio fuisse videtur [1], hoc est a meridie usque ad septentrionem 3500 stadia interjacere ponat. Qui dimensionum numeri utrique rursus, neque si per se spectes, neque si cum traditis eratosthenicarum mensurarum numeris conferas, ullo modo coëunt. Neque iidem sunt termini longitudinis vel latitudinis, quos Eratosthenem constituisse alii tradunt, de quorum fide non est quod dubitemus. Latitudo enim spatii ab æquatore usque ad Thulen ex Eratosthenis mensura complectitur stadia 46400, longitudo ab Indo usque ad terminos Europæ extremos, ultra Herculis columnas, stadia 78000 [2]. De nostri jam rationibus quid judicandum sit, dictu difficile. Ut concedamus calculorum discrepantiam oscitantiæ librariorum tribui posse: tamen, nisi quæ Eratosthenis ex auctoritate tradantur, geographi hujus nomen prorsus mentiri statuamus, scriptorem nostrum patet

[1] Vid. Plin. II, 112. — [2] Vid. Uckert. l. c. vol. I, part. II, p. 221, 225.

aut e spurcissimo fonte sua hausisse, aut munus enarratoris negligentissime sustinuisse. Neque plane convenit distantia Euphratem inter et Tigridem, a nostro ad tria millia stadiorum computata, cum Eratosthenis calculo, qualem Strabo refert, de Mesopotamia loquens[1]: τὸ μὲν οὖν μέγιστον, ὃ ἀφίστανται (Euphrates et Tigris), διάστημα ἀπ' ἀλλήλων, τὸ πρὸς τοῖς ὄρεσίν ἐστι· τοῦτο δ' ἂν εἴη τὸ αὐτό, ὅπερ εἴρηκεν Ἐρατοσθένης, τὸ ἀπὸ Θαψάκου, καθ' ὃ ἦν τὸ ζεῦγμα τοῦ Εὐφράτου τὸ παλαιὸν ἐπὶ τὴν τοῦ Τίγριδος διάβασιν, καθ' ἣν διέβη Ἀλέξανδρος αὐτὸν, δισχιλίων τετρακοσίων· τὸ δ' ἐλάχιστον μικρῷ πλέον τῶν διακοσίων κατὰ Σελεύκειάν που καὶ Βαβυλῶνα. Sed hæc discrepantia non tanta est, ut scriptori serio irascamur, quum præsertim quæri possit, an quæ mensura ab uno Strabone traditur, omni vitii suspicione libera sit. Quidquid harum discrepantiarum est, satisfecisse me arbitratus sum, si diligenter notarem, ut, si tanti videretur, ab aliis accuratius examinarentur.

Transeo nunc ad alteram fragmenti partem, quæ, ut supra dictum, nullo auctoris nomine insignita, singulorum locorum Ponti Euxini distantias exhibet. Quæ pars ex aliquo maris hujus Periplo antiquo transcripta esse videtur. Quæ sententia tanto veri est similior, quanto majorem ea fragmenti pars cognationem habet cum anonymi auctoris Periplo Ponti Euxini (quem insignimus B. Vide supra, p. 233 sq. G.) item mutilo, e quo fragmentum nostrum conflatum pæne dicerem, si rerum in utroque tractatarum ordo et ratio conspirarent. Nihilo tamen minus tanta inter utrumque intercedit necessitudo, ut operæ pretium esse videatur, alterum scriptorem alteri ita conferre, ut quantum alte-

[1] XVI, pag. 746 (t. VI, pag. 286, ed. Tzschuck.) Cf. Bernhard. Eratosth. pag. 91.

ruter ex mutua hac comparatione adjuvetur, clare perspiciatur. Verborum enim contextus in utroque scriptore librariorum vel in Periplo editorum quoque culpa admodum depravatus est: minus tamen vel parum Periplus, siquidem ejus verbis restituendis ea adminicula adhibueris, quæ Bastius larga manu nuper præbuit. Codicem enim Parisinum, quo solo Periplus ille adhuc repertus est, Bastius Epistola critica ad Boissonadium[1], secundis post Salmasium, qui primus inspexerat, curis quam diligentissime excussit, quo factum ut maxima pars vitiorum, quibus vulgatæ adhuc editiones deturpabantur, nunc feliciter sublata sit.

Primarius locus, a quo mensuræ distantiarum Ponti in fragmento nostro computantur, emporium est illud celeberrimum in ipsis faucibus Bospori Thracii situm[2], a Jove Urio, non sine causa ibi culto, appellatum pleno nomine Ἱερὸν τοῦ Διὸς Οὐρίου, vulgo in ore nautarum simpliciter τὸ Ἱερόν[3], vel etiam Ἱερὸν χωρίον[4]: de quo sacro loco, a nautis titulis votivis propter navigationes secundis velis transactas celebrato, copiose nuper monui[5]. Quæ statim ex hoc loco ducuntur computa-

[1] Pag. 3 seq. — [2] Vid. Mela, 19; Cic. II, *Verr.* 4, 57. — [3] Strab. XII, pag. 548 (t. V, ed. Tzsch.) et passim. — [4] Vid. Polyb. IV, 52; Menippi Peripl. pag. 69, ed. Oxon. — [5] *Syllog. inscript.* pag. 228. Apposui ibi Ciceronis locum de hoc templo insignem et simul vexatissimum, de quo oblata hac occasione pauca libet addere. Leguntur ibi hæc, II, *Verr.* IV, 57, 129: *Quid! ex æde Jovis religiosissimum simulacrum Jovis Imperatoris, quem Græci* Οὔριον [Græcis litteris quod nomen scribendum l. c. monueram, nunc video ab Orellio probatum esse] *nominant, pulcherrime factum, nonne abstulisti!* Quibus mox Cicero addit: *Jovem autem Imperatorem quanto honore in suo templo fuisse arbitramini! Hinc colligere potestis, si recordari volueritis, quanta religione fuerit eadem specie atque forma signum illud, quod ex Macedonia captum in Capitolio posuerat Flaminius. Etenim tria ferebantur in orbe terrarum signa Jovis Imperatoris uno in genere pulcherrime facta: unum illud Macedonicum, quod in Capitolio vidimus; alterum in Ponti ore et angustiis; tertium, quod Syracusis ante Verrem prætorem fuit.* In quo loco editores magnopere

tiones, ad loca adjacentia et mercaturæ faciendæ aptissima pertinent, Byzantium et Sosthenium. Quod hic *Sosthenium* vocatur, auctori Peripli audit Σωσθένης, non sine vitio, ut videtur. Bis enim occurrit nomen illud apud nostrum et adjectiva forma rei aptior nomine proprio *Sosthenis*[1]. Præterea qui hoc nomine certe valde novo hunc locum ex antiquis appellarit, novi equidem neminem: ne novit quidem Stephanus Byz., unde tam in nostri fragmenti quam in auctoris Peripli Euxini conjecturam facere licet[2]. Et raro omnino

---

hæserunt, neque injuria: quo modo enim Juppiter *Imperator* idem esse posset, qui a Græcis Οὔριος nominaretur, explicari posse non videbatur; Quare in romani epitheti locum substituebant *Imbricitorem*, *Impuberem*, *Imberbem*, et nescio quid aliud, quum tamen repetita mentio ejusdem nominis *Imperator* a quovis mutandi conamine revocare debuisset, quum præterea ne ulla quidem mutandi ratio aliqua veri specie se commendaret. Retinuit post alios nuper Orellius, de explicatione nominis haud curiosus. Quam potero brevissime quod sentio dicam, post tot tantorumque virorum tentamina sententiam pronuntiare quam periculosum sit, haud ignarus. Primum quæritur, quis et qualis apud Romanos fuerit Juppiter *Imperator*: quod facile e nummis perspicitur, in quibus exhibetur Juppiter sedens d. fulmen, s. hastam, cum epigraphe IMPERATOR. V. Raschii *Lex. rei num.* t. II, p. II, pag. 659 seq. Talis igitur formæ Jovem Cicero, quum *Imperatorem* vocaret, non potuit non ob oculos habere. Jam facile videtur ad divinandum, cur *Imperatorem* Cicero Jovem Urium vocarit: non ut græcum epitheton Οὔριον latine redderet, sed ut, quali forma et specie Jovis Urii simulacrum fuisset, adjecta *Imperatoris* explicatione declararet. In nominum igitur cognatione non quærenda Ciceronis comparatio, sed in formarum similitudine. Et quid tandem obest, quo minus Jovis Urii signum ejusdem formæ fuisse dicamus, qua constat apud Romanos Jovem Imperatorem exhibitum esse? Qua specie Jovi Urio, ut terrarum mariumque gubernatori, nulla videtur aptior esse potuisse. Memini Levezovium de *Jove Imperatore* nuper peculiarem libellum edidisse, Ciceronisque locum tractasse, quem librum adhuc conspicere non contigit. — [1] Idem sensisse nunc video Dodwellum Diss. de Periplo anonymo (B, supr. p. 195. G.), qui præterea admonet, illud portus nomen memorari a Nicephoro Patriarcha ad annum Chr. 717 et a Leontio scholastico in Anthol. Planud. pag. 712, n.° 284, ed. Jacobs. Anthol. Pal. t. II. De cujus poetæ ætate accurate non liquet. — [2] Quibus argumentis nisus Uckertus, cujus judicium in rebus geo-

hujus emporii, Byzantium inter et templum Jovis Urii siti, mentio apud geographos fit, apud Strabonem, si bene memini, desiderata. Stephanus antiquo *Daphnæ* nomine v. Δάφνη his verbis quamvis aperte vitiosis, quæ in ordinem redigere nihil nunc attinet, commemorat : ἔστι καὶ λιμὴν Δάφνη, φαινομένη ἐπὶ τῷ στόματι τοῦ Πόντου, ἐν δεξιᾷ ἀναπλέοντι, ἔστι καὶ προάστειον Δάφνη ἐν τῷ στόματι τοῦ Πόντου, ἐν ἀριστερᾷ, ἐπὶ τὸν ἀνάπλουν ἀνιοῦσιν, ὃ λέγεται Σέργιον. Quocum fere consentit Eustathius[1] : λέγεται καὶ λιμένα Δάφνην ἐν τῷ στόματι τοῦ Πόντου, ἐν δεξιᾷ ἀναπλέοντι· καὶ προάστειον δὲ αὐτόθι που ἐν ἀριστερᾷ ἐπὶ τὸν ἀνάπλουν ἀνιοῦσιν. Suburbium igitur Daphnæ Sergium appellatum, ab emporio Daphne discernitur : quare dubitari nequit, apud Stephanum legendum esse προάστειον Δάφνης, nisi videatur Δάφνη potius ut glossema plane delendum esse. Ceterum proprium et plenum emporii nomen id fuisse videtur, quo auctor Peripli Ponti Euxini appellat, Δάφνη ἡ μαινομένη, et quo recurrit in Arriani Periplo Ponti Euxini fine[2], in distantiis Byzantii, Daphnæ et templi Jovis Urii cum nostro

graphicis maximi semper feci et facio, nuper Periplo Ponti Euxini ætatem multo antiquiorem adsignaverit, fateor me plane ignorare. Viri eruditissimi sententiam breviter pronuntiatam loc. cit. vol. I, part. 1, pag. 156, ipsius auctoris verbis liceat repetere : « In dieselbe Zeit (Scymni Chii) mag auch die uns erhaltene Umschiffung des Pontus Euxinus und der Mæotis gehoren, wenigstens dem Inhalte nach; zum Theil finden sich darin dieselben Angaben die bei Skymnus vorkommen. » Ut concedamus inesse quædam in hoc fragmento posse, quæ seriori ætate adscripta sint, tamen tanta appellationum et rerum noviciarum copia in eo reperitur, ut non possim non Dodwello plane adstipulari, qui Periplum seculo multo recentiori tribuit. Dodwelli vero conjectura; ad Diocletiani imperium Periplum referentis, an plane probanda sit, nunc non quæro : immo serioris ætatis Periplum esse suspicor. Neque nunc exploraverim viri sagacissimi, Koehleri puto, sententiam, qui Periplo, qualis hodie feratur, nihil aliud quam antiquiorem contractum Periplum contineri contendit in libro Petropoli ann. 1808 vulgato : *Mémoire sur quatre médailles du Bosphore Cimmérien*, pag. 22. — [1] Ad Dionys. *Perieg.* p. 118. — [2] Pag. 25, ed. Hudson.

et auctore Peripli Ponti Euxini plane convenientis. In chartis geographicis iis, quæ ad manus sunt, desideratur Daphne.

Porro refertur distantia ejusdem templi ad Istrum usque, et ad illud quidem ejus ostium, quod Sacrum, passim etiam *Peuce* a cognomine insula[1] appellatum, a Bosporo Thracio ascendenti proximum est. Neque hoc sine justa causa. Prope hoc enim Istri ostium suspicor emporium illud situm fuisse, quod *Istriæ* nomine Arrianus profert atque juxta quintum Istri fluvii ostium collocat[2]. Alii *Istrum*, alii *Istriopolin* vocant[3].

Jam age describamus accurate singulorum locorum distantias, et ita quidem, ut simul ex adverso ponamus eorundem locorum mensuras ab auctore Peripli Ponti Euxini traditas.

PONTI CIRCUITUS IN FRAGMENTO TRADITUS.

	stadia.	millia.	
I. A Byzantio ad Sosthenium	80	10 1/2	millia 16.
II. A Sosthenio ad Sacrum Jovis Urii	40	5 1/2	
III. A Sacro Jovis Urii ad Istri os sacrum	3640	485 1/2	
IV. A Sacro Jovis Urii ad Borysthenem sive Danaprin	5670	746 1/2	
V. A Sacro Jovis Urii ad Porthmium	1100	480	
VI. A Sacro Jovis Urii ad Amisum	4660	621 1/2	
VII. Ab Amiso ad Phasin fluvium	3820	507	
VIII. A Phaside ad os Paludis Mæotidis	1487	665 1/2	
IX. Periplus Ponti Euxini a Sacro Jovis Urii	"	3145	
X. Periplus Paludis Mæotidis	"	3003	

PONTI CIRCUITUS AB AUCTORE PERIPLI PONTI EUXINI TRADITUS.

	stadia.	millia.
I. A Sosthenio ad Byzantium	80	10 2/3
II. A Sacro Jovis Urii ad Sosthenium	40	5 1/3

[1] Cf. Wernsdorf ad Priscian. Perieg. 290 et Avieni Perieg. 439, ubi etiam de Istri ostiis agitur; adde Phav. h. v. — [2] Pag. 24. — [3] Vid. Steph. Byz. v. Ἴστρος, ibid. Berkel.

		stadia.	millia.
III.	Ab Istri ostio sacro ad Sacrum Jovis Urii	3640	485 1/3
IV.	A Borysthene sive Danapri ad Sacrum Jovis Urii	5600	746 2/3
V.	A Porthmia ad Sacrum Jovis Urii	11100	1480
VI.	A Sacro Jovis Urii ad Amisum	4660	621 1/3
VII.	Ab Amiso ad Phasin fluvium	3802	507
VIII.	A Phaside ad os Paludis Mæotidis	4025	536 2/3
IX.	Periplus Ponti Euxini a Sacro Jovis Urii	23587	3245
X.	Periplus Paludis Mæotidis	9000	1200

Antequam hæ earundem distantiarum differentiæ inter se comparentur, et, si fieri potest, componantur, necessario præmonendum, in subducendis calculis eo magis utendum nobis vulgari plurimisque probata ea ratione fuisse, ex qua stadia septem et dimidium milliarium romanum æquent, quo ipse nostri fragmenti auctor hanc computandi rationem ad calcem diligentius apposuerit. Et hanc ipsam rationem seriori tempore usitatissimam fuisse, demonstravit Dodwellus [1]. Præterea etiam hoc præfandum, in emendanda numerorum ratione nos non tam religiosos fuisse, ut numerorum, quos fractos appellare solent, magnam curam haberemus, vel, ubi milliariorum numeri et stadia aliquantum discreparent, omnia ad eandem normam redigere numerorumque notas corrigere tentaremus. Cautela enim quædam in his adhibenda videbatur, ne, dum correctoris munus sustineremus, ea mutaremus, quæ auctor ipse accuratissimæ rationis minime studiosus negligenter posuerit. Jam unumquemque horum calculorum, sicubi opus videtur, sigillatim consideremus.

I et II. Utriusque scriptoris dimensiones confirmat Arrianus, qui (supr. p. 85) narrat: ἐνθένδε (a Sacro Jovis

[1] Dissert. de Periplo Anon. (B) Ponti Euxini, p. 166 sqq. Huds. (supr. p. 185 - 190. G.)

Urii) εἰς λιμένα Δάφνης τῆς μαινομένης καλουμένης; στάδιοι τεσσεράκοντα· ἀπὸ δὲ Δάφνης εἰς Βυζάντιον ὀγδοήκοντα. Idem alio loco, p. 12, a Byzantio usque ad templum Jovis Urii refert numerari 120 stadia : recte, quum in hac navigatione non possit non tangi Daphnen sive Sosthenium.

III. Convenit in utroque numerus milliariorum, non item stadiorum : quamquam, teste Bastio, l. c. p. 33, codex Peripli idem quod vulgatur.

IV. Manifestum est auctori Peripli ͵ϛχϙ′ reddendum esse pro ϛχ′. [Minime : cf. mox p. 303. G.].

V. Dubitari non potest, nostro eundem stadiorum numerum restituendum esse, qui nunc post codicem accurate inspectum in Periplo revocatus est. Ac quum noster forma στάδια utatur, facile perspicitur priorem notam ͵α, quæ desideratur, a littera finali præcedentis vocis στάδια interceptam esse. Eodem modo depravatus est milliariorum numerus, nota ͵α propter præcedens μίλια pariter decurtatus.

VI. Ab hac distantiæ computatione, in qua nostri consentiunt, mirum quantum distat Marcianus [1], dicens : ἀπὸ δὲ Ἱεροῦ εἰς Ἀμισὸν εἰσὶ στάδιοι ͵αφκ′ h. e. 1520. Sed si majusculis litteris numeri illius notas scriptas cogites, haud diu cunctabere, quin Marciano reddas ͵ΔΧΞ pro ͵ΑΦΚ′.

VII. Cum Peripli auctore milliariorum numerus apud nostrum plane consentit, ita ut non hæsitem stadiorum quoque numerum ad Peripli computationem unice veram corrigere, quum præsertim ͵γωϛ′ et ͵γωκ′ facile commutari potuerit. A qua distantiæ mensura aliquantum differt Strabo [2], Amiso Trapezuntem usque numerans stadia 2200, et ab hac inde urbe ad

[1] Peripl. p. 74, Huds. — [2] XII, p. 548 (t. V, p. 84 sq., ed. Tzsch.).

Phasin 1400, unde conficiuntur stadia 3600, ὥσθ' οἱ σύμπαντες, ut idem pergit, ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ μέχρι Φάσιδος περὶ ὀκτακισχιλίους σταδίους εἶναι, ἢ μικρῷ πλείους ἢ ἐλάττους. Propius vero ad nostram distantiarum computationem Arrianus accedit, 3775 stadia exhibens [1]. A Phaside ad Amisum navigationem tridui aut bidui esse, Strabo auctor est [2].

VIII. Magnopere a nostro auctor Peripli discrepat, et ita quidem, ut in nostri calculo mendum inesse grave merito suspiceris. Magis ad veritatem accedit ratio auctoris Peripli, quandoquidem hujus distantiæ calculus ab Arriano ad stadia 3420 [3700 reperio. G.] refertur, cui eam ob causam major fides habenda est, quod singulorum locorum interjacentium distantias accurate describat [3]. Neque tamen ipse milliariorum et stadiorum numerus in Periplo plane convenit, ita ut tam nostro quam Peripli auctori librarii vim fecisse putandi sint. [Cf. nostra p. 304. G.]

IX. Stadiorum numerum noster omisit, ex auctore Peripli supplendum: recte enim ibi numerantur 23587 (vel potius 23587 ½) stadia.

X. Rursus omissa sunt stadia, et qui millium numerus exhibetur, aperte falsus est. Cum auctore enim Peripli, qui in exordio libri eundem calculum jam attulerat, plane consentit Arrianus [4], ita ut de horum calculo dubitare nefas sit. Quæ vero in nostro vitii causa fuerit, me prorsus latet.

His calculis jam subductis, placet eas distantiarum mensuras apponere, quæ, quantum ex utroque nostro scriptore colliguntur, ad veritatem proxime accedere videantur.

[1] Pag. 16 seq. Cf. Plin. VI. — [2] XI, p. 498 (t. IV, p. 401, ed. Tzsch.). — [3] Numerat Arrianus, p. 10, sq. — [4] Pag. 20, Huds. (p. 76 init.)

PONTI EUXINI CIRCUITUS,
EX FRAGMENTO HAFNIENSI ET AUCTORE PERIPLI DESCRIPTUS.

	stadia.	millia.
A Byzantio ad Sosthenium	80	10 1/2 } millia 16.
A Sosthenio ad Sacrum Jovis Urii	40	5 1/2 }
A Sacro Jovis Urii ad Istri os sacrum	3640	485 1/2
A Sacro Jovis Urii ad Borysthenen sive Danaprim	5670	746 1/2
A Sacro Jovis Urii ad Porthmiam	11000	1480
A Sacro Jovis Urii ad Amisum	4660	621 1/2
Ab Amiso ad Phasin fluvium	3802	507
A Phaside ad os Paludis Mæotidis	*non liquet accurate.* [Vid. pag. 304. G.]	
Periplus Ponti Euxini a Sacro Jovis Urii	23587	3145
Periplus Paludis Mæotidis	9000	1200

ΑΝΩΝΥΜΟΥ

ΠΕΡΙΜΕΤΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΝΤΟΥ.

Ἀναμέτρησις τῆς οἰκουμένης πάσης κατὰ σύνοψιν

§. 1. Χρὴ γινώσκειν ὅτι πάσης τῆς γῆς ὁ περίμετρος στάδιά ἐστι, μυριάδες δισχίλιαι τριάκοντα πέντε· μῆκος δὲ τῆς ἡμετέρας οἰκουμένης ἀπὸ στόματος Γάγγου ἕως Γαδείρων, στάδια ὀκτακισχίλια τριακόσια ὀκτώ· τὸ δὲ πλάτος ἀπὸ τῆς Αἰθιοπικῆς θαλάσσης ἕως τοῦ Ταναΐδος

ANONYMI (C)

AMBITUS PONTI.

Mensura totius habitatæ terræ summatim data.

§. 1. SCIAMUS oportet totius orbis ambitum esse stadiorum 200035; longitudinem autem nostræ habitatæ terræ a Gangis ostio usque Gades, stadiorum 8308; et latitudinem ab Æthiopico mari ad Tanaim

ποταμοῦ, στάδια τρισχίλια πεντακόσια· τὸ δὲ μεταξὺ Εὐφράτου καὶ Τίγριδος ποταμοῦ, ὃ καλεῖται Μεσοποτάμιον[1], διάστημα ἔχει σταδίων τρισχιλίων. Ταύτην τὴν ἀναμέτρησιν πεποίηκεν Ἐρατοσθένης, ὁ τῶν ἀρχαίων μαθηματικώτατος.

§. 2. Τοῦ Πόντου ὁ περίμετρος ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου εἰς τὸ Σωσθένιον[2], στάδια ὀγδοήκοντα, μίλια δέκα καὶ ἥμισυ· ἀπὸ δὲ τοῦ Σωσθενίου εἰς τὸ Ἱερὸν, στάδια τεσσαράκοντα, μίλια πέντε ἥμισυ: τὸ πᾶν μίλια δεκαέξ. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου, ἤτοι στόματος τοῦ Πόντου, ἕως τοῦ ἱεροῦ στόματος τοῦ Ἴστρου ποταμοῦ, στάδια τρισχίλια ἑξακόσια τεσσαράκοντα, μίλια τετρακόσια ὀγδοήκοντα πέντε ἥμισυ.

§. 3. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου ἕως Βορυσθένους[3] ποταμοῦ, τοῦ καὶ Δανάπρεως καλου-

[1] Fort. Μεσοποτάμιον, Osann. — [2] Melius Σωσθένειον. — [3] Cod. Βοσφόρου. Cf. not.

fluvium, stadiorum 3500. Intervallum ab Euphrate ad Tigrim, quod vocatur Mesopotamia, 3000 stadiis constat. Quam supputationem fecit Eratosthenes, inter veteres mathematicæ doctrinæ peritissimus.

§. 2. Ponti ambitus a Byzantio ad Sosthenium, est stadiorum 80, millium x $\frac{1}{2}$: a Sosthenio ad Fanum, stadia 40, millia v $\frac{1}{2}$; summatim millia XVI. A Fano Jovis Urii, sive ore Ponti, ad Sacrum ostium Istri fluvii, stadia 3640, millia 485 $\frac{1}{2}$.

§. 3. A Fano Jovis Urii ad Borysthenem fluvium, Danaprim etiam dictum, stadia 5670 [*verius* 5600. G.],

μένου, στάδια πεντακισχίλια ἑξακόσια [ἑβδομήκοντα[1]], μίλια ἑπτακόσια τεσσαράκοντα ἓξ ἥμισυ. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου ἕως Πορθμίας πόλεως, τῆς ἐν τέλει τῆς Εὐρώπης τῶν τοῦ Πόντου μερῶν τῆς Μαιώτιδος λίμνης, ἤτοι Βοσπόρου[2] τοῦ Κιμμερίου καλουμένου, στάδια μύρια χίλια ἑκατόν, μίλια χίλια τετρακόσια ὀγδοήκοντα.[3] Λέγεται δὲ τῆς Εὐρώπης ὁ περίπλους ἴσος εἶναι τῷ περίπλῳ[4] τῆς Ποντικῆς τῶν τῆς Ἀσίας μερῶν.

§. 4. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου ἕως Ἀμισοῦ[5], στάδια τετρακισχίλια ἑξακόσια ἑξήκοντα, μίλια ἑξακόσια εἰκοσιὲν ἥμισυ. Ἀπὸ δὲ Ἀμισοῦ ἕως τοῦ Φάσεως[6] ποταμοῦ, στάδια τρισχίλια ὀκτακόσια εἴκοσι[7], μίλια πεντακόσια ἑπτά. Ἀπὸ δὲ τοῦ Φάσεως ποταμοῦ ἕως τοῦ

[1] Vox fort. delenda. — [2] In codice Βοσπορέως. *Osann.* — [3] Vulgo στάδια χίλια ἑκατόν, μίλια τετρακ. Vid. not. — [4] Cod. τῷ περίπλῳ. *Osann.* — [5] Cod. Ἀμισοῦς, ut etiam mox. *Osann.* — [6] Memorabili lectionis vitio codex hic et infra Βάσεως. *Osann.* — [7] Mendose. Rectius... ὀκτακόσια δύο.

milliaria 746 ½. A Fano Jovis Urii ad Porthmiam civitatem, insidentem litori Pontico in Europæ finibus et juxta Mæotidem paludem sive Bosporum Cimmerium dictum, stadia 11100, millia MCCCCLXXX. Europæ Periplum parem esse dicunt Periplo Ponticorum Asiæ litorum.

§. 4. A Fano Jovis Urii ad Amisum, stadia 4660, milliaria 621 ½. Ab Amiso ad Phasim fluvium, stadia 3820 [*verius* 3802. G.], millia DVII. A Phasi fluvio ad os Mæotidis paludis [stadia 4925, milliaria

στόματος τῆς Μαιώτιδος λίμνης,....[1], στάδια [μύρια δισ]χίλια τετρακόσια ὀγδοήκοντα ἑπτὰ, μίλια [χίλια][2] ἑξακόσια ἑξήκοντα πέντε ἥμισυ.

§. 5. Ὁμοῦ γίνεται ὁ[3] περίπλους τοῦ Εὐξείνου Πόντου, τῶν τε δεξιῶν τῶν τε παρὰ τὴν Ἀσίαν μερῶν τοῦ Πόντου, ἀριστερῶν[4] δὲ τῶν παρὰ τὴν Εὐρώπην μερῶν τοῦ Πόντου, ἀπὸ τοῦ Ἱεροῦ [Διὸς Οὐρίου, στάδια δισμύρια τρισχίλια πεντακόσια ὀγδοήκοντα ἑπτὰ][5], μίλια τρισχίλια ἑκατὸν τεσσαράκοντα πέντε. Ἔστι δὲ καὶ ὁ περίπλους τῆς Μαιώτιδος λίμνης, [στάδια ἐνακισχίλια][6], μίλια τρισχίλια τρία[7].

§. 6. Περὶ τοῦ σταδίου. Τὸ στάδιον πήχεις ἔχει τετρακοσίους, πόδας ὀκτακοσίους, ὀργυιὰς ἑκατὸν τριάκοντα τρεῖς[8] ἥμισυ.

[1] Ibi lacuna procul dubio subest. Vid. not. — [2] Inserui supra μύρια δισ[χίλια], et nunc χίλια. — [3] Anon. B, ὁ πᾶς π. — [4] Anon. B καὶ ἀρισ. — [5] Hæc inserui ex Anon. B, p. 235. — [6] Locum implevi ex Anon. B verbis ultimis. — [7] Mendose. Leg. μίλια χίλια διακόσια. — [8] Codex τριακοντρεῖς. *Osann.*

DXXXVI ½. A Fano Jovis Urii usque ad os Mæotidis paludis], stadia 12487, milliaria MDCLXV.

§. 5. Circumvectio tota Euxini Ponti, tum juxta Asianas ad dextram [intrantibus] hujus maris partes, tum juxta europæas ad sinistram, a Fano Jovis Urii, sunt circiter stadia 23587, milliaria IIIMCXLV. Est etiam periplus Mæotidis paludis [stadiorum 9000], millium MCC.

§. 6. De stadio. Stadium continet 400 cubitus, 800 pedes, ulnas 133 ½.

Πεϱὶ τοῦ μίλιου. Τὸ μίλιον ἔχει σ]άδια ἑπ]ὰ ἥμισυ, πήχεις τϱισχιλίους, πόδας ἑξακισχιλίους.

Πεϱὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ. Ἅπας ἔχει ὥϱας ὀκτακισχιλίας ἑπ]ακοσίας (sic) ἓξ, ἡμέϱας τϱιακοσίας ἑξήκοντα πέντε καὶ τέταϱτον.

De milliario. Milliarium continet stadia septem et dimidium, cubitus 3000, pedes 6000.

De anno. Annus totus continet horas 8706, dies 365 $\frac{1}{4}$.

ADNOTATIONES

IN ANONYMUM AUCTOREM (C)

PONTI EUXINI.

---

§. 1. Ὁ περίμετρος] Recentissimæ ætati adscribendum esse scriptorem nostrum, ex ipso hujus vocabuli usu demonstrari potest, qui a græcitate priorum seculorum prorsus abhorret. In Leonis Diaconi *Hist.* VIII, 1, exstat τῶν γειτόνων αὐτῆς χηματίσας τὸν περίμετρον, ubi editor clarissimus τὴν sive τὸ περίμετρον scribi malebat. Quo minus nostro simili medendi ratione succurrendum arbitrer, me retinet inferior locus, quo item ὁ περίμετρος recurrit. Nec quidquam mutare ausim in Leone. *Osann.*

Ὁ περίμετρος στάδιά ἐστι... Sic Anon. B, §. 10 : ἔστιν δὲ ὁ κόλπος στάδιοι... Id. sub fin... ὁ πᾶς περίπλους τοῦ Εὐξ.... στάδιοι κ. τ. λ. Et sic iterum in ultimis verbis. Scylax contra, t. I, p. 282 : ὁ σύμπας περίπλους... ὀκτὼ ἡμερῶν κ. τ. λ. Anon. B, sub fin. περίπλους... δισμυρίων. Cf. Strab. p. 187 A, Alm.; sic et alii scribendi forma usitatiori.

Ibid. μυριάδες δισχίλιαι τριάκοντα πέντε] Id est, 200035 stadiorum. Vide supra Osannum, p. 286, et in primis Ukert. *Geogr. Gr. et Rom.* I, 2, 42 sqq.

Ibid. στ. ὀκτακισχίλια τριακόσια ὀκτώ·] Vid. supra p. 286. Sic et de proximo numero.

Ibid. Μεσοπόταμον] Hanc nominis formam alibi non inveni: vix adducor ut sanam credam. Videtur librarius scribere voluisse Μεσοποτάμιον, quamvis et hoc præter usum dictum sit. *Osann.* (De stadiasmo cf. p. 287).

§. 2. Σωσθένιον] Anonymus B, §. 23, Σωσθένης. Alii Σωσθένειον ; cf. Dodwell. supr. pag. 194. De quo portu silet Mannertus. — στ. ὀγδοήκοντα. Totidem Arrian. p. 85, et Anon. B, p. 232, 233, qui milliaria X$\frac{2}{3}$ accuratius exhibet, quam noster X$\frac{1}{2}$. — Mox noster cum aliis 40 stad. ad Fanum Jovis Urii; sed Anon. B rectius mill. V$\frac{1}{3}$, quam V$\frac{1}{2}$ Anon. C.

Ibid. στάδ. ἑξακόσ. τεσσ.] A Fano Jovis ad Sacrum os Istri

concinit Anon. B, §. 24 init. — Mox etiam de milliaribus Anon. C; ἥμισυ, quod ubique adhibet pro ½ vel ⅔. Diligentius alter mill. 485⅓.

§. 3. Βορυσθένης] Apographum Blochii fert Βοσφόρου, quod sine cunctatione corrigendum fuit, comprobante auctore Peripli Ponti Euxini, in mensura distantiæ septuaginta tantum stadiis a nostro discrepans. Item mox eodem duce scribendum fuit Δανάπρεως pro Ἀνάπρεως, quod codex offert. Quando hoc nomen in *Borysthenis* locum substitutum sit, ignoro; certum vero est, valde recenti ætati id adscribendum esse. Neque novit Stephanus Byzant. Primus, quem noverim, isto nomine usum, Jornandes est, qui Getic. 5, ait vocari *Borysthenem ab accolis Danubrum*, uti legendum est ex sententia Vossii (supra p. 262); Dodwell. (supra p. 193). Præterea nomen inveni Fragmento anonymi scriptoris, quod e codice regio Paris. seculi X Hasius descripsit in notis ad Leonem Diaconum, p. 254 (p. 496, ed. Bonnens.). *Osann.*

Numerat noster stadia 5670, mill. 746½. Anon. B sub fin. stadia 5600, mill. 746⅔, rectius: nam milliaria 746 utriusque efficiunt stadia tantum 5595, quod fracto numero perducitur ad 5600. — Omittit noster intervallum a Fano Jovis Urii ad Chersonem, quod Anon. B ait esse stadia 8900, mill. 1186⅔. Scripsisset noster: Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου ἕως Χερσῶνος στάδια ὀκτακισχίλια πεντακόσια, μίλια χίλια ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἓξ ἥμισυ.

Ibid. Πορθμίας] Cod. Περθμίας. Recte Πορθμίας κώμης auctor Peripli laudati (Anon. B, §. 24, p. 233. G.). Stephan. Byzant. Πορθμία, καὶ Πορθμίον, κώμη ἐπὶ τῷ στόματι τῆς Μαιώτιδος λίμνης. (Cf. nostra pag. 250 extr. G.). Hanc urbem Strabo non novit: neque reperio in chartis geographicis signatam. *Osann.*

Ibid. τῆς ἐ. τ. τῆς Εὐρώπης τῶν τοῦ...] De quibus genitivis agglomeratis vid. supra p. 257 extr.

Ibid. στάδια χίλια ἑκατὸν] A Jovis Urii Fano ad Porthmiam habet vulgo Anon. B, p. 234, milliaria 1480, noster 480, unde germana lectio 1480 in utroque firmatur. Milliaria 1480 efficiunt stadia 11100, quod fere exhibet codex Anonymi B (vid. varr. lectt.), et innuit Anon. C desinens in χίλια ἑκατὸν. Cf. supra Osann. p. 293.

§. 4. A Fano Jovis ad Amisum stadia 4660, mill. 621½, totidem Anon. B. — Ab Amiso ad Fanum noster stadia

3820, mill. 507; Anon. B, p. 234, stadia 3802, mill. 507, rectius.

Ibid. A Phasi ad os Mæotidis habet noster stad. 1487, mill. 665½; Anonymus B, p. 234, stadia 4025, mill. 536⅔, quod recte habet. Mox autem deest apud Anon. C, intervallum a Fano Jovis Urii ad os Mæotidis, quod ait Anon. B esse stadiorum 12487, millium 1665. Liquet numerum supra Anonymi C, stad. 1487, mill. 665, quamvis corruptum, nihil aliud esse quam genuinum, stad. 12487, mill. 1665, a Bosporo Thracio ad Mæotidem. Ergo legendum: Ἀπὸ δὲ τοῦ Φάσιως ποταμοῦ ἕως τοῦ στόματος τῆς Μαιώτιδος λίμνης, στάδια τετρακισχίλια εἴκοσι πέντε, μίλια πεντακόσια τριακονταέξ ἥμισυ. Ἀπὸ δὲ τοῦ Ἱεροῦ Διὸς Οὐρίου ἕως τοῦ στόματος τῆς Μαιώτιδος λίμνης, στάδια μύρια δισχίλια τετρακόσια ὀγδοήκοντα ἑπτά, μίλια χίλια ἑξακόσια ἑξήκοντα πέντε (delendum ἥμισυ). Ceterum ex eodem fonte Anonymus uterque numeros illos summatim datos sumserunt.

INDEX GENERALIS

RERUM.

INDEX

GEOGRAPHICUS ET HISTORICUS.

V *

EMENDANDA ET ADDENDA.

Pag. 47, l. 23, leg. ταύτῃ καὶ.
Pag. 51, l. 2, leg. τὴν.
Pag. 52. l. 1, leg. Ὄφιν.
— *Ibid.* l. 17, Ἀδιηνός.
Pag. 53, l. 5, leg. ἄλλοι.
Page 55, l. 2, leg. ἥτις.
Pag. 78, l. 1, leg. ἀνατεθέναι.
Pag. 82, l. 9, leg. Ἴστρου.
— *Ibid.* l. 15, Τομέας. Leg. Τομέαν. Cf. ad Anon. B, §. 17, p. 272.
— *Ibid.* l. 2 a fine, leg. *ad Tomeam.*
Pag. 83, l. 3, καπίζεται. Quæ lectio laudatur tantum Bastio, non probatur. Leg. καλίζεται.
Pag. 85, l. 4, leg. ἐς Κόλχους.
Pag. 96, l. 3, ante *ceterum*, adde : Ab Ascuro ad Adienum habent Arrian. et Anon. A stadia 60, dum 160 requirere videtur natura locorum.
Pag. 104, l. 23, adde : Sic Strabo, pag. 757 A, Alm. : Κῆπος κατὰ.. νῆσον,... εἰσπλέοντι ἐν ἀριστερᾷ ; latine vulgo : ad lævam insulæ. Rectius du Theil : *à la gauche, en remontant le canal.*
Pag. 112, init. De intervallo a Climace ad Timolæum, conf. præfat. nostram p. *viij*, not. 1.
Pag. 113, l. 10, leg. λιμήν.
— *Ibid.* l. 11, leg. λιμένα.
Pag. 115, l. 1, *stadia* 1120; leg. 1020.
— *Ibid.* l. 2, post *perperam,* adde : Berckelius ad Stephan. emendat Marciani numerum sic, στάδια ϡλʹ (930).
— *Ibid,* l, 3, adde : intervallum idem stadiorum 900 esse exprimit Stephanus voc. Ἀμισός.
Pag. 121, l. 27, post pag. 140, ed. Gronov., adde (mox pag. 249).
Pag. 122, l. 6, dele *Vulgo.*
— *Ibid.* l. 32, dele *Hunc numerum* &c., et sequentes lineas 6, usque ad *ceterum*. Cf. ad Anon. B, §. 7, p. 255.
Pag. 124, l. 31. Notulam de *Calo portu,* repone post sequentem de *Cerciniti,* p. 125.
Pag. 125, l. 21, post *Anonym. B,* adde : sed 1000 circiter stadia sunt.
Pag. 127, l. 20, post *Anonym. B*, adde : §. 11.
Pag. 132, l. 26, de ἐπί, *insuper.*, adde ἐπικατασφάξαι, Herod. I, 45 ; et ἐπικατασφάζει, ib. fin.

Pag. 134, l. 35, pro *ibid.* leg. 25, 1.
— *Ibid.* l. 39, pro *ibid.* leg. §. 25, 2.
— *Ibid.* l. 40, pro *ibid.* leg. §. 25, 3.
Pag. 135, l. 11, pro *ibid.* leg. §. 25, 4.
Pag. 143, *in varr. lectt.* l. 2, leg. εἰς Κάλητα.
Pag. 149, l. 19 extr., pro *vid. not.* leg. *vid.* p. 113, *init.*
Pag. 158, l. 12, post παραπλέοντι, pone numerum 5, et in linea proxima dele num. 5 post διαπλέοντι.
Pag. 161, l. 12, leg. ἄποικος.
Pag. 174, l. 17, adde: sic Συμβόλου λιμήν, Arr. §. 19, 4.
— *Ibid.* l. 23, leg. §. 15, 3, p. 115.
Pag. 229, l. 2. Καλχηδόνιοι. Sic et Huds. Rescribe Χαλκηδόνιοι.
Pag. 243, l. 18, adde: Cf. Matthiæ, Gr. gr. §. 142, *Anm.* I (pag. 250, ed. Francogall.).
— *Ibid.* l. 25, leg. τὸν ἀΐδα.
Pag. 271, l. 13, leg. ὀμβείοισι.
Pag. 302, l. 13, ὁ περίμετρος σ᾽αδια. Adde: Arrian. *Indic.* 39, init. p. 62, ed. Borh.: ἑπτακόσιοι . . . σ᾽άδιοι ὁ πλόος. *Ibid.* cap. 42, p. 66, ἀνάπλους σ᾽άδιοι ἑξακόσιοι.

36
39
42
41
Cromna
Mogrus Fl.
Isis Fl.
Fl. (Tchourouk)
(Tchorak)
Acampsis
Fl. Arriani
Lazi
M
U
R
O
H
Zydretæ
P
A
Jasonium Prom. (Jasoun)
et Ciliciam Insula
Boon Prom. (Vona)
Cotyora
Melanthius Fl.
Pharmatenus Fl.
Pharnacea
36
39

